

Kalisz

Raport o stanie gminy

za rok 2024

Spis treści

1. Podstawa prawna	3	7.3.10. Uchwała nr XLVI/564/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie realizacji Pilotażowego Projektu pn. „Powrót z Bezdomności”	93
2. Informacje ogólne	4	7.3.11. Uchwała nr L/687/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie realizacji Programu „Kalisz dla Młodych”	93
3. Informacje finansowe	6	7.4. Polityka Rozwoju Miasta	94
4. Finanse Miasta Kalisza Miasta na prawach powiatu	15	7.4.1. Fundusze zewnętrzne	94
5. Informacja o stanie mienia	18	7.4.2. Inwestycje	99
5.1. Struktura majątku ogółem	19	7.4.3. Inwestycje drogowe (ZDM)	105
5.2. Spółki z udziałem Miasta Kalisza	20	7.4.4. Gminny Program Rewitalizacji	116
5.2.1. Spółki stanowiące własność Miasta Kalisza	21	7.4.5. Budżet Obywatelski	123
5.2.2. Spółki z udziałem Miasta Kalisza	31	7.5. Edukacja	126
6. „Strategia Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku”	33	7.6. Kultura i sport, program ochrony zabytków	136
7. Informacja o realizacji polityk, programów	51	7.6.1. Wydarzenia kulturalne	136
7.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	51	7.6.2. Wydarzenia sportowe	142
7.2. Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych	54	7.6.3. Ochrona i opieka nad zabytkami	145
7.3. Polityka społeczna	58	7.7. Środowisko	147
7.3.1. Biuro Świadczeń Rodzinnych	58	7.7.1. Programy ochrony środowiska	147
7.3.2. Miejski Program Ochrony i Promocji Zdrowia Miasta Kalisza na lata 2021–2024	61	7.7.2. Gospodarka Komunalna i Zieleń Miejska	154
7.3.3. Miejski Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2023–2027	62	7.7.3. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami	160
7.3.4. Program Kaliska Karta Mieszkańca	73	7.8. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna – PWiK	161
7.3.5. Działania na rzecz seniorów	74	7.9. Działania pomocowe Miasta	164
7.3.6. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024–2026	75	8. Inne jednostki	166
7.3.7. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza na lata 2024–2030	85	8.1. Dom Dziecka	166
7.3.8. Program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	89	8.2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – MOPS	168
7.3.9. Uchwała nr XXIX/431/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 września 2020 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta Kalisza (Dz. Urz. Woj. Wielk. 2020.7318 ze zm.)	92	8.3. Dzienny Dom Pomocy Społecznej – DDPS	185
		8.4. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”	188
		8.5. Dom Pomocy Społecznej	189
		8.6. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne	191
		8.7. Powiatowy Urząd Pracy	194

Raport o stanie gminy

za rok 2024

1. Podstawa opracowania

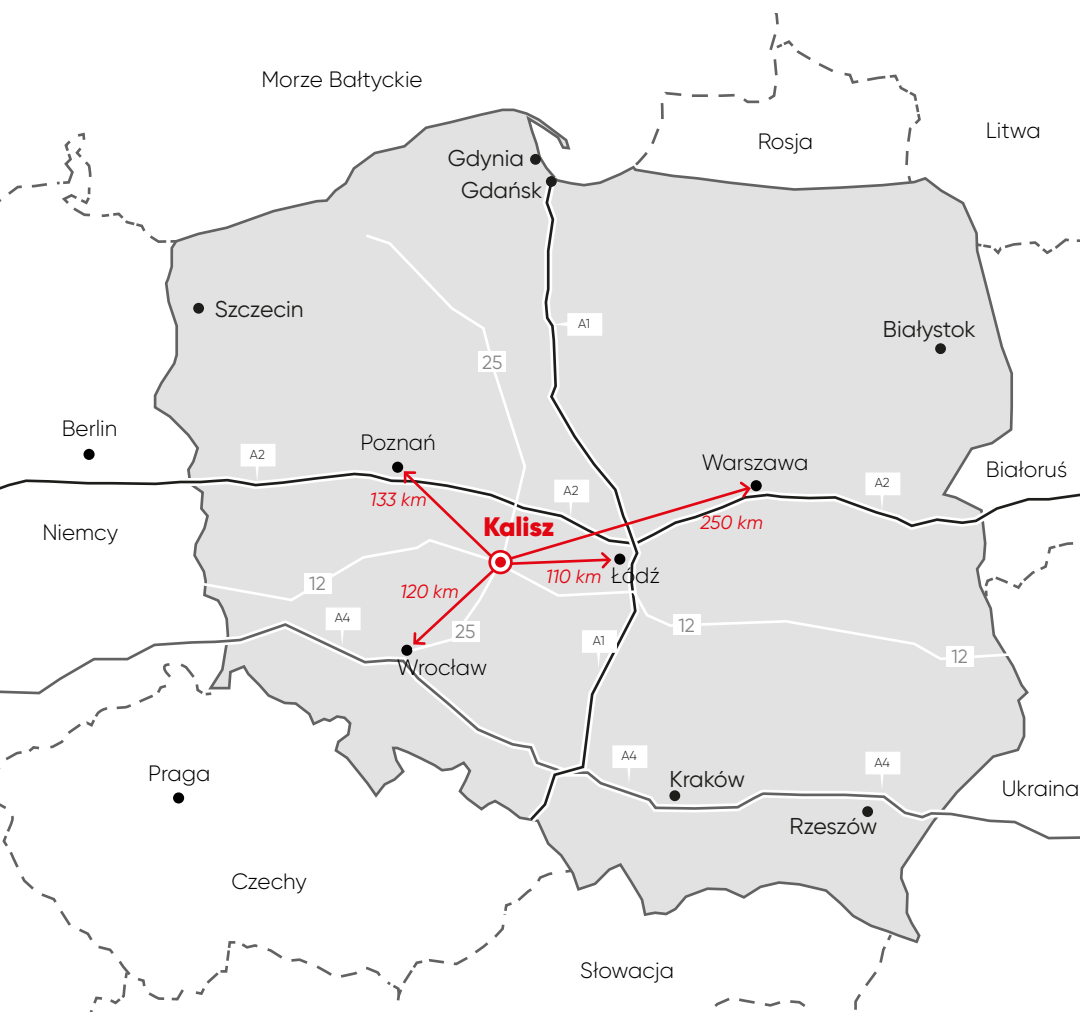
Raport o stanie gminy, który Państwu przedstawiam, to podsumowanie działalności Prezydenta Miasta Kalisza w 2024 roku. Dokument obejmuje informacje na temat realizacji polityki, programów i strategii, uchwał rady gminy oraz budżetu obywatelskiego.

2. Informacje ogólne

Położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna

Kalisz jest miastem na prawach powiatu, położonym w środkowo-zachodniej Polsce na Wysoczyźnie Kaliskiej nad rzeką Prosną. Miasto jest siedzibą powiatu kaliskiego oraz stanowi główny ośrodek aglomeracji kalisko-ostrowskiej.

Położenie geograficzne sytuuje Kalisz w trójkącie trzech dużych i ważnych miast: Poznania, Łodzi i Wrocławia. Od stolicy województwa – Poznania – miasto oddalone jest o ok. 130 km i prawie takie same odległości dzielą Kalisz od pozostałych dwóch miast. Do stolicy kraju – Warszawy – jest ok. 250 km. Odległości od granicy z Niemcami wynosi ok. 290 km, a z Czechami ok. 200 km.

Pomimo centralnego położenia Kalisz leży poza głównymi szlakami komunikacyjnymi kraju. Połączenia drogowe zapewniają dwie drogi krajowe oraz trzy wojewódzkie:

- droga krajowa nr 12 (łącząca zachodnią granicę kraju poprzez Głogów, Leszno, Jarocin, Kalisz, Sieradz, Radom ze wschodnią granicą),
- droga krajowa nr 25 (łącząca północny i południowy obszar kraju poprzez Bobolice, Bydgoszcz, Kalisz, Ostrów Wielkopolski, Oleśnicę),
- droga wojewódzka nr 442 (Września, Kalisz),
- droga wojewódzka nr 470 (Kościelec, Turek, Kalisz),
- droga wojewódzka nr 450 (Kalisz, Grabów nad Prosną, Opatów).

Drogowe połączenia komunikacyjne Kalisza uzupełniane są przez drogi powiatowe i drogi gminne.

Dostęp Kalisza do szlaków komunikacyjnych jest zadowalający. Najbliżej przebiegającym jest szlak zaliczany do głównych szlaków tranzytowych kraju – autostrada A2, położona ok. 45 km na północ od miasta. Przebiegająca w tym kierunku (Konin) droga krajowa nr 25 nie ułatwia jednakże dostępu do autostrady, gdyż nie jest drogą szybkiego ruchu. Podobna sytuacja dotyczy drogi krajowej nr 12 w kierunku Łodzi i dalszej trasy.

Przez Kalisz przechodzi linia kolejowa nr 14, będąca linią znaczenia państwowego. Łączy ona Warszawę, Łódź, Kalisz i Wrocław.

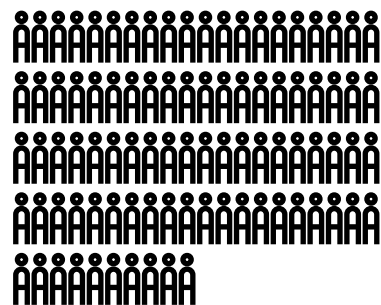
Kalisz nie posiada własnego portu lotniczego. Najbliżej położonymi realizującymi międzynarodowe połączenia cywilne są: Port Lotniczy im. Władysława Reymonta w Łodzi (ok. 105 km), Port Lotniczy im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu oraz Port Lotniczy im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu.

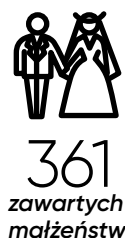
Demografia i migracje

Zgodnie z danymi z Urzędu Statystycznego na 31 grudnia 2024 r. liczba ludności Kalisza wynosiła 89 167. Odnotowuje się stały spadek liczby osób zamieszkujących miasto. W 2024 r. odnotowano:

- 684 urodzenia, 8 mieszkańców obchodziło setne urodziny,
- 1504 zgony,
- 361 małżeństw, w tym 172 śluby cywilne, 119 konkordatowych oraz 70 małżeństw zawartych za granicą i wpisanych do rejestru stanu cywilnego Systemu Rejestrów Państwowych w RP,
- 197 rozwodów.

89 167
mieszkańców

Ewidencja ludności

1. Zameldowania, wymeldowania, zgłoszenia wyjazdu na pobyt czasowy, stały, zgłoszenia powrotu z pobytu czasowego – 4738 sztuk.
2. Usuwanie niezgodności – 29 468 sztuk.
3. Nadanie numeru PESEL i zmiana numeru PESEL – 514 sztuk.
4. Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców (RM) oraz rejestru zamieszkania cudzoziemców (RZC) i udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych (RDO) i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi – 1585 sztuk.
5. Wydawanie zaświadczeń zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy, z rejestru mieszkańców (RM) i rejestru zamieszkania cudzoziemców (RZC) oraz wydawanie zaświadczeń z RDO zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy – 1995 sztuk.
6. Wydawanie decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych oraz wydawanie decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych z RDO – 57 sztuk.

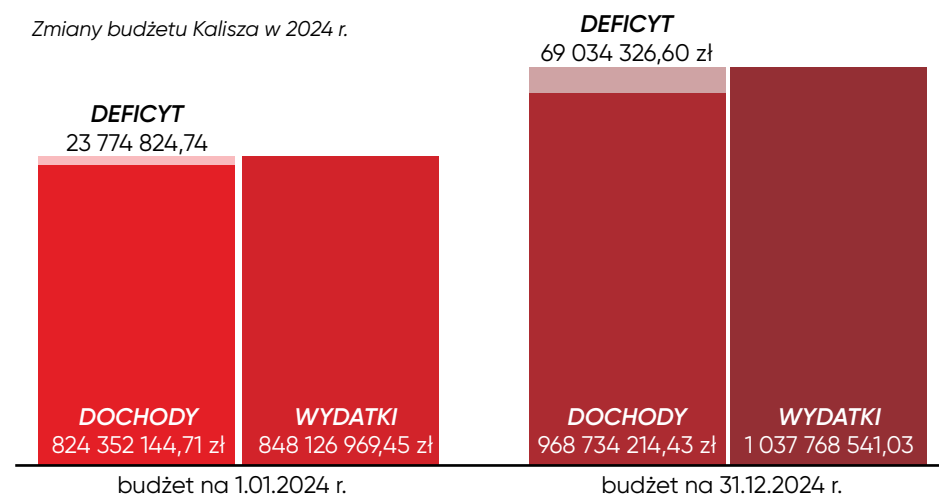
3. Informacje finansowe

Prezydent Miasta Kalisza zgodnie z postanowieniem art. 267 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przedkłada sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 rok i o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

Budżet Kalisza na 2024 rok został przyjęty uchwałą nr LXXI/1028/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2024 rok w następujących wysokościach:

- dochody budżetu ogółem 824 352 144,71 zł, z tego: dochody miasta 525 692 539,54 zł, dochody powiatu 298 659 605,17 zł,
- wydatki budżetu ogółem 848 126 969,45 zł, z tego: wydatki miasta 517 529 268,44 zł, wydatki powiatu 330.597.701,01 zł.

Wynik budżetu uchwalonego (deficyt) 23 774 824,74 zł.

Na przestrzeni minionego roku był 11-krotnie zmieniony uchwałami Rady Miasta Kalisza i 25-krotnie zarządzeniami Prezydenta Miasta Kalisza.

Ustalony plan finansowy budżetu Kalisza zarządzeniem Nr 29/2024 Prezydenta Miasta Kalisza z 12 stycznia 2024 r. w ciągu ubiegłego roku był 54-krotnie zmieniony.

W stosunku do budżetu uchwalonego plan dochodów na koniec 2024 roku zwiększył się o kwotę 144 382 069,72 zł, tj. o 17,5%, natomiast plan wydatków zwiększył się o kwotę 189 641 571,58 zł, tj. o 22,4%. W analizowanym okresie planowany deficyt budżetu zwiększył się o kwotę 45 259 501,86 zł i stanowił 69 034 326,60 zł. Planowany deficyt budżetu został sfinansowany przychodami z tytułu emisji papierów wartościowych, wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych oraz niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

Na wzrost planu dochodów na 31.12.2024 r. w porównaniu z planem na 1.01.2024 r. wpływ miało przyjęcie do budżetu głównie:

- środków i dotacji celowych na zadania bieżące, w tym na zadanie remontowe z zakresu infrastruktury sportowej związanej z organizacją Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Letnich w 2025 roku pn. „Remont otwartego toru kolarskiego w Kaliszu – etap I” oraz w ramach środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na dofinansowanie zad. „Remont Mostu Trybunalskiego nad rzeką Prosną w ciągu ul. Sukienniczej w Kaliszu” /50,49 mln zł/;
- środków i dotacji celowych na zadania majątkowe /2,77 mln zł/, w tym m.in. udzielenie finansowego wsparcia ze środków z rezerwy subwencji ogólnej na dofinansowanie zadania „Przebudowa ul. Podmiejskiej w Kaliszu na odc. od ul. Górnośląskiej do Ronda Westerplatte – Etap I” oraz zadania „Przebudowa wlotu al. Gen Sikorskiego na skrzyżowaniu z ul. Warszawską i ul. Moniuszki”;
- środków subwencji ogólnej /49,08 mln zł/;
- środków niewygasających z upływem 2023 roku /9,07 mln zł/;
- środków z Funduszu Pracy na pokrycie kosztów zatrudnienia pracowników, pełniących funkcje doradców klienta Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu, na realizację rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata

2024-2027 i rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej oraz zadania określonego w Programie asystent rodziny na rok 2024 realizowanego przez MOPS w Kaliszu /0,37 mln zł/;

- środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami” na dofinansowanie projektu w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”, na zadania pn. „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych typu BUS dla Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 19 w Kaliszu” oraz „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych typu BUS dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Kaliszu” /0,29 mln zł/;

- środków przekazanych z Wojewódzkiego Funduszu Wsparcia PSP na realizację zadania pn. „Zakup aparatów powietrznych dla funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Kaliszu” i na realizację przedsięwzięć pn. „Zakup urządzenia do testowania i obsługi serwisowej sprzętu ochrony dróg oddechowych” oraz „Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu kaliskiego poprzez emisję audycji radiowych, materiały edukacyjne i doposażenie sali edukacyjnej w KM PSP w Kaliszu” /0,28 mln zł/;

- środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na dofinansowanie zadania pn. „Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu” oraz zadania: „Nasadenia roślin wieloletnich, drzew i krzewów w zabytkowym Parku Miejskim”, „Usuwanie, w tym demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest”, „wykonanie muralu na ścianie budynku Szkoły Podstawowej Nr 14 w Kaliszu” oraz realizację projektu pn. „Czyste Powietrze” /1,18 mln zł/;

- środków z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 w kwocie 0,33 mln zł, w tym m.in. na wypłatę refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe dla gospodarstw domowych w 2024 r. oraz wypłatę dodatków węglowych dla gospodarstw domowych;

- środków z Funduszu Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w kwocie 15,61 mln zł/;

- środków z Rządowego Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego, w tym m.in. na dofinansowanie remontu 8 pustostanów znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy, na pokrycie części kosztów budowy dwóch budynków mieszkalnych przy ul. Stawiszyńskiej 4 w Kaliszu realizowanych

przez Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. oraz na pokrycie części kosztów przedsięwzięcia pn. „Budowa I etapu wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Melcera w Kaliszu” realizowanego przez Spółkę Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN-Zachodni” Sp. z o.o. (Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa) w kwocie 5,45 mln zł.

W analizowanym okresie dotacje i środki zewnętrzne na finansowanie wydatków na realizację zadań z udziałem środków z UE zwiększyły się o 9,37 mln zł.

Ponadto został zmniejszony plan dochodów m.in:

- ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w związku z przesunięciem terminu umownego realizacji zad. pn. „Przebudowa dróg manewrowych i placu przy ul. 3 - go Maja” - /3,4 mln zł/;

- ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w związku ze złożeniem przez Miasto Kalisz „Oświadczenia Beneficjenta do Promesy z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych”, w którym planowane daty wypłaty środków z Promesy dot. zad. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 450 w Kaliszu – etap II (odcinek od ul. Księżnej Jolanty do ul. Antycznej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego)” wskazano na rok 2025 – /22,02 mln zł/;

- ze środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadania pn. „Zapewnienie większego dostępu do przestrzeni publicznej poprzez rozbudowę budynku Urzędu Miasta Kalisza przy ul. Jasnej 2 o zewnętrzną windę” – ujęcie kwoty w przychodach – /0,35 mln zł/;

- ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 dot. zad. „Mury średniowiecznego Kalisza, rewaloryzacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – Relikt zamku kazimierzowskiego” oraz zad. „Renowacja budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka przy ul. Grodzkiej 1 w Kaliszu” – przesunięcie środków finansowych na 2025 r. – /1 mln zł/;

- ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych dot. zad. „Wymiana oświetlenia w Hali „Kalisz-Arena” wraz z wymianą tablicy wyników i wykonaniem okablowania pod zewnętrzny system kamer” – przesunięcie środków finansowych na 2025 r. – /2 mln zł/;

- ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych na zad. „Modernizacja oświetlenia na terenie Miasta Kalisza - wymiana opraw nieenergooszczędnych na nowe oprawy” - przeniesienie kwoty wynikającej z wartości promesy wstępnej potwierdzającej objęcie inwestycji dofinansowaniem na rok 2025, gdyż termin realizacji zadania w związku z ogłoszonym przez Spółkę Oświetlenie Uliczne i Drogowe w Kaliszu postępowaniem na udzielenie zamówienia określony w zamówieniu wykraczał poza 2024 rok – /2 mln zł/;

- w związku z podpisanym Aneks nr 3 przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w sprawie realizacji zad. pn. „Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji przy Szkole Podstawowej Nr 23 w Kaliszu (WPF)” – /2,45 mln zł/.

Na wzrost planu wydatków w ciągu roku budżetowego 2024 miało wpływ zwiększenie planu wydatków:

- na zadania własne o 154,12 mln zł: m.in. na transport i łączność /3,95 mln zł/, gospodarkę mieszkaniową /6,49 mln zł/, bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową /0,73 mln zł/, kulturę, kulturę fizyczną i turystykę /3,91 mln zł/, oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą /104,91 mln zł/, gospodarkę komunalną i ochronę środowiska /2,42 mln zł/, ochronę zdrowia /2,77 mln zł/, pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej /25,32 mln zł/, pomoc rodzinie /4,19 mln zł/ i na administrację publiczną /2,76 mln zł/.

Ponadto w analizowanym okresie zmniejszono wydatki m.in. na obsługę długu o 0,5 mln zł, wypłaty z tytułu poręczeń o 1 mln zł, rozdysponowano rezerwy ogólne i celowe w kwocie 2,04 mln zł:

- na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami o 34,39 mln zł, tj. pomoc społeczną i pozostałe zadania związane z polityką społeczną /5,66 mln zł/, wspieranie rodziny /20,58 mln zł/, bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową /4,77 mln zł/, rolnictwo i łowiectwo /0,19 mln zł/, gospodarkę mieszkaniową oraz zadania z zakresu geodezji, kartografii i nadzoru budowlanego /0,33 mln zł/, administrację publiczną /0,41 mln zł/, oświatę i wychowanie /1,13 mln zł/, ochronę zdrowia /0,12 mln zł/, urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – w tym m.in. dot. wyborów samorządowych i wyborów do Parlamentu Europejskiego /1,20 mln zł/;

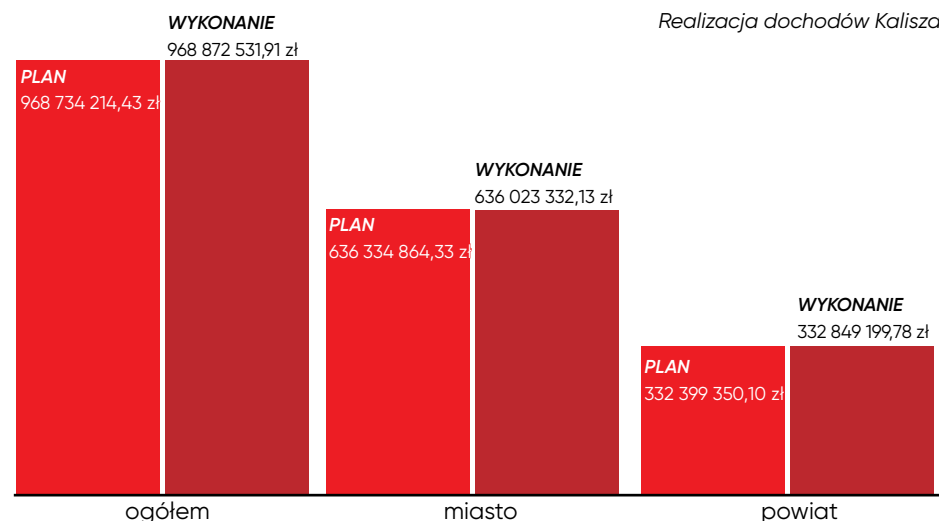
- na zadania wykonywane na mocy porozumień z organami administracji rządowej o 0,72 mln zł;

- na zadania realizowane w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego o 0,37 mln zł.

W ciągu 2024 roku plan wydatków majątkowych zwiększono ogółem o kwotę 1,69 mln zł.

W analizowanym okresie plan dochodów bieżących zwiększono o kwotę 150 070 903,46 zł (tj. 20,1%), natomiast plan dochodów majątkowych zmniejszono o kwotę 5 688 833,74 zł.

Plan budżetu po zmianach na dzień 31 grudnia 2024 r. po stronie dochodów stanowił kwotę 968 734 214,43 zł. W ww. kwocie dochodów zaplanowano: dochody bieżące w wysokości 897 743 207,70 zł, dochody majątkowe w wysokości 70 991 006,73 zł.

W 2024 roku wykonano dochody w wysokości 968 872 531,91 zł, co stanowi 100,02% planu, w tym: dochody bieżące w wysokości 901 402 557,68 zł, co stanowi 100,41% planu, dochody majątkowe w wysokości 67 469 974,23 zł, co stanowi 95,04% planu.

Przedstawienie udziału wykonanych dochodów bieżących i majątkowych w dochodach Kalisza ogółem w 2024 roku

Udziały wykonanych dochodów bieżących i majątkowych w dochodach Kalisza ogółem w 2024 roku przedstawione są powyżej.

W analizowanym okresie wykonano dochody z tytułu:

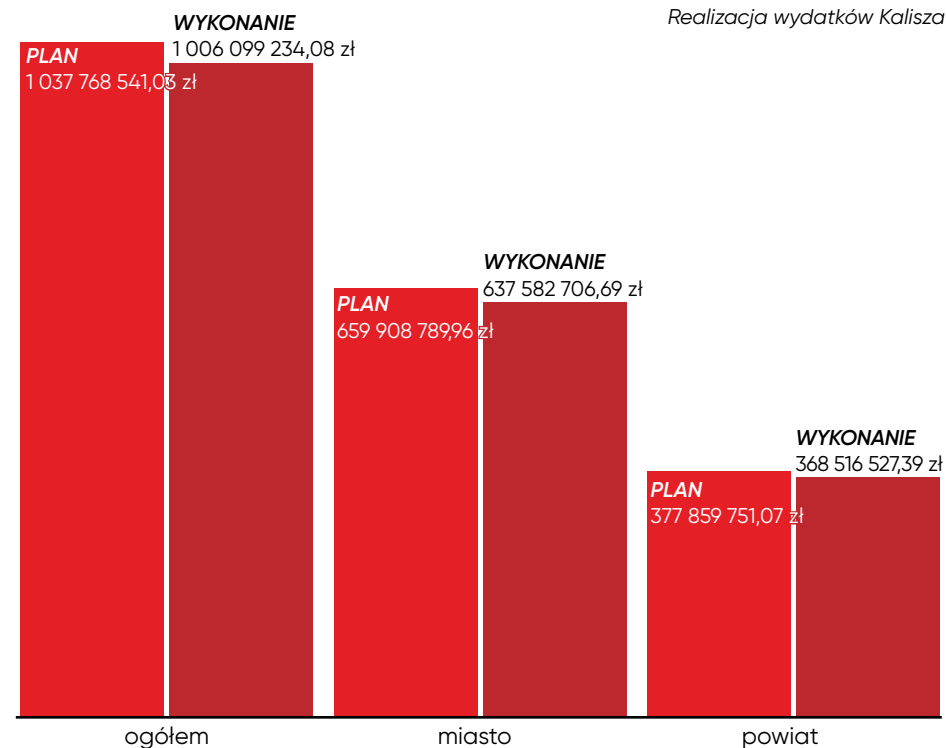
- dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami w wysokości 96 365 289,09 zł, co stanowi 98,1% planu,
- dotacji celowych na realizację zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej w wysokości 1 032 521,43 zł, co stanowi 92,7% planu,
- dotacji na realizację zadań wykonywanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego w wysokości 4 223 819,56 zł, co stanowi 98,1% planu,
- dotacji i środków zewnętrznych na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych w wysokości 9 398 413,79 zł, co stanowi 88,2% planu.

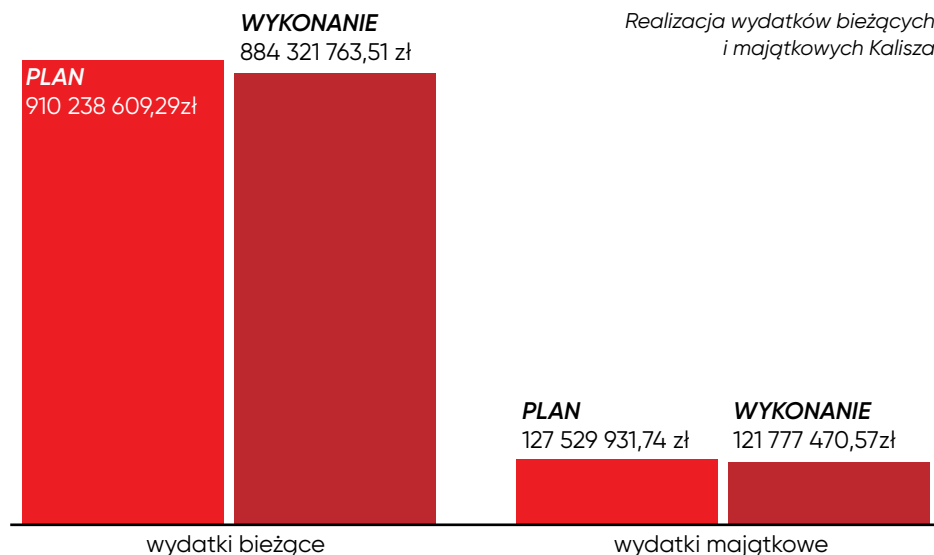
Ponadto dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miasta i powiatu wykonano w wysokości 26 007 557,86 zł, tj. 97,4% planu.

Plan budżetu po zmianach na dzień 31 grudnia 2024 r. po stronie wydatków stanowił kwotę 1 037 768 541,03 zł.

W wydatkach ogółem: wydatki bieżące zaplanowano w wysokości 910 238 609,29 zł, które zrealizowano w kwocie 884 321 763,51 zł (co stanowi 97,2% ustalonego planu), wydatki majątkowe zaplanowane w wysokości 127 529 931,74 zł, wykonano w kwocie 121 777 470,57 zł (tj. 95,5% planu).

Na wydatki niewygasające przekazano kwotę 27 642 812,65 zł, w tym wydatki majątkowe w wysokości 26 806 641,16 zł, co stanowi 2,7% zrealizowanych wydatków ogółem.

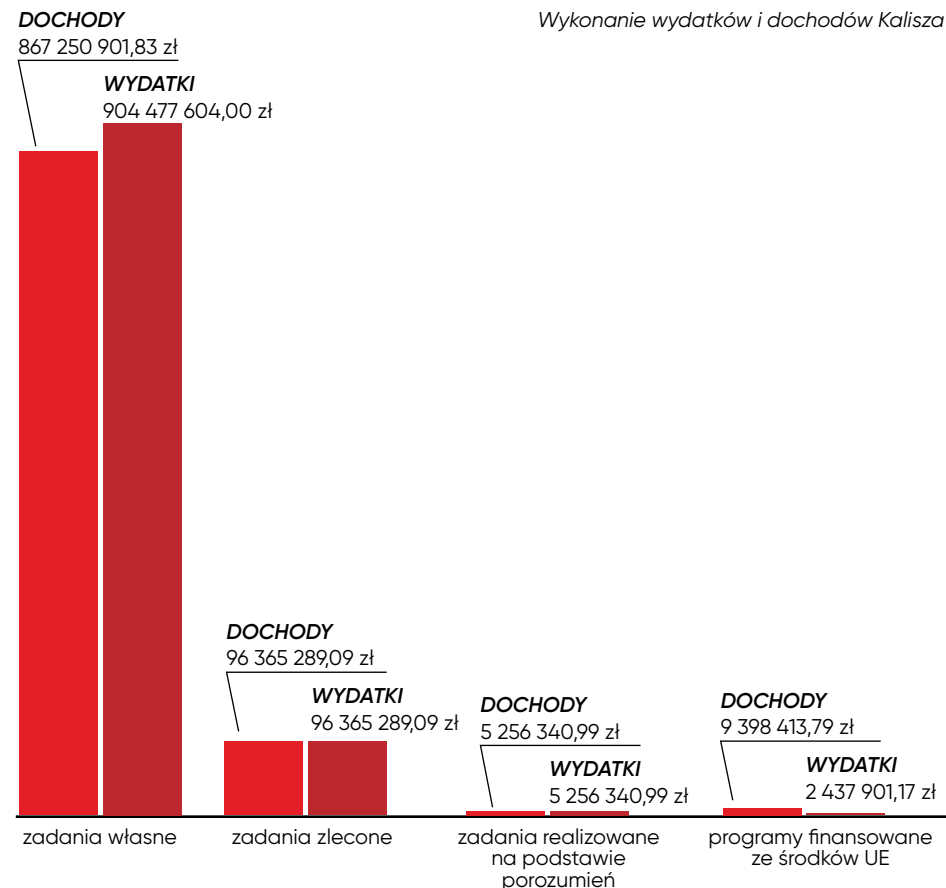

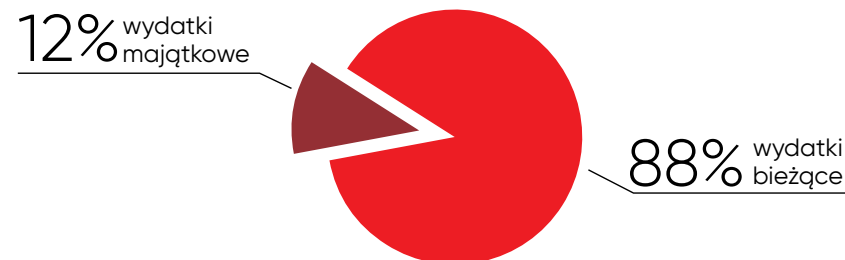
W 2024 r. zrealizowano wydatki w kwocie ogółem 1 006 099 234,08 zł (tj. 96,9% planu), w tym:

- na realizację zadań własnych w wysokości 904 477 604 zł, co stanowi 96,8% planu,
- związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami w wysokości 96 365 289,09 zł, co stanowi 98,1% planu,
- związane z realizacją zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej w wysokości 1 032 521,43 zł, co stanowi 92,7% planu,
- związane z realizacją zadań wykonywanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego w wysokości 4 223 819,56 zł, co stanowi 98,1% planu.

W analizowanym okresie na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych poniesiono wydatki w wysokości 2 437 901,17 zł, co stanowi 68,6% planu. Wykonanie dochodów i wydatków Kalisza w 2024 r. według zadań obrazuje poniższy wykres.

Udział wykonanych wydatków bieżących i majątkowych w wydatkach Kalisza ogółem w 2024 roku przedstawia się następująco:

Plan po zmianach oraz wykonanie budżetu Kalisza na dzień 31 grudnia 2024 roku przedstawia poniższa tabela:

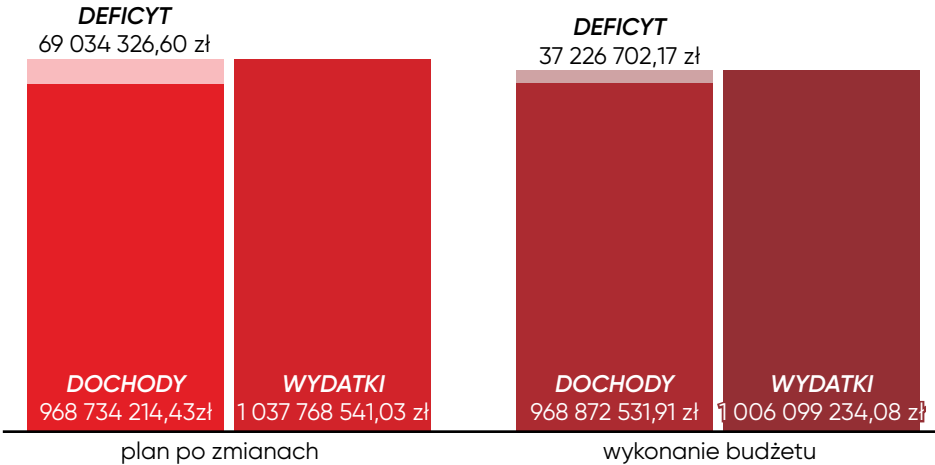
	Plan uchwalony	Plan po zmianach	Wykonanie na 31.12.2024 r.	% wykonania
DOCHODY BUDŻETU OGÓŁEM	824 352 144,71	968 734 214,43	968 872 531,91	100,0
<i>dochody miasta, w tym:</i>	<i>525 692 539,54</i>	<i>636 334 864,33</i>	<i>636 023 332,13</i>	<i>100,0</i>
<i>dochody bieżące</i>	<i>496 547 225,57</i>	<i>599 480 833,74</i>	<i>602 376 848,89</i>	<i>100,5</i>
<i>dochody majątkowe</i>	<i>29 145 313,97</i>	<i>36 854 030,59</i>	<i>33 646 483,24</i>	<i>91,3</i>
<i>dochody powiatu, w tym:</i>	<i>298 659 605,17</i>	<i>332 399 350,10</i>	<i>332 849 199,78</i>	<i>100,1</i>
<i>dochody bieżące</i>	<i>251 125 078,67</i>	<i>298 262 373,96</i>	<i>299 025 708,79</i>	<i>100,3</i>
<i>dochody majątkowe</i>	<i>47 534 526,50</i>	<i>34 136 976,14</i>	<i>33 823 490,99</i>	<i>99,1</i>
WYDATKI BUDŻETU OGÓŁEM	848 126 969,45	1 037 768 541,03	1 006 099 234,08	96,9
<i>wydatki miasta, w tym:</i>	<i>517 529 268,44</i>	<i>659 908 789,96</i>	<i>637 582 706,69</i>	<i>96,6</i>
<i>wydatki bieżące</i>	<i>465 185 724,33</i>	<i>594 904 625,62</i>	<i>576 233 430,24</i>	<i>96,9</i>
<i>wydatki majątkowe</i>	<i>52 343 544,11</i>	<i>65 004 164,34</i>	<i>61 349 276,45</i>	<i>94,4</i>
<i>wydatki powiatu, w tym:</i>	<i>330 597 701,01</i>	<i>377 859 751,07</i>	<i>368 516 527,39</i>	<i>97,5</i>
<i>wydatki bieżące</i>	<i>257 103 973,33</i>	<i>315 333 983,67</i>	<i>308 088 333,27</i>	<i>97,7</i>
<i>wydatki majątkowe</i>	<i>73 493 727,68</i>	<i>62 525 767,40</i>	<i>60 428 194,12</i>	<i>96,6</i>
WYNIK BUDŻETU	-23 774 824,74	-69 034 326,60	-37 226 702,17	

Dochody miasta zostały zrealizowane w wysokości 636 023 332,13 zł, natomiast na realizację zadań gminnych (miasta) przeznaczono w 2024 roku kwotę 637 582 706,69 zł. Budżet w części miasta zamknął się deficytem w wysokości 1 559 374,56 zł.

Dochody powiatu zostały zrealizowane w wysokości 332 849 199,78 zł, natomiast na realizację zadań powiatowych przeznaczono w 2024 roku kwotę 368 516 527,39 zł. Budżet w części powiatu zamknął się deficytem w wysokości 35 667 327,61 zł.

Budżet Miasta Kalisza zamknął się deficytem w wysokości 37 226 702,17 zł. Dla porównania, w analogicznym okresie, rok 2023 zamknął się deficytem i stanowił kwotę 41 983 364,10 zł.

Plan po zmianach oraz wykonanie budżetu Kalisza na 31.12.2024 r.

Dochody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, opłat za usuwanie drzew i krzewów oraz kar pieniężnych pobieranych na podstawie ustawy oraz przepisów szczególnych, w tym kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska wykonano w wysokości 49 120,81 zł, co stanowi 19,3% planu. Przychody z niewykorzystanych w 2023 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jest, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach stanowią kwotę 177 477,44 zł.

Na finansowanie wydatków na ochronę środowiska i gospodarkę wodną wydatkowano ogółem kwotę 191 653,43 zł, tj. 44,3%.

W omawianym okresie wykonano dochody z opłat za korzystanie przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych w kwocie 527 938,96 zł, co stanowi 117,3% założonego planu rocznego.

Przychody z niewykorzystanych w 2023 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach stanowią kwotę 189 782,94 zł.

Na wydatki związane z utrzymaniem przystanków komunikacyjnych na terenie miasta Kalisza przeznaczono kwotę 639 777,94 zł, tj. 100,0% planu.

W roku budżetowym 2024 wykonano dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie 3 882 986,34 zł, tj. 108,7% założonego planu.

Ponadto wykonano dochody z tytułu wpływów ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności wraz z odsetkami, wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów oraz kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień w ramach zadań dotyczących zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi w wysokości 162 654,61 zł.

Przychody z niewykorzystanych w 2023 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach stanowią kwotę 1 510 947,52 zł natomiast wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego wynosi 597 380 zł.

Wydatki na zadania związane z realizacją Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zaplanowano w kwocie 5 680 957,66 zł, które zrealizowano w łącznej kwocie 5 115 450,85 zł, co stanowi 90,1% planu.

Dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zaplanowano w kwocie ogółem 30 000 000 zł, którą wykonano w wysokości 29 484 204,62 zł, co stanowi 98,3% założonego planu. Pozostałe dochody związane z gospo-

darowaniem odpadami wykonano w wysokości 96 151 zł, tj. 128,2% planu). Przychody z niewykorzystanych w 2023 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach stanowią kwotę 260 824,24 zł.

Wydatki na zadania związane z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zrealizowano w wysokości 30 002 605 zł (tj. 99,8%). Pozostałe wydatki w kwocie ogółem 1 119 972,85 zł dotyczą obsługi administracyjnej ww. systemu.

W ramach Budżetu Obywatelskiego w 2024 roku zrealizowano wydatki w wysokości 3 348 038,73 zł, co stanowi 89,1% założonego planu, w tym na projekty ogólnomiejskie przeznaczono kwotę 764 471,38 zł (tj. 88,3%) oraz na projekty osiedlowe 2 583 567,35 zł (tj. 89,3%).

W omawianym okresie na zadania w ramach przeciwdziałania COVID-19 pozyskano środki w wysokości 269 183,70 zł oraz wprowadzono przychody z niewykorzystanych w 2023 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 39 150,82 zł.

W 2024 r., w związku z kontynuacją działań wojennych na terytorium Ukrainy, Miasto Kalisz pozyskało środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w wysokości 17 055 578,59 zł oraz wprowadzono przychody z niewykorzystanych w 2023 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach /3 084 775,77 zł/. Na realizację ww. zadań wydatkowano kwotę 17 723 410,80 zł, tj. 89,8% założonego planu.

W analizowanym okresie dochody z opłat, o których mowa w art. 41b ust. 2 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne wraz z odsetkami od nieterminowych wpływów zrealizowano w wysokości 653 126,47 zł, co stanowi 116,6% planu ustalonego na 2024 rok. Ponadto wprowadzono przychody z niewykorzystanych w 2023 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 46 492,10 zł.

Na wydatki związane z realizacją zadań wynikających z przedmiotowej ustawy przeznaczono kwotę ogółem 542 021,14 zł, tj. 89,4% planu.

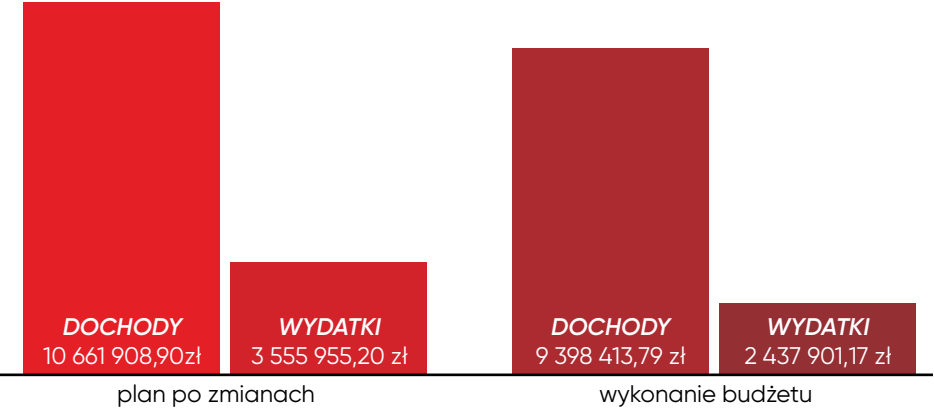
W 2024 r. z tytułu dotacji i środków zewnętrznych na finansowanie wydatków z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych pozyskano środki w kwocie ogółem 9 398 413,79 zł, co stanowi 88,2% ustalonego planu.

W omawianym okresie na realizację programów i projektów ze środków UE przeznaczono kwotę ogółem 2 437 901,17 zł, co stanowi 68,6% założonego planu, w tym w ramach wydatków bieżących (1 701 137,63 zł) realizowano projekty pn.:

- „Zwiększenie cyberbezpieczeństwa w jednostkach Miasta Kalisza”,
  - „Świat jest na wyciągnięcie ręki”,
  - „Świat jest na wyciągnięcie ręki BIS”,
  - „Nauczyciele też się uczą! Zainspirowani nauczyciele motywują swoich uczniów”,
  - „Mobilność edukacyjna w ramach projektu Erasmus + Sektor Edukacja szkolna”,
  - „Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040 LIFE AFTER COAL PL”,
  - „Wsparcie rozwoju społeczności energetycznych na terenie Miasta Kalisza”,
  - „Praktyka czyni mistrza”,
  - „Rozciągnij swój umysł”,
  - „Zachowania i dobre samopoczucie w szkole i w życiu”,
  - „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim;
- oraz w ramach wydatków majątkowych (736 763,54 zł), tj.:

- „Budowa Żłobka Nr 5 w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2022-2029”,
- „Zwiększenie cyberbezpieczeństwa w jednostkach Miasta Kalisza”.

Realizację dochodów oraz wydatków, z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych za 2024 r. obrazuje poniższy wykres.

Realizacja wydatków, z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych oraz wykonanie dochodów dotyczące realizacji ww. wydatków poddawane było bieżącej analizie oraz stałemu monitoringowi.

Zgodnie z art. 242 ustawy o finansach publicznych wykonane wydatki bieżące nie mogły być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o:

- przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu (określonymi w odrębnych ustawach),
- przychody wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków,
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Ww. relacja w 2024 roku przedstawia się następująco:

Saldo operacyjne budżetu wynikające z: art. 242 ustawy o finansach publicznych (dochody bieżące – wydatki bieżące) osiągnęło wartość dodatnią, wyniosło 17 080 794,17 zł, i było niższe od planowanego o 29 576 195,76 zł.

Zobowiązania Miasta Kalisza według tytułów dłużnych na koniec 2024 r. wyniosły 338 159 000 zł, w tym 277 899 000 zł to kwota wyemitowanych przez Miasto Kalisz obligacji, 60 260 000 zł to kwota zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów.

Na koniec 2024 roku Miasto Kalisz udzieliło poręczeń Kaliskiemu Towarzystwu Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. oraz spółce AQUAPARK KALISZ Sp. z o.o. na łączną kwotę 23 407 593,13 zł.

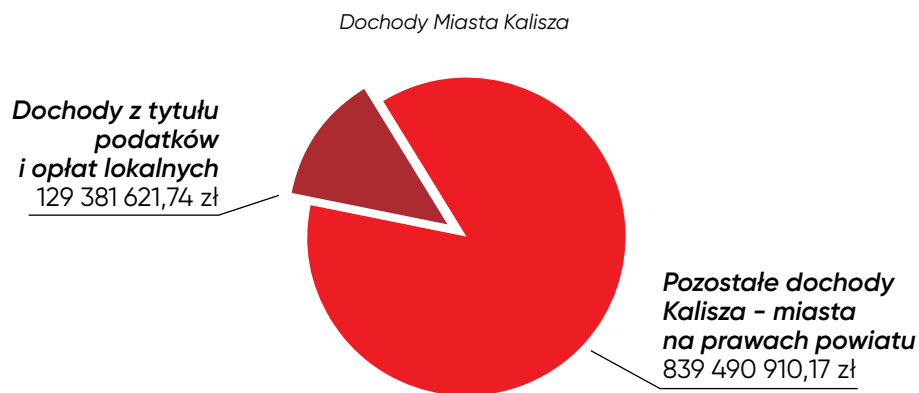
W 2024 r. roku Miasto wyemitowało obligacje na sfinansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w wysokości 70 000 000 zł i nie korzystało z kredytów na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu.

4. Finanse Miasta Kalisza – miasta na prawach powiatu

Podatki i opłaty lokalne (podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, opłata skarbową, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi) są znaczącymi źródłami dochodów własnych Miasta.

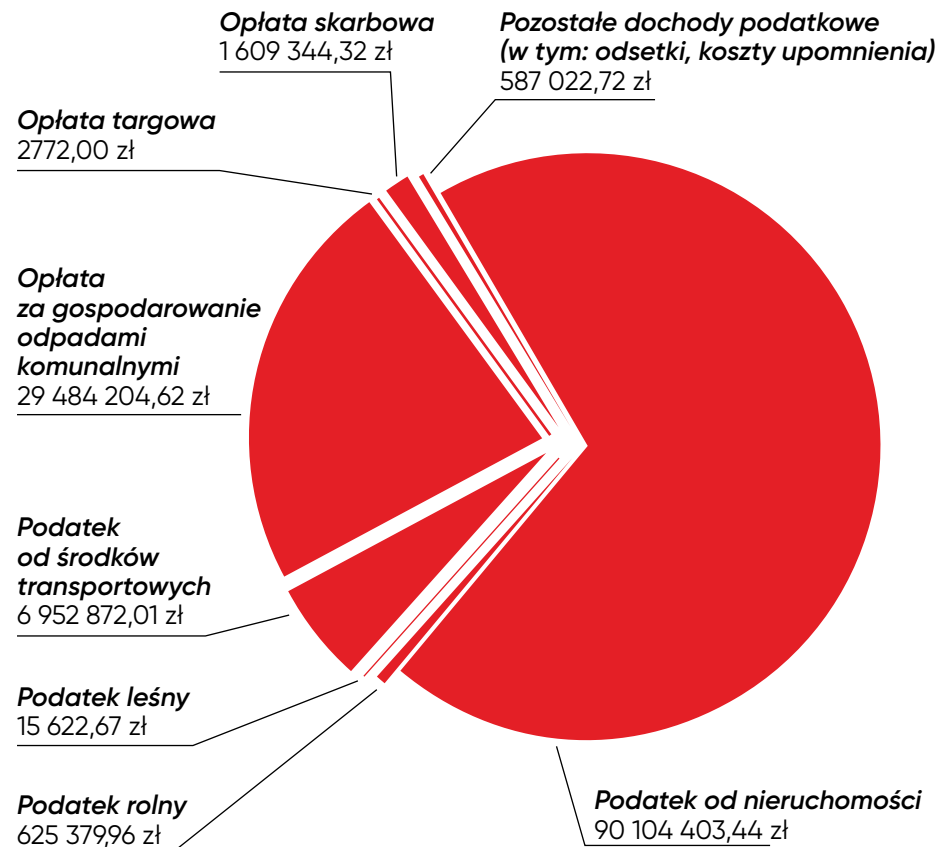
Wykonanie tych dochodów na koniec 2024 r. przedstawia się następująco:

dochody Kalisza – miasta na prawach powiatu	968 872 531,91 zł
w tym:	
dochody własne miasta z tytułu podatków i opłat lokalnych	129 381 621,74 zł

W 2024 roku dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych zostały wykonane w łącznej kwocie 129 381 621,74 zł, co stanowiło 103,38% planu.

Na wykonanie planu oprócz opłat wpływ miały również prowadzone postępowania przedegzekucyjne polegające na wystawianiu upomnień, tytułów wykonawczych oraz postępowania zabezpieczające.

Prezydent Miasta Kalisza w 2024 r. wydał 24 219 decyzji dotyczących wymiaru podatku od nieruchomości dla osób fizycznych i prawnych, 3697 decyzji w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego, 627 decyzji w zakresie podatku rolnego i leśnego, 197 decyzji w sprawie wymiaru podatku od środków transportowych.

Ponadto podatnicy złożyli:

- 1287 deklaracji na podatek od nieruchomości;
- 2946 informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych;
- 918 deklaracji na podatek od środków transportowych.

W 2024 roku podatnicy mieli możliwość korzystania ze zwolnień od podatku od nieruchomości na podstawie następujących uchwał Rady Miasta Kalisza:

- Nr XXXII/469/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości;
- Nr LXX/1006/2023 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości;
- Nr XXXII/470/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w związku z likwidacją barier architektonicznych;
- Nr LXXIV/1073/2024 z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w związku z likwidacją barier architektonicznych;
- Nr XXXII/471/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części;
- Nr LVIII/818/2022 z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców realizujących inwestycje;
- Nr XLV/620/2021 z dnia 28 października 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części, w których wykonano zielony dach lub zainstalowano ogród wertykalny lub posiadających zieloną fasadę.

Ponadto w 2024 r. podatnicy na zasadzie praw nabytych korzystali ze zwolnień w podatku od nieruchomości na podstawie następujących uchwał Rady Miasta Kalisza:

- Nr XLVI/628/2014 z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości;
- Nr XLVI/630/2014 z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, w których utworzono nowe miejsca pracy;
- Nr XVII/305/2019 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła,
- Nr XLVI/641/2021 z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła;
- Nr XXXII/469/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości;
- Nr XXXII/471/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części;
- Nr XLV/620/2021 z dnia 28 października 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części, w których wykonano zielony dach lub zainstalowano ogród wertykalny lub posiadających zieloną fasadę;
- Nr XVII/292/2019 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców realizujących inwestycje początkowe;
- Nr XXXVIII/557/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców realizujących inwestycje początkowe.

W 2024 r. podjęto uchwały Rady Miasta Kalisza, na mocy których podatnicy od 2025 r. mogą ubiegać się o zwolnienie od podatku od nieruchomości, tj.:

- uchwała Nr LXXIV/1071/2024 z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych wielorodzinnych;
- uchwała Nr LXXIV/1073/2024 z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w związku z likwidacją barier architektonicznych;
- uchwała Nr LXXIV/1072/2024 z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części;
- uchwała Nr VI/73/2024 z dnia 26 września 2024 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców realizujących inwestycje.

W przypadku podmiotów prowadzących działalność gospodarczą udzielone zwolnienia stanowią pomoc publiczną. W 2024 r. na mocy ww. uchwał udzielono pomocy dla 151 podmiotów na kwotę 1 213 076,68 zł.

151 podmiotów

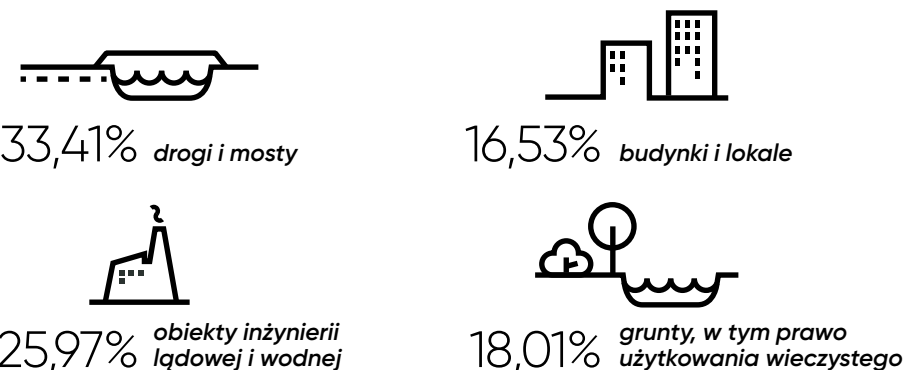
→ 1 213 076,68 zł
kwota, na którą udzielono pomoc

Ponadto Prezydent Miasta Kalisza realizuje zadania w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Liczba osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosła 83 705. Dla celów tej opłaty prowadzonych jest 11 144 kart kontowych.

W Biurze Obsługi Interesantów przy ul. Kościuszki 1A znajduje się stanowisko informacji podatkowej obsługujące podatników, w którym można uzyskać informacje w zakresie podatków i opłat lokalnych, złożyć informacje, deklaracje i inne dokumenty, a także uzyskać pomoc przy sporządzaniu informacji/deklaracji podatkowych. W Biurze Obsługi Interesantów znajdują się trzy stanowiska kasowe, w których interesanci mogą dokonywać wszystkich płatności należnych Miastu Kalisz w formie gotówkowej oraz bezgotówkowej (karty płatnicze, BLIK itp.). Ponadto istnieje dodatkowa forma płatności, tj. na portalu mObywatel.gov.pl oraz poprzez aplikację mObywatel.

5. Informacje o stanie mienia

- Wartość netto majątku ogółem w 2024 roku jest wyższa w porównaniu do roku poprzedniego o 9,60%, czyli w ujęciu wartościowym o 209 821 493 zł.
- W stosunku do roku ubiegłego wyższa jest wartość rzeczowego majątku trwałego o 6,05% (kwotowo o 96 550 170 zł) oraz finansowego majątku trwałego o 14,59% (kwotowo o 71 729 000 zł). Wartość majątku obrotowego wzrosła o 42,96% (kwotowo o 42 156 258 zł).
- Największy udział w strukturze majątku ogółem ma rzeczowy majątek trwały (70,61%) oraz finansowy majątek trwały (23,50%). Udział majątku obrotowego gminy w majątku ogółem wynosi 5,86%.
- Główne pozycje w strukturze majątku trwałego Miasta to:

Udział tych pozycji w strukturze jest porównywalny do ich udziałów w roku poprzednim.

- Ponad połowa majątku znajduje się w zarządzie jednostek budżetowych – 51,46%. W zarządzie Urzędu Miasta znajduje się 41,8% majątku, a 6,70% – zakładów budżetowych i instytucji kultury.
- Wartość nominalna udziałów Miasta w spółkach wynosi 285 577 840 zł i jest wyższa od ubiegłorocznej o 7 729 000 zł.
- Z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz wykonywania posiadania Miasto osiągnęło w roku 2024 dochody w kwocie 13 519 925,20 zł.
- Zgodnie z Uchwałą Nr LVIII/813/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 listopada 2022 r., 2 stycznia 2023 roku została utworzona jednostka budżetowa Miasta Kalisza o nazwie Centrum Opiekuńczo–Mieszkalne, mieszcząca się w Kaliszu przy ul. Żwirki i Wigury 10.

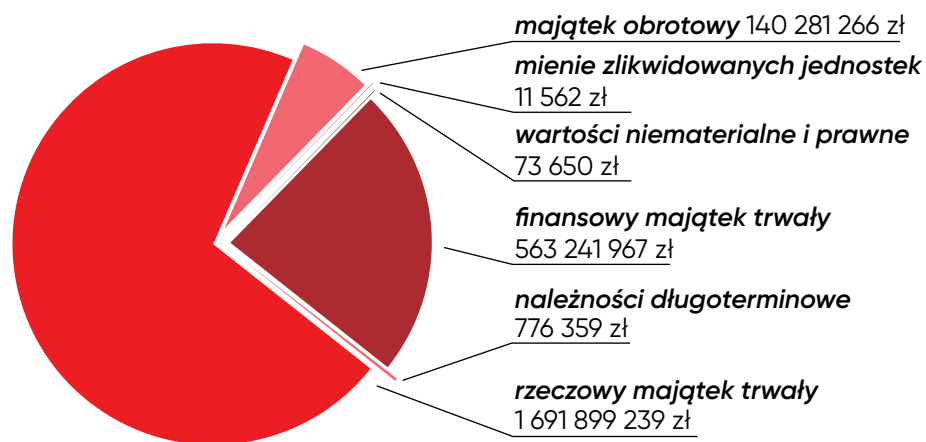
Wyszczególnione dochody z mienia	Wykonanie w 2024 r.
Rolnictwo i łowiectwo	825,55 zł
Leśnictwo	23 979,16 zł
Transport i łączność	573 495,95 zł
Gospodarka mieszkaniowa	10 075 174,65 zł
Działalność usługowa	319 028,17 zł
Administracja publiczna	30 012,30 zł
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1 333 099,52 zł
Oświata i wychowanie	1 125 942,60 zł
Pomoc społeczna	4775,00 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	29 944,73 zł
Rodzina	2344,70 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1302,87 zł
OGÓŁEM	13 519 925,20 zł

Wartość netto majątku ogółem (w zł)

	Stan na 31.12.2023 r.	Stan na 31.12.2024 r.	Struktura (%)
Rzeczowy majątek trwały*	1 595 349 069 zł	1 691 899 239 zł	70,61
Finansowy majątek trwały	491 512 967 zł	563 241 967 zł	23,50
Należności długoterminowe	914 663 zł	776 359 zł	0,03
Wartości niematerialne i prawne	280 631 zł	73 650 zł	0,00
Mienie zlikwidowanych jednostek	280 212 zł	11 562 zł	0,00
Majątek obrotowy	98 125 008 zł	140 281 266 zł	5,86
OGÓŁEM	2 186 462 550 zł	2 396 284 043 zł	100

* uwzględnia prawo użytkowania wieczystego gruntu

Struktura wartości netto majątku wg stanu na 31.12.2024 r.

5.1. Struktura majątku ogółem

	Rzeczowy majątek trwały [zł]	Pozostały majątek [zł]	Majątek obrotowy [zł]	Razem [zł]	Struktura (%)
Mienie w zarządzie Urzędu Miasta	326 448 578	564 021 400	112 233 196	1 002 703 174	41,84
Mienie w zarządzie jednostek budżetowych, w tym:	1 214 016 064	0	18 952 843	1 232 968 907	51,46
Placówki oświaty i wychowania	154 478 690	0	6 839 159	161 317 849	6,73
Placówki ochrony zdrowia i opieki społecznej	13 994 928	0	6 750 927	20 745 855	0,87
Zarząd Dróg Miejskich	1 044 880 337	0	5 358 125	1 050 238 462	43,83
Straż Miejska	662 109	0	4632	666 741	0,03
Pozostałe jednostki, w tym:	2 980 615	82 138	1 269 820	4 332 573	0,18
Instytucje kultury	2 980 615	82 138	1 269 820	4 332 573	0,18
Zakłady budżetowe, w tym:	148 453 982	0	7 825 407	156 279 389	6,52
MZBM	95 415 431	0	6 113 363	101 528 794	4,24
OSRiR	53 038 551	0	1 712 044	54 750 595	2,28
RAZEM	1 691 899 239	564 103 538	140 281 266	2 396 284 043	100

* uwzględnia prawo użytkowania wieczystego gruntu

5.2. Spółki z udziałem Miasta

	<i>Kapitał zakładowy spółki (w zł)</i>	<i>Udział Miasta Kalisza (w zł)</i>	<i>Udział Miasta Kalisza (w %)</i>
<i>Aquapark Kalisz Sp. z o.o.</i>	46 890 000,00	46 890 000,00	100
<i>Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o.</i>	16 731 500,00	16 731 500,00	100
<i>Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.</i>	53 675 000,00	53 675 000,00	100
<i>Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o.</i>	10 000 000,00	10 000 000,00	100
<i>Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kaliszu Sp. z o.o.</i>	5 860 000,00	5 860 000,00	100
<i>Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.</i>	117 921 000,00	117 921 000,00	100
<i>ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.</i>	49 375 000,00	4 326 000,00	8,76
<i>Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.</i>	141 397 000,00	21 576 000,00	15,26
<i>Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych S.A.</i>	524 620,00	209 000,00	39,84
<i>Piekarnia SPOMIA Sp. z o.o.</i>	473 000,00	206 500,00	43,66
<i>WSK PZL Kalisz S.A.</i>	65 849 450,00	623 040,00	0,95
<i>Spółeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN-Zachodni” Sp. z o.o.</i>	108 865 000,00	7 559 800,00	6,94
OGÓŁEM	617 561 570,00	285 577 840,00	

Kapitał zakładowy zgodny z uchwałami podjętymi w 2024 roku przez Zgromadzenie Wspólników.

5.2.1. Spółki stanowiące własność Miasta Kalisza

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kaliszu to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. zs. w Kaliszu zapewnia ciągłość powszechnej dostępności dostaw wody, odbiór ścieków oraz odbiór wód opadowych i roztopowych zlewni kanalizacji ogólnospławnych na terenie Miasta Kalisza.

Spółka działa na podstawie zezwolenia nr WIMK 7033/17/02 z 27 sierpnia 2002 roku wydanego przez Zarząd Miasta Kalisza oraz Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Miasta Kalisza przyjętego uchwałą Nr XLIII/606/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 września 2021 roku. Działalność spółki oparta jest na rocznym Planie techniczno-ekonomicznym uchwalanym przez zarząd i zatwierdzanym przez radę nadzorczą.

W Polskiej Klasyfikacji Działalności przedmiotem przeważającej działalności spółki jest odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oznaczone numerem PKD 37.00.Z oraz pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36.00.Z). W ramach tej działalności spółka prowadziła zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla mieszkańców miasta Kalisza, z czego pozyskiwała przychody stanowiące 83,6% wartości ogółem. Z tytułu opłat dodatkowych za przekroczenia dopuszczalnych parametrów ścieków przemysłowych w wysokości stanowiącej 2,8% przychodów ogółem. Spółka prowadziła także hurtową sprzedaż wody i ścieków dla gmin ościennych, z której przychody stanowiły 5,1% ogółu.

W roku 2024 przedmiotem działalności PWiK Sp. z o.o. były również usługi zapewniające kompleksową obsługę klientów oraz poprawiające efektywność gospodarowania majątkiem niezbędnym do realizacji celów statutowych Spółki jak usługi sprzętowo-transportowe, laboratoryjne, roboty sieciowe i wodomierzowe, usługi projektowe i techniczne, usługa konserwacji kolektorów Spółki Wodno-Ściekowej „PROSNA” oraz obsługa fontanny miejskiej i tężni solankowej. Z tego tytułu Spółka osiągnęła przychody stanowiące 1,3% ogółu sprzedaży. Usługa bieżącej konserwacji sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej realizowana na mocy umowy z Miastem Kalisz, stanowiła 1,3% wartości przychodów. Przychody z tytułu odbioru i transportu odpadów komunalnych stanowiły 2,8% przychodów ogółem. 3% przychodów Spółki stanowiła usługa odbioru wód opadowych i roztopowych kanalizacją ogólnospławną z terenu zlewni miasta Kalisza.

Konieczność utrzymania istniejących zasobów technicznych, zdolności produkcyjnych i przesyłowych oraz zwiększające się wymagania istniejących klientów, powstające zapotrzebowanie na podłączenia i rozszerzenia usług dla nowych klientów stawiają Spółkę w konieczności realizacji szeregu inwestycji mających na celu modernizację i rozbudowę infrastruktury wod-kan na terenie miasta Kalisz.

Zakres tych przedsięwzięć został zawarty w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2022-2024” zatwierdzonym przez Radę Miasta Kalisza.

Spółka zrealizowała w 2024 roku zaplanowane założenia inwestycyjne opisane w dziale:

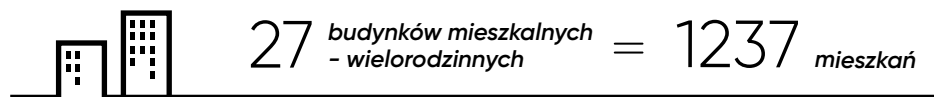
→ 7.8. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna.

Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

– Sp. z o.o.”

Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz.

Zasób spółki na rok 2024 obejmuje 27 budynków, w tym zasiedlonych 26 budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Łączna liczba mieszkańców wynosi 1237, w których zamieszkuje 2706 osób.

Kaliskie TBS planuje dokonać remontu kamienicy przy ulicy Łódzkiej 10 z przeznaczeniem na lokale mieszkalno-usługowe oraz zagospodarować teren działki przy ul. Łódzkiej 10. Planowana modernizacja wraz z elementami przebudowy budynku zakłada przystosowanie pomieszczeń parteru dla nowej siedziby TBS, natomiast na pozostałych kondygnacjach powstanie 10 mieszkań. Według stanu na 31.12.2024 r. budynek był zamieszkały przez lokatorów MZBM, co wydłużyło etap przedrealizacyjny inwestycji.

W listopadzie, aportem niepieniężnym w postaci prawa własności przekazano spółce Kaliskie TBS nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym o powierzchni zabudowy 268 m², położoną w Kaliszu przy ulicy Podgórze 8. Spółka planuje remont, przebudowę i nadbudowę części poddasza zabytkowej kamienicy.

AQUAPARK KALISZ Sp. z o.o.

AQUAPARK KALISZ Sp. z o.o., to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz.

Spółka AQUAPARK KALISZ prowadzi działalność obejmującą nie tylko usługi basenowe, ale również saunarium, kręgielnię, siłownię i fitness, obiekt Krytej Pływalni Delfin oraz dzierżawione od Miasta Kalisza lodowisko. Szeroka oferta skierowana jest do osób w każdym wieku, obejmując mieszkańców regionu w promieniu 50 km od Kalisza.

Podobnie jak w poprzednich latach, spółka przykładą dużą wagę do organizacji zajęć dla grup zorganizowanych. Po raz kolejny realizowany jest program Miasta Kalisza „Karta Dobrego Ucznia”, umożliwiający zdolnym uczniom kaliskich szkół korzystanie z basenów i lodowiska. Program cieszy się rosnącą popularnością wśród uczniów. Wodna aktywność jest również kontynuowana przez dzieci z klas trzecich szkół podstawowych. Jednym z kluczowych priorytetów spółki są zajęcia dostosowane do konkretnych grup społecznych. Organizowane są one nie tylko na basenie, ale również w klubie fitness, przyciągając coraz więcej uczestników. W 2024 roku liczba dzieci uczęszczających na zajęcia Aqua Baby wyniosła ponad 300. Równie dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia Aqua Aerobiku, których liczba godzin została zwiększona – obecnie odbywają się one przez 27 godzin tygodniowo: 17 razy w tygodniu w Kaliskim Parku Wodnym oraz 10 razy w krytej pływalni Delfin.

Akademia Pływania Szarki, prowadzona przez wykwalifikowanych instruktorów, dynamicznie się rozwija, oferując szeroki wachlarz zajęć dostosowanych do wieku i poziomu umiejętności uczestników. W 2024 roku Akademia kontynuowała swoją działalność w systemie semestralnym – od października do czerwca – kończąc sezon zawodami w krytej pływalni Delfin. W odpowiedzi na rosnące zainteresowanie nauką pływania, zwiększono liczbę grup szkoleniowych oraz wprowadzono dodatkowe godziny zajęć, co umożliwiło uczestnictwo jeszcze większej liczbie osób. Dzięki nowoczesnym metodom nauczania oraz indywidualnemu podejściu do kursantów, zajęcia cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, a także seniorów, którzy coraz chętniej dołączają do programu. W Akademii

regularnie trenowało ponad 900 osób miesięcznie, co świadczy o jej dużej popularności oraz wysokiej jakości oferowanych kursów. Program obejmuje zarówno naukę pływania od podstaw, jak i doskonalenie techniki dla bardziej zaawansowanych uczestników. Są to zajęcia zarówno grupowe jak i indywidualne. Akademia stale podnosi standardy szkoleniowe, wdrażając nowoczesne metody nauczania i zapewniając komfortowe warunki do nauki oraz treningu.

W 2024 roku obiekty spółki odwiedziło ponad 600 tysięcy osób, co oznacza wzrost o 9% w porównaniu do roku poprzedniego. Znaczący wpływ na ten wynik miało dalsze poszerzanie oferty przyciągającej uczniów, sportowców, mieszkańców miasta Kalisza i okolic.

W 2024 roku kryta pływalnia Delfin kontynuowała dynamiczny rozwój, odpowiadając na rosnące zapotrzebowanie na nowoczesny basen sportowy z torami pływackimi. Obiekt, spełniający standardy FINA – Światowej Federacji Pływackiej, stał się ważnym miejscem treningów dla pływaków, zajęć rekreacyjnych oraz nauki pływania dla dzieci i dorosłych. Pływalnia nieustannie przyciąga zarówno mieszkańców osiedla Dobrzec, jak i klientów z całego miasta, dzięki wysokiemu standardowi usług oraz nowoczesnym rozwiązaniom, takim jak ruchome dno w mniejszej niecce, umożliwiające dostosowanie głębokości wody do potrzeb użytkowników. W 2024 roku w obiekcie odbywały się liczne kursy pływania oraz treningi sportowe, w których uczestniczyło kilkanaście klubów i stowarzyszeń sportowych. Wprowadzono także dodatkowe zajęcia Aqua Aerobik dla seniorów, umożliwiając im aktywny i bezpieczny udział w zajęciach. Pływalnia stała się także areną zawodów sportowych i wydarzeń tematycznych, przyciągając licznych widzów dzięki trybunie na 120 osób. W trosce o środowisko obiekt kontynuowało korzystanie z odnawialnych źródeł energii, co wpisuje się w strategię ekologicznego zarządzania infrastrukturą sportową w Kaliszu.

W 2024 roku spółka kontynuowała działania na rzecz rozwoju oferty. Rozszerzono promocję łączącą usługi klubu fitness i sauny, która spotkała się z dużym zainteresowaniem klientów. Zwiększono również liczbę zajęć Aqua Aerobiku dla seniorów – w Aquaparku odbywały się one 6 razy w tygodniu, a w krytej pływalni Delfin 3 razy w tygodniu. W 2024 roku liczba seniorów korzystających z tych zajęć wzrosła.

Dodatkowo, latem na basenach zewnętrznych Spółka organizowała bezpłatne animacje dla dzieci korzystających z basenu, zapewniając najmłodszym dodatkową rozrywkę i aktywny wypoczynek.

W 2024 roku spółka nadal organizowała liczne wydarzenia tematyczne, m.in. halloween party, nocne saunowanie, maraton Aqua Fitness, turniej hokeja na lodowisku czy warsztaty kettlebell. Działania marketingowe w 2024 roku koncentrowały się na doskonaleniu oferty, zwiększaniu dostępności usług oraz umacnianiu pozycji spółki na rynku poprzez intensyfikację kampanii promujących zdrowy styl życia i aktywność fizyczną. Prowadzone inicjatywy miały na celu nie tylko przyciągnięcie nowych klientów, ale także zwiększenie lojalności i zaangażowania dotychczasowych użytkowników. Dzięki wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań oraz skutecznej strategii komunikacji spółka odnotowała wzrost zainteresowania swoimi usługami. Kluczowym aspektem działań marketingowych było również rozwijanie partnerstw z lokalnymi instytucjami i organizacjami, co pozwoliło na dotarcie do szerszej grupy odbiorców. Wprowadzanie nowych promocji, atrakcyjnych pakietów oraz wydarzeń tematycznych dodatkowo uatrakcyjniło ofertę, przyczyniając się do wzrostu frekwencji w obiektach zarządzanych przez spółkę.

606 033 osoby
skorzystało z usług
Aquapark Kalisz

5 200 seniorów
skorzystało z zajęć
dedykowanych osobom
starszym

300 dzieci
uczęszczało
na zajęcia AquaBaby

900 osób
średnio miesięcznie
uczestniczyło w Akademii
Pływania Szarki

18 000 seniorów
skorzystało z basenów
w Aquapark Kalisz

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o.

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. w Kaliszu to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz.

Rada Miejska Kalisza powierzyła KLA Sp. z o.o. uchwałą nr LVI/757/2010 z dnia 28 października 2010 r. wykonywanie zadania własnego gminy w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, w tym na obszarze gmin, z którymi Miasto Kalisz zawarło międzygminne porozumienia komunalne.

Podstawową działalnością KLA Sp. z o.o. jest wykonywanie przewozów osób w kaliskiej komunikacji miejskiej, także na obszarze gmin ościennych.

Zadanie to jest realizowane na podstawie umowy wykonawczej nr UA/6/WKE/2010 o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, zawartej przez spółkę z Miastem w dniu 8 listopada 2010 r. Natomiast 29.11.2019 r. został podpisany aneks do umowy dotyczący przedłużenia okresu trwania umowy o kolejne 5 lat, tj. do 8.11.2025 r.

Uchwałą NR LVII/801/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 27 października 2022 r. powierzono spółce wykonanie zadania w zakresie usług publicznego transportu zbiorowego komunikacją na okres od 9 listopada 2025 roku do 8 listopada 2035 roku.

Pozostałe uchwały Rady Miasta Kalisza i zarządzenia regulujące działalność Spółki

- Uchwała NR X/146/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie przepisów porządkowych i opłat związanych z przewozem osób i bagaży publicznymi środkami transportu zbiorowego w kaliskiej komunikacji miejskiej;
- Uchwała Nr XIV/153/2015 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 17 września 2015 roku w sprawie uprawnień do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej na terenie Kalisza i gmin, z którymi Miasto Kalisz zawarło porozumienia ze zmianami (Uchwała nr XXXIV/436/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 23 lutego 2017 r.; Uchwała nr L/665/2018 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 marca 2018 r.; Uchwała Nr X/129/2019

Rady Miasta Kalisza z dnia 30 maja 2019 r., Uchwała Nr LIII/748/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 maja 2022 r., Uchwała Nr LVI/786/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 września 2022 r., Uchwała nr VI/86/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 września 2024 r.);

• Uchwała Nr XIV/152/2015 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 17 września 2015 r. w sprawie ustalenia cen maksymalnych za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym ze zmianami: (Uchwała Nr XVIII/311/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia cen maksymalnych za usługi przewozowe w publicznym transporcie, Uchwała Nr LVI/785/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 września 2022 r.);

• Zarządzenie nr 752/2022 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 23 listopada 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia wysokości opłat pobieranych przez operatora publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych miasta Kalisza, tj. Zarządzenie Nr 724/2017 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat pobieranych przez operatora publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych miasta Kalisza; Zarządzenie nr 759/2024 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 10 grudnia 2024 r.;

• Zarządzenie Nr 810/2022 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 13 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat pobieranych przez operatora publicznego transportu zbiorowego za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym środkami komunikacji miejskiej na terenie sąsiadujących miast i gmin w ramach zawartych porozumień;

• Uchwała Nr XLIX/646/2018 Rady Miasta Kalisza z dnia 1 marca 2018 roku w sprawie przyjęcia Programu „Kaliska Karta Mieszkańca” wraz z późniejszymi zmianami;

• Zarządzenie nr 759/2024 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 10 grudnia 2024 r. w sprawie ustalenia logo Programu „Kaliska Karta Mieszkańca” oraz Regulaminu przyznawania, wydawania i korzystania z „Kaliskiej Karty Mieszkańca” wraz z wzorem Karty oraz wzorem wniosku o wydanie Karty.

Głównym przedmiotem działalności Kaliskich Linii Autobusowych Sp. z o.o. jest świadczenie usług przewozu osób w ramach lokalnego transportu zbiorowego. Działalność tę spółka wykonuje obecnie na podstawie Uchwały nr LVI/757/2010 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 28 października 2010 r. Przewozy wykonywane są regularnie, w ramach linii komunikacyjnych, na podstawie rozkładów jazdy.

W roku 2024 przewozy pasażerów odbywały się głównie na terenie Miasta Kalisza oraz na trasach łączących Kalisz z okolicznymi miejscowościami, tj. Opatówkiem, Szaleńcem, Wolicą oraz Kościelną Wsią. Możliwość działania na obszarach innych gmin wynika z zawieranych przez Miasto Kalisz porozumień międzygminnych.

KLA legitymuje się licencją na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób oraz szeregiem zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego w ramach 24 linii komunikacyjnych.

Spółka na zlecenie Miasta realizuje również przewozy szkolne polegające na zapewnieniu uczniom niepełnosprawnym objętym kształceniem specjalnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przejazdu do szkoły.

A w okresie wakacyjnym – w sytuacji dostępności zabytkowego autobusu – w weekendy obsługiwane są dedykowane linie turystyczne.

Spółka prowadzi dodatkowo tzw. działalność pozataryfową – świadczy usługi wynajmu autobusów dla klientów zewnętrznych na przewozy okazjonalne oraz wynajmu powierzchni reklamowych. Dodatkowo, spółka świadczy usługi na rzecz Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Kaliszu Sp. z o.o. (spółka 100% udziałów Miasta Kalisz) w zakresie usług obsługi księgowo-finansowej, kadrowo-płacowej, usług obsługi klienta, kontroli przewozów, usług napraw taboru, usługi mycia autobusów.

30 grudnia 2024 roku zarząd Kaliskich Linii Autobusowych Sp. z o.o. podpisał z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dwie umowy, tj.:

- umowę o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego nr 487/2024/Wn15/OA-TP/D na łączną kwotę dofinansowania 49 049 747,00 złotych;
- umowę nr 489/2024/Wn15/A-TP-FN/P o dofinansowanie w formie pożyczki na łączną kwotę 7 889 748,00 złotych.

Umowy dotyczą przedsięwzięcia inwestycyjnego pod nazwą: „Zakup autobusów elektrycznych wraz z budową infrastruktury towarzyszącej przez KLA Sp. z o.o. w Kaliszu” w ramach inwestycji: G 1.3.2 Zeroemisyjny transport zbiorowy (autobusy) Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Celem projektu jest:

- uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez zwiększenie udziału przyjaznego środowiska transportu publicznego w obsłudze mieszkańców Miasta Kalisza,
- rozwój gospodarczy kraju w kierunku gospodarki nowoczesnej, przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym.

Ponadto, wymiana taboru pozytywnie wpłynie na kierunkowy rozwój transportu miejskiego oraz poprawi jakość życia mieszkańców (zmniejszenie hałasu, zlikwidowanie emisji zanieczyszczeń). Zakres rzeczowy ww. przedsięwzięcia inwestycyjnego obejmuje realizację poniższych zadań:

- zakup 19 szt. zeroemisyjnych autobusów miejskich o napędzie elektrycznym wraz z wyposażeniem.
- zakup 10 ładowarek dwustanowiskowych i 1 ładowarki mobilnej,
- budowa instalacji fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną,
- budowa konstrukcji/stelaża pod instalację fotowoltaiczną (koszt niekwalityfikowany).

Bezpłatna komunikacja dla mieszkańców Kalisza

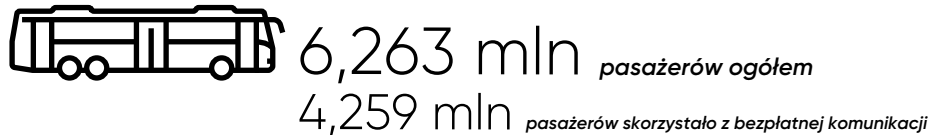
Na podstawie Uchwały nr LVI/786/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 września 2022 r., w kaliskiej komunikacji miejskiej kontynuowano w 2024 r. program bezpłatnych przejazdów dla mieszkańców Kalisza, posiadających Kaliską Kartę Mieszkańca. 26.09.2024 r. Rada Miasta Kalisza podjęła Uchwałę nr VI/86/2024 przedłużając ww. uprawnienia do 31 grudnia 2026 r.

Wprowadzenie bezpłatnych przewozów w sieci kaliskiej komunikacji miejskiej dla posiadaczy Kaliskiej Karty Mieszkańca było inicjatywą wielowymiarową. Jej oddziaływanie obejmowało różne obszary funkcjonowania miasta, między innymi społeczny i środowiskowy. W obszarze społecznym – zakładane było zwiększenie mobilności osób z niskimi dochodami, które nie posiadają własnego środka komunikacji oraz zmniejszenie wydatków z budżetów mieszkańców, które przeznaczone są na komunikację. W zakresie środowiskowym – zakładane było ograniczenie transportu kołowego w mieście, a tym samym redukcja poziomu smogu i hałasu, co przyczyni się do zmniejszenia skali występującego spowolnienia ruchu kołowego na drogach oraz zmniejszenia problemu braku dostępności miejsc parkingowych w centrum miasta.

Liczba pasażerów

Szacuje się, iż w 2024 roku spółka przewiozła łącznie 6,263 mln pasażerów. Według szacunkowych danych posiadanych przez spółkę z komunikacji bezpłatnej skorzystało ok. 4,259 mln pasażerów.

szacunkowe dane KLA:

Poniżej, w tabeli zostały przedstawione szczegółowe dane o liczbie zarejestrowanych przejazdów w roku 2024. Dane te nie uwzględniają pasażerów, którzy korzystali z komunikacji bezpłatnej. Spółka nie posiada pełnych danych dotyczących liczby pasażerów korzystających z przejazdów bezpłatnych, gdyż większość uprawnionych do nich osób nie ma obowiązku rejestrowania przejazdów, zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Kalisza w tym zakresie. Ponadto, tabor autobusowy nie jest wyposażony w urządzenia zliczające pasażerów, które precyzyjnie określałyby liczbę przewiezionych pasażerów.

Liczba rejestrowanych przejazdów wg formy zakupu biletu		
	2023	2024
bilet papierowy	630 517	469 071
SPOKE - System pobierania opłat kartą elektroniczną	804 817	636 649
mobilet	183 420	220 653
zbiletem.pl	210 503	236 900
mPay	65 919	79 429
biletomaty	430 999	361 068
RAZEM	2 326 175	2 003 770

Praca przewozowa

Poniżej przedstawione są dane dotyczące działalności Kaliskich Linii Autobusowych Sp. z o.o. w zakresie usług przewozu osób w ramach lokalnego transportu zbiorowego wg stanu na 31.12.2024 r.

24 linie

obsługiwane przez KLA Sp. z o.o.

Kalisz – 24 linie
Nowe Skalmierzyce – 2 linie
Opatówek – 2 linie
Gołuchów – 1 linia
Godziesze Wielkie – 1 linia

108,86 km

długość tras
obsługiwanych przez KLA Sp. z o.o.

trasy miejskie – 99,63 km
trasy podmiejskie – 9,23 km

328,67 km

długość wszystkich linii autobusowych
obsługiwanych przez KLA Sp. z o.o.

Kalisz – 313,37 km
podmiejskie – 15,30 km

3 438 297 km

liczba przejechanych wozokilometrów

kilometry eksploatacyjne – 3 368 741 km
wynajem – 69 556 km

Liczba obsługiwanych:

Rozkład jazdy 2024	linii	kursów
roboczy	24	773
sobotni	16	324
niedzielnym	16	271

Liczba przejechanych kilometrów utrzymuje się na zbliżonym poziomie względem poprzednich lat, mimo że długość linii komunikacyjnych zmalała. Jest to spowodowane ograniczeniem kursów na liniach podmiejskich, a skupieniem kursowania autobusów w Kaliszu. Wobec tego liczba kursów ogółem jest większa – dodatkowo zwiększa się również od maja do września dla rozkładu sobotniego i niedzielnej odpowiednio do 338 i 285 kursów.

Aktualny system sprzedaży biletów

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. w swojej ofercie sprzedaży posiadają bilety jednorazowe i okresowe, z podziałem na bilety normalne (100%) i ulgowe (50%). Obowiązują dwie strefy biletowe – miejskie i podmiejskie.

Bilety jednorazowe uprawniają pasażerów do jednorazowego przejazdu autobusem na jednej dowolnie wybranej linii. Natomiast bilety okresowe obejmują tygodniowe i miesięczne cykle przejazdów.

W okresie sprawozdawczym bilety KLA Sp. z o.o. można było nabyć w formie biletów papierowych, biletów kupowanych u kierowcy i w biletomatach, elektronicznych kart KLA imiennych i na okaziciela, biletów opłaconych smartfonem (mPay, moBILET, zbiletem.pl) oraz Kaliskiej Karty Mieszkańca.

Kaliskie Linie Autobusowe posiadają w swojej ofercie karty elektroniczne. Karty dostępne są w formach:

- na okaziciela – służąca jako „elektroniczna portmonetka”, umożliwiająca opłaty za przejazdy jednorazowe,
- imienna – umożliwiająca korzystanie z biletów okresowych i jednorazowych.

Dodatkowym nośnikiem możliwości zakupu biletu jest Kaliska Karta Mieszkańca.

Tabor spółki

Do prowadzenia swojej działalności spółka na dzień 31.12.2024 r. posiadała 72 pojazdy (w tym 5 pojazdów do przewozu osób niepełnosprawnych). 67 autobusów jest wykorzystywanych do obsługi rozkładu jazdy. Ponad 54% pojazdów ma nie więcej niż 8 lat.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kaliszu Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz. Przedmiotem działalności Spółki jest głównie prowadzenie krajowego i międzynarodowego przewozu osób, w tym:

- regularnego przewozu osób w transporcie krajowym,
- okazjonalnego przewozu osób w transporcie krajowym,
- okazjonalnego przewozu osób w transporcie międzynarodowym,
- transport osób w tzw. przewozach zamkniętych (dzieci do szkół i pracowników do pracy).

PKS w Kaliszu legitymuje się licencją na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób, a także licencją na wykonywanie międzynarodowego autobusowego i autokarowego zarobkowego przewozu osób oraz wieloma zezwoleniami, na podstawie których spółka wykonuje regularny przewóz osób w krajowym transporcie drogowym.

Działalność przewozowa spółki ma przede wszystkim charakter regionalny i w znacznej części skoncentrowana jest na terenie Kalisza i powiatu kaliskiego. Poza wymienioną wyżej działalnością spółka świadczyła usługi związane z transportem, w tym badania techniczne wykonane w Stacji Kontroli Pojazdów. Spółka nie prowadzi usług przewozu rzeczy i spedycji.

Na 31.12.2024 r. – 100% udziałów spółki posiadało Miasto Kalisz, tj. 58 600 udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 5 860 000 zł. W 2024 roku nie nastąpiła zmiana kapitału zakładowego (podstawowego).

Opis podjętych działań

- dane eksploatacyjne za rok 2024.

 1 115 890 osób

liczba pasażerów wg rodzaju komunikacji

komunikacja regularna - 1 018 920

wynajem autobusów - 96 970

 181 kursów

liczba dziennych

kursów PKS w Kaliszu Sp. z o.o.

Liczba linii komunikacyjnych - 22

Liczba kursów - 183

 1 018 920 osób

*liczba pasażerów wg rodzaju
zakupionego biletu*

bilety jednorazowe - 253 790 osób

bilety miesięczne - 765 130 osób

 2 111 888 km

*liczba przejechanych kilometrów
wg rodzaju jazdy*

komunikacja - 1 738 664 km

przewozy okazjonalne - 260 493 km

dojazdy - 112 731 km

Stan taboru

Na dzień 31.12.2024 r. spółka posiadała 46 autobusów (w tym: umowy leasingu - 4 autobusy, umowy dzierżawy - 14 autobusów). Posiadany przez spółkę tabor autobusowy jest zróżnicowany, co umożliwia wykonywanie przewozów regularnych, turystycznych oraz innych, a także pozwala na zajmowanie większego segmentu rynku przewozów autobusowych.

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o.

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o. to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz. Akt założycielski spółki podpisano 28.06.2011 r. na podstawie uchwały Nr IX/121/2011 Rady Miejskiej Kalisza z 26.05.2011 r. Uchwała Rady Miejskiej Kalisza określa warunki i tryb finansowania rozwoju sportu w Kaliszu zmierzające do osiągnięcia celu publicznego z zakresu sportu:

- stworzenie jak najlepszych organizacyjnych i finansowych warunków uprawiania sportu przez zawodników kaliskich klubów sportowych,
- upowszechnianie i krzewienie sportu na terenie miasta Kalisza,
- promowanie sportu i aktywnego stylu życia mieszkańców,
- promowanie wizerunku Kalisza jako gminy stwarzającej warunki dla rozwoju sportu.

Miejski Klub Sportowy Kalisz sp. z o.o. działała w niezmienionej strukturze formalno-organizacyjnej, realizując zadania z zakresu sportu jako swój cel statutowy. Na część z nich pozyskuje dotacje z budżetu Miasta Kalisza. Klub nie działa w celu osiągnięcia zysku, nie prowadzi działalności gospodarczej, a uzyskiwane wpływy od sponsorów przeznacza w 100% na realizację swych celów statutowych.

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o. realizuje projekt rozwoju sportu w Kaliszu, w ramach którego występuje pod nazwą marketingową Energa MKS Kalisz, zarządzając zespołami w najwyższych klasach rozgrywkowych w Polsce - Orlen Superlidze piłki ręcznej mężczyzn (od sezonu 2017/2018) oraz Tauron Lidze piłki siatkowej kobiet (od sezonu 2018/2019). Klub z każdym sezonem rozszerza zakres działalności, od sezonu 2019/2020 z sukcesami realizując projekt Akademii Energa MKS Kalisz, który ma na celu profesjonalne szkolenie dzieci i młodzieży w piłce siatkowej dziewcząt, zapewniając uzdolnionej młodzieży prezentowanie swoich umiejętności również w rozgrywkach seniorskich.

W strukturach młodzieżowych piłki siatkowej MKS wyodrębniamy kategorie wiekowe:

- II liga kobiet (1 zespół),
- juniorki (1 zespół),

- kadetki (1 zespół),
- młodziczki (1 zespół).

Akademia Energa MKS Kalisz w 2024 roku zdobyła 4. miejsce mistrzostw Polski w kategorii juniorek młodszych.

MKS Kalisz jest wartościowym klubem nie tylko pod względem sportowym, z powodzeniem realizuje wiele projektów we współpracy z podmiotami funkcjonującymi w sferze biznesu, marketingu, ale również zaangażowania społecznego, zarówno na arenie lokalnej, jak i ogólnopolskiej. Dzięki dużemu zainteresowaniu wartość medialna klubu wynosi ponad 65 milionów złotych. Klub MKS Kalisz na rynku sportowym postrzegany jest jako marka, z którą warto nawiązać współpracę. Klub to nie tylko zawodnicy seniorscy i młodzieżowi, ale również znakomita organizacja. Oprócz codziennej pracy nad prawidłowym funkcjonowaniem biura, klub przygotowuje nie tylko mecze na najwyższym poziomie zgodnie z regulaminami PZPS oraz ZPRP, ale organizuje również wiele imprez dodatkowych będących okazją do nawiązywania wieloletniej współpracy na wielu płaszczyznach życia społecznego, sportowego i kulturowego. Spotkania kaliskich drużyn przyciągają na trybuny tysiące kibiców z Kalisza i okolic. Mecze rozgrywane w Hali Kalisz Arena cieszą się ogromnym zainteresowaniem publiczności, w tym: środowisk biznesowych, opiniotwórczych, administracji publicznej oraz samorządowych.

Poprzez promowanie zdrowego stylu życia spółka aktywizuje młodzież, a także seniorów, do czynnego kibicowania kaliskim drużynom. Podjęte działania sprawiają, że klub jest jednym z liderów pod względem frekwencji zarówno w Tauron Lidze, jak i Orlen Superlidze. Średnia frekwencja na meczu wynosi ponad 2000 osób. Dzięki transmisjom spotkań za pośrednictwem ogólnopolskiej telewizji Polsat Sport, a także dostępu do transmisji internetowych (Polsat Box Go, Emocje TV), klub stał się jednym z najbardziej konkurencyjnych w kraju pod względem dotarcia przekazu medialnego.

Zakładanymi celami, które udało się osiągnąć, były:

- promowanie zdrowego stylu życia mieszkańców miasta Kalisza,
- stworzenie jak najlepszych organizacyjnych i finansowych warunków uprawiania sportu przez zawodników kaliskich klubów sportowych,

- promowanie wizerunku Kalisza jako gminy stwarzającej warunki dla rozwoju sportu,
- szkolenie dzieci i młodzieży w piłce siatkowej dziewcząt i piłce ręcznej chłopców,
- popularyzacja piłki siatkowej i piłki ręcznej wśród dzieci i młodzieży,
- zaktywizowanie kaliskich szkół do pracy z uzdolnioną młodzieżą,
- podniesienie poziomu sprawności motorycznej dzieci i młodzieży szkół kaliskich,
- umożliwienie uczniom kaliskich szkół samorealizacji w sporcie,
- nabywanie przez zawodników wiedzy praktycznej i teoretycznej dotyczącej samokontroli treningu sportowego,
- zwiększenie liczby dzieci i młodzieży uprawiających piłkę siatkową oraz piłkę ręczną,
- kontynuacja wieloletniej tradycji miasta Kalisza w dyscyplinach sportowych jakimi są piłka siatkowa i piłka ręczna.

Wszystkie założenia, w tym promocja Miasta Kalisza zostały zrealizowane na najwyższym poziomie poprzez zwiększenie potencjału marketingowego klubu, promowanie Miasta Kalisza, a także zaspokojenie potrzeb kibiców. Miejski Klub Sportowy Kalisz Spółka z o.o. realizuje działania objęte wnioskami o udzielenie dotacji z budżetu Miasta Kalisza na realizację zadań w zakresie rozwoju sportu, w związku z tym Klub złożył do Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza 3 sprawozdania rozliczeniowe za rok ubiegły.

Zadania realizowane w zakresie rozwoju sportu z dotacji budżetu Miasta Kalisza, których dotyczyły sprawozdania to:

1. „Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży klubu MKS Kalisz w piłce siatkowej dziewcząt w kategorii juniorek, juniorek młodszych oraz młodziczek ramach szkolenia sportowego objętego Systemem Sportu Młodzieżowego”;
2. „Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży klubu MKS Kalisz w piłce ręcznej chłopców w kategorii junior w ramach szkolenia sportowego objętego Systemem Sportu Młodzieżowego”;
3. „Dzierżawa/najem siedziby i prowadzenie biura klubu”.

Na 31.12.2024 r. kapitał zakładowy spółki wyniósł 10 000 000,00 zł.

5.2.2. Spółki z udziałem Miasta Kalisza

ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.

Celem spółki jest zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą. Z dniem 1.04.2014 r. spółka ENERGA Ciepło Kaliskie rozpoczęła eksploatację miejskiego systemu ciepłowniczego w ramach trzech koncesji: na wytwarzanie ciepła, przesył i dystrybucję oraz obrót ciepłem. Na 31.12.2024 r. kapitał zakładowy spółki wynosił 49 375 000,00 zł. Miasto Kalisz na koniec roku 2024 posiadało 4326 udziałów o wartości 4 326 000,00 zł.

Dzielnica, Adres	Długość nowo wybudowanych odcinków sieci ciepłej [m]	Powierzchnia użytkowa lokali włączonych do msc [m²]	Uwagi
Podmiejska sieć DN100	314,12		nowe budownictwo
Podmiejska sieć DN80	58,26		nowe budownictwo
Podmiejska bud 1	Przyłącze DN50 o długości 16,62	4000	nowe budownictwo
Podmiejska bud 2	Przyłącze DN50 o długości 30,69	4000	nowe budownictwo
Podmiejska bud 3	Przyłącze DN50 o długości 56,42	5500	nowe budownictwo
Podmiejska bud 4	Przyłącze DN50 o długości 46,85	5500	nowe budownictwo
Poznańska 34	Przyłącze DN40 o długości 14,03	2625	nowe budownictwo
M. Skłodowskiej-Curie sieć DN100	78,08		nowe budownictwo
M.Skłodowskiej-Curie bud A1	Przyłącze DN40 o długości 23,63	3115	nowe budownictwo
Józefa 5	Przyłącze DN65 o długości 247,44	Brak danych	Zmiana sposobu zasilania w ciepło (likwidacja kotłowni gazowej)

Piekarnia „SPOMIA” Sp. z o.o.

Piekarnia „SPOMIA” Sp. z o.o. działa jako spółka pomiędzy PSS Społem Kalisz a Miastem Kalisz od 1993 r. Na 31.12.2024 r. kapitał zakładowy spółki wynosił 473 000,00 zł. Miasto Kalisz na koniec roku 2024 posiadało 413 udziałów o wartości 206 500,00 zł. Przedmiotem działalności spółki jest produkcja pieczywa.

Piekarnia zlokalizowana jest przy ul. Henryka Wieniawskiego 2a, na osiedlu Majków w Kaliszu. Zaopatruje ona mieszkańców Kalisza w szeroką gamę pieczywa, poczynsz od podstawowego pszenno-żytniego poprzez pieczywo wzbogacone nasionami, ziarnami, przetworami mlecznymi, błonnikiem, pieczywo razowe, do pieczywa drobnego pszennego.

Piekarnia SPOMIA w stałej ofercie ma także wyroby cukiernicze oraz drobne wytrawne przekąski.

Podjęte działania

Piekarnia w 2024 roku wyprodukowała ponad 152 tony pieczywa, oraz 11,7 tony wyrobów cukierniczych i półcukierniczych. Dynamika produkcji wyniosła odpowiednio 103,8% i 223%. Wartość sprzedanego pieczywa oraz pozostałego asortymentu wyniosła ogółem 2 413 256,7 zł, z czego w sklepie własnym 1 955 948,89 zł, przy dynamice 113% i 114%.

Struktura sprzedaży wg odbiorców

Odbiorca	2024 r. [zł]	% udziału
Sklep własny	1 955 948,89	81
„Społem”	345 702,97	14,3
Pozostali	111 604,84	4,7
Razem	2 413 256,70	100

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych S.A.

Podstawowym zadaniem spółki jest świadczenie usług w zakresie odbiorów odpadów, oczyszczanie miasta oraz świadczenie usług pogrzebowych. Na 31.12.2024 r. kapitał zakładowy spółki wynosił 524 620,00 zł. Miasto Kalisz na koniec roku 2024 posiadało 20 900 akcji o wartości 209 000,00 zł.

WSK „PZL-KALISZ” S.A.

Spółka działa na potrzeby rynku lotniczego i motoryzacyjnego. Miasto Kalisz zostało udziałowcem tej spółki na mocy ustawy o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków. Na 31.12.2024 r. kapitał zakładowy spółki wynosił 65 849 450,00 zł, z czego Miasto Kalisz na koniec roku 2024 posiadało 62 304 akcji o wartości 623 040,00 zł.

Spółeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN-Zachodni” Sp. z o.o.

Spółkę tworzy dziewięć gmin województwa wielkopolskiego i pięć gmin województwa lubuskiego: Czempin, Gniezno, Kalisz, Kępno, Konin, Oborniki, Pobiedziska, Powidz, Środa Wielkopolska, Kargowa, Międzyrzecz, Strzelce Krajeńskie, Świebodzin i Słubice wraz z Krajowym Zasobem Nieruchomości. Celem gospodarczym spółki jest budowanie domów mieszkalnych oraz ich eksploatacja na zasadach najmu. Na 31.12.2024 r. kapitał zakładowy spółki wynosił 108 865 000,00 zł. Miasto Kalisz na koniec roku 2024 r. posiadało 151 196 udziałów o wartości 7 559 800,00 zł.

Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.

Na 31 grudnia 2024 roku spółka liczyła 111 wspólników. Wspólnikami spółki są wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego. Kapitał spółki na 31 grudnia 2024 roku wynosił 135 396 000 zł i dzielił się na 133 798 udziałów po 1000 zł każdy. Miasto Kalisz na dzień 31.12.2024 r. posiadało w spółce Oświetlenie Uliczne i Drogowe sp. z o.o. 21 388 udziałów o wartości 21 388 000 zł, co stanowi 15,99% ogółu udziałów w kapitale zakładowym.

Spółka Oświetlenie Uliczne i Drogowe sp. z o.o. w 2024 roku zrealizowała kolejną, drugą już część modernizacji oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Kalisza, w ramach programu współfinansowanego przez Wielkopolski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dzięki przeprowadzonym pracom ponad 50 ulic zyskało nowoczesne, energooszczędne oświetlenie w technologii LED. Wymieniono 568 opraw oświetleniowych oraz 542 słupy, co przełożyło się nie tylko na oszczędności energetyczne, ale przede wszystkim na poprawę bezpieczeństwa i estetyki miejskiej przestrzeni.

W 2024 roku zakończyła się także budowa nowej drogi łączącej rondo na Trakcie Wieluńskim z nowo powstałym rondem na skrzyżowaniu ulic Polnej, Świętokrzyskiej i Budowlanych. W ramach tej inwestycji powstało 99 nowoczesnych słupów oświetleniowych, wyposażonych w energooszczędne oprawy LED oraz ponad 3 km nowej linii kablowej, co stworzyło spójną, bezpieczną i nowoczesną infrastrukturę.

Kolejnymi inwestycjami były kompleksowe przebudowy ulic: Tatrzańskiej, Karpackiej, Spółdzielczej i Sokolnickiej, gdzie łącznie zainstalowano 33 nowe słupy z oprawami LED, a także Mostu Trybunalskiego, który zyskał 4 nowe słupy i 8 stylizowanych opraw LED, dopasowanych do charakteru tej przestrzeni.

Nowe oświetlenie powstało również w ramach przebudowy targowiska miejskiego przy ul. 3 Maja i Podwale, gdzie zamontowano 49 słupów oraz 32 oprawy LED, a także wybudowano 1 km nowej linii kablowej, znacznie poprawiając warunki funkcjonowania tej intensywnie uczęszczanej przestrzeni miejskiej.

Nowoczesne oprawy LED pojawiły się także na ulicach: Granicznej, Fromborskiej, Paderewskiego, Powstańców Śląskich oraz Wał Bernardyński. W tych lokalizacjach zainstalowano 27 nowych słupów z oprawami, poprawiając widoczność i komfort poruszania się po zmroku.

Szczególne znaczenie miała realizacja inwestycji w rejonie Głównego Rynku oraz ulicy Kanonickiej, które zyskały nowe, stylizowane oświetlenie. Zamontowano tam 34 słupy i 56 opraw LED oraz ułożono ponad 2 km nowej linii kablowej, zastępując starą, wyeksploatowaną infrastrukturę. Dzięki temu możliwe było wyeksponowanie walorów architektonicznych historycznego centrum miasta, co podniosło jego atrakcyjność zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

Wszystkie powyższe działania przyczyniły się do znaczącej poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i uczestników ruchu drogowego, zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, a także odczuwalnej poprawy estetyki przestrzeni miejskiej, szczególnie w jej najbardziej reprezentacyjnych lokalizacjach.

6. „Strategia Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku”

Zgodnie z przyjętą 26 września 2024 roku uchwałą Nr VI/63/2024 Rady Miasta Kalisza przystąpiono do sporządzenia projektu aktualizacji „Strategii Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku”. Aktualizacja strategii prowadzona będzie równorzędnie z procesem sporządzenia planu ogólnego, o którym mowa w art. 13a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Konieczność aktualizacji strategii oraz sporządzenia planu ogólnego jest konsekwencją reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego, które miały miejsce w 2023 roku. Zgodnie z którą rolę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, czyli dokumentu programującego rozwój przestrzenny miasta, przejmują strategia rozwoju gminy oraz nowy rodzaj dokumentu – plan ogólny.

Założenia Strategii rozwoju Kalisza

Strategia to nadrzędny dokument programujący rozwój miasta w najbliższych latach. Wizja rozwoju Kalisza przedstawia następujący obraz: „Kalisz – miasto otwarte, wygodne do życia, wspierane energią swoich aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców, tworzące dobre warunki pracy i edukacji. To miasto zielone, bezpieczne, gotowe na wyzwania współczesności i wykorzystujące potencjał swojej bogatej historii”. Strategia wyznacza długofalowe cele i określa kierunki rozwoju Kalisza w trzech wymiarach: Kalisz – nasze miasto, Kalisz – nasza przyszłość, Kalisz – nasza przestrzeń, dla których zdefiniowano 7 celów strategicznych wraz z 19 komplementarnymi celami operacyjnymi, tj.:

Kalisz – nasze miasto: miasto tworzą przede wszystkim świadomi i zaangażowani mieszkańcy, ale również ci, którzy nim zarządzają. Kalisz to miasto tworzone z myślą o mieszkańcach i współtworzone przez nich.

Cel strategiczny 1: Aktywna wspólnota – poprzez konkretne działania chcemy przede wszystkim wykorzystywać i wzmacniać potencjał związany z aktywnością i zaangażowaniem lokalnej społeczności.

Cel strategiczny 2: Miasto atrakcyjne do życia – to miasto tworzone dla mieszkańców, dlatego niezwykle istotnym obszarem działań samorządu jest podnoszenie atrakcyjności zamieszkania w mieście.

Cel strategiczny 3: Nowoczesne zarządzanie miastem – dążenie do zapewnienia wysokiej efektywności realizowanych procesów zarządczych we wszystkich obszarach funkcjonowania jednostki, w tym poprzez wdrażanie inteligentnych rozwiązań z obszaru Smart City wspierających procesy zarządcze. Obejmuje ono również zarządzanie przez markę, czyli wszystko to, co sprawi, że marka miasta będzie rozpoznawalna i dobrze kojarzona w mieście i poza nim – w regionie i w kraju.

Kalisz – nasza przyszłość: wysoka jakość edukacji na wszystkich szczeblach pozwoli na wyposażenie kaliszian w kompetencje potrzebne na lokalnym rynku pracy. Chcemy również, by stał się on dla nich na tyle atrakcyjny, by nie musieli realizować swoich zawodowych aspiracji poza Kaliszem. W mieście powstaną nowe firmy dające atrakcyjne miejsca pracy – zarówno wskutek napływu znaczących inwestycji z zewnątrz, jak i tworzenia przez przedsiębiorczych kaliszian mniejszych, lokalnych biznesów.

Cel strategiczny 4: Rozwinięty i dostosowany do potrzeb rynku pracy system kształcenia – pełne wykorzystanie potencjału kształcenia na wszystkich poziomach – od podstawowego po wyższe, stworzy młodym ludziom dobre warunki do rozwoju na wszystkich etapach edukacji. Niezwykle istotna będzie tu współpraca z lokalnymi pracodawcami, by osoby kształcone w Kaliszu mogły tu również pracować, a więc by ich wykształcenie i kompetencje odpowiadały potrzebom rynku pracy.

Cel strategiczny 5: Atrakcyjny rynek pracy – istotą tego celu jest podniesienie konkurencyjności lokalnego rynku pracy poprzez jego dywersyfikację, by młodzi kaliszanie mieli poczucie, że znajdują w mieście satysfakcjonujące

zatrudnienie. Służyć temu ma również wspieranie nowo powstających biznesów, a także rozwijanie przedsiębiorczości i promowanie postaw przedsiębiorczych zarówno wśród młodzieży, jak i dorosłych kaliszan.

Kalisz – nasza przestrzeń: oznacza, że każdy może nie tylko korzystać z tego dobra, jakim jest przestrzeń Kalisza, ale powinien być za nie również współodpowiedzialny. Cele takie jak poprawa estetyki przestrzeni publicznej, zapewnienie możliwości jej wykorzystania do wypoczynku i rekreacji, szeroko pojęta ochrona środowiska, wygoda poruszania się po mieście, mają czynić Kalisz miastem atrakcyjnym i wygodnym do życia.

Cel strategiczny 6: Atrakcyjna przestrzeń – atrakcyjna kaliska przestrzeń będzie zachęcała do spotkań i aktywnego spędzania czasu wolnego. Historyczne centrum miasta odzyska dawny blask, będzie zachęcało nie tylko do odwiedzenia go, ale również osiedlenia się tam. Na zrewitalizowanym obszarze będzie się rozwijało życie społeczne, kulturalne i gospodarcze.

Cel strategiczny 7: Miasto zrównoważone – coraz większe znaczenie dla jakości życia w mieście mają takie aspekty jak czyste powietrze, zieleń czy jego kompaktowość, zapewniająca łatwy i szybki dostęp do wszystkich niezbędnych usług itp. Równie istotne jest dbanie o to, by rozwój społeczny i gospodarczy nie odbywał się kosztem przestrzeni i środowiska naturalnego. To one, bowiem w głównej mierze decydują o atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania.

Ocena stopnia realizacji celów określonych w Strategii na podstawie podjętych działań oraz przyjętych wskaźników monitorowania

Kalisz – nasze miasto

Cel strategiczny 1. Aktywna wspólnota

Cel operacyjny 1.1. Świadomi i zaangażowani mieszkańcy

Kerunkiem działań w celu osiągnięcia oczekiwanych celów jest zaproszenie do zaangażowania się w sprawy miasta wszystkich grup interesariuszy, w szczególności poprzez promowanie różnych form aktywności społecznej

mieszkańców, tworzenie i rozwój nowych form partycypacji społecznej w mieście, wdrożenie w mieście innowacyjnego narzędzia partycypacji społecznej, uzupełniającego katalog istniejących rozwiązań, w tym zakresie oraz promowanie wśród mieszkańców idei wolontariatu:

- realizacja Budżetu Obywatelskiego – 10 408 głosów, wybór 66 zadań (3 ogólnomiejskie, 2 zielone, 61 lokalnych),
- inicjatywy lokalne zgłaszane przez mieszkańców (2 zadania),
- organizacja spotkań konsultacyjnych, debat dotyczących najważniejszych kwestii związanych z rozwojem lokalnym,
- działanie spółdzielni socjalnej „Zielony Kalisz” zatrudniającej osoby długotrwale bezrobotne i zagrożone wykluczeniem społecznym,
- nabór kandydatów na radnych Młodzieżowej Rady Miasta Kalisza kadencji 2025–2027, druga kadencja Kaliskiej Rady Kobiet,
- VI Gala Wolontariatu – prezentacja i promocja oraz popularyzowanie wolontariatu,
- Złoty Lajk dla Urzędu Miasta Kalisza za najbardziej angażującą komunikację samorządową w mediach społecznościowych i Internecie w kategorii video profil miejski.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba uczestników różnych form partycypacji społecznej w mieście (np. konsultacji społecznych, spotkań, debat, warsztatów, spacerów badawczych, badań społecznych ilościowych i jakościowych):
  - konsultacje społeczne dotyczące zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kalisza oraz Analizy kosztów i korzyści wykorzystania pojazdów zeroemisyjnych w komunikacji miejskiej na terenie Kalisza i gmin, z którymi miasto Kalisza podpisało porozumienia dotyczące realizacji zdan publicznego polegającego na świadczeniu usług transportu zbiorowego: 70 osób,
  - spotkania, debaty, warsztaty, spacerzy badawcze, badania społeczne: 9993 osób w tym:
    - spotkania okolicznościowe w ramach polityki senioralnej oraz współ-

pracy z organizacjami pozarządowymi: 2823 osób,

- piknik edukacyjny „Back to school”, konferencja pn. „Edukacja przez zabawę” i inne: 7100 osób.

- Frekwencja w głosowaniu w ramach budżetu obywatelskiego: 11,32%
- Liczba inicjatyw lokalnych zgłoszonych przez mieszkańców: 2.

Cel operacyjny 1.2. Trzeci sektor współodpowiedzialny za rozwój miasta

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Wspieranie i promowanie inicjatyw realizowanych na rzecz miasta we współpracy różnych środowisk, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych przez NGO:
  - zlecenie wykonania zadań publicznych organizacjom pozarządowym,
  - Centrum Organizacji Pozarządowych: szkolenia dla organizacji pozarządowych „Formalno-prawne aspekty pozyskiwania przez organizacje pozarządowe pozadotacyjnych środków finansowych”, „Zasady tworzenia ofert realizacji zadań publicznych w trybie konkursowym i pozakonkursowym wraz z elementami warsztatowymi”, „Tworzenie projektów dotacyjnych krok po kroku, czyli logika projektowa” i inne,
  - piknik „Przyjaźnie, zdrowo i aktywnie” z udziałem organizacji pozarządowych.
- Angażowanie podmiotów trzeciego sektora w procesy planowania, realizacji działań i oceny efektów polityk publicznych: Kaliska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Kaliska Rada Seniorów, Komitet Rewitalizacji Miasta Kalisza, Rada Sportu Miasta Kalisza, Kaliska Rada Kobiet.
- Włączenie podmiotów ekonomii społecznej w świadczenie usług społecznych na rzecz kaliszan: działanie spółdzielni socjalnej pod nazwą Spółdzielnia Socjalna „Zielony Kalisz”.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Wartość zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe na zlecenie Miasta Kalisza: 16,96 mln zł.

• Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne finansowane z budżetu miasta: 65 podm./rok.

• Liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w procesach zarządzania miastem w danym roku: 23 podm./rok.

Cel strategiczny 2. Miasto atrakcyjne do życia

Cel operacyjny 2.1. Bogata oferta czasu wolnego

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i sportowej poprzez budowę nowych oraz modernizację istniejących obiektów:
  - remont otwartego toru kolarskiego – etap 1 (środku Województwa Wielkopolskiego), modernizacja kompleksów sportowych Moje Boisko Orlik – przy ul. Granicznej oraz przy ul. Częstochowskiej (Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Modernizacji Kompleksów Sportowych „ORLIK” 2023) – realizacja zadania zaplanowana w latach 2024-2025,
  - budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu (Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich – MSiT) – realizacja zadania zaplanowana w latach 2024-2025,
  - wymiana oświetlenia, tablicy wyników i wykonanie okablowania pod zewnętrzny system kamer w hali Kalisz Arena (VIII edycja Rządowego Funduszu Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – realizacja zadania zaplanowana w latach 2024-2025,
  - budowa „Centrum sportowego Kalisz–Szczypiorno” w Kaliszu (Rządowy Fundusz Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – realizacja zadania zaplanowana w latach 2023-2025,,
- Organizowanie i promowanie imprez sportowych w mieście: Final Four ORLEN Pucharu Polski, 43. Międzynarodowy Bieg Uliczny Ptolemeusza, 18. Międzynarodowy Turniej Koszykówki Ulicznej, Kaliski Streetball, 4. Formoza Challenge, 6. Calisia Triathlon, Gravel Summer Sprint Doliną Śwędni 2024,

„Przyjaźnie, zdrowo i aktywnie” – inauguracja 29. Kaliskich Dni Trzeźwości, VI Kaliski Półmaraton Nocny „Bursztynowa Hellena, III edycja Polonia Euro Volley – Siatkarskich Mistrzostw Europy Drużyn Polonijnych Kalisz 2024, Otylia Swim Cup 2024.

- Trener osiedlowy – Kalisz 2024 (bezpłatne zajęcia, gry i zabawy sportowe).

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba uczestników imprez sportowych i rekreacyjnych organizowanych w mieście: 145,27 tys. os.
- Liczba korzystających z infrastruktury sportowej w mieście: 835,92 tys. os.

Cel operacyjny 2.2. Wysoka jakość i dostępność usług społecznych

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwijanie różnych form wsparcia dla seniorów (DPS, domy dziennego pobytu, kluby seniora) oraz oferty mieszkaniowej przeznaczonej dla osób starszych:
  - rozszerzenie działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – funkcjonowanie ośrodka wsparcia pod nazwą Klub Senior+ w formie klubu samopomocy przy ul. Granicznej 1 (Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021–2025),
  - realizacja programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 – zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 60 lat i więcej przez świadczenie usług opiekuńczych w postaci usług sąsiedzkich, poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do „opieki na odległość” poprzez zakup tzw. opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi,
  - realizacja wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024–2028” edycja na rok 2024 – pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych oraz dowozu posiłków w szczególności osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym,

- aplikacja Kaliskiej Karty Mieszkańca – mobilna Kaliska Karta Mieszkańca,
- bezpłatne treningi qigong i tai chi dla osób 60+, bezpłatna joga dla seniorów.
- Rozwijanie oferty placówek świadczących usługi dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dla osób z niepełnosprawnościami:
  - realizacja wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024–2028” edycja na rok 2024 (środki budżetu państwa) – pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych oraz dowozu posiłków w szczególności osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym;
  - realizacja projektu „Wzajemne wsparcie – działania wspomagające codzienne wyzwania członków rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami” w ramach programu pn. „Od zależności ku samodzielności” – edycja 2024 (budżet państwa w ramach Programu Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) – usługa wsparcia 15 osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną oraz ich rodzin i opiekunów w postaci 8 spotkań grupy samopomocowej członków rodzin przy jednoczesnym zapewnieniu opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną, a także wspólnych spotkań kulturalnych/edukacyjnych, zajęcia rozwijające umiejętności społeczne i zwiększające poczucie własnej wartości,
  - funkcjonowanie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu w roku 2024 – współfinansowanie kosztów bieżącego funkcjonowania ze środków Funduszu Solidarnościowego, w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, otwarcie nowej siedziby Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej nr 1 przy ul. Augustyna Kordeckiego 19 na III piętrze budynku Ośrodka Szkolno–Wychowawczego nr 2,
  - otwarcie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Dobrzeckiej 2 prowadzonej przez PCK oddział rejonowy w Kaliszu po przeprowadzonej rozbudowie,
  - konferencja „Technologie asystujące i wspomagające odpowiedzią na potrzeby osób z niepełnosprawnościami”,

• Wspieranie podmiotów prowadzących takie placówki, by mogły się one rozwijać:

- budowa ogrodzenia przy Centrum Opiekuńczo–Mieszkalnym,
  - termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu),
  - instalacja klimatyzatorów w budynku Domu Pomocy Społecznej,
  - dostosowanie budynku Domu Pomocy Społecznej do wymogów przeciwpożarowych – realizacja zadania zaplanowana w latach 2024–2025.
- Podejmowanie działań w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych, w tym wsparcie i rozwój pieczy zastępczej, wsparcie i rozwój opieki wytchnieniowej oraz usług asystenta osoby niepełnosprawnej, rozwój usług opiekuńczych i sąsiedzkich w miejscu zamieszkania:
- realizacja projektu pn. „Kurs kompetencji społeczno–finansowych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych”, przez Smart Club – Szkoła Kompetencji Przyszłości,
  - realizacja projektu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024” (środki budżetu państwa, Fundusz Solidarnościowy, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej) – umożliwiającego osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności, ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz wsparcie niepełnosprawnych osób pełnoletnich i dzieci,
  - realizacja projektu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2024” (środki budżetu państwa, Fundusz Solidarnościowy, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej) – wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi – obejmuje usługi opieki wytchnieniowej dla członków rodzin),
  - realizacja projektu „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim” (Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021–2027) – zwiększenie dostępności i poszerzenie zakresu usług wspierających dla dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej (PZ) oraz wsparcie i pogłębienie/poszerzenie współpracy w ramach 8 powia-

towych systemów pieczy zastępczej i ich pracowników realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w okresie od 1.10.2023 r. do 30.06.2029 r.,

- realizacja programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024–2027” (Fundusz Pracy),
  - realizacja programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027” (budżet państwa),
  - realizacja programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027” (budżet państwa),
- Wsparcie i rozwój profilaktyki zdrowotnej:
- realizacja bezpłatnych programów zdrowotnych: program wczesnego wykrywania chorób piersi u kobiet, program wczesnego wykrywania raka jelita grubego,
  - bezpłatne badania USG Doppler tętnic przedmózgowych,
  - weekend bezpłatnych badań,
  - bezpłatne szczepienia przeciwko grypie dla seniorów 60+,
  - „Białe Soboty”.
- Realizacja przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta (środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla mieszkańców miasta Kalisza) – nabór wniosków do programu.
- Wsparcie i rozwój inicjatyw w zakresie zdrowia psychicznego, w szczególności dla dzieci i młodzieży: realizacja zadań z zakresu zdrowia psychicznego w oparciu o „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza na lata 2024–2030” przyjęty Uchwałą nr IX/120/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2024 r.
- Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego – realizacja kampanii społecznej pod hasłem: „Powiedz, co czujesz – uwolnij emocje” – konferencja „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – wyzwania na kolejne lata” – podsumowanie I etapu kampanii.

- Otwarcie nowej siedziby Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej nr 1 przy ul. Augustyna Kordeckiego 19 na III piętrze budynku Ośrodka Szkolno–Wychowawczego nr 2.
- Budowa żłobka nr 5 przy ul. Powstańców Śląskich 46 (Sulistawice) (MALUCH+ 2022–2029, Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz budżetu państwa) – realizacja zadania zaplanowana w lata 2023–2026.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba miejsc w placówkach świadczących usługi wsparcia dla seniorów oraz osób ze szczególnymi potrzebami: 397 szt.
- Liczba mieszkań dla seniorów w komunalnym zasobie gminy: 38 szt.
- Liczba godzin usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania przypadająca na jednego podopiecznego: 247,43 godz./os./rok.
- Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka: 165 szt.
- Liczba osób objętych usługą opieki wytchnieniowej: 66 os.
- Liczba osób objętych profilaktyką zdrowotną: 4290 os.
- Liczba godzin pracy psychologów w kaliskich placówkach oświatowych: 38 227 godz.

Cel operacyjny 2.3. Bogata i zróżnicowana oferta kulturalna i rozrywkowa

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwijanie infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej, w tym opracowanie koncepcji i założeń dla obiektu Filharmonii Kaliskiej: zawarcie umowy pomiędzy Miastem Kalisz a Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia Filharmonii Kaliskiej, jako wspólnej instytucji kultury Miasta Kalisza oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (podmiot współprowadzący w latach 2023–2026).
- Organizowanie wydarzeń i imprez kulturalnych w mieście m.in.: 32. Europejskie Dni Dziedzictwa, 51. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych, 64. Kaliskie Spotkania Teatralne – Festiwal Sztuki Aktorskiej, 31. Międzynarodo-

wy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych „LA STRADA”, koncert Golden Hits of Queen z okazji Święta Rzeki Prosny, Magiczny powrót do przeszłości na Szlaku Piastowskim, Noc Muzeów, koncerty: Young Multi, Grzegorz Hyży, Chivas, Myslovitz, SkillHill 2 – kaliskie święto rapu, Trzeciomajówka przed halą Arena, Mikołajki z Big Star, 18. Multi Art Festival, Bajkowy festiwal słodkości pod basztą, wakacyjne przejażdżki zabytkowym SAN-em H100B.

- Promowanie wśród mieszkańców oferty kulturalnej i rozrywkowej dostępnej w mieście: Stypendium Kulturalne Prezydenta Miasta Kalisza 2024, Inauguracja Roku Kulturalnego 2024/2025.
- Wspieranie oddolnych inicjatyw w zakresie upowszechniania kultury w mieście, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych przez NGO.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba uczestników imprez artystyczno–rozrywkowych finansowanych z budżetu miasta: 90,15 tys. os.
- Liczba oddolnych inicjatyw w zakresie kultury organizowanych przez NGO przy wsparciu Miasta: 26 szt.

Cel operacyjny 2.4. Miasto bezpieczne i dostępne

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Inicjowanie współdziałania służb w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w mieście:
  - dofinansowanie zakupu samochodu typu SUV dla Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu,
  - dofinansowanie zakupu samochodu typu SUV w wersji nieoznakowanej dla KMP w Kaliszu,
  - budowa obiektu warsztatowo–magazynowego z myjnią pojazdów specjalnych dla JRG i KM PSP w Kaliszu – Program Modernizacji PSP,
  - dofinansowanie dostawy samochodu specjalnego z drabiną pożarniczą (SD30) z przeznaczeniem dla Jednostki Ratowniczo–Gaśniczej nr 2 w Kaliszu,

- dofinansowanie zakupu urządzeń do testowania i obsługi serwisowej sprzętu ochrony dróg oddechowych.
- Przebudowa i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta:
  - zakończenie realizacji zadania „Modernizacja monitoringu wizyjnego Miasta Kalisza w celu zwalczania przejawów agresji i zjawisk patologicznych będących następstwem spożywania alkoholu w miejscach publicznych”,
  - monitoring terenów rekreacyjnych w Parku Przyjaźni (montaż kamery stałopozycyjnej oraz kamery obrotowej),
  - monitoring punktów składowania odpadów komunalnych w celu zabezpieczenia przed nielegalnym podrzutem odpadów,
  - programy „Bezpieczne i czyste osiedle Śródmieście I” – zakupiono 3 kamery typu Obserwator City, 2 monitory, „Bezpieczne i czyste osiedle Śródmieście II” – zakupiono 3 kamery typu Obserwator City, 2 monitory.
- Edukacja mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa drogowego: 15 prelekcji (320 uczestników).
- Realizacja działań z zakresu zapewnienia dostępności obiektów i przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami: zakończenie realizacji projektu pn. „Zapewnienie większego dostępu do przestrzeni publicznej, poprzez rozbudowę budynku Urzędu Miasta Kalisza przy ul. Jasnej 2 o zewnętrzną windę” (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) – realizacja w latach 2023-2024.
- Stosowanie zasad uniwersalnego projektowania przy realizacji nowych inwestycji.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko zdrowiu i życiu: 18 szt./rok
- Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko mieniu: 1 657 szt./rok
- Liczba zamontowanych kamer monitoringu wizyjnego – 68 kamer stacjonarnych.
- Liczba uczestników inicjatyw edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym – 320 osób.

- Liczba wdrożonych przez Miasto rozwiązań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych poprawiających dostępność obiektów i miejsc w przestrzeni publicznej oraz usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami: 1 szt.

Cel operacyjny 2.5. Szeroka oferta mieszkaniowa

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Tworzenie i obejmowanie dokumentami planistycznymi terenów pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną.
- Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (m.in. budowa i remonty dróg, budowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej).
- Remonty i modernizacje budynków i mieszkań w komunalnym zasobie gminy:
  - zakończenie realizacji projektu pn. „Przebudowa budynku biurowego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek mieszkalny wielorodzinny położony w Kaliszu przy ul. Noskowskiej 9” – 18 jednoosobowych lokali mieszkalnych (Program bezzwrotnego wsparcia budownictwa komunalnego i socjalnego, Fundusz Dopłat BGK) – realizacja w latach 2023 – 2024,
  - remont 8 pustostanów w śródmieściu Kalisza (Program bezzwrotnego wsparcia budownictwa mieszkaniowego, Fundusz Dopłat BGK),
  - Udziały dla spółki Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN – ZACHODNI” Sp. z o.o. – przekazanie kwoty 4,527 mln zł na pokrycie kapitału zakładowego podwyższonego uchwałą nadzwyczajnego zgromadzenia spółki społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN – Zachodni” Sp. z o.o. nr 45/2024 z dnia 13.12.2024 r.
  - zmiana systemu ogrzewania w 23 lokalach mieszkalnych będących w zasobie Miasta Kalisza,
  - remont mieszkań w komunalnym zasobie gminy.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Powierzchnia terenów objętych planami zagospodarowania przestrzennego przeznaczonych pod budownictwo jedno - i wielorodzinne – 890,99 ha

- Powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę jedno- i wielorodzinną, na których nastąpiła poprawa warunków zamieszkania i osiedlania się: 17,45 ha
- Średnioroczna liczba nowo wybudowanych mieszkań: 390 szt./rok (średnia z lat 2015-2024).
- Liczba mieszkań w zasobie gminy: 3999 szt.
- Liczba mieszkań w zasobach KTBS: 1237 szt.

Cel strategiczny 3. Nowoczesne zarządzanie miastem

Cel operacyjny 3.1. Miasto efektywnie zarządzane

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Dążenie do optymalizowania kosztów świadczenia usług miejskich i utrzymania infrastruktury m.in. poprzez utworzenie Centrum Usług Wspólnych, obsługującego jednostki miejskie w zakresie księgowym, kadrowo-płacowym, informatycznym oraz wsparcia administracyjnego i prawnego.
- Usprawnienie procesu zarządzania terenami zielonymi w mieście poprzez powołanie lub wydzielenie w strukturze Urzędu Miasta jednostki (np. zarząd zieleni, wydział) odpowiedzialnej za koordynowanie i prowadzenie tego procesu.
- Utworzenie Centrum Usług Wspólnych.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba jednostek objętych scentralizowaną obsługą CUW: 0.

Cel operacyjny 3.2. Miasto inteligentne

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Wdrożenie najnowocześniejszych dostępnych rozwiązań i narzędzi informatycznych w celu podniesienia efektywności usług publicznych: wprowadzenie mobilnej Kaliskiej Karty Mieszkańca – aplikacja pozwala na korzysta-

nie między innymi z bezpłatnych przejazdów Kaliskimi Liniami Autobusowymi oraz wyświetla przysługujące zniżki i rabaty.

- Podnoszenie kompetencji, w szczególności cyfrowych, pracowników urzędu i jednostek podległych: pozyskanie dofinansowania na realizację projektu pn. „Zwiększenie cyberbezpieczeństwa w jednostkach Miasta Kalisza” (Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027), którego celem jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa informacji Urzędu Miasta Kalisza oraz trzech jednostek Miasta Kalisza poprzez wzmacnianie ich odporności oraz zdolności do skutecznego zapobiegania i reagowania na incydenty w systemach informatycznych, projekt obejmuje zadania: zakup sprzętu i oprogramowania w celu podniesienia ochrony związanej z cyberbezpieczeństwem, podniesienie kompetencji pracowników z zakresu cyberbezpieczeństwa, przegląd oraz doskonalenie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji – realizacja zaplanowana w latach 2024-2026.
- Rozwijanie i promowanie wśród mieszkańców, przedsiębiorców i innych użytkowników miasta e-usług publicznych.
- Uruchomienie narzędzia typu aplikacja mobilna/ serwis internetowy/platforma cyfrowa dla różnych użytkowników (mieszkańcy, turyści i in.) ułatwiającego korzystanie z usług miejskich, poruszanie się po mieście czy też pełniących funkcje informacyjne.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba spraw w Urzędzie Miasta załatwianych drogą elektroniczną rocznie: 27 604 szt.

Cel operacyjny 3.3. Rozpoznawalna marka miasta

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Realizowanie działań w zakresie promocji miasta i jego oferty kulturalnej, rozrywkowej, sportowej, rekreacyjnej wśród mieszkańców i przyjezdnych:
  - zawarcie umowy pomiędzy Miastem Kalisz a Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia Filharmonii Kaliskiej, jako wspólnej instytucji kultury Miasta Kalisza oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (podmiot współprowadzący w latach 2023-2026),

- zawarcie porozumienia pomiędzy Miastem Kalisz a Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego o współpracy dotyczącej funkcjonowania w Kaliszu szkół artystycznych oraz kształcenia w specjalności fortepianmistrzostwo, którego celem jest stworzenie nowego modelu kształcenia stroicieli fortepianów, które będzie realizowane w czterech ogólnokształcących szkołach muzycznych II stopnia w kraju, w tym w Kaliszu,
- współfinansowanie działań organizowanych przez instytucje kultury, których organizatorem jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego: 31. Międzynarodowy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych „La Strada”, 64. Kaliskie Spotkania Teatralne, 51. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych, Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej w Kaliszu – wystawa czasowa z okazji 110-lecia założenia Muzeum Ziemi Kaliskiej pt. „Początek”,
- 32. Europejskie Dni Dziedzictwa,
- Final Four ORLEN Pucharu Polski, III edycja Polonia Euro Volley – Siatkarskich Mistrzostw Europy Drużyn Polonijnych Kalisz 2024, Otylia Swim Cup 2024,
- uzupełnienie ekspozycji multimedialnej w ratuszu o trzy makiety przedstawiające dwie bramy główne – Toruńską i Wrocławską oraz gród na Zawodziu z przełomu XII i XIII wieku,
- stypendium kulturalne Prezydenta Miasta Kalisza.
- Aktywne promowanie turystycznej marki Kalisza. Tworzenie, rozwój i promocja produktów turystycznych miasta:
  - Wybierz Kalisz na weekend – rozwój i promocja turystyki weekendowej w Kaliszu: zwiedzanie miasta zabytkowym autobusem połączone ze zwiedzaniem ekspozycji w ratuszu miejskim, Centrum Baśni i Legend Kaliskich oraz Lokacji Miasta (Baszta Dorotka),
  - Kalisz – najstarsze miasto Polski: 32. Europejskie Dni Dziedzictwa, wydarzenia organizowane w ramach Roku Marii Dąbrowskiej oraz Święta Miasta Kalisza, dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dla obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w gminnej ewidencji zabytków,

- Kalisz muzyczny – organizowanie i promowanie cyklicznych imprez muzycznych: koncerty: Young Multi, Grzegorz Hyży, Chivas, Myslovitz, Skill Hill 2 – kaliskie święto rapu, Golden Hits of Queen z okazji Święta Rzeki Prosny, koncerty symfoniczne i kameralne Filharmonii Kaliskiej,
- Kalisz sportowy: Final Four ORLEN Pucharu Polski, 43. Międzynarodowy Bieg Uliczny Ptolemeusza, 18. Międzynarodowy Turniej Koszykówki Ulicznej, Kaliski Streetball, 4 Formoza Challenge, 6. Calisia Triathlon, Gravel Summer Sprint Doliną Śwędni 2024, „Przyjaźnie, zdrowo i aktywnie” – inauguracja 29. Kaliskich Dni Trzeźwości, VI Kaliski Półmaraton Nocny „Bursztynowa Hellena”, III edycja Polonia Euro Volley – Siatkarskich Mistrzostw Europy Drużyn Polonijnych Kalisz 2024, Otylia Swim Cup 2024.,
- Kaliska Informacja Turystyczna otrzymała cztery gwiazdki w ramach certyfikacji Polskiego Systemu Informacji Turystycznej,
- Realizacja projektu „Mury średniowiecznego Kalisza – rewaloryzacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – relikw zamku kazimierzowskiego” (Rządowy Funduszu Polski Ład w ramach Programu Odbudowy Zabytków) – realizacja w latach 2024-2025.
- Wykorzystanie potencjału kaliskich sanktuariów, jako miejsc przyciągających przyjezdnych na jednodniowe pobyty – oferta zwiedzania Skarbca Sanktuarium św. Józefa połączona ze zwiedzaniem Centrum Baśni i Legend Kaliskich oraz Lokacji Miasta (Baszta Dorotka).

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych organizowanych w mieście: 35,528 tys. os./rok.
- Liczba uczestników wydarzeń sportowych i rekreacyjnych organizowanych w mieście: 80,964 tys. os./rok
- Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Kaliszu ogółem: 30,0%
- Liczba osób odwiedzających Kalisz w celach turystycznych: 83 684 os./rok.

Kalisz – nasza przyszłość

Cel strategiczny 4. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb rynku pracy system kształcenia

Cel operacyjny 4.1. Kalisz akademicki

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego:
  - rozpoczęcie realizacji projektu pn. „Nowoczesne kształcenie na potrzeby polskiej gospodarki” (Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus) – dostosowanie oferty edukacyjnej Uniwersytetu Kaliskiego do potrzeb rozwoju gospodarki i rynku pracy oraz zielonej i cyfrowej transformacji w latach 2024-2027 na 9 kierunkach studiów poprzez uprzątnienie, uatrakcyjnienie i ubranżowanie programów kształcenia z uwzględnieniem niezbędnej modernizacji infrastruktury dydaktycznej i informatycznej – realizacja w latach 2024-2027,
  - dotacja celowa dla Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu na zakup wyposażenia pracowni anatomii,
  - modernizacja budynku dawnego Banku Polskiego przy placu Wojciecha Bogusławskiego – planowane otwarcie nowej siedziby rektoratu Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w 2025 r.
- Rozwijanie i promowanie miasta, jako ośrodka akademickiego wśród młodzieży z Kalisza i okolic:
  - II edycja programu „Kalisz dla młodych” – we współpracy Miasta Kalisz z Uniwersytecie Kaliskim im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Wydziałem Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu i Akademią Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie – Kampusem Mundurowym w Kaliszu.
  - III Forum Mechaniczne – najnowsze zdobycze techniki: innowacje narzędziowe, które pozwalają na zwiększenie wydajności i optymalizację procesów wiercenia organizowane przez firmę Gühring Sp. z o.o., Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kaliszu,

- plany utworzenia przy Uniwersytecie Kaliskim im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego Światowego Instytutu Bezpieczeństwa Pacjentów, jako efekt współpracy rodzimej uczelni ze Światowym Sojuszem Pacjentów (Uniwersytet Kaliski będzie jego zapleczem naukowym),
- rozpoczęcie realizacji projektu pn. „Nowoczesne kształcenie na potrzeby polskiej gospodarki” (Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus) – dostosowanie oferty edukacyjnej Uniwersytetu Kaliskiego do potrzeb rozwoju gospodarki i rynku pracy oraz zielonej i cyfrowej transformacji w latach 2024-2027 na 9 kierunkach studiów poprzez uprzątnienie, uatrakcyjnienie i ubranżowanie programów kształcenia z uwzględnieniem niezbędnej modernizacji infrastruktury dydaktycznej i informatycznej – realizacja w latach 2024-2027,
- konferencja „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – wyzwania na kolejne lata”.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba kierunków kształcenia na uczelniach w Kaliszu: 51 szt. (UK, WP-A UAM).
- Liczba studentów uczelni w Kaliszu (I i II stopnia): 4281 os. (UK, WP-A UAM).

Cel operacyjny 4.2. Wysoka jakość kształcenia w kaliskich placówkach

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Przygotowanie i wdrożenie programów edukacyjnych rozwijających różnorodne kompetencje uczniów, w tym kompetencje kluczowe:
  - realizacja projektu pn. „Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez szkolenia dla nauczycieli i zajęcia dodatkowe dla dzieci uczęszczających do oddziałów wychowania przedszkolnego, dla których organem prowadzącym jest Miasto Kalisz” (Europejski Fundusz Społeczny (EFS+) w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2026,

- przygotowanie na podstawie indywidualnych diagnoz opracowanych przez jednostki edukacyjne wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Promowanie i wdrażanie nowoczesnych metod edukacji w placówkach oświatowych Miasta Kalisza” (Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027) – realizacja zaplanowana na lata 2025-2028,
- kurs ósmoklasisty – kursy dla uczniów kaliskich szkół podstawowych z języka polskiego i matematyki, stanowiące powtórzenie przed egzaminem ósmoklasisty.
- Przygotowanie i wdrożenie programów rozwoju kompetencji nauczycieli:
  - realizacja projektu pn. „Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez szkolenia dla nauczycieli i zajęcia dodatkowe dla dzieci uczęszczających do oddziałów wychowania przedszkolnego, dla których organem prowadzącym jest Miasto Kalisz” (Europejski Fundusz Społeczny (EFS+) w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2026,
  - przygotowanie na podstawie indywidualnych diagnoz opracowanych przez jednostki edukacyjne wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Promowanie i wdrażanie nowoczesnych metod edukacji w placówkach oświatowych Miasta Kalisza” (Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027) – realizacja zaplanowana na lata 2025-2028,
- Prowadzenie działań umożliwiających rozwój kompetencji, umiejętności, zdolności i zainteresowań uczniów poza edukacją formalną: działalność Wytwórni Kreatywności – zrealizowano zajęcia i warsztaty dla 923 uczniów.
- Rozwój infrastruktury edukacyjnej (w tym przyszkolnej infrastruktury sportowej), by umożliwiała ona wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży:
  - budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Szkole Podstawowej nr 23 w Kaliszu (program wieloletni Ministra Sportu i Turystyki pn. „Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2025,
  - budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu (program wieloletni Ministra Sportu i Turystyki pn. „Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2025,
  - modernizacja kompleksu sportowego Moje Boisko – Orlik 2012 przy ul. Granicznej oraz przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu (Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2025,
  - renowacja budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka przy ul. Grodzkiej 1 w Kaliszu – Rządowy Program Odbudowy Zabytków – realizacja zadania zaplanowana na lata 2024-2025;
  - doposażenie pracowni ekologicznej w I Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka w Kaliszu (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2025,
  - doposażenie szkolnej pracowni ekologicznej w II Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2025,
  - Aktywna tablica 2024 (Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024) – zakup interaktywnych monitorów oraz pomocy dydaktycznych i narzędzi do terapii dla dzieci ze specjalnymi potrzebami dla: Szkoły Podstawowej nr 14, Szkoły Podstawowej nr 4, Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 19 oraz Branżowej Szkoły I stopnia Specjalnej nr 5 – realizacja zaplanowana na lata 2024-2025,
  - Aktywna Szkoła – sprzęt sportowy dla szkół (program Aktywna szkoła – sprzęt sportowy dla szkół Ministerstwa Sportu i Turystyki) – zakup sprzętu sportowego dla Szkoły Podstawowej nr 8,
  - realizacja projektu pn. „Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez szkolenia dla nauczycieli i zajęcia dodatkowe dla dzieci uczęszczających do oddziałów wychowania przed-

szkolnego, dla których organem prowadzącym jest Miasto Kalisz" – (Europejski Fundusz Społeczny (EFS+) w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2026,

- przygotowanie na podstawie indywidualnych diagnoz opracowanych przez jednostki edukacyjne wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Promowanie i wdrażanie nowoczesnych metod edukacji w placówkach oświatowych Miasta Kalisza” – (Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027) – realizacja zaplanowana na lata 2025-2028,
- prace modernizacyjne w szkołach – prace remontowo-budowlane w placówkach (odświeżanie pracowni, klas i korytarzy szkolnych, toalet, wymiana instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej, rozbudowa monitoringu wizyjnego, nowa zielen, modernizacja kotłowni, prace dekarские), wykonanie wysokiej klasy sztucznej nawierzchni w Szkole Podstawowej nr 8, remont sali gimnastycznej wraz z szatnią i toaletą w Zespole Szkół Ekonomicznych,
- Rozwój oferty placówek kształcenia zawodowego i ustawicznego zgodnie z potrzebami rynku pracy oraz promowanie wśród kaliskiej młodzieży szkolnictwa zawodowego:
  - zawarcie porozumienia pomiędzy Miastem Kalisz a Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego o współpracy dotyczącej funkcjonowania w Kaliszu szkół artystycznych oraz kształcenia w specjalności fortepianmistrzostwo, którego celem jest stworzenie nowego modelu kształcenia stroicieli fortepianów, które będzie realizowane w czterech ogólnokształcących szkołach muzycznych II stopnia w kraju, w tym w Kaliszu, od 1.09.2025 r. W ramach szkolnictwa artystycznego w szkołach muzycznych będą kształceni specjaliści w zakresie budowy, renowacji, strojenia oraz korekty fortepianów. Porozumienie przewiduje przekazanie Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzenia Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Henryka Melcera oraz Liceum Sztuk Plastycznych im. Tadeusza Kulisiewicza;
  - przygotowanie na podstawie indywidualnych diagnoz opracowanych przez jednostki edukacyjne wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Promowanie i wdrażanie nowoczesnych metod edukacji w placówkach

oświatowych Miasta Kalisza” – (Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027) – realizacja zaplanowana na lata 2025-2028;

- III Forum Mechaniczne – najnowsze zdobycze techniki: innowacje narzędziowe, które pozwalają na zwiększenie wydajności i optymalizację procesów wiercenia organizowane przez firmę Gühring Sp. z o.o., Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kaliszu;
- Kaliski Tydzień Nauki – moduły: medyczny, techniczny i społeczny w strefach naukowych nauki medyczne i zdrowie, nauki ścisłe i technika, nauki humanistyczne i społeczne.
- Kursy przygotowawcze do matury we współpracy Miasta Kalisza z Uniwersyteciem Kaliskim im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.
- piknik edukacyjny „Back to school”, konferencja pn. „Edukacja przez zabawę” dla dyrektorów i nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej,
- Stypendia św. Jana Pawła II – możliwość wnioskowania o stypendium przez wszystkich uczniów, którzy uczęszczają do szkół znajdujących się na terenie Miasta Kalisza, bez względu na miejsce zamieszkania, bądź zameldowania.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba uczniów i dzieci objętych projektami edukacyjnymi: 3834.
- Liczba osób objętych wsparciem w zakresie poprawy ich sytuacji na rynku pracy: 290.

Cel strategiczny 5. Atrakcyjny rynek pracy

Cel operacyjny 5.1. Miasto przyciągające nowe inwestycje

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Monitorowanie dostępności terenów inwestycyjnych w Kaliszu, z uwzględnieniem terenów prywatnych. Bieżące aktualizowanie materiałów dotyczących oferty inwestycyjnej w mieście.
- Rozwój i poprawa jakości dróg obsługujących tereny inwestycyjne: bu-

dowa ul. Tylnej na odcinku od posesji nr 30 do połączenia z ul. Inwestorską i ul. Batalionów Chłopskich – przygotowanie dokumentacji projektowej.

- Zapewnienie wysokich standardów obsługi inwestora: firma Satellite Industries zainwestowała w strefie gospodarczej Dobrzec-Zachód. To największy na świecie producent przenośnych urządzeń sanitarnych.
- Utrzymanie oferty pomocy publicznej dla inwestorów (zwolnienia podatkowe) – utrzymano ofertę pomocy publicznej dla przedsiębiorców realizujących w Kaliszu nowe inwestycje – zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej i pomocy de minimis.
- Usprawnienie procesu inwestowania poprzez uchwalanie nowych i zmiany istniejących planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:
  - podjęcie Uchwały nr VI/64/2024 Rady Miasta Kalisza w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Kalisza,
  - uchwalenie zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Kaliskiej Strefy Inwestycyjnej - ulica Rozwojowa”,
  - uchwalenie „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu zabudowy osiedla Dobrzec”,
  - uchwalenie zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Zachodniej i Metalowców”,
  - uchwalenie zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Majkowska – Aleja Wojska Polskiego”,
  - uchwalenie „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy aktywności gospodarczej – Piskorzewie”,
  - przystąpienie do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy usługowej na osiedlu Tyniec”,
  - przystąpienie do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy usługowej – Huby”,
  - przystąpienie do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza”,
  - przystąpienie do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefy gospodarczej – Rypinek”,
  - przystąpienie do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – tereny poeksploatacyjne kopalni żłtów Winiary”.

Promowanie marki gospodarczej miasta: informowanie o ofercie inwestycyjnej miasta poprzez kontynuację dotychczasowej współpracy z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A. (publikacje w generatorze ofert inwestycyjnych, organizacja międzynarodowych wizyt inwestorów w Kaliszu, Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Wielkopolski – Centrum Obsługi Inwestora oraz Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A. W celu informowania o ofercie inwestycyjnej i promowania marki gospodarczej Kalisza wykorzystywano własne kanały komunikacji w mediach społecznościowych – stronę FB „Kalisz – przestrzeń dla profesjonalistów”. Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba podmiotów zainteresowanych ofertą inwestycyjną w Kaliszu – 38.
- Liczba podmiotów, które podjęły starania, aby ulokować swoją działalność w Kaliszu (inwestorzy, którzy pozytywnie zareagowali na ofertę przedstawioną przez Biuro Obsługi Inwestora) – 11.

Cel operacyjny 5.2. Miasto wspierające przedsiębiorczość

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Kontynuowanie realizacji miejskiego programu Startup.
- Ulga dochodowa lub ulga z tytułu utrudnień wynikających z prowadzonych prac przy Głównym Rynku.
- Rozwój różnych form wsparcia dla kaliskich przedsiębiorców:
  - zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorstw realizujących inwestycje początkowe,
  - zwolnienia z podatku od nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części – de minimis,
  - w celu wspierania przedsiębiorców poszukujących wykwalifikowanych pracowników do swoich firm Miasto Kalisz zrealizowało w 2024 r. działania promujące kształcenie zawodowe, szczególnie dotyczące obszaru nowych technologii, ale także rzemiosła – jednym z takich działań był Kaliski Festiwal Nauki.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba podmiotów objętych wsparciem ze strony miasta: 73 przedsiębiorców:
  - program Startup: 19 przedsiębiorców,
  - liczba najemców korzystających z ulgi z tytułu spadku obrotów: 51 przedsiębiorców,
  - liczba złożonych i zaakceptowanych wniosków w sprawie zwolnienia od podatku nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części: 3.

Kalisz – nasza przestrzeń

Cel strategiczny 6. Atrakcyjna przestrzeń

Cel operacyjny 6.1. Przestrzeń, która zachęca do spotkań i aktywnego spędzania czasu wolnego

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Sukcesywne rozwijanie terenów zieleni, miejsc spotkań, rekreacji i wypoczynku na obszarze rewitalizacji oraz w innych częściach miasta:
  - zakończenie realizacji prac związanych z przebudową Głównego Rynku i ul. Kanonickiej – rewitalizacja centrum miasta Kalisza (realizacja na lata 2022–2024),
  - rewaloryzacja Parku Miejskiego II etap: przebudowa i rozbudowa placu zabaw w Parku Miejskim,
  - zaprojektowanie i budowa „Centrum sportowego Kalisz-Szczypiorno” w Kaliszu (Rządowy Funduszu Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – realizacja zaplanowana na lata 2023–2025,
  - wymiana oświetlenia w Hali „Kalisz Arena” wraz z wymianą tablicy wyników i wykonaniem okablowania pod zewnętrzny system kamer (Rządowy Fundusz Polski Ład, Programu Inwestycji Strategicznych) – realizacja zaplanowana w latach 2024–2025,
  - kompleks treningowy złożony z kortu tenisowego oraz miniboiska

do piłki nożnej, koszykówki i tenisa na terenie OSRiR przy ul. Łódzkiej 19 w Kaliszu – realizacja zaplanowana na lata 2024–2025,

- modernizacja kompleksu sportowego Moje Boisko – Orlik 1012 przy ul. Granicznej w Kaliszu oraz przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu (Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki) – realizacja zaplanowana na lata 2024–2025,
- rozbudowa skateparku w ogródku jordanowskim przy ul. Wał Piastowski w Kaliszu – realizacja zaplanowana na lata 2024–2025,
- realizacja zadań w ramach Budżetu Obywatelskiego: Kaliskie obserwatorium nieba na osiedlu Zagorzynek, Park „Podmiejska” przy Orliku – park kieszonkowy z siłownią zewnętrzną pomiędzy osiedlami Dobrzec i Widok (siłownia zewnętrzna wraz z nasadzeniami oraz małą architekturą).

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Powierzchnia nowych (lub odnowionych) atrakcyjnych miejsc spotkań, wypoczynku i rekreacji kaliszan: 0,15 ha.

Cel operacyjny 6.2. Atrakcyjny obszar rewitalizacji

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Kontynuacja działań w zakresie rewitalizacji Śródmieścia zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji:
  - rewitalizacja centrum Miasta Kalisza – zakończenie prac związanych z przebudową Głównego Rynku wraz z ul. Kanonicką,
  - rewaloryzacja Parku Miejskiego II etap: przebudowa i rozbudowa placu zabaw w Parku Miejskim,
  - nasadzenia roślin wieloletnich, drzew i krzewów w zabytkowym Parku Miejskim, (Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej),
  - realizacja projektu „Mury średniowiecznego Kalisza – rewaloryzacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – relikty zamku kazimierzowskiego” (Rządowy Fundusz Polski Ład w ramach Programu Odbudowy Zabytków) – realizacja zaplanowana na lata 2024–2025.

- Przebudowa i rozbudowa układu komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji oraz ograniczenie ruchu kołowego w ścisłym centrum miasta, w tym stworzenie parkingów buforowych:

- przebudowa ul. Kościuszki na odc. od ul. Śródmiejskiej do ul. Szkolnej w Kaliszu (Państwowy fundusz celowy pn. „Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg”) – realizacja zaplanowana na lata 2024–2025,
- rozbudowa ul. Łaziennej w Kaliszu na odcinku od ul. Kolegialnej do Parku Miejskiego (Państwowy fundusz celowy pn.: „Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg”) – realizacja zaplanowana na lata 2024–2025,
- przebudowa dróg manewrowych i placu przy ul. 3-go Maja w Kaliszu (Rządowy Funduszu Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – realizacja zaplanowana na lata 2023–2025,
- remont Mostu Trybunalskiego nad rzeką Prosną w ciągu ul. Sukienniczej w Kaliszu (Państwowy fundusz celowy pn. „Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg”),
- przebudowa ul. Czaszkowskiej w Kaliszu na odc. od ul. Nowy Świat do ul. Fabrycznej (Program Budowy i Przebudowy Dróg Osiedlowych),
- przyjęcie Uchwały nr VIII/104/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 października 2024 r. w sprawie ustalenia w Kaliszu Strefy Płatnego Parkowania, stawek opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w Strefie Płatnego Parkowania, wysokości opłat dodatkowych oraz sposobu ich pobierania (obowiązuje od 1 stycznia 2025 r.).
- Realizacja programu modernizacji gminnych zasobów mieszkaniowych oraz rozwijanie oferty mieszkaniowej KTBS na obszarze rewitalizacji, w tym na obszarze objętym miejscowym planem rewitalizacji „Jabłkowskiego – Podgórze”:
  - remont 8 pustostanów w śródmieściu Kalisza (program bezzwrotnego wsparcia budownictwa mieszkaniowego – Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego),
  - remonty w budynkach zarządzanych przez wspólnoty, w których znajdują się lokale mieszkalne będące własnością Miasta Kalisza zarządzane przez MZBM.
- Kontynuacja programu dotacji miejskich dla właścicieli lub użytkowników

wieczystych położonych na obszarze rewitalizacji: dotacje dla właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości położonych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji – 10 beneficjentów.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Udział mieszkańców obszaru rewitalizacji w ogólnej liczbie mieszkańców Kalisza: 16,67%,
- Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru: 0,18 ha,
- Liczba obiektów poddanych rewitalizacji: 3 szt.

Cel strategiczny 7. Miasto zrównoważone

Cel operacyjny 7.1. Ekologiczne i odporne na zmiany klimatu miasto

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Przyłączenie kolejnych budynków mieszkalnych i innych (publicznych) do sieci ciepłowniczej lub gazowej: zmiana systemu ogrzewania w 23 lokalach mieszkalnych będących w zasobie Miasta Kalisza (MZBM), przyłączenie budynku przychodni przy ul. Śródmiejskiej 34 do sieci ciepłowniczej gazowej.
- Realizacja programu wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na ekologiczne – dofinansowanie kosztów inwestycji proekologicznych (zmiana systemu ogrzewania z węglowego na ekologiczne):
  - liczba systemów grzewczych wymienionych przy wsparciu Miasta Kalisza (liczba zlikwidowanych źródeł opalanych węglem): 62 szt.
  - realizacja programu „Ciepłe mieszkanie” – poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawy efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, w II połowie 2024 r. rozpoczęto nabór wniosków – dotację w wysokości 12 000 zł wypłacono 1 podmiotowi.
- Inwestycje w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkaniowych w zasobach MZBM.

- Wymiana publicznych środków transportu, w tym pojazdów komunikacji miejskiej na nisko- i zeroemisyjne: zawarcie umowy na dofinansowanie zakupu 19 elektrycznych autobusów i budowę niezbędnej dla pojazdów infrastruktury (Program priorytetowy 6.2. „Zielony Transport” Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pożyczka z Krajowego Planu Odbudowy).
- Stałe monitorowanie przestrzegania przez mieszkańców uchwały anty-smogowej – 664 kontroli, 130 mandatów karnych, 1 wniosek do sądu wobec 173 osób zastosowano środki oddziaływania wychowawczego.
- Rozwój infrastruktury OZE w mieście:
  - montaż instalacji fotowoltaicznej w ramach budowy boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji przy Zespole Szkół Techniczno-Elektrycznych w Kaliszu (program wieloletni Ministra Sportu i Turystyki pn. „Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”) – realizacja projektu zaplanowana na lata 2023-2025,
  - montaż instalacji fotowoltaicznej w ramach inwestycji „Zaprojektowanie i budowa „Centrum sportowego Kalisz-Szczypiorno” w Kaliszu” (Rządowy Fundusz Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – realizacja projektu zaplanowana na lata 2024-2025,
  - budowa obiektu warsztatowo-magazynowego z myjnią pojazdów specjalnych dla JRG i KM PSP w Kaliszu – Program Modernizacji PSP uwzględnił montaż instalacji fotowoltaicznej oraz wymianę stolarki okiennej.
- Prowadzenie analiz i wdrożenie technologii pozwalających na zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii (np. geotermia, wodór, przetwarzanie odpadów): realizacja projektu pn. „Wykonanie otworu poszukiwawczo-rozpoznawczego wód termalnych Kalisz GT-1 w miejscowości Kalisz” – realizacja zaplanowana na lata 2024-2026 (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).
- Promowanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych wśród mieszkańców: prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze”. W 2024 r. mieszkańcy Kalisza wnioskowali o dotację na wymianę 161 sztuk źródeł ogrzewania.

- Rozwijanie miejskich terenów zielonych, łączenie ich zielonymi korytarzami: nasadzenia roślin wieloletnich, drzew i krzewów w zabytkowym Parku Miejskim (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej),
- Rozwijanie w mieście błękitnej i zielonej infrastruktury zarówno w ramach odrębnych zadań, jak i jako element większych inwestycji, w szczególności poprzez tworzenie powierzchni przepuszczalnych oraz zachowywanie powierzchni biologicznie czynnej, stosowanie rozwiązań technicznych służących opóźnieniu odpływu wód opadowych i celowemu zatrzymywaniu wód w miejscach opadu:
  - realizacja wybranych działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, w tym zielono-błękitnej infrastruktury,
  - dofinansowanie zadań służących ochronie zasobów wodnych na terenie miasta Kalisza, polegających na gromadzeniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania: dotację wypłacono 100 podmiotom,
  - zwolnienia z podatku nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części, w których wykonano zielony dach lub zainstalowano ogród wertykalny lub posiadających zieloną fasadę: 3 wnioski rozpatrzono pozytywnie.
- Przygotowanie i realizowanie inwestycji mających na celu adaptację infrastruktury miejskiej do zmian klimatu, w szczególności w zakresie kanalizacji deszczowej.
- Realizowanie działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej miasta poprzez m.in. modernizację wałów przeciwpowodziowych oraz zwiększenie przepływu cieków wodnych: wykonano okresową roczną kontrolę, polegającą na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania wałów przeciwpowodziowych zlokalizowanych na terenie miasta Kalisza.
- Działania z zakresu edukacji ekologicznej wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem kampanii realizowanych w kaliskich szkołach: akcja „Sprzątanie świata”, warsztaty w szkołach, warsztaty z zakresu edukacji ekologicznej w Zespole Szkół nr 9 prowadzone przez Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”.

- Miasto Kalisz przystąpiło do projektu „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej. Wielkopolska Wschodnia 2040”, realizowanego wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego (dofinansowanie z Unii Europejskiej i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).
- Miasto Kalisz przystąpiło do opracowania koncepcji rozwoju społeczności energetycznych na terenie Miasta Kalisza w ramach przedsięwzięcia pn. „Wsparcie rozwoju społeczności energetycznych na terenie Miasta Kalisza” (Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności).

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Liczba dni w ciągu roku z przekroczeniami pyłu PM10: 18 dni. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ).
- Zmniejszenie emisji pyłów PM10 w wyniku zmiany źródła ciepła na ekologiczne – 24,555 Mg/rok.
- Liczba miejskich obiektów użyteczności publicznej wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych: 15.
- Powierzchnia terenów zielonych w mieście: 169,74 ha (2023 r.).
- Liczba uczestników działań z zakresu edukacji ekologicznej realizowanych wśród mieszkańców w danym roku: 320 osób (spotkania i prelekcje realizowane przez Straż Miejską).

Cel operacyjny 7.2. Miasto, w którym poruszanie się jest szybkie, łatwe i bezpieczne

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozbudowa układu komunikacyjnego miasta:
  - budowa połączenia ul. Szerokiej z ul. Łódzką w Kaliszu – Etap II – odcinek od ul. Żwirki i Wigury do ul. Warszawskiej (Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL) – zadanie realizowane w latach 2023-2025,

- budowa nowej drogi – połączenie ul. Ks. Jolanty (od ul. Częstochowskiej) z ul. Budowlanych (Rządowy Fundusz Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – zadanie zrealizowane w latach 2023-2024,
- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 450 w Kaliszu – Etap II (odcinek od ul. Księżnej Jolanty do ul. Antycznej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego) (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych) – realizacja zaplanowana na lata 2023-2025,
- przebudowa ul. Kościuszki na odc. od ul. Śródmiejskiej do ul. Szkolnej w Kaliszu (Państwowy fundusz celowy pn. „Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg”) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2025,
- rozbudowa ul. Łaziennej w Kaliszu na odcinku od ul. Kolegialnej do Parku Miejskiego (Państwowy fundusz celowy pn. „Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg”) – realizacja zaplanowana na lata 2024-2025,
- remont Mostu Trybunałskiego nad rzeką Prosną w ciągu ul. Sukienniczej w Kaliszu (Państwowy fundusz celowy pn. „Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg”),
- przebudowa ul. Czaszkowskiej w Kaliszu na odc. od ul. Nowy Świat do ul. Fabrycznej (Program Budowy i Przebudowy Dróg Osiedlowych),
- przebudowa ul. Podmiejskiej w Kaliszu na odc. od ul. Górnośląskiej do Ronda Westerplatte – Etap I (rezerwa subwencji ogólnej),
- przebudowa ul. Bursztynowej pod kątem wydzielenia chodnika – Etap III (Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg),
- przebudowa ul. Spółdzielczej i ul. Tatrzańskiej – zadanie zrealizowane w latach 2023-2024,
- remont ulicy Korczak na odcinku od ul. Wiejskiej do ul. Poznańskiej w Kaliszu, zadanie zrealizowane w latach 2023-2024,
- pozyskanie dofinansowania w ramach VIII edycji Rządowego Funduszu Polski Ład, Programu Inwestycji Strategicznych na realizację inwestycji drogowej „Rozbudowa ulic Dobrzeckiej (na odcinku od ul. św. Michała do ul. Podmiejskiej) oraz ul. św. Michała”, zadanie zaplanowano do realizacji na lata 2025-2027,

- pozyskanie dofinansowania z państwowego funduszu celowego w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na realizację inwestycji drogowych.
- Rozwój i poprawa jakości dróg osiedlowych: budowa ul. Opatowieckiej w Kaliszu na odcinku od ul. Tęczyńskiej do ul. Malborskiej, przebudowa ul. Czaszkowskiej w Kaliszu na odc. od ul. Nowy Świat do ul. Fabrycznej, przebudowa ul. Paderewskiego w Kaliszu na odc. od ul. Wyspiańskiego do ul. Karłowicza.
- Rozwój infrastruktury dla rowerzystów i pieszych. Budowa ścieżek i dróg dla rowerów i pieszych połączonych w spójny system, pozwalający na bezpieczne poruszanie się po całym mieście: 5,528 km.
- Rozwijanie infrastruktury poprawiającej poziom bezpieczeństwa drogowego, w szczególności w celu ochrony pieszych i rowerzystów poprzez:
  - pozyskanie dofinansowania na realizację projektu pn. „Modernizacja oświetlenia na terenie Miasta Kalisza – wymiana opraw nieenergooszczędnych na nowe oprawy” (Rządowy Fundusz Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – zadanie zaplanowano do realizacji na lata 2024-2025,
  - doświetlenie przejść dla pieszych oraz wykonanie wysp kanalizujących ruch na dojazd do rond.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Długość nowo wybudowanych dróg: 3,377 km.
- Długość rozbudowanych i przebudowanych dróg: 10,007 km.
- Średnioroczna liczba pasażerów komunikacji publicznej w Kaliszu: 6,26 mln os.
- Łączna długość ścieżek rowerowych i dróg dla rowerów w mieście: 65,7398 km.
- Liczba wypadków drogowych ogółem: 49 (2023 r.).
- Liczba ofiar śmiertelnych i rannych w wypadkach drogowych: 52 osób (2023 r.).

Cel operacyjny 7.3. Wysoka jakość i dostępność usług komunalnych

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwój infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej zapewniający wysoki standard i niezawodność świadczonych usług:
  - budowa sieci wodociągowej i/lub kanalizacji sanitarnej w ulicach: Bankowa, Zapiecek, Batalionów Chłopskich, Serbinowska, Młynarska, Panoramiczna, Serbinowska/Górnośląska, Babina, Pienińska,
  - przebudowa sieci wodociągowej azbestocementowej w ulicach: Serbinowska, Gdyńska, Szeroka/Włókniarzy, Widok, Ostrowska/Handlowa.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2024 roku:

- Poziom odzysku odpadów: 7,7% (2023 r.).
- Udział odpadów zebranych selektywnie w ogóle odpadów komunalnych: 31,9% (2023 r.).
- Poziom recyklingu odpadów: 45,35%.
- Odsetek mieszkańców korzystających z miejskiej sieci wodociągowej: 97,6% (2023 r.).
- Odsetek mieszkańców korzystających z miejskiej sieci kanalizacyjnej: 91,3% (2023 r.).

7. Informacja o realizacji polityk, programów

7.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury prowadzi sprawy:

- regulowane ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, tj.:
  - uchwalenie planu ogólnego miasta Kalisza,
  - uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - ustalanie w formie decyzji administracyjnych warunków zabudowy,
  - ustalanie w formie decyzji administracyjnych lokalizacji inwestycji celu publicznego,
  - wydawanie wypisów i wyrysów ze studium,
  - wydawanie wypisów i wyrysów z planów miejscowych,
  - wydawanie zaświadczeń o braku planu miejscowego,
  - zapewnienia estetycznego wyglądu i ochrony krajobrazu miasta,
- regulowane ustawą z dnia 7 lipca 1994 roku Prawem budowlanym, t.j.:

- udzielanie pozwoleń na budowę,
- udzielanie pozwoleń na rozbiórkę,
- przyjmowanie zgłoszeń robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę,
- regulowane ustawą 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – wydawanie opinii do projektów podziałów nieruchomości,
- regulowane ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali – wydawanie zaświadczeń o samodzielności lokali.

Plan ogólny, który sporządza się dla całego obszaru gminy, określa strefy planistyczne i gminne standardy urbanistyczne oraz może określić obszary uzupełnienia zabudowy i obszary zabudowy śródmiejskiej. Plan ogólny, stanowiący akt prawa miejscowego, uwzględnia się przy sporządzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, będące aktem prawa miejscowego, ustalają przeznaczenie terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określają sposoby ich zagospodarowania i zabudowy.

Strategicznym zadaniem Wydziału Budownictwa, Urbanistyki i Architektury jest ochrona krajobrazu poprzez ograniczenie za pomocą prawa miejscowego występowania elementów przestrzeni publicznej, które negatywnie wpływają na jej odbiór. W formie uchwały przyjęto w Mieście Kalisz zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane (uchwała nr LIII/745/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 maja 2022 r.).

Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury w 2024 r. wydał w imieniu Prezydenta Miasta Kalisza:

- 51 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- 237 decyzje o warunkach zabudowy,
- 600 decyzji pozwoleń na budowę,
- 7 decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej,
- 23 decyzji na rozbiórkę.

Ponadto Wydział przyjął 351 zgłoszeń robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę oraz wydał:

- 94 opinie do projektów podziałów nieruchomości,
- 70 zaświadczeń o samodzielności lokali,
- 624 zaświadczeń o braku miejscowego planu i wypisów/wyrysów ze studium lub z planu miejscowego.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która weszła w życie w dniu 24 września 2023 roku, nałożyła na gminy obowiązek uchwalenia planu ogólnego gminy o randze aktu prawa miejscowego. W 2024 roku podjęto działania związane z rozpoczęciem procedury uchwalenia planu ogólnego. Po przyjęciu przez Radę Miasta Kalisza uchwały nr VI/64/2024 z dnia 26 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Kalisza, ogłoszono w dniu 9 października 2024 r. o przyjęciu ww. uchwały i o możliwości składania wniosków do projektu planu ogólnego. Wnioski można było składać do 15 listopada 2024 r.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Kalisza”, uchwalone w 2019 roku, zachowuje moc do dnia wejścia w życie planu ogólnego, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 roku (w stanie prawnym na dzień sporządzania niniejszej informacji). Polityka przestrzenna wyrażona w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza” nie podlegała zmianie w 2024 r.

Przyjęta uchwałą nr LIII/745/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 maja 2022 r. tzw. uchwała krajobrazowa, weszła w życie w dniu 21 czerwca 2022 roku. W 2024 roku na stanowisku plastyka miejskiego wydano 98 opinii dotyczących szyldów, tablic informacyjnych i reklam.

Efektom kilkumiesięcznych prac Wydziału było zakończenie w 2024 roku sześciu procedur planistycznych i uchwalenie:

1. „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefy aktywności gospodarczej – Piskorzewie”, uchwałą nr LXXIII/1051/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 lutego 2024 r.,
2. „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego linii WN 110 kV relacji Konin Południe – Kalisz Północ oraz linii WN 110 kV relacji Ceków – Kalisz Piwonice, uchwałą nr LXXIII/1052/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 lutego 2024 r.”,
3. „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Majkowska – Aleja Wojska Polskiego”, uchwałą nr LXXV/1085/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 kwietnia 2024 r.,
4. zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Zachodniej i Metalowców”, uchwałą nr II/22/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 maja 2024 r.,
5. „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu zabudowy osiedla Dobrzec”, nr II/23/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 maja 2024 r.,
6. zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Kaliskiej Strefy Inwestycyjnej – ulica Rozwojowa”, uchwałą nr III/41/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 19 czerwca 2024 r.

W 2024 r. rozpoczęto sześć procedur planistycznych zainicjowanych podjęciem przez Radę Miasta Kalisza następujących uchwał:

- nr LXXV/1084/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Piaszczyca–Wiosenna”,
- nr LXXV/1086/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – tereny poeksploatacyjne kopalni łąk „Winiary””,
- nr III/53/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefy gospodarczej – Rypinek”,

- nr IX/115/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza”,
- nr IX/116/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy usługowej – Huby”,
- nr IX/117/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy usługowej na osiedlu Tyniec”.

Uchwalenie planów miejscowych wywołuje skutki finansowe dla budżetu miasta, poprzez wpływy (m.in. z opłaty planistycznej, wzrostu podatku od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnych) oraz wydatki (m.in. na wykup gruntów pod drogi, na budowę dróg, na budowę infrastruktury technicznej, na odszkodowanie z tytułu obniżenia wartości nieruchomości). Bilans wpływów i wydatków nie zawsze może być dodatni dla budżetu miasta. Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury dąży do zwiększenia powierzchni miasta objętej planami miejscowymi, jednak dążenia te są limitowane możliwościami budżetowymi miasta. Na dzień 31.12.2024 r. tereny o powierzchni 1970,7 ha posiadały obowiązujące plany miejscowe, co stanowi 28,4% powierzchni miasta.

Uchwalone w 2024 r. dwie zmiany planów miejscowych (zmiana „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Zachodniej i Metalowców” i zmiana „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Kaliskiej Strefy Inwestycyjnej – ulica Rozwojowa”), polegały tylko i wyłącznie na zmianie zapisów dotyczących zasilania w energię elektryczną z dopuszczeniem pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy zgodnej z obecnie obowiązującymi przepisami. Zmiany tych planów nie obciążą budżetu Miasta oraz nie przyniosły zysków finansowych dla budżetu. Uchwalenie wymienionych zmian planów miejscowych posiada jednak wartość niemierzalną prognozą finansową, bowiem pozwoli właścicielom nieruchomości na instalację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zgodnej z obecnie obowiązującymi przepisami.

Procedura uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest złożona oraz uzależniona od wielu czynników zewnętrznych niezależnych od Wydziału Budownictwa, Urbanistyki i Architektury, szczególnie jeśli jej przedmiotem jest rozległy obszar opracowania. Nie jest możliwe z ww. względów przeprowadzenie procedury planistycznej w ciągu jednego roku i co za tym idzie precyzyjne określenie terminu realizacji podjętych zadań planistycznych. Biorąc pod uwagę fakt, że w ciągu minionego roku uchwalono sześć planów miejscowych oraz podjęto procedurę planistyczną w sprawie kolejnych sześciu planów miejscowych można przyjąć, że miasto Kalisz konsekwentnie realizuje cel jakim jest zwiększenie powierzchni miasta objętej planami miejscowymi. Należy zaznaczyć, że powyższy cel nie został sprecyzowany poprzez przyjęcie określonego programu czy strategii z wyznaczonymi ramami czasowymi i finalną procentową wartością pokrycia miasta planami miejscowymi.

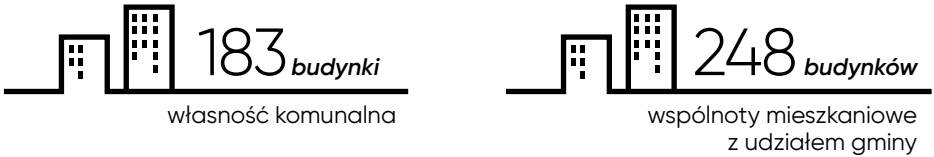

7.2. Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych

Zadania w zakresie gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi w Kaliszu realizuje Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych – samorządowy zakład budżetowy utworzony na podstawie uchwały nr XXI/149/91 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30 grudnia 1991 r. w sprawie utworzenia zakładu budżetowego o nazwie „Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych”.

Zasób mieszkaniowy zarządzany przez Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych

Struktura własnościowa nieruchomości w zarządzie MZBM (stan na 31.12.2024 r.)

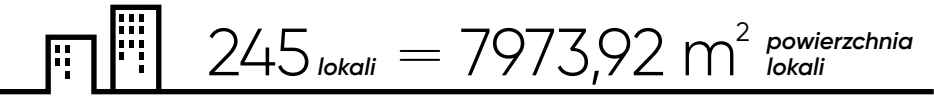
Mieszkaniowy zasób Miasta Kalisza (stan na 31.12.2024 r.)

	lokale mieszkalne, socjalne, pomieszczenia tymczasowe		lokale użytkowe		liczba osób
	liczba	powierzchnia	liczba	powierzchnia	
komunalne	1855	82 124,46 m ²	252	21 931,89 m ²	3414
wspólnoty mieszkaniowe	2144	95 350,47 m ²	228	17 795,34 m ²	4115
łącznie	3999	177 474,93 m ²	480	39 727,23 m ²	7529

Zgodnie z ustawą o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego, na gminie ciąży obowiązek zapewnienia najmu socjalnego lokalu.

Miasto posiada 5 budynków zaadaptowanych z obiektów użytkowych, w których lokale mieszkalne dedykowane są pod najem socjalny, w tym oddany w 2024 r. obiekt o łącznej liczbie 18 lokali zaadaptowano z budynku dawnego schroniska przy ul. Noskowskiej 7-9. W wyniku prac adaptacyjnych w latach 2021-2024 w ww. lokalizacji powstał kompleks trzech budynków mieszkalnych o łącznej liczbie 63 lokali.

Najem socjalny lokali w ramach zasobu mieszkaniowego
Miasta Kalisza (stan na 31.12.2024 r.)

Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych zarządza także budynkami prywatnymi o nieuregulowanym stanie prawnym, przejętymi decyzjami administracyjnymi w tzw. zarząd przymusowy, a także stanowiącymi współwłasność osób fizycznych i Miasta Kalisza.

Budynki stanowiące własność osób fizycznych oraz współwłasność osób fizycznych i Miasta Kalisza w zarządzie MZBM – 31.12.2024 r.

	liczba budynków	liczba lokali mieszkalnych	powierzchnia	liczba lokali użytkowych	powierzchnia	liczba osób
własność osób fizycznych	63	656	27 494,72 m ²	26	2226,66 m ²	864
współwłasność osób fizycznych i Miasta Kalisza	22	272	13 883,37 m ²	14	760,21 m ²	399

Polityka czynszowa

Bazowa stawka czynszu obowiązuje od dnia 15 lipca 2024 r. na podstawie Zarządzenia nr 433/2024 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 15 lipca 2024 roku.

Czynsze w zasobie mieszkaniowym Miasta Kalisza (stan na 31.12.2023 r.)

	2024 r.
Bazowa stawka czynszu komunalnego w zł/m ²	11,20
Minimalna i maksymalna stawka czynszu komunalnego w zł/m ²	min. 8,18 max. 12,10
Średnia stawka czynszu komunalnego w zł/m ²	9,86
Stawka czynszu socjalnego w zł/m ²	3,25

Czynsze dla poszczególnych lokali mieszkalnych wyliczane są indywidualnie, na podstawie obowiązującej stawki bazowej czynszu i czynników podwyższających lub obniżających stawkę bazową czynszu.

Koszty utrzymania lokali socjalnych współfinansowane są również w części z dotacji przedmiotowej, którą MZBM otrzymuje corocznie z budżetu miasta. W 2024 r. kwota przyznanej dotacji przedmiotowej na pokrycie różnicy pomiędzy kosztem utrzymania lokali socjalnych, a uzyskiwanymi wpływami z tytułu najmu wyniosła 352 800,00 zł.

Struktura wiekowa zasobu mieszkaniowego Miasta Kalisza stan na dzień 31.12.2024 r.

Ponad 50% komunalnych lokali mieszkalnych stanowiących własność Miasta Kalisza usytuowana jest w budynkach wybudowanych przed 1948 r.

lata	liczba lokali	udział %
budynki wybudowane przed 1917 r.	1164	29,00
budynki wybudowane w latach 1918-1947	1150	29,00
budynki wybudowane w latach 1948-1977	1424	35,00
budynki wybudowane w latach 1978-1997	72	2,00
budynki wybudowane lub zaadaptowane po 1997 r.	189	5,00
	3999	100

Z uwagi na powyższe, budynki wymagają znacznych nakładów finansowych na konieczne prace remontowe. W 2024 r. MZBM otrzymał dotację przedmiotową na remont pustostanów w wysokości 499 995,00 zł oraz dotację celową w kwocie 150 000,00 zł na modernizację systemu grzewczego.

Na bieżące utrzymanie, remonty mieszkaniowego zasobu gminy oraz inwestycje wydatkowano kwotę 7 597 681,70 zł, w ramach której wykonano:

- remonty elewacji jednego budynku mieszkalnego wielorodzinnego,
- remonty pokryć dachowych na 34 budynkach mieszkalnych i gospodarczych,
- zmianę sposobu ogrzewania z węglowego na gazowe w 39 lokalach mieszkalnych,
- remonty lub wymianę instalacji gazowych w 20 lokalach komunalnych,
- remonty lub wymianę instalacji elektrycznych w 87 lokalach komunalnych,
- remonty lub wymianę instalacji wodnych, kanalizacyjnych lub sanitarnych w 394 lokalach komunalnych,
- przemuirowanie, naprawię lub remont kominów w 14 budynkach,
- przestawienie pieców w 14 lokalach komunalnych,
- wymianę pieców grzewczych gazowych w 24 lokalach komunalnych,
- wymianę 48 drzwi w budynkach i lokalach komunalnych,
- wymianę 182 okien w budynkach i lokalach komunalnych,
- prace remontowe w 46 lokalach komunalnych przygotowując je do ponownego zasiedlenia,
- wykonywanie drobnych remontów, konserwacji, napraw i usuwanie awarii w zakresie robót budowlanych w zasobie zarządzanym przez MZBM w Kaliszu,
- wykonywanie drobnych remontów, konserwacji, napraw i usuwanie awarii w zakresie robót sanitarnych w zasobie zarządzanym przez MZBM w Kaliszu,
- w kwocie tej uwzględniono wpłaty na fundusz remontowy przekazywany na rachunki wspólnot mieszkaniowych w wysokości 4 603 649,88 zł.

Windykacja należności czynszowych

W roku 2024 do Sądu Rejonowego złożono 60 pozwów o eksmisję, przy czym przeprowadzono 26 eksmisji z lokali mieszkalnych, w tym 17 przez firmę zewnętrzną.

Natomiast pozwów o zapłatę złożono w liczbie 322, o stwierdzenie nabycia spadku 34, odnotowano 21 pozwów o zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

W wyniku sukcesywnie prowadzonych działań windykacyjnych, tzw. miękkiej windykacji w 2024 r. wystosowano do dłużników 958 upomnień.

Dalsze działania windykacyjne są realizowane poprzez generowanie ostatecznych wezwań do zapłaty (1131 pozycji). oraz wezwań do zapłaty z miesięcznym terminem wypowiedzenia (166 pozycji). Dłużnikom, którzy nie reagują na upomnienia i wezwania wypowiadane są umowy najmu. W roku ubiegłym wypowiedziano 70 umów najmu (w tym 5 dotyczących lokali użytkowych), po czym po całkowitej spłacie zadłużenia, która nastąpiła w okresie wypowiedzenia, w 22 przypadkach, cofnięto oświadczenie woli w tym zakresie.

Program restrukturyzacji zadłużenia lokali mieszkalnych, socjalnych i tymczasowych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Kalisza na lata 2019-2024, funkcjonujący od lipca 2019 r. do marca 2021 r. (w zakresie składania wniosków), został zakończony, co oznacza, że ostatnie osoby wywiązały się z warunków restrukturyzacji.

Na 350 wniosków, zawarto 248 porozumień, które obejmowały kwotę zadłużenia w wysokości 5 830 823,00 zł.

Do końca grudnia 2024 r. wpływy z tytułu zawartych Porozumień o restrukturyzację zadłużenia wyniosły 1 979 091,51 zł. Proces restrukturyzacji został zakończony przez 202 dłużników, którym umorzono część wierzytelności na łączną kwotę 2 998 893,61 zł.

Pod kątem ryzyka przedawnień, zasadności sporządzania kolejnych wniosków egzekucyjnych, poszukiwania majątku dłużników, prowadzone są na bieżąco analizy dokumentacji powstałej w toku postępowań sądowych i egzekucyjnych. W 2024 r. wszczęto 1005 egzekucji, poprzez złożenie u komorników sądowych wniosków o egzekucję pieniężną. W toku egzekucji, komornicy sądowi przekazują na poczet wierzytelności kwoty od kilkudziesięciu złotych po niejednokrotnie kilkadziesiąt tysięcy złotych od poszczególnych dłużników.

W wyniku całego szeregu podejmowanych na przestrzeni ostatnich lat działań mających na celu zahamowanie wzrostu zadłużenia z tytułu opłat za wynajmowane i wdzierżawiane nieruchomości, odnotowujemy ich sukcesywny spadek. Strukturę zadłużenia w roku 2024 i porównania do roku 2023 prezentuje poniższa tabela:

<i>Zaległości za wynajmowane i wdzierżawiane nieruchomości</i>		
<i>Zaległości</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>31.12.2024</i>
<i>Bieżące</i>	2 943 947,60 zł	2 298 817,85 zł
<i>Zasądzone</i>	20 639 340,39 zł	19 703 752,09 zł
<i>Razem wymagalne</i>	23 583 287,99 zł	22 002 569,94 zł
<i>Pozabilansowe</i>	33 959 510,27 zł	34 565 547,94 zł
<i>Zadłużenie ogółem</i>	57 542 798,26 zł	56 568 117,88 zł

W celu zmotywowania najemców do regulowania należności, MZBM podejmuje szereg działań windykacyjnych wobec dłużników:

- pozyskiwanie aktualnych danych osobowych i adresowych,
- monitoring zaległości,
- informowanie dłużników na bieżąco o zaległościach oraz o możliwości uregulowania zadłużenia (np. o przystąpieniu do ugody na spłatę zaległości w ratach miesięcznych),
- kontakty telefoniczne z dłużnikami odnośnie zaległości,
- wysyłka upomnień, wezwań do zapłaty,
- wypowiedzanie umów o najem lokali.

W przypadku dłużników biernych wobec wymienionych czynności, zastosowano działania o charakterze sądowym i egzekucyjnym, poprzez składanie w sądzie pozwów o zapłatę i eksmisję.

Z chwilą uzyskania tytułu wykonawczego wszczynane jest postępowanie egzekucyjne mające na celu odzyskanie należności pieniężnych, jak i odzyskanie zasobu lokalowego w postaci lokalu mieszkalnego lub użytkowego, poprzez:

- wnioski do komornika sądowego o wszczęcie egzekucji komorniczej,
- zapobieganie narastaniu zaległości poprzez realizację orzeczeń eksmisyjnych skutkujące niejednokrotnie spłatą części lub całości zadłużenia,
- podejmowanie dalszych czynności windykacyjnych (postępowań o stwierdzenie nabycia spadku, wezwań do zapłaty, postępowań egzekucyjnych) wobec spadkobierców,
- analizę dokumentacji powstałej w toku postępowań sądowych i egzekucyjnych pod kątem: ryzyka przedawnień, oceny struktury odpowiedzialności dłużników, zasadności sporządzania kolejnych wniosków egzekucyjnych, poszukiwania majątku dłużników itd.

W 2024 r. (podobnie jak w latach poprzednich) MZBM korzystał z usług firmy zewnętrznej, która odpowiedziała na zaproszenie ofertowe w zakresie świadczenia usług przeprowadzenia we współpracy z komornikiem sądowym opróżniania z wytypowanych lokali mieszkalnych będących w zasobach naszego miasta, administrowanych z naszej strony z osób i mienia, do zabezpieczonych na koszt wykonawcy tymczasowych pomieszczeń. Firma, która przejmuje obowiązek zapewnienia tymczasowego pomieszczenia, jest też zobowiązana do przechowywania i sprawowania dozoru nad mieniem eksmitowanej osoby. Należy podkreślić, że podejmowane działania dotyczą osób, które w wyroku eksmisyjnym nie mają orzeczonego przez Sąd Rejonowy uprawnienia do najmu socjalnego lokalu, zatem przysługuje im jedynie tymczasowe pomieszczenie.

Dzięki powyższym działaniom, wielokrotnie odzyskano środki poprzez częściową lub też całkowitą spłatę zadłużenia ale też odzyskano w trybie postępowań eksmisyjnych lokale, które w miarę możliwości finansowych MZBM są remontowane i przekazane do zasiedlenia oczekującym, najbardziej potrzebującym mieszkańcom.

Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych konsekwentnie i sukcesywnie kontynuuje działania zmierzające do dalszego odzyskiwania środków pieniężnych tytułem zaległych czynszów oraz odzyskiwania zasobów lokalowych, będących we władaniu zadłużonych osób. Podczas każdorazowych spotkań z dłużnikami, wskazywane są możliwości i propozycje zmierzające do rozwiązania problemu zadłużenia czynszowego. MZBM prowadzi działania budujące u dłużników świadomość, że wszyscy zobowiązani są do bieżącego regulowania czynszu i pozostałych zobowiązań z tytułu najmu lokalu.

7.3. Polityka społeczna

7.3.1. Biuro Świadczeń Rodzinnych

Biuro Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Celem Biura jest wypłata świadczeń dla mieszkańców Kalisza. Wypłata świadczeń oraz koszty ich obsługi finansowane są w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

I. Na podstawie Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych:

a) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;

b) w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła;

c) w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły:

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka,
- świadczenie rodzicielskie,
- zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- specjalny zasiłek opiekuńczy;

II. Na podstawie Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci:

- świadczenia wychowawcze – Program Rodzina 500+;

III. Na podstawie Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:

- świadczenia z funduszu alimentacyjnego;

IV. Na podstawie Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów:

- zasiłki dla opiekunów;

V. Na podstawie Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”:

- jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

	<i>Zrealizowana liczba świadczeń</i>	<i>Kwota wydatkowana w zł</i>
zasiłki rodzinne	22 837	2 499 891
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	82	52 421
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego	242	86 584
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	2145	432 437
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	3968	416 333
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	2540	140 543
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	4758	440 832
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	95	6978
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	158	158 000
zasiłki pielęgnacyjne	36 533	7 885 283
świadczenia pielęgnacyjne	11 186	34 385 967
specjalne zasiłki opiekuńcze	42	26 040
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	6262	2 835 509
zasiłki dla opiekunów	1	620
świadczenia rodzicielskie	1144	1 060 399
jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	14	56 000
świadczenia wychowawcze	223	92 386
RAZEM	92 230	50 576 223

Na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych odprowadzane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna.

Na podstawie ustawy dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych odprowadzane są składki zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna.

W 2024 r. zrealizowano:

- 6334 świadczenia w formie opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i zasiłki dla opiekunów na kwotę 5 047 033,89 zł.
- 4193 świadczenia w formie opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz zasiłki dla opiekunów na kwotę 1 093 489,68 zł.

Na podstawie Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów prowadzone było również postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, mające na celu zwiększenie ściągальności wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do zwrotu których dłużnik jest zobowiązany.

Kwota z tytułu zwrotów dokonanych przez dłużników alimentacyjnych w roku 2024 wyniosła 1 869 307,39 zł, z czego na dochody Miasta przekazana została kwota 311 742,75 zł, natomiast na dochody budżetu państwa przekazana została kwota 1 557 564,64 zł. Powyższy podział środków określony jest przepisami ustawy.

Na podstawie Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Biuro Świadczeń Rodzinnych zajmuje się wydawaniem zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na członka gospodarstwa domowego osobom, które zamierzają złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W roku 2024 wydanych zostało 486 takich zaświadczeń.

W 2024 r. Biuro Świadczeń Rodzinnych realizowało dodatkowe zadania:

1. wypłaty świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ze środków otrzymanych w ramach Funduszu Pomocy na sfinansowanie zadań wynikających z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa:

- opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne za obywateli Ukrainy pobierających świadczenia pielęgnacyjne – w 2024 r. zrealizowano 227 świadczeń na kwotę 186 278,06 zł.
- opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne za obywateli Ukrainy pobierających świadczenia pielęgnacyjne – w 2024 r. zrealizowano 129 świadczeń na kwotę 34 517,48 zł;

	<i>Zrealizowana liczba świadczeń</i>	<i>Kwota wydatkowana w zł</i>
zasiłki rodzinne	724	84 963
urodzenia dziecka	5	3038
samotnego wychowywania dziecka	112	22 576
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	38	4180
rozpoczęcia roku szkolnego	51	4817
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	144	13 680
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	7	7000
zasiłki pielęgnacyjne	351	75 759
świadczenia pielęgnacyjne	237	703 774
świadczenia rodzicielskie	140	132 460
RAZEM	1809	1 052 247

2. w ramach środków pozyskanych z funduszu przeciwdziałania COVID–19 realizowana była wypłata:

- dodatku węglowego dla gospodarstw domowych na podstawie Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym – 1 świadczenie na kwotę 3000,00 zł,
- refundacji podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe dla gospodarstw domowych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu – 697 świadczeń na kwotę 259 472,20 zł;

3. wypłaty dodatków osłonowych na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym – 3977 świadczeń na kwotę 1 319 478,40 zł.

4. wypłaty bonów energetycznych na podstawie Ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego – 5224 świadczenia na kwotę 1 932 089,05 zł.

W 2024 roku wypłaty świadczeń zrealizowane zostały zgodnie z przepisami prawa i w terminach określonych ustawami.

7.3.2. Miejski Program Ochrony i Promocji Zdrowia Miasta Kalisza na lata 2021-2024

Program został przyjęty Uchwałą nr XXXIV/489/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 grudnia 2020 r. Określa on istotne elementy polityki zdrowotnej Miasta Kalisza i wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia mieszkańców, a także zaspokojenia ich potrzeb zdrowotnych.

Miasto Kalisz realizowało wielokierunkowe działania zorientowane na wzmocnienie potencjału zdrowotnego w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz upowszechnienia zachowań prozdrowotnych poprzez:

Założenie 1. Zwiększenie poziomu jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia – zaspokajanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców:

1. Realizacja programów polityki zdrowotnej

Miasto Kalisz corocznie podejmuje działania mające na celu przygotowanie najbardziej optymalnych programów polityki zdrowotnej. Wskazanie najistotniejszych obszarów realizacji programów polityki zdrowotnej oraz opracowanie kryteriów ich realizacji odbywa się we współpracy z Zespołem konsultacyjnym ds. ochrony zdrowia, powołanym przez Prezydenta Miasta Kalisza. W 2024 r. Miasto realizowało programy polityki zdrowotnej obejmujące:

Wczesne wykrywanie chorób piersi u kobiet na lata 2024-2025

Wieloletni program został przyjęty Uchwałą nr LXXIII/1053/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 lutego 2024 r. Polegał na przygotowaniu i wydruku materiałów informacyjno-edukacyjnych, przeprowadzeniu kampanii edukacyjnej wśród mieszkańców oraz wykonaniu badań mammograficznych u kobiet od 40. do 49. roku życia. Program realizowany jest przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert: Cogito Med Sp. z o.o. w Kaliszu z siedzibą przy ul. Mieczysława Karłowicza 4.

W ramach programu w 2024 roku wykonano 249 badań MMG. Program wykonano w 99,6%. Na jego realizację zaplanowano 40 000 zł, wydatkowano 39 850 zł. Zmiany chorobowe wykryto u 25 kobiet, czyli u 10% badanych.

249 badań MMG > 25 wykrytych zmian chorobowych // 39 850 zł
zrealizowana kwota

Wczesne wykrywanie raka jelita grubego na lata 2023-2024

Wieloletni program został przyjęty Uchwałą nr LXI/870/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 lutego 2023 r. Polegał na przygotowaniu i wydruku materiałów informacyjno-edukacyjnych, przeprowadzeniu kampanii edukacyjnej wśród mieszkańców oraz wykonaniu badań kału na krew utajoną. W przypadku dodatniego wyniku i/lub obciążającego wywiadu wynikającego z przeprowadzonej ankiety odbywały się konsultacje z lekarzem gastroenterologiem i wykonywane były badania kolonoskopowe, jeżeli występowało wskazanie medyczne, usuwano polipy poniżej 10 mm. Program skierowany był do osób zamieszkałych w Kaliszu od 35. do 49. roku życia. Program realizowany był przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert: Centrum Diagnostyki i Leczenia Chorób Nowotworowych Lisiecki, Rybarczyk Sp. J. przy ul. Bocznej 1 w Kaliszu.

W ramach programu w 2024 roku wykonano 95 badań kału na krew utajoną, 65 konsultacji gastroenterologa oraz 65 kolonoskopii. Program wykonano w 94%. Na jego realizację zaplanowano 46 500 zł, wydano 43 860 zł. Wykryto 30 zmian chorobowych, tj. chorych było 32% osób badanych.

95 badań > 65 konsultacji gastroenterologa > 65 kolonoskopii

---

 43 860 zł
zrealizowana kwota

Szczepienia przeciwko grypie

Program polegał na: przeprowadzeniu działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki grypy, poinformowaniu o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia, przeprowadzeniu szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców miasta Kalisza powyżej 60. roku życia. Program realizowany był przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert: NSZOZ „Art&Med” przy ul. Winiarskiej 12 w Kaliszu. W ramach programu wykonano 410 szczepień. Program zrealizowany w 100%, zaplanowano kwotę 29 930 zł.

410 szczepień > **29 930 zł**
zrealizowana kwota

Założenie 2. Promocja i profilaktyka chorób

Miasto Kalisz w 2024 r. zrealizowało 10 akcji prozdrowotnych tzw. „Białych Sobót”, podczas których wykonano 3406 badań i konsultacji. Zakres akcji i przeprowadzonych badań był zróżnicowany. Dobór badań uzależniony jest każdorazowo od możliwości lokalowych oraz zapotrzebowania zgłoszonego przez współorganizatorów. Podczas akcji mieszkańcy mogli skorzystać z USG doppler tętnic przedmózgowych, RTG płuc, w kierunku osteoporozy, wad postawy, poziomu cukru, ciśnienia, cholesterolu, trójglicerydów, słuchu, wzroku, spirometrycznych oraz konsultacji: lekarskich, dietetycznych wraz z analizą składu ciała, z zakresu fizjoterapii uroinekologicznej a także światłoterapii bioptron, nauki samobadania piersi, pomiaru tlenu w wydychanym powietrzu, instruktażu usunięcia kleszcza, instruktażu higieny jamy ustnej, instruktażu bezpiecznego grzybobrania, alkoholizmu i narkomanii. Wybór wykonawców poprzedzony był zawsze obowiązującą procedurą, celem wyboru najkorzystniejszej oferty.

10 zrealizowanych akcji „Białe Soboty” > **3406** wykonanych badań i konsultacji

7.3.3. Miejski Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023–2027.

Program został przyjęty Uchwałą nr LXIX/971/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 października 2023 r.

Celem głównym Programu jest wzrost świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców Kalisza, a także zapewnienie im godnego, możliwie pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wyrównywanie szans we wszystkich dziedzinach i płaszczyznach życia publicznego.

Działaniami realizowanymi w 2024 roku były:

DZIAŁANIE NR 1 – Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych.

Miasto Kalisz w ramach projektu pn.: „Kalisz–dostępny urząd. Zapewnienie dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami” współfinansowanego przez PFRON zrealizowało niżej wymienione zadania:

- rozbudowano budynek Urzędu Miasta przy ul. Jasnej 2 o zewnętrzną windę,
- przebudowano budynek biurowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Noskowskiej 9 w Kaliszu,
- w ramach realizacji inwestycji powstało 18 lokali mieszkalnych, w tym 2 dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami.

Dzięki pozyskanemu dofinansowaniu ze środków PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” podpisano umowę na realizację zadania: „Rewitalizacja pomieszczeń Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Granicznej 20 w Kaliszu”. W ramach umowy rozpoczęto prace modernizacyjne wszystkich pomieszczeń WTZ, przebudowę łazienek oraz wykonanie zadania wejścia do budynku. Łączna wartość projektu wyniosła

143 781,05 zł, w tym 115 024,84 zł – środki dofinansowane z PFRON, 28 756,21 zł – środki własne Fundacji. Zakończenie powyższego przedsięwzięcia zaplanowane jest na drugi kwartał 2025 roku.

W Szkole Podstawowej nr 1 w Kaliszu zaadaptowano budynek do potrzeb uczniów słabowidzących poprzez oznakowanie kontrastowym kolorem krawędzi stopni na schodach, podestów oraz szklanych drzwi.

W IV Liceum Ogólnokształcącym w Kaliszu przy jednym z wejść do budynku szkoły zamontowano rampę–podjazd dla osób z niepełnosprawnością.

W Publicznym Przedszkolu Nr 18 w Kaliszu w ramach przystosowywania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością zmodernizowano wejście do przedszkola wraz z podjazdem dla osób niepełnosprawnych.

W Szkole Podstawowej nr 7 przebudowano toaletę na parterze, zapewniając odpowiednią przestronność oraz zamontowano uchwyty i urządzenia umożliwiające bezpieczne korzystanie z toalety osobom poruszającym się na wózkach.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w części budynku, w której znajduje się sala gimnastyczna została umieszczona winda schodowa dla osób z niepełnosprawnością.

Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. przeprowadziła modernizację podjazdu dla osób z niepełnosprawnością ruchową przy ulicy Zacisze 13-15.

Przebudowano Główny Rynek wraz z ul. Kanoniczną w ramach zadania pn. „Rewitalizacja centrum miasta Kalisza – poprawa stanu układu komunikacyjnego”. W ramach tej inwestycji wyrównano nawierzchnię oraz obniżono krawężniki (w miejscach przeznaczonych dla pieszych).

Podczas realizacji inwestycji polegających na budowie, przebudowie, rozbudowie i remoncie ulic, Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu sukcesywnie podejmuje działania celem likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnością polegających na obniżaniu krawężników do poziomu nawierzchni jezdni, a w zakresie potrzeb osób niedowidzących i niewidomych montażu elementów punktowo wypukłych i prowadzących w rejonach przejść dla pieszych i peronów autobusowych.

Na likwidację barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przyznał dofinansowanie na kwotę 435 948,74 zł dla 33 osób niepełnosprawnych.

DZIAŁANIE NR 2 - Likwidacja barier komunikacyjnych, technicznych i w komunikowaniu się.

Istotnym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu na rzecz osób niepełnosprawnych jest świadczenie usług transportowych. Dzięki specjalnie przystosowanemu samochodowi, osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu mają ułatwiony dostęp do placówek służby zdrowia, urzędów, placówek kulturalno-oświatowych, edukacyjnych, możliwość dojazdu na turnusy rehabilitacyjne. W 2024 r. MOPS wykonał 133 usługi transportowe dla osób niepełnosprawnych. MOPS dofinansował ze środków PFRON zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, tj. do zakupu aparatów słuchowych oraz wkładek usznych przyznano kwotę 521 479,00 zł dla 334 osób niepełnosprawnych. Do dofinansowania zakupu komputerów, tabletów, w tym z programem „Mówik” oraz telefonów komórkowych w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się MOPS przyznał kwotę 55 169,44 zł dla 29 osób niepełnosprawnych. Natomiast do dofinansowania zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (np. komputerów, smartfonów, drukarek itp.) w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” MOPS przyznał kwotę 94 764,70 zł dla 17 osób niepełnosprawnych. MOPS w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” dofinansował 2 osobom z niepełnosprawnością zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu na kwotę 8495,90 zł.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Kaliszu w ramach likwidacji barier komunikacyjnych realizował dowożenie dzieci i młodzieży do placówek oświatowych.

Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w celu zapewnienia swobodnego przemieszczania się, a tym samym aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, umożliwił swoim podopiecznym możliwość korzystania z usług transportowych. Tym działaniem objęto 27 osób, w tym 7 osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

W 2024 roku Kaliskie Linie Autobusowe zwiększyły z 4 do 5 liczbę mikrobusów przeznaczonych do przewozu dzieci z niepełnosprawnościami na podstawie umowy z Miastem Kalisz. Mikrobusy w 2024 roku przejechały 67 753 kilometry, w ramach których regularnie dowoziły 87 dzieci z niepełnosprawnościami do 3 szkół.

Ponadto wszystkie posiadane autobusy Kaliskich Linii Autobusowych (67 sztuk) obsługujące rozkład jazdy są przystosowane do przewozu osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami:

- wyposażone są w niską podłogę,
- posiadają stosowne oznakowanie o przystosowaniu do przewozu osób z niepełnosprawnościami,
- wyposażone są w dedykowane miejsca siedzące dla osób z niepełnosprawnościami oraz specjalne wyznaczone miejsce dla osoby na wózku inwalidzkim,
- posiadają specjalną rampę ułatwiającą wjazd wózkiem inwalidzkim,
- wyposażone są w funkcję "przykłąku" dla jeszcze łatwiejszego pokonania bariery wysokości,
- w trakcie podróży funkcjonują zapowiedzi głosowe ułatwiające orientację o etapie podróży.

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. przy współpracy z Wydziałem Komunikacji Urzędu Miasta Kalisza oraz firmą Trapeze Poland Sp. z o.o. przeprowadziły pilotaż systemu INTROS wspomagającego osoby niewidzące i niedowidzące w korzystaniu z publicznego transportu zbiorowego. Pilotaż w Kaliszu odbył się we wrześniu 2024 roku i obejmował zamontowanie urządzeń w 5 autobusach KLA poruszających się na linii autobusowej nr 1, która łączy największe w Kaliszu os. Dobrzec z os. Winiary przez centrum miasta. Do udziału w pilotażu zaproszeni zostali członkowie Koła Polskiego Związku Niewidomych w Kaliszu. Przystąpienie Miasta Kalisza do pilotażu miało na celu poznanie innowacyjnych funkcji jakie SYSTEMTECHNIK GmbH jako producent tego rozwiązania prezentował na XIII Kongresie Transportu Publicznego i Technologii Miejskich w Warszawie. Realizacja tego przedsięwzięcia była możliwa dzięki wsparciu Trapeze Poland Sp. z o.o.

Atutem tego systemu jest to, że jest ono tworzone bezpośrednio przez osoby niewidome i słabowidzące w ramach współpracy ze Szwajcarską Federacją

Niewidomych i Słabowidzących, co zapewnia, że rozwiązanie dostosowane jest do dokładnej grupy docelowej interesantów.

Aplikacja wykorzystuje funkcje systemowe smartfonów TalkBack (dostępna w systemach Android) oraz VoiceOver (dostępna w systemach iOS) i wymaga posiadania uruchomionej komunikacji Bluetooth oraz transmisji danych komórkowych.

W ramach pilotażu przetestowane zostało kilka scenariuszy użytkowania:

- bez uruchomionego modułu GPS i bez wcześniejszego dodania trasy do ulubionych, w którym użytkownik musi wybrać przystanek, z którego będzie korzystał, oraz nasłuchiwać informacji o zatrzymujących się autobusach i ręcznego oznaczenia wejścia/wyjścia na trasie, na której chce się poruszać,
- z uruchomionym modułem GPS, w których aplikacja podpowiada przy jakim przystanku się znajdujemy,
- z uruchomionym modułem GPS i wcześniejszym dodaniem ulubionego przystanku i ulubionej linii autobusowej.

W ramach tych scenariuszy przetestowane zostało:

- podpowiadanie użytkownikowi listy najbliższych przystanków,
- wygłaszanie za pośrednictwem telefonu zapowiedzi najbliższych odjazdów z przystanku,
- wysyłanie komunikatu do Kierowcy o potrzebie otwarcia drzwi na wybranym przez użytkownika przystanku w celu jego wejścia do autobusu,
- wygłaszanie z głośników autobusu nr linii dla pasażerów oczekujących na przystanku,
- wygłaszanie sygnału naprowadzającego użytkownika na wejście do autobusu wybranej linii,
- wygłaszanie za pośrednictwem telefonu użytkownika następnego przystanku na trasie linii,
- wysyłanie komunikatu do kierowcy o potrzebie otwarcia drzwi na wybranym przez użytkownika przystanku w celu jego wyjścia z autobusu.

Ostatni scenariusz stanowił kompilację funkcji aplikacji, pozwalającą na ograniczenie roli użytkownika do uruchomienia aplikacji i korzystanie z przejazdu bez potrzeby dalszych działań.

Wg zebranych opinii aplikacja o takich funkcjach pomaga osobom niewidomym i niedowidzącym zarówno w dotarciu do przystanku, sprawdzeniu rozkładu jazdy, odnalezieniu właściwego pojazdu, jak również podczas samej podróży i bezpiecznego opuszczania pojazdu. W wyniku przeprowadzonego pilotażu planowane jest uwzględnienie wymogu kompatybilności z systemem przy kolejnych zakupach lub modernizacji systemów pasażerskich dla kaliskiej komunikacji miejskiej.

Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu wykonał i oznakował na terenie miasta 9 nowych miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami.

Na stronie internetowej www.kalisz.pl w 2024 r. kontynuowano działanie platformy tłumacza polskiego języka migowego on-line. Usługa jest bezpłatna i nie wymaga wcześniejszego umówienia się na wizytę, odbywa się w czasie rzeczywistym. Można z niej skorzystać w dowolnym miejscu, mając dostęp do komputera z internetem i kamerą – w takiej sytuacji tłumacz pośredniczy telefonicznie pomiędzy osobą niesłyszącą a pracownikiem urzędu. Z usługi można również skorzystać bezpośrednio w Urzędzie Miasta Kalisza udając się na wyznaczone stanowiska, przy których pracownik połączy się z tłumaczem polskiego języka migowego.

DZIAŁANIE 3. – Wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.

V Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu organizowało kształcenie specjalne w oddziałach integracyjnych (5 oddziałów, 23 uczniów). Uczniowie z niepełnosprawnościami oraz ich pełnosprawni rówieśnicy mieli możliwość udziału w zorganizowanych przez szkołę nieodpłatnych warsztatach ze specjalistą „Dobrostan wzajemnych relacji i skuteczna komunikacja”. Szkoła organizowała formy wsparcia dla rodziców/opiekunów uczniów z niepełnosprawnościami pozostając w tym zakresie w ścisłej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 1 w Kaliszu oraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaliszu. Szkoła prowadziła również grupowe i indywidualne zajęcia, które miały na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz usprawnianie i wspieranie funkcjonowania osób z autyzmem w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach.

IV Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu przyjęło 1 ucznia z niepełnosprawnością sprzężoną, poruszającego się na wózku. Jego nauczanie zorganizowano na jednym poziomie budynku, w jednej sali. Zapewniono oddzielne pomieszczenie do celów higienicznych.

W roku szkolnym 2023/2024 do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Kaliszu uczęszczały dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, dla których ze względu na zaburzenia lub dysfunkcje w różnych sferach rozwoju oraz trudności w nauce zapewnia się zajęcia rewalidacyjne na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, tj.:

- w Publicznym Przedszkolu nr 4 – kształceniem specjalnym objętych jest 2 dzieci,
- w Szkole Podstawowej nr 13 – kształceniem specjalnym objętych jest 22 uczniów.

W roku szkolnym 2024/2025:

- w Publicznym Przedszkolu nr 4 – kształceniem specjalnym objętych jest 1 dziecko,
- w Szkole Podstawowej nr 13 – kształceniem specjalnym objętych jest 26 uczniów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od 28.05.-31.12.2024 r. wypłacił 38 osobom dofinansowanie do uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” na kwotę 142 744,07 zł.

W 2024 r. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Kaliszu przeprowadziła badania diagnostyczne oraz udzieliła porad i konsultacji dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami. Zrealizowano dwie grupy wsparcia dla rodziców: dzieci z niepełnosprawnościami – 15 osób, dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu – 15 osób. Poradnia wydała 492 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 73 opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Ponadto prowadziła szkolenia w zakresie: wiedzy o dzieciach ze spektrum autyzmu, wiedzy o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, jak odczytywać i analizować orzeczenia i opinie, jak poprawić funkcjonowanie ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, dostosowanie wymagań edukacyjnych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna w placówce.

48 uczestników wzięło udział w realizowanej sieci współpracy i samokształcenia dla pedagogów specjalnych oraz psychologów i pedagogów szkolnych i przedszkolnych. Tematyką spotkań były:

- dziecko z niepełnosprawnością w placówce masowej,
- ocenianie uczniów z orzeczeniem, dostosowania (niepełnosprawność intelektualna).

Przeprowadzono konferencje:

- „Dziecko w spektrum autyzmu w edukacji włączającej” – 35 uczestników,
- „Rola nauczycieli, specjalistów oraz lekarzy we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka” – 30 uczestników.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Kaliszu zakupiła lampki na ruchomym ramieniu z oświetleniem punktowym i ciepłym, audiobooki oraz lupy, a także dodatkowe audiobooki z zakresu lektur oraz literatury dla dzieci i młodzieży.

DZIAŁANIE NR 4 – Aktywizacja zawodowa i poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnością na rynku pracy

Powiatowy Urząd Pracy w 2024 roku objął aktywnymi programami rynku pracy 36 osób z niepełnosprawnościami z terenu miasta Kalisza, w tym:

<i>Forma wsparcia</i>	<i>Liczba osób</i>	<i>Kwota wydatkowana [zł]</i>
prace interwencyjne	2	11 488,07
roboty publiczne	6	113 886,82
staże	6	65 607,89
szkolenia	3	18 385,50
prace społecznie użyteczne	8	10 845,72
jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	7	345 951,00
refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	4	120 000,00

W ramach realizacji ustawowych zadań PUP objął pośrednictwem pracy 294 nowo zarejestrowane osoby niepełnosprawne, z kolei z usług doradcy zawodowego skorzystało 15 mieszkańców Kalisza z niepełnosprawnościami.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 pomaga swoim uczniom w poszukiwaniu miejsc pracy, monitoruje losy absolwentów oraz prowadzi przedmiot w zakresie doradztwa zawodowego.

W 2024 roku Spółdzielnia Socjalna „Zielony Kalisz” zapewniała osobom z niepełnosprawnością możliwość zdobywania nowych kwalifikacji zawodowych oraz ich zmiany poprzez różnego rodzaju szkolenia i kierowanie pracowników na kursy zawodowe.

Dom Pomocy Społecznej utrzymywał w 2024 r. stanowisko praczki dla osoby niepełnosprawnej, które zostało dofinansowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i zostało utworzone w 2022 r.

DZIAŁANIE NR 5 – Wspieranie usług medycznych rehabilitacyjnych i specjalistycznych.

Kaliskie warsztaty terapii zajęciowej prowadzone przez podmioty pozarządowe, tj.: Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” (przy ul. Granicznej 20 i ul. Złotej 21) oraz Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści (przy ul. Kościuszki 24), w 2024 r. zapewniły 95 osobom z niepełnosprawnością uczestnictwo w terapii zajęciowej na kwotę 3 201 120 zł, stwarzając możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia poprzez techniki zmierzające do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych.

Centrum Opiekuńczo–Mieszkalne w Kaliszu jako jednostka organizacyjna Miasta Kalisza, świadczy dla dorosłych osób niepełnosprawnych usługi opiekuńcze, które realizowane są w ramach pobytu dziennego dla 40 osób i całonocowego dla 2 osób. Centrum przeznaczone jest dla dorosłych mieszkańców Kalisza posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne, poprzez zapewnienie usług zamieszkiwania w formie pobytu całonocowego lub pobytu dziennego.

Głównym celem działania Centrum jest wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez rozszerzenie usług dla dorosłych osób niepełnosprawnych – mieszkańców Kalisza, umożliwienie im niezależnego, samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa jakości ich życia w środowisku lokalnym poprzez zapewnienie dostępności do Centrum w pobliżu ich miejsca zamieszkania. Zapewnienie uczestnikom pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia polegającej na zaspakajaniu potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom z zakresu stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych.

Opiekę i wsparcie w Centrum Opiekuńczo–Mieszkalnym w Kaliszu w 2024 roku otrzymało 58 osób niepełnosprawnych. Dla 2 osób realizowany został zakres usług pobytu całodobowego, natomiast dla 56 osób zakres usług pobytu dziennego (z tej liczby 16 osób złożyło rezygnację, głównie ze względu na pogorszenie stanu zdrowia). W ramach tej formy wsparcia uczestnicy korzystali z pobytu w COM pięć dni w tygodniu (poniedziałek–piątek, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy) przez 8 godzin dziennie. W trakcie pobytu korzystali z przewidzianej dla uczestników infrastruktury COM oraz dwóch posiłków dziennie, tj. śniadania i dwudaniowego obiadu, które zorganizowano w formie cateringu.

Osoby korzystające z pobytu dziennego i całodobowego mają zapewnione między innymi usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i rehabilitację. Świadczone usługi dostosowane są do stanu zdrowia i możliwości samoobsługi.

Formy wsparcia uczestników całodobowych i dziennych COM zapewniają różnorodność świadczonych usług w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych.

Centrum Opiekuńczo Mieszkalnym w Kaliszu zapewnia między innymi:

- terapię zajęciową indywidualną i grupową, m.in. socjoterapię: trening interpersonalny, trening samoobsługi, trening emocjonalny, trening umiejętności społecznej, trening kulinarny, silwoterapię;
- terapię mowy/czytania, terapię pisania, arteterapię: malarstwo i rysunek, papieroplastykę, muzykoterapię, filmoterapię, ergoterapię, ludoterapię;

- terapię ruchową tj. grupowe ćwiczenia ogólnousprawniające;
- zajęcia indywidualne i grupowe w zakresie fizjoterapii.

W Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu funkcjonuje Centrum Wsparcia Seniora „Od nowa”, z którego usług w 2024 roku skorzystało 30 uczestników.

Uczestnicy ŚDS Tulipan objęci zostali różnymi formami rehabilitacji z wykorzystaniem sprzętu, który jest dostępny w ośrodku, a także sprzętu usprawniania ogólnego znajdującego się w ogrodzie. Jednostka zatrudnia dwóch fizjoterapeutów, którzy są odpowiedzialni za organizowanie i prowadzenie fizjoterapii z uczestnikami ośrodka. Rehabilitacja ruchowa prowadzona w ŚDS w ubiegłym roku obejmowała także dodatkowe zajęcia poza ośrodkiem, uczestnictwo w różnego rodzaju wydarzeniach o charakterze sportowym oraz dodatkowe usługi, np. masaże.

W ramach działalności fizjoterapeutycznej wykonano między innymi:

- 2008 zabiegów kinezyterapii,
- 4 zajęć z hydroterapii,
- 77 zajęć gimnastycznych grupowych przy muzyce,
- 10 zabiegów lampą Solux.

Liczba osób ogółem objętych rehabilitacją w Ośrodku – 50.

Uczestnicy ŚDS Tulipan w 2024 r. objęci byli poradnictwem psychologicznym oraz psychiatrycznym. Nad całością wsparcia specjalistycznego czuwali członkowie Zespołu wspierająco-aktywizującego odpowiedzialni za opracowywanie i realizację indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego. Przygotowano i opracowano 49 indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących oraz dokonano 49 ocen realizacji planów na pierwsze i drugie półrocze 2024.

W ramach wsparcia psychologicznego w ŚDS na bieżąco organizowano wsparcie psychologiczne dla uczestników oraz rodziców/opiekunów oraz pomoc lekarza psychiatry. Ilość zajęć indywidualnych o charakterze wsparcia psychologicznego wynosiła 229, grupowych 29. Ze stałej pomocy lekarza psychiatry korzystało 18 uczestników. Wszystkim uczestnikom oraz ich rodzicom/opiekunom udzielane było bieżące wsparcie lekarza psychiatry. Wspomaga terapeutów i brał udział w pracach zespołu aktywizująco-wspierającego.

W celu zapewnienia rozwoju osobistego osób niepełnosprawnych poprzez aktywny udział w życiu społecznym, ŚDS Tulipan w różnorodny sposób wspierał i organizował działania, mające na celu aktywne uczestnictwo uczestników w życiu społeczności lokalnej oraz wspierające integrację społeczną. Zgodnie z zaakceptowanym przez Wojewodę Wielkopolskiego oraz zatwierdzonym przez Prezydenta Miasta Kalisza planem pracy jednostki na 2024 rok, zrealizowano wszystkie zadania, w tym wszelkiego rodzaju działania o charakterze integracyjnym. Uczestnicy brali również udział w wielu imprezach organizowanych przez inne jednostki. Były to konkursy, olimpiady, zawody. W ramach praktykowania umiejętności społecznych uczestnicy chodzili do kina, teatru, filharmonii, robili zakupy, itp. ŚDS zwracał szczególną uwagę na działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, między innymi współpracując z zewnętrznymi jednostkami i podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi. Zrealizowano również działania dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną i/lub ze spektrum autyzmu. Dodatkowe środki finansowe pochodziły z programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Dzięki nim oferta terapeutyczna uczestników została urozmaicona i poszerzona o dodatkowe formy zajęć i terapii.

Zorganizowano 27 imprez oraz wydarzeń okolicznościowych, integracyjnych, w których osoby z niepełnosprawnością wzięły udział, zgodnie z rocznym planem pracy oraz podjęto 15 działań w ramach programu „Za życiem”.

Zgodnie z wcześniej zaplanowanym tygodniowym rozkładem zajęć oraz zgodnie z rocznym planem pracy w Ośrodku, uczestnicy korzystali z następujących aktywności:

- treningi funkcjonowania w codziennym życiu – 1208 treningów,
- treningi procesów orientacyjno-poznawczych – 1208 treningów,
- treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów – 287 treningów,
- treningi umiejętności spędzania wolnego czasu – 1040 treningi,
- treningi w ramach terapii ruchowej – 543 treningów,
- treningi komunikacyjne z wykorzystaniem AAC – 331 treningów,
- treningi polisensoryczne w Sali doświadczania świata – 268 treningów.

Liczba odbiorców działań w zakresie aktywizacji społecznej- 51.

Liczba odbiorców szkoleń – 24 osoby, z czego 17 osób merytorycznie zaangażowanych w organizowanie i prowadzenie oddziaływań terapeutycznych. Dzienny Dom Pomocy Społecznej realizował swoje dwa podstawowe cele: pomoc w zaspokajaniu niezbędnych, codziennych potrzeb seniorów, a także przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów. W 2024 roku realizacja pierwszego z tych celów polegała na zapewnieniu podopiecznym DDPS posiłków, umawianiu telefonicznym wizyt i teleporad lekarskich, pomoc przy pisaniu różnego rodzaju dokumentów, wykonywaniu zakupów internetowych, a także szeroko rozumianej pracy socjalnej.

W zakresie przeciwdziałania izolacji społecznej seniorów DDPS wykorzystywał swoją ofertę zajęć dla osób starszych, m.in.: codzienną gimnastykę, nordic walking, język angielski, zajęcia z obsługi komputera i telefonu, zajęcia plastyczne, ergoterapię, muzykoterapię, zajęcia tematyczne, zajęcia kulinarne, gry i zabawy, kino klubowe, ćwiczenia pamięci, zajęcia terapeutyczne, zajęcia zdrowotne. W DDPS funkcjonował również klub brydżowy, koło teatralne, oraz chór. DDPS współpracował z różnymi jednostkami takimi jak szkoły, przedszkola, czy biblioteki, co pozwoliło na międzypokoleniową integrację.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował program pn. „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” – edycja 2024. Program finansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej był skierowany do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki. W 2024 roku wsparciem objęto 61 uczestników Programu w ramach modułu wsparcia dziennego: 53 opiekunów/członków rodzin osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 8 rodziców/opiekunów/członków rodzin dzieci do 16. roku życia posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Wsparcie to wykonane zostało w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością.

W ramach modułu Programu dot. wsparcia całodobowego opieką objęto łącznie 5 osób: 4 opiekunów/członków rodzin osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 1 rodzica/opiekuna/członka rodziny dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Wsparcie w postaci opieki

całodobowej wykonano poprzez zlecenie usług opieki wytchnieniowej w postaci 14-dniowego turnusu dla osoby z niepełnosprawnością w placówkach zapewniających całodobową opiekę, o których mowa w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Do realizacji ww zadań zatrudniono 49 osób pełniących rolę opiekuna osoby z niepełnosprawnością. Zrealizowano łącznie 7808 godzin usług opieki wytchnieniowej. Na ten cel przeznaczono kwotę 389 073,54 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dofinansował ze środków PFRON zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla 79 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 221 773,39 zł.

Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19 w Kaliszu prowadziła Ośrodek Wsparcia i Testów (OWiT), w którym wszystkie osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności bez względu na swój wiek mogą skorzystać z technologii asystujących, które pomogą im w codziennym życiu. W Ośrodku Wsparcia i Testów można było uzyskać specjalistyczną poradę/konsultację m.in. neurologopedę, psychologa, rehabilitanta i wielu innych. W ośrodku funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu, który można wypożyczyć na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności. Osoby, które mają takie orzeczenie mogą zgłosić się bezpośrednio lub poprzez System Obsługi Wsparcia (SOW). Ponadto szkoła w ubiegłym roku prowadziła bezpłatną wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego w której można wypożyczyć wózki inwalidzkie, balkoniki, kule, łóżka rehabilitacyjne. To działanie cieszy się dużym zainteresowaniem kaliszan. W ciągu roku odnotowano ok. 150 wypożyczeń tego rodzaju sprzętu.

W 2024 roku Miasto Kalisz w ramach programu otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym do wyżej wymienionych oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Zgodnie z umową nr 32/2024/AOON Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację

w kwocie 1 723 290 zł na realizację zadań określonych w Programie, tj.: możliwość skorzystania przez osoby z niepełnosprawnością z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, stymulowanie osoby z niepełnosprawnością do podejmowania aktywności i umożliwienie prawa do niezależnego życia, przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i umożliwienie uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy sportowych, wspieranie niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego. Zatrudniono 76 asystentów osób niepełnosprawnych, którzy mieli pod opieką 96 osób, z czego 43 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 44 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności, 3 osoby miały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym sprzężonym, 3 osoby miały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym i 3 dzieci w wieku do 16. r.ż. z orzeczeniem o niepełnosprawności. Zrealizowano 35 785 godzin usług asystenckich, wydatkowano kwotę 1 693 832,68 zł.

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze w całości dofinansowane ze środków Wojewody Wielkopolskiego w 2024 roku wyniosły 1 767 000 zł (na dorosłych 738 000 zł, na dzieci 1 029 700 zł). Z tej formy pomocy skorzystało w 2024 roku 99 osób. Liczba świadczeń, specjalistycznych usług opiekuńczych, łącznie wyniosła 23 932 godziny, w tym 10 290 dla dzieci i 13 642 dla dorosłych.

W Kaliszu pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 organizacje pozarządowe: Wielkopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża i Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu, które zostały wyłonione w ramach konkursu ofert. Koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. wynosił 37 zł, natomiast od 1 lipca do 31 grudnia wynosił 39 zł. Łącznie na realizację usług opiekuńczych w 2024 roku wydatkowano 6 127 782 zł.

DZIAŁANIE 6. – Aktywizacja społeczna osób z niepełnosprawnością.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej do dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych przyznał kwotę 83 260,00 zł dla 3 organizacji pozarządowych, tj.:

- Klubowi Sportowemu Niepełnosprawnych „START” na organizację i prowadzenie procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych oraz organizację zawodów sportowych;
- Fundacji Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” na realizację „XVIII Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce” oraz „XII Turniej Kręglarski dla Osób Niepełnosprawnych”;
- Fundacji Dzieciom „Pomagaj” na realizację wyjazdu rekreacyjno-sportowego dla osób z niepełnosprawnością z miasta Kalisza.

W Szkole Podstawowej nr 14 w Kaliszu w ramach zajęć wychowawczych realizowano zajęcia kształtujące pozytywną postawę wobec osób z niepełnosprawnością oraz propagowano prawidłowe postawy wobec osób z niepełnosprawnością.

IV Liceum Ogólnokształcące w ramach współpracy z ŚDS „TULIPAN” organizowało zajęcia integracyjne na terenie placówki, a wspólnie z Fundacją „Misz-Masz” realizowało projekt „Zwolnieni z teorii” – „Co to znaczy inny”.

W V LO prowadzone były zajęcia wychowawcze, różnych form integracji w ramach kształtowania i rozwijania postaw wobec osób z niepełnosprawnością:

- organizacja szkolnego „Dnia Integracji”,
- obchody „Dnia Zdrowia Psychicznego”,
- organizacja i udział młodzieży w spektaklu „Na Niby” w ramach Europejskiego Dnia Autyzmu,
- udział w koncercie kolęd w CER „Tęcza”,
- coroczne spotkanie z przedstawicielami fundacji „Nowa Nadzieja”,
- przeprowadzenie zajęć „Savoir vivre na co dzień”,

- organizacja „Światowego Dnia Życzliwości”,
- organizacja spotkania ze specjalistami,
- udział w XI Regionalnym Dniu Młodego Sportowca (Fundacja Dzieciom Pomagaj).

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu w okresie od 21 marca do 30 sierpnia zrealizowała wystawę Alicji Bielawskiej i Teresy Starzec „Ćwiczenia z uważności” wraz z programem edukacyjnym dzięki środkom finansowym uzyskanym w pierwszej edycji Ogólnopolskiego Programu Dotacyjnego Fundacji Artystyczna Podróż Hestii „Sztuka ma znaczenie”. Galeria Sztuki im. Jana Tarasina realizując to przedsięwzięcie znalazła się w gronie czterech wybranych instytucji z całego kraju, obok Centrum Kultury Zamek w Poznaniu, Galerii lokal_30 w Warszawie i BWA w Krośnie. Warunkiem pozyskania środków był program edukacyjny skierowany do różnych grup wiekowych, osób niepełnosprawnych, w spektrum autyzmu oraz z niepełnosprawnością wzroku i słuchu.

Idea projektu i przesłanie były skupione na relacjach z rzeczywistością, uruchomieniu wrażliwości, obszarów pamięci i wspomnień. Artystki zaproponowały ćwiczenia z uważności, która pojawia się na granicy medytacyjnego skupienia. Uważność została w wystawie zdefiniowana jako stan aktywnej koncentracji, który kształtuje proces twórczy. Prace artystek, zaprezentowane na wystawie w Galerii Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu oraz w przestrzeni miasta, były zapisem tego stanu. Odbiorcy mogli wejść w stan uważności właśnie na wystawie i przenieść ją dalej, do swojej codzienności. Osoby niepełnosprawne odwiedzające wystawę mogły dodatkowo w sposób praktyczny sprawdzić, jak szerokie są obszary, w których ćwiczenie własnej uważności daje pogłębione poczucie relacji z rzeczywistością.

W związku z tym projektem 14.05.2024 r. odbyły się warsztaty „Impresje zapisane w ruchomym obrazie” dla 10 osób z niepełnosprawnością ruchową ze Środowiskowego Domu Pomocy „Tulipan”. Uczestnicy z pomocą trójki opiekunów stworzyli w technice grafoskopii krótkie filmy inspirowane wystawą.

W dniu 21.05.2024 r. odbyły się warsztaty „Świat roślin”. W spotkaniu wzięło udział 10 uczestników ze spectrum autyzmu i 9 opiekunów z Fundacji Dzieciom Pomagaj z podkaliskiej Wolicy. Edukatorka podczas warsztatów po-

kazała różne techniki barwienia tkanin. Następnie dzieci z pomocą opiekunów barwiły materiały w technice shibori. Powstały także prace na papierze akwarelowym malowane naturalnymi barwnikami z wykorzystaniem łusek cebuli, kory modrzewia oraz orzecha włoskiego.

W dniu 22.05.2024 r. odbyły się warsztaty „Słowa i rzeczy”. W spotkaniu wzięło udział 5 uczestników z dysfunkcją słuchu i wzroku ze Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego nr 2 im. Plutonu Głuchoniemych AK w Kaliszu. Uczestnicy w oparciu o różne materiały i struktury stworzyli kompozycję.

W czasie ekspozycji wystawy Alicji Bielawskiej i Teresy Starzec, 9 maja zorganizowano również spotkanie z grupą 10 osób z Oddziału Dziennego przy ul. Lipowej 5 w Kaliszu. Spotkanie z tą grupą osób zostało również zorganizowane w dniu 30.10. podczas ekspozycji wystawy PRÓBA 5.

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu, jak i „Zielona Strefa”, są dostępne pod względem architektonicznym, a wstęp do Galerii jest bezpłatny. Wystawy i wydarzenia (Kino (na) sztuki, warsztaty, koncerty) organizowane przez Galerię są dostępne dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Nie ma barier architektonicznych zarówno w Galerii.

W 2024 r. bibliotekarze Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka świadczyli usługę „Tom w dom” i dostarczali książki do domów czytelników, umożliwiając im także założenie karty bibliotecznej. W 2024 r. pracownicy MBP odwiedzili czytelników 454 razy, wypożyczając 1603 książki. Wszystkie placówki MBP umożliwiają czytelnikom wejście z psem asystującym.

Filia nr 1 MBP dysponuje specjalnym stanowiskiem komputerowym z myszką i klawiaturą dostosowanymi dla osób niepełnosprawnych.

Z myślą o osobach z wadami wzroku Filia nr 1 gromadzi zbiory tzw. „książki mówionej” dla niedowidzących i niewidomych. Jest to blisko 984 audiobooków. Filia nr 1 ma w swoich zbiorach także książki pisane alfabetem Braille’a.

MBP w Kaliszu w ramach porozumienia ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca dysponuje dwoma odtwarzaczami cyfrowych książek mówionych – Czytak 4 oraz dostępem do 3864 cyfrowych książek mówionych. Urządzenia są przystosowane do obsługi przez osoby niewidome i słabowidzące; są także przyjazne dla osób starszych.

W 2024 r. w Bibliotece Głównej odtwarzacze cyfrowych książek mówionych – Czytak 4 wypożyczono 6 czytelnikom, udostępniając łącznie 78 tytułów książek mówionych.

MBP umożliwiła czytelnikom, w ramach Konsorcjum Wielkopolskich Bibliotek, bezpłatny dostęp do ponad 175 tys. e-booków oraz 75 tys. audiobooków i synchrobooków z platformy Legimi.

W 2024 r. wypożyczono 8175 e-książek i 1162 audiobooków.

Poza statutową działalnością kaliska biblioteka prowadziła aktywną formę promocji książki i kultury poprzez media społecznościowe. Były to m.in. blogi literackie z dodatkowymi napisami, dostosowane by mogły z nich skorzystać osoby z niepełnosprawnością słuchową.

W 2024 r. zorganizowano konkurs dla osób z niepełnosprawnościami pn. „Moje ulubione zwierzę”. Prace podopiecznych z WTZ prezentowano w dwóch placówkach MBP. Zorganizowano także plenerowe podsumowanie konkursu dla laureatów z minirecitaliem oraz występem bibliotekarskiej amatorskiej trupy teatralnej, która wystawiła przedstawienie pt. „Czerwony Kapturek”.

W placówkach MBP przeprowadzono zajęcia kulturalno-edukacyjne skierowane do podopiecznych WTZ i Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan”. Pracownik MBP przeprowadził także zajęcia literackie dla wychowanków Środowiskowego Domu Samopomocy, którzy ze względu na schorzenia nie mogą samodzielnie dotrzeć do biblioteki.

W kaliskich bibliotekach przeprowadzono zajęcia edukacyjne oraz wykłady dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych z oddziałami integracyjnymi.

W 2024 roku MBP współpracowała z Warsztatami Terapii Zajęciowej „Miłosierdzie” w Kaliszu. Podopieczni WTZ wykonywali własnoręcznie zakładki dla czytelników MBP, którzy otrzymywali je w ramach licznych akcji bibliotecznych.

Filharmonia Kaliska w ramach swojej działalności w 2024 roku realizowała założenia Programu poprzez zapewnienie dostępności udziału w koncertach osobom niepełnosprawnym. Koncerty odbywały się w budynku Wydziału Pedagogiczno–Artystycznego UAM w Kaliszu, który jest przystosowany do goszczenia osób niepełnosprawnych. Budynek dysponuje podjazdem dla wózków inwalidzkich i windą, a obsługa techniczna koncertów zawsze służy pomocą osobom niepełnosprawnym.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał kwotę 851 256,00 zł na dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych dla 443 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami.

Miasto Kalisz wsparło organizację:

- Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce, w których wzięło udział 179 osób niepełnosprawnych;
- Ogólnopolskiego Memoriału Władysława Jakubka, w którym wzięło udział 70 osób niepełnosprawnych.

Ponadto w roku 2024 Miasto Kalisz przyznało dotacje w ramach otwartego konkursu ofert dla Klubu Sportowego Niepełnosprawnych „START” w Kaliszu na:

- organizację i prowadzenie procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych,
- utrzymanie bazy sportowej.

W 2024 r. Miasto Kalisz ufundowało nagrodę sportową wypłaconą dla zawodnika niepełnosprawnego w kwocie 2500 zł oraz nagrody rzeczowe dla zawodników niepełnosprawnych z okazji Podsumowania Roku Sportowego 2023 na kwotę łącznie 800 zł.

Ponadto w 2024 roku Miasto Kalisz ufundowało nagrodę rzeczową dla uczestnika Warsztatów Terapii Zajęciowej Fundacji Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” w Kaliszu w wysokości 500 zł za osiągnięcia artystyczne z okazji podsumowania sezonu artystycznego 2023/2024 oraz Inauguracji Roku Kulturalnego 2024/2025.

Dom Pomocy Społecznej zorganizował 93 imprez dla seniorów i osób niepełnosprawnych. Organizowane były również akcje wspierające osoby niepełnosprawne, takie jak: akcja pisania listów do świętego Mikołaja, akcje przekazywania upominków, kartek, itp. dla dzieci i młodzieży. Wsparciem objęci byli wszyscy mieszkańcy DPS.

7.3.4. Program Kaliska Karta Mieszkańca

Program Kaliska Karta Mieszkańca został wprowadzony Uchwałą nr XLIX/646/2018 Rady Miasta Kalisza z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu „Kaliska Karta Mieszkańca”. Osoby zamieszkałe na terenie Miasta Kalisza i rozliczające się z podatku dochodowego od osób fizycznych w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Kaliszu mogą złożyć wniosek o Kaliską Kartę Mieszkańca. Można to zrobić przez Internet, wypełniając formularz elektroniczny na stronie kalisz.informica.pl lub w Punkcie Obsługi Klienta Kaliskich Linii Autobusowych, znajdującego się w budynku Dworca Autobusowego w Kaliszu przy ul. Podmiejskiej 2a.

Celem Programu jest:

- poprawa warunków życia mieszkańców,
- zwiększenie mieszkańcom dostępności do usług publicznych przez poszerzenie zakresu ulg w korzystaniu z tych usług,
- umacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców,
- poszerzenie oferty możliwości spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- promocja korzystania ze środków komunikacji miejskiej z zamiarem odciążenia centrum miasta z nadmiernego ruchu samochodów osobowych,
- wspieranie dużych rodzin i seniorów oraz kształtowanie ich pozytywnego wizerunku.

Cele te realizowane są szczególnie w takich obszarach jak: publiczny transport zbiorowy, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, sport i rekreacja, turystyka i wypoczynek, a także usługi.

Program jest elementem polityki społecznej realizowanej w Mieście Kaliszu oraz polityki promocyjnej mającej na celu zachęcanie osób do osiedlenia się na terenie Miasta Kalisza.

Kaliska Karta Mieszkańca występuje w formie plastikowej i mobilnej. Uprawia ona uczestników Programu do preferencji, ulg i zwolnień oferowanych przez Miasto Kalisz oraz przez podmioty, które przystąpiły do programu. Partnerem Programu może zostać każdy podmiot świadczący usługi na terenie Miasta Kalisza, który zawrze pisemne porozumienie o współpracy.

W 2024 roku spersonalizowano łącznie 5007 Kart Mieszkańca w wersji fizycznej oraz 1032 kart w formie mobilnej.

5007

wydanych Kaliskich Kart Mieszkańca w 2024 r.

45 924

wydanych Kaliskich Kart Mieszkańca od początku trwania programu

7.3.5. Działania na rzecz seniorów

Kaliska Rada Seniorów

Kaliska Rada Seniorów została powołana mocą Uchwały nr XXV/300/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie powołania Kaliskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu (ze zm.). Ma ona charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Celem działania Rady jest integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych. Rada składa się z 7 osób – przedstawicieli osób starszych oraz podmiotów reprezentujących środowiska senioralne. Kadencja Rady trwa 4 lata, a jej członkowie wypełniają swoje funkcje społecznie i nieodpłatnie.

Złota rączka dla seniora

W 2024 roku Miasto Kalisz zaoferowało kolejną edycję programu „Złota rączka dla seniora”, w ramach którego osoby starsze mogły uzyskać pomoc przy naprawie np. ciekącego kranu, zepsutych klamek i zamków, gniazdek, konserwacji drzwi, okien, przymocowaniu luster, obrazów, karniszy, uchwytów, półek itp. Firma zapewniła we własnym zakresie: specjalistyczne narzędzia, gwoździe, smary, kleje, drabinę, itp. Koszty zakupu materiałów, np.: klamek, zamków, żarówek, baterii, itp. koniecznych do usunięcia usterki były pokrywane ze środków przekazanych/wydatkowanych przez beneficjenta usługi, tj. seniora.

W 2024 roku w ramach tego programu usunięto 553 usterki w domach 135 seniorów.

Mycie okien u seniora

W 2024 roku Miasto Kalisz zaoferowało dwie kolejne edycje (wiosenną i jesienną) programu „Mycie okien u seniora”. Zgodnie z jego założeniami seniorzy w wieku 75+, zamieszkujący na terenie Kalisza, samotni, zamieszkujący z drugą osobą, która jest niepełnosprawna, długotrwale chora, niesamo-

dzielna lub spełnia kryteria wiekowe, mogli w swoich domach skorzystać z bezpłatnej usługi mycia okien wraz z ramami okiennymi i parapetami.

W ramach obu edycji programu umyto blisko 2500 m² okien u ponad 180 seniorów.

Wnoszenie węgla dla seniora

W 2024 roku Miasto Kalisz po raz pierwszy realizowało zadanie pn. „Wnoszenie węgla dla seniora”, tj. prowadzenie działań na rzecz poprawy komfortu życia osób w wieku emerytalnym w miejscu ich zamieszkania poprzez udzielenie wsparcia w formie wnoszenia węgla z miejsca jego składowania do mieszkania. Beneficjentem usługi w ramach projektu mogła być wyłącznie osoba zamieszkała w Kaliszu, która miała co najmniej 75 lat i/lub zamieszkiwała samotnie i/lub z drugą osobą prowadziła gospodarstwo domowe, posiadała orzeczenie o stopniu niepełnosprawności związane z dysfunkcją narządu ruchu lub dokumenty potwierdzające długotrwałą chorobę. Usługę wykonano u 12 beneficjentów, dla których wniesiono ok. 4200 kg węgla.

Treningi qigong z elementami tai chi

W 2024 roku Miasto Kalisz zaoferowało bezpłatne treningi dla osób 60+, które odbywały się w sezonie letnim w Parku Miejskim, a w sezonie jesienno-zimowym w Akceleratorze Kultury oraz w Klubie Osiedlowym „Serbinów”. Treningi qigong i tai chi to łagodna gimnastyka prozdrowotna wywodząca się z tradycyjnej medycyny chińskiej, którą mogą praktykować wszyscy, niezależnie od wieku, sprawności i kondycji fizycznej. Ćwiczenia te wzmacniają odporność organizmu, poprawiają kondycję i elastyczność ciała. Korygują postawę, pomagają usunąć zmęczenie, ból, ograniczenia, przywracając dobre samopoczucie, odczucie harmonii i zdrowia.

W 2024 roku przeprowadzono 149 godzin zajęć, w których średnio miesięcznie uczestniczyło 25 osób.

Bezpłatna gimnastyka dla osób 60+

W 2024 roku Miasto Kalisz realizowało bezpłatne zajęcia z gimnastyki dla seniorów. Na zajęciach wykonywano ćwiczenia gimnastyczne takie jak: ćwiczenia koordynacyjne, oddechowe, rozciągające oraz wzmacniające cały gorset mięśniowy i poprawiające ruchowość we wszystkich stawach. W 2024 roku przeprowadzono łącznie 199 godzin zajęć, w których średnio miesięcznie uczestniczyły 32 osoby.

Joga dla seniorów

W 2024 roku Miasto Kalisz po raz pierwszy realizowało bezpłatne zajęcia jogi dla seniorów. Uprawianie jogi wzmacnia kości, a tym samym przeciwdziała osteoporozie, zmniejsza stres, uwalnia od napięć, poprawia mobilność, równowagę, koordynację, elastyczność i siłę. W roku 2024 przeprowadzono łącznie 16 godzin zajęć, w których średnio miesięcznie uczestniczyło 30 osób.

Pudełko życia

Miasto Kalisz realizowało usługę pod nazwą „Pudełko życia”. Odbiorcami „Pudełka życia” są osoby starsze, schorowane, szczególnie samotne, zamieszkałe na terenie Kalisza. „Pudełko życia” powinno znajdować się w lodówce, którą należy oznakować takim samym magnesem lub naklejką, jaka znajduje się na pudełku. Ułatwi to zespołowi ratownicznemu odszukanie informacji. „Pudełka życia” dostępne są m.in. w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miasta Kalisza przy ul. Tadeusza Kościuszki 1a.

Biuletyn dla seniora

To publikacja skierowana dla seniorów w formie papierowej, jak i elektronicznej. Biuletyn można otrzymać m.in. w Urzędzie Miasta przy ulicy Kościuszki 1 A, Centrum Informacji Turystycznej, Centrum Organizacji Pozarządowych, bibliotekach. Biuletyny dystrybuowane są również za pośrednictwem instytucji i stowarzyszeń senioralnych.

W 2024 r. przygotowany został jeden numer biuletynu w nakładzie 2500 egzemplarzy.

7.3.6. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024–2026.

Program został przyjęty uchwałą nr LXXI/1020/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2023 roku. Program wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016–2025 oraz uwzględnia zadania służące realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności poprzez: działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności alkoholu i narkotyków, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania środków psychoaktywnych i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych należą do zadań własnych gminy i zawarte są w ww. Programie. Środki finansowe na realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z przekazanej Miastu naliczonej opłaty z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych do 300 ml. Wysokość środków określa Rada Miasta Kalisza w ramach uchwały w sprawie budżetu Kalisza – miasta na prawach powiatu, przy czym środki niewykorzystane w danym roku przeznaczone są na finansowanie realizacji zadań Programu w roku kolejnym.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w 2024 roku

Realizacja Programu odbywa się we współpracy z jednostkami organizacyjnymi miasta, szkołami, policją, sądem, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i osobami fizycznymi, które posiadają odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań. Monitoring realizacji Programu polega na zbieraniu i analizowaniu informacji w celu ustalenia, czy wyznaczone w ramach Programu zadania są realizowane zgodnie z założonym planem.

Na realizację działań z Miejskiego Programu w 2024 r. wydatkowano z budżetu miasta (z rozdz. 85 154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi) 2 961 887,48 zł.

2 961 887,48 zł **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Realizacja działań obejmowała:

PROBLEM I – Szkody zdrowotne i społeczne wynikające ze spożywania alkoholu

Cel: Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu.

Leczenie osób uzależnionych

W Kaliszu w roku 2024 funkcjonowały dwa miejsca, w których taką pomoc mogły uzyskać osoby uzależnione (w ramach kontraktu z NFZ): NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia przy ul. Lipowej 5, która realizowała 42-tygodniowy program finansowany przez NFZ oraz Centrum Medyczne MULTIMED przy ul. Majkowskiej 13A w Kaliszu, która realizowała program terapeutyczny dla osób uzależnionych w formie oddziału dziennego, terapii indywidualnej i grupowej.

Wsparcie i pomoc w utrzymaniu abstynencji – funkcjonowanie klubów abstynenckich i ruchu samopomocowego AA.

Kaliskie stowarzyszenia abstynenckie prowadziły w Kaliszu dwa kluby abstynenckie i jedną świetlicę abstynencką, w których realizowane były programy rehabilitacyjne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin: aktywizacja społeczna, wsparcie w utrzymaniu abstynencji, pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, czy motywowanie do leczenia odwykowego.

W ramach Kaliskich Dni Trzeźwości stowarzyszenia abstynenckie organizowały dni otwarte, mające na celu przybliżenie oferty klubów. Ponadto w Kaliszu działało w 2024 roku 11 grup samopomocowych AA (Anonimowych Alkoholików), w spotkaniach których mogły uczestniczyć osoby uzależnione. Były one dodatkowym elementem wsparcia w utrzymaniu abstynencji poza terapią odwykową. Grupy te należały do wspólnoty trzeźwościowej. Ich program oparty był na „12 krokach AA” i „12 tradycjach”. Udział w grupach samopomocowych był anonimowy.

Organizacja obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin

W ramach zwiększenia oferty działań zmierzających do zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, redukcji szkód oraz zwiększenia dostępności do istniejących form wsparcia (NPZ), w roku 2024 grupa 90 osób uzależnionych i współuzależnionych miała możliwość uczestniczenia w terapii realizowanej podczas obozów terapeutycznych.

Działania rehabilitacyjne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych z problemem alkoholowym wraz z udzieleniem schronienia

W Kaliszu w 2024 roku podobnie jak w latach ubiegłych funkcjonowały cztery miejsca, gdzie osoby bezdomne z problemem alkoholowym mogły uzyskać pomoc w postaci schronienia, posiłku, odzieży oraz pomoc terapeutyczną:

- schronisko dla bezdomnych mężczyzn Towarzystwa im. św. Brata Alberta przy ul. Warszawskiej 93A – 30 miejsc,

- noclegownia dla bezdomnych mężczyzn prowadzona przez Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża przy ul. Dobrzeckiej 2 – 25 miejsc,
- ogrzewalnia dla kobiet i mężczyzn prowadzona przez Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża przy ul. Dobrzeckiej 2 – 20 miejsc,
- schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Caritas Diecezji Kaliskiej z siedzibą przy ul. Stawiszyńskiej 20 w ramach Ośrodka w Słupie k. Kępna (transport do schroniska zapewnia Caritas) – 15 miejsc.

Wszystkie osoby przebywające w schroniskach czy noclegowni były objęte programem rehabilitacyjnym i reedukacyjnym, który ma na celu zmotywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego, przywrócenie zdolności do samodzielnego życia społecznego i funkcjonowania w rolach społecznych.

W 2024 roku zakończyła się inwestycja polegająca na rozbudowie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn w celu dostosowania warunków wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie zapewnienia schronienia dla bezdomnych, tj. konieczność dostosowania obiektu do aktualnych wymagań poprzez zwiększenie powierzchni użytkowej obiektu, poprawę warunków sanitarnych oraz dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na ten cel w ramach dotacji przeznaczono 300 000 zł.

Przy ul. Prostej 1a działa Punkt konsultacyjno-interwencyjny dla osób z problemem alkoholowym (kobiet i mężczyzn), ich rodzin, w tym osób bezdomnych. Punkt prowadzony jest przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Część interwencyjna w roku 2024 była czynna całą dobę. Dyżurował tam między innymi lekarz, który przeprowadzał wstępną diagnozę stanu zdrowia bezdomnego i ewentualnie kierował go do schroniska, noclegowni lub innego miejsca, w którym uzyskiwał stosowną pomoc. Każda osoba, która się zgłosiła do punktu, miała możliwość kąpieli, wymiany odzieży, otrzymania ciepłego posiłku. Ponadto osoby z problemem alkoholowym oraz członkowie ich rodzin mogli skorzystać z konsultacji terapeuty i psychologa. Działania interwencyjne wobec osób bezdomnych podejmowała również Straż Miejska. Strażnicy patrolowali miejsca, w których najczęściej przebywali bezdomni (pustostany, parki, piwnice), a spotkane tam osoby kierowali do miejsc, w których można było uzyskać pomoc.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

Pomoc i wsparcie dla osób z problemem alkoholowym na terenie naszego miasta uzupełniały działania podejmowane w Klubie Integracji Społecznej działającym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W ramach KIS realizowane były konsultacje indywidualne i grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (motywowanie do leczenia, wsparcie w utrzymaniu abstynencji) oraz działanie zmierzające do aktywizacji zawodowej i społecznej tych osób. W 2024 roku ze wsparcia KIS w tym zakresie skorzystało 240 osób.

Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego

W ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonuje Zespół ds. motywowania do leczenia odwykowego. Wnioski skierowane do Komisji z prośbą o skierowanie na leczenie przekazywane są do Zespołu ds. Motywowania do leczenia odwykowego. Wniosek tego typu może złożyć każda osoba, którą niepokoi sytuacja osoby używającej alkohol – instytucja, ośrodek pomocy społecznej, policja, zakład pracy, rodzina). Następnie osoba wskazana zostaje pisemnie wezwana na posiedzenie Zespołu, gdzie omawiana jest sytuacja oraz problematyka uzależnienia. W 2024 roku do Komisji trafiło 13 wniosków o leczenie.

Zobowiązanie do leczenia odwykowego

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa – na leczenie odwykowe można skierować osobę, która w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od obowiązków zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny. W 2024 roku Prokuratura Rejonowa wystąpiła do sądu o skierowanie na leczenie odwykowe 30 osób.

PROBLEM II – Zaburzenia życia rodzinnego w związku z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej

Cel: Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wywołanych nadużywaniem alkoholu, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin alkoholowych.

Realizacja terapii indywidualnej i grupowej dla osób współuzależnionych

Rodziny osób uzależnionych i pijących szkodliwie mogły uzyskać pomoc terapeutyczną w NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Kaliszu przy ul. Lipowej 5 i w Centrum Medycznym MULTIMED przy ul. Majkowskiej 13. Terapia tych osób była finansowana w ramach kontraktów z NFZ. Ponadto realizowane były zajęcia terapeutyczne:

- grupa pracy z traumą dla rodzin i bliskich osób uzależnionych,
- grupa DDA, DDD,
- grupa terapeutyczna „Wsparcie i praca nad poznawaniem siebie i budowaniem poczucia własnej wartości”.

Ochrona przed przemocą domową

Osoby doznające przemocy domowej mogły w 2024 roku uzyskać pomoc w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – Dziale Interwencji Kryzysowej. Pomoc ta była udzielana w formie poradnictwa specjalistycznego, świadczonego przez psychologów, pedagogów i pracowników socjalnych oraz w formie schronienia w budynku przy ul. Granicznej 1.

Działania na rzecz zwalczania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej podejmował Zespół Interdyscyplinarny. Zespół realizował procedurę „Niebieskie Karty” i koordynował działania podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład. W 2024 roku uruchomiono 202 procedury „Niebieskie Karty”, a łącznie prowadzono 313 spraw.

Od 2020 r. rodziny uwikłane w przemoc, zarówno osoby doznające przemocy, jak i osoby stosujące przemoc oraz świadkowie przemocy, mogą uzyskać pomoc konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy domowej w MOPS przy ul. Obywatelskiej 4. O skali problemu dotyczącego przemocy domowej

w naszym mieście świadczy liczba policyjnych interwencji domowych związanych z przemocą domową lub problemem alkoholowym jednego z jej członków, których w 2024 roku było 1743.

Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym

W Kaliszu w 2024 roku funkcjonowało 6 świetlic realizujących pozaszkolne programy opiekuńczo-wychowawcze z elementami socjoterapii, do których uczęszcza około 190 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Oprócz oddziaływań socjoterapeutycznych dzieci te są objęte pomocą psychologiczną, pomocą w odrabianiu lekcji oraz dożywianiem. W ramach realizacji programu wszystkie dzieci miały możliwość uczestniczenia podczas wakacji w obozie profilaktyczno-terapeutycznym, który stanowił kontynuację całorocznych działań w świetlicach. Realizując założenia programowe pracownicy świetlic współpracują również z rodzicami lub opiekunami tych dzieci (jeżeli jest to możliwe). W opisywanych latach liczba dzieci na świetlicach utrzymywała się na podobnym poziomie, co świadczy o nieustannym występowaniu problemu i konieczności obejmowania wsparciem tej grupy docelowej.

W okresie wakacyjnym w 2024 roku realizowane w drodze konkursowej były półkolonie dla dzieci organizowane przez ZHP na Stolicy harcerskiej „Grodzisko” i na Przystani Kalisz (ok. 240 dzieci); oraz Fundację Reakcja (ok. 180 dzieci i młodzieży). Ponadto, Stowarzyszenie Bajka organizowało w drodze konkursu cykliczne zajęcia pn. „Dziecięce wtorki i czwartki”, w których każdorazowo brało udział ok. 120 dzieci.

Pomoc społeczna dla rodzin z problemem alkoholowym

Osoby uzależnione i ich rodziny otrzymywały w 2024 roku najczęściej pomoc w formie zasiłku celowego, okresowego oraz gorącego posiłku na podstawie decyzji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto pomoc rzeczową prowadzi dla ww. osób Polski Komitet Pomocy Społecznej. Pomoc w postaci żywności osoby uzależnione i ich rodziny mogą otrzymać w Stowarzyszeniu „Bank Chleba”, a gorący posiłek w jadłodajni prowadzonej przez Caritas Diecezji Kaliskiej.

Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia rodzin osób współuzależnionych

W Kaliszu w 2024 roku odbywały się spotkania trzech grup samopomocowych Al-Anon – dla rodzin osób uzależnionych. Uczestnictwo w tych grupach dawało ogromne wsparcie rodzinom osób uzależnionych. W spotkaniach każdej z grup uczestniczyło średnio 12-18 osób współuzależnionych. Tak jak w przypadku grup AA, grupy te nie mogły korzystać z zewnętrznego dofinansowania swojej działalności. Dodatkowo w MOPS odbywały się spotkania członków rodzin, osób współuzależnionych, w ramach działalności Klubu Integracji Społecznej.

PROBLEM III – Picie alkoholu przez dzieci i młodzież

Cel: Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież

W ramach Miejskiego Programu w 2024 roku zrealizowano:

- w ramach profilaktyki uniwersalnej: strategię profilaktyczną „Ferie zimowe w mieście”; festyny z okazji Dnia Dziecka, „Dziecięce wtorki i czwartki w mieście” (ok. 100-120 dzieci na każdym ze spotkań), 29. Kaliskie Dni Trzeźwości, szkolenie realizatorów programu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, aktywne formy wypoczynku z programem profilaktycznym w okresie wakacji (w tym półkolonie), w których uczestniczyło ok. 300 dzieci,
- w ramach profilaktyki selektywnej: działania opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci z rodzin z problemem alkoholowym realizowane były w 6 świetlicach środowiskowych, organizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze, zawierające elementy socjoterapii; rajd pieszy „Leśny Ludek” dla dzieci ze świetlic i Domu Dziecka (ok. 100 uczestników); rajd „Bieg Urwisa” dla uczniów sprawiających problemy wychowawcze; impreza mikołajkowa „Wesoła choinka”,
- w ramach profilaktyki wskazującej: zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci przejawiających wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami.

PROBLEM IV – Stopień aktywności oraz współpracy organizacji i instytucji w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin

Cel: Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych

Podejmowano następujące działania:

- budowanie systemu współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspomaganie rzeczowe, merytoryczne i finansowe przy realizacji zadań wynikających z Programu,
- wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- podejmowanie wspólnych działań na rzecz integracji środowisk abstynenckich,
- podwyższanie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą osobom uzależnionym, współuzależnionym, dzieciom z rodzin alkoholowych oraz ofiarom i sprawcom przemocy,
- tworzenie lokalnej koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji działań, realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych dla lokalnej społeczności.

Odbył się także rajd rowerowy „Kalisz świeci przykładem w kasku i odblasku”, w którym uczestniczyło ok. 150 rowerzystów. W ramach festynu „Żyj zdrowo na sportowo” połączonego z obchodami 29. Kaliskich Dni Trzeźwości, który odbył się w Parku Przyjaźni, mieszkańcy Kalisza mogli skorzystać z takich atrakcji jak: symulatory dachowania i zderzeń, znakowanie rowerów, stoisko z materiałami edukacyjnymi, dyżur terapeuty uzależnień. W 2024 roku w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert realizowane było zadanie pn. strategia profilaktyczna promująca zdrowy tryb życia poprzez sport, adresowana do różnych grup docelowych.

PROBLEM V – Naruszanie prawa na rynku alkoholowym

Cel: Ograniczenie przypadków łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Zgodnie z Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi rada gminy ma obowiązek w drodze uchwały ustalić maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Regulacje te zgodnie z art. 1 i 2 ustawy mają służyć między innymi ograniczeniu dostępności alkoholu.

Uchwałą nr XXXI/448/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 października 2020 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży tych napojów na terenie Miasta Kalisza ustalono możliwość wydania:

- maksymalnie 320 zezwoleń na sprzedaż zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 210 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 110 zezwoleń;
- maksymalnie 290 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 210 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 80 zezwoleń;
- maksymalnie 265 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu, w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 200 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 65 zezwoleń.

Powyższe limity zezwoleń nie uległy zmianie na przestrzeni czterech ostatnich lat. Obowiązuje maksymalna liczba 875 wydanych łącznie zezwoleń. Ilość rodzajów zezwoleń jest zróżnicowana ze względu na zawartość procentową w poszczególnych napojach alkoholowych. W 2024 r.:

- wydano 313 zezwoleń, w tym: 119 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 194 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,

- wydano 6 decyzji stwierdzających wygaśnięcie zezwolenia ze względu na brak wniesienia opłaty w ustawowym terminie,
- skierowano 1 zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w zakresie naruszenia przepisów określonych w art. 43 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracując nad diagnozą problemów alkoholowych, dokonała analizy poziomu wykorzystania obowiązującego na terenie Miasta Kalisza limitu zezwoleń oraz liczby mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych. W wyniku analizy rozpoczęto procedurę zmiany uchwały w zakresie zmniejszenia limitu zezwoleń. Podtrzymano natomiast wcześniejsze stanowisko, że brak jest zasadności wprowadzania ograniczeń sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych.

Działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do sprzedawców i kontrola placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych

W 2024 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła w Kaliszu kontrolę 25 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Przedmiotem kontroli realizowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych było przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi, stosownie do postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działania interwencyjne podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Kaliszu i Straż Miejską

W 2024 roku działania interwencyjne dotyczące przestrzegania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz zakłócania porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe były podejmowane przez Straż Miejską i Komendę Miejską Policji w Kaliszu. Patrole Straży Miejskiej Kalisza podejmowały działania kontrolne w rejonie punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, których zadaniem było między innymi wyeliminowanie sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym. Ponadto Straż Miejska wykorzystywała monitoring stacjonarny i kamery mobilne w działaniach mających na celu przeciwdziałanie spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych.

W 2024 roku Straż Miejska interweniowała w 148 sytuacjach związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych (126 osób ukarano mandatami na kwotę 11 100,00 zł, 72 osoby pouczono). Straż Miejska Kalisza w roku 2024 dowiozła 46 osób nietrzeźwych do PDOZ, a 9 osób nietrzeźwych dowiozła do miejsca pobytu. W roku 2024 na numer alarmowy 986 wpłynęły 134 zgłoszenia dotyczące spożywania alkoholu oraz 7 zgłoszeń dot. używania dopalaczy i narkotyków.

W 2024 r. KMP zatrzymała 327 nietrzeźwych kierowców, 1488 osób ukarano mandatami za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym oraz interweniowano 1452 razy w związku z zakłócaniem porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe. Jednocześnie w 2024 roku ujawniono 359 przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeźwe. Ponadto KMP podejmowała działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców Kalisza, tj. „Akcja Trzeźwość” podczas Kaliskich Dni Trzeźwości.

W 2024 roku dofinansowano zakup samochodu osobowego dla Komendy Miejskiej Policji (kwota 149 079,00 zł) Równocześnie zakończono zadanie polegające na znacznej modernizacji funkcjonującego obecnie monitoringu wizyjnego.

Przeciwdziałanie narkomanii w 2024 r.

Zadania realizowane przez Miasto Kalisz w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych są zgodne z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z wykazem zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień – uzależnienie od narkotyków określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Program obejmuje opis dotychczas realizowanych działań wynikających z nałożonych przez ustawę zadań własnych gminy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- wspomaganie działań instytucji i organizacji służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,

- pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Wszystkie zadania realizowane w ramach Miejskiego Programu mają na celu rozwiązywanie problemów narkotykowych w naszym mieście i spełniają przesłanki ustawowe. Monitoring realizacji programu polega na zbieraniu i analizowaniu informacji w celu ustalenia, czy wyznaczone zadania są realizowane zgodnie z założonym planem. Monitoring w roku 2024 był prowadzony przy wykorzystaniu określonych wskaźników oraz na podstawie sprawozdań przekazywanych przez realizatorów zadań.

Na realizację działań zawartych w Miejskim Programie z rozdz. 85 153 – zwalczanie narkomanii na 2024 roku wydatkowano z budżetu miasta kwotę 269 763,26 zł.

PROBLEM I – Szkody zdrowotne i społeczne spowodowane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych)

Cel: Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.

Podstawowym rodzajem pomocy dla osób uzależnionych i używających szkodliwie w roku 2024 były programy psychoterapii grupowej i indywidualnej realizowane przez NZOZ-y w ramach kontraktów z NFZ. W Kaliszu funkcjonowały trzy miejsca, w których osoby uzależnione lub eksperymentujące z narkotykami albo innymi środkami psychoaktywnymi mogły uzyskać profesjonalną pomoc terapeutyczną: Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia przy ul. Lipowej 5, Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN przy ul. 29. Pułku Piechoty 35 (w tym Oddział Dzienny) i Centrum Medyczne MULTIMED przy ul. Majkowskiej 13. W Centrum Medycznym MULTIMED udzielono 7862 konsultacji osobom uzależnionym od narkotyków i eksperymentujących oraz ich rodzinom. W Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN udzielono około 1693 konsultacji osobom uzależnionym od narkotyków i eksperymentującym oraz ich rodzinom. Ofertę Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN uzupełniały programy, których realizacja finansowana była z innych źródeł:

- programy terapii kierowane do osób używających szkodliwie i uzależnionych od konopi, ich rodzin i ich bliskich – 68 osób,
- program opieki i terapii patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin – 219 osób.

Osoby uzależnione od narkotyków lub używające szkodliwych substancji mogły skorzystać z pomocy i wsparcia w utrzymaniu abstynencji na spotkaniach grup samopomocowych. W Kaliszu odbywały się spotkania trzech takich grup: AN (Anonimowi Narkomani) przy ul. Lipowej 5 i ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 43 oraz w siedzibie Abstynenckiego Klubu „Jantar” przy ul. Śródmiejskiej 23, gdzie działała także grupa samopomocowa AH (Anonimowi Hazardziści). Podstawową ofertę dla osób uzależnionych od narkotyków uzupełniały grupy terapeutyczne, których realizacja była finansowana z budżetu miasta.

Interwencje podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Kaliszu i Straż Miejską wobec osób posiadających i używających narkotyki i NSP

Pracownicy Wydziału Prewencji KMP przeprowadzali w 2024 roku regularne kontrole osób z problemem narkotykowym, pomagali w znalezieniu ośrodka, podejmowali interwencje w szkołach i sprawdzali za pomocą testów, czy zatrzymany znajduje się pod wpływem narkotyków. W 2024 roku policja ujawniła 228 przestępstw związanych z posiadaniem i używaniem narkotyków i dopalaczy popełnionych przez 67 nieletnich. Straż Miejska odebrała w 2024 roku siedem zgłoszeń na numer alarmowy dotyczących zażywania narkotyków i dopalaczy.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

W ramach Klubu Integracji Społecznej przy MOPS podejmowane były działania wspierające osoby z problemem narkotykowym w utrzymaniu abstynencji. W 2024 r. z pomocy KIS skorzystało 117 osób z problemem narkotykowym. Podczas spotkań w KIS prowadzone były z tymi osobami rozmowy indywidualne i spotkania grupowe o charakterze wspierająco-edukacyjnym oraz motywującym do leczenia.

Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w Punkcie Konsultacyjnym osobom uzależnionym

W Punkcie Konsultacyjnym dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin prowadzonym przez Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”, przy ul. 29. Pułku Piechoty oraz ul. Granicznej 1 podejmowano działania z zakresu profilaktyki wskazującej. Działaniami tymi objęto w 2024 roku 1693 osoby. Działania terapeutyczno-lecznicze skierowane do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych były realizowane w ramach kontraktów z NFZ, a działania konsultacyjne (punkt) były finansowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Drugi punkt prowadzony jest przez Fundację Bread of Life przy Al. Wolności 10/1a. Osobami najczęściej szukającymi pomocy i wsparcia w punkcie konsultacyjnym są rodzice dzieci i młodzieży używającej szkodliwie i uzależnionej od narkotyków.

PROBLEM II – Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych

Cel: Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.

Osoby współuzależnione uczestniczyły w terapii grupowej i indywidualnej w NZOZ Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN, NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia oraz Centrum Medycznym MULTIMED (działanie finansowane przez NFZ). Rodziny osób uzależnionych z problemem różnych uzależnień: alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych mogły również uzyskać wsparcie i pomoc na spotkaniach grup samopomocowych dla osób współuzależnionych AI-Anon. W roku 2024 w Kaliszu funkcjonowały trzy takie grupy. Dodatkowo w ramach zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej ze środków z budżetu Miasta Kalisza sfinansowano w 2024 roku realizację grupy dla osób używających substancji psychoaktywnych. W jej spotkaniach uczestniczyło ok. 160 osób – członków rodzin osób z problemem narkotykowym oraz grupy terapeutycznej dla osób współuzależnionych, w spotkaniach której wzięło udział ok. 200 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiada na potrzeby tej grupy mieszkańców dzięki działalności Klubu Integracji Społecznej, ale też dzięki pracy pracowników socjalnych w terenie. To właśnie pracownicy terenowi często udzielają pierwszej formy wsparcia osobom uzależnionym.

PROBLEM III – Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież

Cel: Ograniczenie zjawiska używania narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież poprzez:

Podjęmowane działania profilaktyczne i edukacyjne:

- W ramach profilaktyki uniwersalnej, ukierunkowanej na całą populację bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów uzależnień, której celem jest zapobieganie bądź opóźnianie inicjacji narkotykowej oraz zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi tych problemów w danej populacji zrealizowano w 2024 roku: Program Trenerów Osiedlowych (ok. 160 dzieci i młodzieży łącznie na każdym boisku), program z zakresu profilaktyki rówieśniczej (ok. 200 dzieci i młodzieży z kaliskich szkół), półkolonie oraz inne formy aktywnego spędzania czasu wolnego w okresie wakacji, „Dziecięce czwartki w mieście” (ok. 120 dzieci łącznie na każdym wydarzeniu), konkurs i konferencja na temat AIDS, 24. konkurs plastyczny „Wolność bez nałogów” połączony z drukiem kalendarzy profilaktycznych na 2025 rok – na konkurs wpłynęło 305 prac ze szkół podstawowych i średnich oraz innych placówek oświatowych zarówno z Kalisza, jak i spoza miasta. W konkursie brały udział również osoby z niepełnosprawnością.
- W ramach profilaktyki selektywnej, ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową, są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów uzależnień zrealizowano w 2024 roku: program z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej dla młodzieży z grup ryzyka, programy edukacyjne i interwencyjne dla młodzieży, a w ramach 29. Kaliskich Dni Trzeźwości dzieci ze świetlic i Domu Dziecka wzięły udział w rajdzie „Leśny Ludek” (100 dzieci). Ponadto dofinansowano funkcjonowanie sześciu świetlic środowiskowych, realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii.

- W ramach profilaktyki wskazującej, ukierunkowanej na diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji w stosunku do jednostek i grup wysokiego ryzyka przejawiających pierwsze symptomy problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi oraz wychowujących się w rodzinie z problemem uzależnień: zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, grupa dla rodziców, których dzieci używają szkodliwie lub są uzależnione od narkotyków, wczesna interwencja – zajęcia informacyjno-edukacyjne.

Działania profilaktyczno-edukacyjne z zakresu profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży realizuje w Kaliszu również Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

PROBLEM IV – Aktywność oraz współpraca organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych

Cel: Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji pozarządowych, instytucji i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych

W zakresie wyłonienia realizatorów zadań w roku 2024 zostały ogłoszone otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań:

- Program Trenerów Osiedlowych,
- cykliczne, pozaszkolne zajęcia profilaktyczne w oparciu o założenia profilaktyki rówieśniczej,
- prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP,
- programy redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.

Zabezpieczone zostały także środki na zadania publiczne o charakterze lokalnym lub regionalnym z zakresu przeciwdziałania narkomanii, tzw. małe granty.

PROBLEM V – Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin

Cel: Zmniejszenie zjawiska ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin

Pomoc finansowa i rzeczowa osobom uzależnionym i ich rodzinom

Osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny otrzymują najczęściej pomoc w formie zasiłku celowego, okresowego, pomocy rzeczowej i żywności przyznawanych na podstawie decyzji z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto pomoc rzeczową i żywnościową dla tych osób prowadzi Polski Komitet Pomocy Społecznej. Pomoc w postaci żywności osoby uzależnione i ich rodziny mogą otrzymać w Stowarzyszeniu „Bank Chleba”, fundacji „Bread of Life, a gorący posiłek w jadalni prowadzonej przez Caritas Diecezji Kaliskiej.

Poradnictwo, edukacja, wsparcie socjalne i praca socjalna z osobami uzależnionymi

Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu w ramach pracy indywidualnej z klientem edukowali oraz motywowali do leczenia odwykowego osoby z problemem narkotykowym. Osoby te mogły też liczyć na pomoc w aktywizacji zawodowej, ustaleniu niepełnosprawności, wsparciu w utrzymaniu abstynencji.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz poprawa jakości życia osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Wszystkie osoby używające szkodliwie oraz osoby uzależnione od narkotyków mogą uczestniczyć w działaniach podejmowanych w ramach Klubu Integracji Społecznej. Istnieje tam możliwość skorzystania z konsultacji indywidualnych ze specjalistą ds. uzależnień oraz uczestnictwa w spotkaniach

grupy wsparcia (diagnoza problemu, motywowanie do leczenia, wsparcie, nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, rozwiązywania problemów), dzięki której utrzymywane są dłuższe okresy abstynencji, a co za tym idzie poprawa jakości życia.

Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień behawioralnych

W ramach realizowanego przez świetlice z programu socjoterapeutycznego wprowadzono dodatkowe zadanie obejmujące problematykę uzależnień behawioralnych.

Przygotowano i wydrukowano ulotki i plakaty informacyjne z zakresu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

W kaliskich szkołach w ramach realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych realizowano w 2024 następujące działania:

- apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej,
- program profilaktyczny DEBATA,
- program „Nasze Emocjonalne Batalie”,
- program „Hejt – nowa forma przemocy wobec dzieci i młodzieży”,
- program „Uzależnienia: narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy, Internet, komputer, telefon komórkowy, media społecznościowe, napoje energetyczne, uzależnienia behawioralne”,
- program „Fonoholizm – telefon: nałóg czy zabawka?”,
- program „Mistrzowie opanowywania stresu”,
- Dzień Bezpiecznego Internetu.

Ponadto w 2024 roku przeszkolono łącznie 80 nauczycieli z programów profilaktycznych rekomendowanych – „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, „ISKRA odporności” oraz programu autorskiego „Strażnicy uśmiechu”.

Kaliszanie mający problem w zakresie uzależnień behawioralnych mogli uczestniczyć w grupach samopomocowych ale Anonimowych Hazardzistów i Anonimowych Depresantów.

7.3.7. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza na lata 2024-2030

Program został przyjęty Uchwałą nr IX/120/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2024 r. Zdrowie psychiczne jest uznawane za fundamentalne dobro osobiste człowieka. Stanowi element jego zdrowia i dobrostanu, pozwala zrozumieć jego umiejętności, radzić sobie z codziennym życiem, angażować się w działania społeczności, budować relacje i kształtować świat, w którym żyjemy.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza określa strategię działań realizowanych na terenie Miasta Kalisza i planowanych, zgodnych z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego, mających na celu zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Cel główny: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Cel szczegółowy: Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego

W ramach realizacji Kampanii społecznej wspierającej zdrowie psychiczne pod hasłem „Powiedz, co czujesz – uwolnij emocje” prowadzone były działania edukacyjno-informacyjne z przedstawicielami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Kaliszu w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym, ukierunkowane na uczniów, rodziców oraz nauczycieli. Przeprowadzono również szkolenia i prelekcje dla nauczycieli i rodziców w zakresie promocji zdrowia psychicznego.

W Domu Pomocy Społecznej odbyły się rozmowy z mieszkańcami dotyczące zdrowia psychicznego, w których uczestniczyło 40 osób.

W Wojewódzkim Zakładzie Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie prowadzono zajęcia psychoedukacyjne, mające na celu podniesienie świadomości pacjentów na temat zdrowia psychicznego. Ponadto zorganizowano obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego oraz praktyki dla przyszłych psychologów, pedagogów i psychoterapeutów, umożliwiając im pogłębienie wiedzy na temat zaburzeń psychicznych, form oddziaływań i pomocy terapeutycznej.

W szkołach zrealizowano 93 programy promocji zdrowia psychicznego oraz przeprowadzono 446 szkoleń, warsztatów, spotkań i kampanii w zakresie m.in. zdrowia psychicznego, komunikacji, emocji, stresu, wsparcia psychicznego, przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowia psychicznego.

Cel szczegółowy: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

W ramach realizacji ww. celu przeprowadzono konsultacje psychologiczne oraz interwencyjne wizyty psychologów w terenie, udzielając wsparcia w rozwiązywaniu problemów rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej, w tym osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

Zrealizowano działania z zakresu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, w którym wzięło udział 7 osób.

Przeprowadzono działania edukacyjne dla przedstawicieli oświaty, studentów, licealistów, rodzin zastępczych i rodziców oraz szkolenia z udziałem pielęgniarek i służb mundurowych. Współpracowano z placówkami oświatowymi celem zapobiegania zagrożeniom zdrowotnym w zakresie zdrowia psychicznego, tworząc grupy wsparcia dla rodziców.

Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach realizacji tego celu w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu przeprowadzono działania wspierające zdrowe psychicznie starzenie się, zapewniając mieszkańcom wsparcie psychologiczne, terapie zajęciowe oraz indywidualne rozmowy i zajęcia w pokoju mieszkańca. Uczestnicy

warsztatów terapii zajęciowej (prowadzonych przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” oraz Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orionieści) brali udział w wycieczkach krajoznawczych, spartakiadach i zawodach sportowych, imprezach integracyjnych i kulturalno-oświatowych, regularnie odwiedzali kino i teatr, spotykali się z uczestnikami innych WTZ, specjalistami różnych dziedzin oraz brali udział w spotkaniach integracyjnych dla bliskich i opiekunów. Przygotowali spektakle teatralne oraz inne występy artystyczne, uczestniczyli w konkursach plastycznych i innych, odnosząc tam sukcesy.

W Wojewódzkim Zakładzie Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie przeprowadzono terapie zajęciowe i arteterapie, treningi umiejętności społecznych i komunikacyjnych, mających na celu poprawę relacji interpersonalnych i kompetencji społecznych, a także warsztaty radzenia sobie ze stresem i emocjami. W ramach zajęć realizowano m.in. trening asertywności, rozwiązywania konfliktów, naukę społecznej komunikacji, zajęcia kulinarne. Odbyły się również zajęcia ruchowe w postaci spacerów terapeutycznych, gimnastyki relaksacyjnej, terapii tańcem oraz udostępniono pacjentom siłownię. Przeprowadzono zajęcia rekreacyjne, w ramach których pacjenci grali w gry planszowe, w koszykówkę, siatkówkę, piłkę nożną, a także uczestniczyli w organizowanych grach tanecznych, ogniskach i grillach. Zorganizowano spotkania pacjentów z coachami, przedstawicielami wspólnot duchowych i zawodów artystycznych oraz warsztaty fryzjerskie, kosmetyczne i podologiczne.

W ramach realizacji celu w szkołach przeprowadzono szereg działań wspierających m.in. popularyzowanie wśród uczniów wiedzy na temat zdrowia psychicznego, organizowano szkolenia z zakresu radzenia sobie w sytuacjach problemowych, ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych oraz warsztaty, podczas których poruszano zagadnienia dotyczące komunikacji, porozumiewania się, poczucia własnej wartości, akceptacji, tolerancji, współpracy w grupie, wykluczenia oraz wiele innych. Zorganizowano również obchody Dnia Zdrowia Psychicznego, Światowego Dnia Autyzmu, Światowego Dnia Walki z Depresją, Światowego Dnia Życzliwości i Pozdrowień, warsztaty rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne, szkolenia dotyczące integracji, prawidłowych re-

lacji rówieśniczych, tolerancji, dyskryminacji i wiele innych. Dodatkowo w zakresie wspierania zdrowego psychicznie starzenia się przeprowadzono zajęcia integracyjne, spotkania młodzieży z seniorami zamieszkującymi Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Cel szczegółowy: Organizacja systemu pomocy w stanach kryzysu psychicznego

W ramach realizacji celu za pośrednictwem Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża w Kaliszu przeprowadzono programy rehabilitacyjne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu dla bezdomnych mężczyzn i kobiet z problemem alkoholowym wraz z udzieleniem schronienia i zapewnieniem noclegu. Bezdomni przebywający w Noclegowni i Ogrzewalni zostali objęci programem terapeutycznym, składającym się z 79 spotkań, w którym uczestniczyło w sumie 80 osób.

W schroniskach Ośrodka Interwencji Kryzysowej zapewniono schronienie oraz wsparcie 40 rodzinom, łącznie 88 osobom doświadczającym przemocy domowej.

W zakresie opieki psychiatrycznej w Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci młodzieży i Poradni Psychologiczno-Psychoterapeutycznej dla Dzieci oraz w Poradni Zdrowia Psychicznego w Kaliszu leczeniem zostały objęte 2255 osób. Zrealizowano 6924 porady psychiatryczne, 1277 porad psychologicznych, 9666 sesji psychoterapii, 1607 wizyt domowych terapeutów środowiskowego oraz 1279 świadczeń (tzw. osobodni) w ramach Dziennego Oddziału Psychiatrycznego.

W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej funkcjonuje Zespół interwencji kryzysowej i wsparcia dzieci i młodzieży w kryzysie, który realizuje interwencje kryzysowe w środowisku edukacyjnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z placówek oświatowych miasta Kalisza, a także prowadzi działalność profilaktyczną i psychoedukacyjną dla nauczycieli.

Na Oddziale Psychiatrycznym Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. Ludwika Perzyny w Kaliszu hospitalizowano 426 pacjentów, na rzecz których zrealizowano 14 538 osobodni hospitalizacji, zapewniając pacjentom leczenie biologiczne, psychoterapię oddziaływania rehabilitacyjne oraz program terapeutyczny dostosowany do potrzeb i rodzajów zaburzeń.

Na oddziale psychiatrycznym Wojewódzkiego Zakładu Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie zapewniono diagnostykę i leczenie łącznie 820 pacjentom z różnorodnymi zaburzeniami psychicznymi.

Ponadto przeprowadzono 26 działań interwencyjnych w formie schroniska dla osób i rodzin będących w kryzysie, schroniska dla ofiar przemocy domowej, mieszkań chronionych i treningowych, udzielając wsparcia specjalistycznego dla mieszkańców schronisk, organizując grupy wsparcia dla osób doświadczających przemoc domową, prowadząc konsultacje psychologiczne dla osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, interwencyjne wizyty psychologów w terenie w sytuacjach kryzysowych, wizyty psychologiczne terenowe u osób z zaburzeniami psychicznymi, zapewniając całodobowe telefoniczne wsparcie dla osób będących w kryzysie.

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

Cel szczegółowy: Udzielenie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom

Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom. W ramach realizacji ww. celu przeprowadzono szkolenia, warsztaty, porady, konsultacje, terapie psychologiczne, psychoterapie oraz terapie rodzin.

Z poradnictwa indywidualnego specjalistycznego, w tym psychologicznego i rodzinnego, wsparcia socjalnego i poradnictwa prawnego dostępnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu skorzystały łącznie 782 osoby, w tym 509 rodzin. Ponadto przeprowadzono 90 spotkań dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi oraz dzieci, których rodzice są w konflikcie, a pozostają pod opieką jednego z rodziców.

W szkołach organizowane były zajęcia wychowawcze i wspierające z uczniami oraz zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne dla uczniów. Współpracowano z instytucjami wspierającymi m.in. z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, policją, strażą miejską, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaliszu, sądem rodzinnym, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną. Realizowano programy profilaktyczne, takie jak „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, „Iskra odporności”, „Strażnicy uśmiechu” i wiele innych.

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cel szczegółowy: Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Prowadzenie psychoterapii uzależnień, poradnictwa i konsultacji. W Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN przeprowadzono sesje grupowe: dla osób używających narkotyków z udziałem 115 osób, dla grupy After Care z udziałem 280 osób, sesje terapeutyczne dla rodzin z udziałem 250 osób, warsztaty rozwoju osobistego z udziałem 110 osób oraz zajęcia informacyjno-edukacyjne dla osób współuzależnionych z udziałem 250 osób. Ogółem w sesjach i zajęciach grupowych wzięło udział 905 osób. Ponadto udzielono 78 indywidualnych porad lekarza psychiatry oraz przeprowadzono 1693 indywidualnych sesji i konsultacji psychoterapeutycznych.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi oraz dla dzieci i młodzieży, z których skorzystało 99 osób, natomiast 95 osób objęto warsztatami terapii zajęciowej.

Cel szczegółowy: Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

W ramach realizacji celu organizowano warsztaty terapii zajęciowej (prowadzone przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” oraz Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści), w których wzięło udział 95 osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w tym również schorzeniami psychicznymi.

W Domu Pomocy Społecznej przeprowadzono działania w zakresie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego, świadcząc specjalistyczne usługi opiekuńcze: całodobowa pomoc opiekunów, dzienna opieka w oddziale dziennym, usługi pielęgniarские, usługi utrzymania czystości, opieka lekarza pierwszego kontaktu, dostęp do lekarzy specjalistów, w tym psychiatrów, rehabilitacja, wsparcie psychologiczne, pomoc pedagoga, wsparcie pracownika socjalnego, terapie zajęciowe (terapia psychologiczna, zajęcia świetlicowe, trening funkcji poznawczych, terapia indywidualna, biblioterapia przyłóżkowa, muzykoterapia, a latem spacer i gry na świeżym powietrzu). Powyższe świadczenia były dostępne zarówno dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej, jak i uczestników Centrum Wsparcia Seniora „Od Nowa”. Łącznie skorzystało z nich 216 osób.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w ramach realizacji ww. celu zapewnił 50 osobom możliwość dziennego pobytu, natomiast 1 osoba została skierowana do udziału w zajęciach Ośrodka.

W zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych Okręgowa Izba Pielęgniarek udzieliła pomocy ok. 28 osobom w ciągu każdego miesiąca.

Cel szczegółowy: Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach realizacji ww. celu podjęto następujące działania dotyczące aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi: organizacja prac interwencyjnych oraz organizacja prac społecznie użytecznych.

W 2024 r. objęto wsparciem w zatrudnieniu 1 osobę z terenu miasta Kalisza z zaburzeniami psychicznymi. Osoba została skierowana do pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. W 2024 r. podjęto współpracę w tym zakresie z 1 pracodawcą. Żadna z osób bezrobotnych z zaburzeniami psychicznymi z terenu miasta Kalisza nie wniosowała o skierowanie na szkolenie lub kursy zawodowe.

Z usług poradnictwa zawodowego w 2024 r. skorzystała 1 osoba niepełnosprawna z zaburzeniami psychicznymi z terenu miasta Kalisza. W ramach wsparcia uczestniczyła w indywidualnej poradzie zawodowej, której celem było określenie obszarów poszukiwania pracy, zwiększenie motywacji do aktywnego poszukiwania zatrudnienia.

7.3.8. Program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

„Program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok” został przyjęty uchwałą nr LXX/998/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 listopada 2023 r.

„Wieloletni program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2021-2025” został przyjęty uchwałą nr XXXII/461/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r.

Celem głównym Programu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, wyrażającego się aktywnością organizacji społecznych w podejmowaniu zadań publicznych na rzecz społeczności lokalnej przy wsparciu udzielanym ze strony organów samorządowych.

Celami szczegółowymi Programu są:

- poprawa jakości życia poprzez lepszą efektywność świadczenia usług publicznych,
- zwiększanie aktywności mieszkańców Miasta, służącej pełniejszemu zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej i wyrażonej w zaangażowaniu w funkcjonowanie „trzeciego sektora”,
- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę oraz jej tradycję,
- racjonalne wykorzystywanie publicznych środków finansowych kierowanych do organizacji pozarządowych, poprzez różnicowanie źródeł finansowania oraz zwiększenie stopnia pozyskiwania środków przez te organizacje ze źródeł zewnętrznych, innych niż budżet Miasta, a także uzyskiwanych z podejmowanej działalności gospodarczej,

- pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców, kształtowanie postaw sprzyjających przedsiębiorczości,
- wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych, promowanie partnerstw pomiędzy organizacjami i ich wzajemnej współpracy,
- zwiększenie stopnia profesjonalizacji organizacji pozarządowych, w tym w zakresie skutecznego i efektywnego zarządzania organizacją,
- poprawa wzajemnej komunikacji pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi,
- tworzenie systemowych rozwiązań, ważnych dla funkcjonowania Miasta i jego mieszkańców,
- promowanie postaw proobywatelskich i prospołecznych, rozwój wolontariatu,
- zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityk publicznych w Mieście,
- zwiększanie kapitału ludzkiego i społecznego poprzez działania edukacyjne w różnych obszarach, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki zrównoważonego rozwoju,
- integracja podmiotów realizujących zadania publiczne.

W 2024 roku współpraca z organizacjami dotyczyła w szczególności zadań w zakresie:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- działalności charytatywnej,
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 450),
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- ratownictwa i ochrony ludności,

- promocji i organizacji wolontariatu,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa, a także udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- rewitalizacji.

W 2024 roku współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywała się w formie finansowej oraz w formie pozafinansowej i polegała m.in. na wspomaganiu technicznym, szkoleniowym, materialnym lub finansowym organizacji.

Finansowa forma polegała m.in. na:

1. zlecaniu organizacjom realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie, w tym w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym,
2. udzielaniu wsparcia organizacjom poprzez oddanie im na preferencyjnych warunkach w użyczenie, najem lub dzierżawę mienia Miasta na prowadzenie działalności pożytku publicznego,
3. udzielaniu pomocy materialnej obejmującej zakup materiałów i usług związanych z działalnością organizacji,
4. dofinansowaniu wkładów własnych do projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych, służących realizacji zadań publicznych na terenie Miasta Kalisz,
5. udzielaniu pożyczek i gwarancji na realizację projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, służących realizacji zadań publicznych na terenie Miasta Kalisza.

W ramach form pozafinansowych w 2024 r. organizowano: doradztwo i udzielanie pomocy merytorycznej i organizacyjnej oraz obejmowano patronatem honorowym Prezydenta Miasta ważniejsze projekty realizowane przez organizacje.

Ponadto w 2024 r. w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Babina 1 w Kaliszu zorganizowano 350 spotkań dla ok. 50 organizacji pozarządowych, w których udział wzięły łącznie 3692 osoby

Poniżej dla porównania zestawienie lat 2022–2024 dot. wykorzystania pomieszczeń Centrum:

Zestawienie lat 2022–2024 dotyczące wykorzystania pomieszczeń Centrum Organizacji Pozarządowych

	2022	2023	2024
Liczba spotkań	311	304	350
Liczba organizacji	40	35	50
Liczba osób	3120	3319	3692

W ramach organizacji posiedzeń, dyżurów lub wizyt studyjnych z zasobów COP korzystały również:

- Kaliska Rada Kobiet – 4 spotkania,
- Młodzieżowa Rada Miasta Kalisza – 7 spotkań,
- Kaliska Rada Działalności Pożytku Publicznego – 5 spotkań,
- Kaliska Rada Seniorów – 8 spotkań,
- Komitet Rewitalizacji – 2 spotkania,
- Kaliska Rada Sportu – 1 spotkanie.

W 2024 roku 13 organizacji korzystało z adresu Centrum jako adresu swojej siedziby, 15 jako adresu do korespondencji, a 8 organizacji korzystało z możliwości przechowywania dokumentów.

Z własnej inicjatywy COP zorganizował 4 szkolenia, w których łącznie uczestniczyły 52 osoby, reprezentujące 40 organizacji pozarządowych. Ich tematami były:

- „Formalno-prawne aspekty pozyskiwania przez organizacje pozarządowe pozadotacyjnych środków finansowych” – 28.05.2024 r., 18 uczestników z 13 organizacji pozarządowych;
- „Tworzenie projektów dotacyjnych krok po kroku, czyli logika projektowa” – 12.06.2024 r., 14 uczestników z 10 organizacji;

• „Zasady tworzenia oferty realizacji zadań publicznych w trybie konkursowym i pozakonkursowym” – 5.12.2024 r., 9 uczestników z 7 organizacji;

• „Zasady tworzenia oferty realizacji zadań publicznych w trybie konkursowym i pozakonkursowym” – 11.12.2024 r., 11 uczestników z 10 organizacji.

Ponadto, 8 września 2024 r. Centrum Organizacji Pozarządowych zorganizowało Piknik Organizacji Pozarządowych, w którym uczestniczyły 32 kaliskie organizacje pozarządowe. Celem Pikniku było zaprezentowanie mieszkańcom potencjału, różnorodności i dorobku lokalnych NGO.

W 2024 r. Miasto przekazało łącznie kwotę 16 962 308,78 zł w ramach finansowych form współpracy, w tym:

Dotacje na wsparcie lub powierzenie realizacji zadania udzielone w trybie ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie	9 586 596,28 zł
Dotacje udzielane organizacjom pozarządowym w innym trybie niż wynikającym z ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie oraz ustawy o pomocy społecznej	6 290 940,56 zł
Dofinansowanie udzielane organizacjom pozarządowym w trybie art. 19a ustawy dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie tzw. „małe granty”	40 000,00 zł
Pozakonkursowe formy wspierania organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	1 044 771,95 zł

Kaliska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Powołana Uchwałą nr LV/758/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie określenia trybu powoływania członków oraz organizacji i trybu działania Kaliskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rada jest organem konsultacyjno–opiniodawczym, mającym na celu kreowanie współpracy samorządu Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającym w zakresie pożytku publicznego na terenie Miasta Kalisza na rzecz jego mieszkańców.

Kadencja rady trwa 3 lata. Rada składa się z 14 członków, w tym: 8 przedstawicieli organizacji pozarządowych, 2 przedstawicieli Rady Miasta Kalisza i 4 przedstawicieli Prezydenta Miasta Kalisza.

W związku z zakończeniem kadencji KRDP powołanej na lata 2019–2022 oraz przeprowadzoną procedurą naboru nowych członków Kaliskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, zarządzeniem nr 724/2022 z dnia 14 listopada 2022 r. Prezydent Miasta Kalisza powołał nowych członków Kaliskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Do zadań Rady należy:

- opiniowanie projektów strategii rozwoju Miasta Kalisza,
- opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy oraz programów współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych,
- udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe.

Ponadto realizując zapisy „Programu współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi (...)” Kaliska Rada Działalności Pożytku Publicznego wskazuje:

- przedstawicieli do prac w komisjach konkursowych dotyczących opiniowania ofert złożonych w trybie art. 14 ustawy,
- priorytetowe obszary działań organizacji we współpracy samorządu z organizacjami.

7.3.9. Uchwała Nr XXIX/431/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 września 2020 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta Kalisza (Dz. Urz.Woj.Wielk.2020.7318 ze zm.)

Cel: Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących mieszkańców.

Na początku 2024 r. uprawnienia do przydziału lokalu z komunalnego zasobu Miasta Kalisza posiadały 334 rodziny osiągające niskie dochody, w tym:

- 69 – uprawnienia z tytułu wymiany,
- 135 – uprawnienia do przydziału lokalu mieszkalnego,
- 130 – uprawnienia do przydziału najmu socjalnego lokalu z tytułu niskich dochodów oraz dodatkowo 372 rodziny mające orzeczoną wyrokiem sądowym eksmisję z prawem do najmu socjalnego lokalu.

W 2024 r. do Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta w Kaliszu wpłynęły 302 wnioski o przydział lokalu z komunalnego zasobu Miasta Kalisza, w tym:

- 262 wnioski o przydział lokalu z tytułu niskich dochodów,
- 40 wniosków o wymianę lokalu.

Spośród ww. złożonych wniosków podczas tworzenia wykazu osób uprawnionych do zawarcia umów najmu lokali mieszkalnych i socjalnych Komisja Mieszkaniowa działająca przy Prezydencie Miasta zakwalifikowała:

- 23 rodziny do otrzymania lokalu z tytułu wymiany,
- 28 rodzin do otrzymania lokalu mieszkalnego,
- 73 rodziny do otrzymania najmu socjalnego lokalu z tytułu niskich dochodów.

Ogółem w 2024 r. wydanych zostało 187 skierowań na zawarcie umowy:

- 65 skierowań na zawarcie umowy najmu socjalnego lokalu,
- 8 skierowań na zawarcie umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- 8 skierowań na zawarcie umowy najmu lokalu zamiennego,
- 31 skierowań na zawarcie umowy najmu lokalu komunalnego z tytułu przydziału,
- 13 skierowań na zawarcie umowy najmu lokalu komunalnego z tytułu wymiany,
- 27 skierowań na zawarcie umowy na remont lokalu na koszt własny,
- 35 skierowań na zawarcie umowy najmu po spłacie zadłużenia.

Na koniec grudnia 2024 r. pozostało 318 rodzin posiadających uprawnienia do przydziału lokalu z komunalnego zasobu Miasta Kalisza, w tym:

- 64 – uprawnienia z tytułu wymiany,
- 121 – uprawnienia do przydziału lokalu mieszkalnego,
- 133 – uprawnienia do przydziału lokalu socjalnego z tytułu niskich dochodów,
- 380 rodzin mających orzeczoną wyrokiem sądowym eksmisję z prawem do lokalu socjalnego.

7.3.10. Uchwała nr XLVI/564/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30.11.2017 r. w sprawie realizacji Pilotażowego Projektu pn. „Powrót z Bezdomności”

Cel: Celem projektu jest pomoc osobom długotrwale bezdomnym w powrocie do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie oraz zmniejszenia liczby długotrwale bezdomnych osób na terenie Miasta Kalisza.

Miasto kontynuowało realizację projektu pn. „Powrót z Bezdomności”. W 2024 roku Kaliskie Towarzystwo Pomocy Św. Brata Alberta Koło Kaliskie z siedzibą w Kaliszu przy ul. Warszawskiej 93a zarekomendowało wniosek jednego z mieszkańców schroniska, który zasługuje na pomoc w formie przydziału mieszkania.

7.3.11. Uchwała nr L/687/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie realizacji Programu „Kalisz dla Młodych”

Cel: Celem Programu jest pomoc osobom młodym tj. studentom i absolwentom, którzy nie ukończyli 30. roku życia w podjęciu starań w kierunku usamodzielnienia się poprzez najem mieszkania, a także zwiększenie liczby młodych osób mieszkających na terenie Miasta Kalisza.

Miasto Kalisz realizuje Program we współpracy z Uniwersytetem Kaliskim im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Wydziałem Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu i Akademią Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie – Kampusem Mundurowym w Kaliszu. Realizacja Programu polega na utworzeniu w ramach mieszkaniowego zasobu Miasta Kalisza mieszkań z przeznaczeniem do zamieszkiwania dla osób młodych pracujących lub uczących się na terenie Miasta Kalisza, które w dacie złożenia wniosku nie ukończyły 30 lat. W 2024 r. w ramach Programu z zasobu komunalnego Miasta Kalisza zostało wytypowanych 5 mieszkań, w których zamieszkało 6 studentów.

7.4. Polityka Rozwoju Miasta

7.4.1. Fundusze zewnętrzne

W 2024 r. jednostki podległe Miastu Kalisz podpisały umowy o dofinansowanie na łączną wartość dotacji ponad 48 mln zł. Przedmiotowe wsparcie umożliwiło/umożliwi realizację na terenie Miasta 55 projektów o łącznym koszcie całkowitym wynoszącym ponad 70 mln zł. Są to przedsięwzięcia realizowane zarówno przez sam Urząd Miasta Kalisza, jak i inne jednostki Miasta, np. szkoły, Miejską Bibliotekę Publiczną, Filharmonię Kaliską czy też Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Szczegółowy wykaz umów o dofinansowanie zawartych w 2024 roku zawiera poniższa tabela.

	Źródło dofinansowania: K – środki krajowe UE – środki UE	Wartość dofinansowania, wynikająca z umowy o dofinansowanie [zł]	Całkowita wartość projektu [zł]	Jednostka pozyskująca dofinansowanie/ realizująca projekt
<i>Wystawa Teresy Starzec i Alicji Bielawskiej „Ćwiczenia z uważności” i projekt edukacyjny</i>	K	69 965,90	98 212,45	Miasto Kalisz/ Galeria Sztuki im. J. Tarasina
<i>Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie*</i>	K	2 808 000,00	2 808 000,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Centra opiekuńczo-mieszkalne – edycja 2019</i>	K	1 741 464,00	1 851 464,00	Miasto Kalisz/ COM
<i>Modernizacja kompleksu sportowego Moje Boisko ORLIK – 2012 przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu*</i>	K	380 600,00	761 210,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Remont 8 pustostanów znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta</i>	K	657 908,36	822 385,46	Miasto Kalisz/ UM Kalisz/ MZBM
<i>Nasadenia roślin wieloletnich, drzew i krzewów w Parku Miejskim oraz wykonanie muralu na ścianie budynku Szkoły Podstawowej nr 14 w Kaliszu</i>	K	169 064,18	233 715,62	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Modernizacja kompleksu sportowego Moje Boisko Orlik przy ul. Granicznej w Kaliszu*</i>	K	382 300,00	764 722,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Sławomir Stanisław Czarnecki – Symfonia Sarmatia – zamówienie i prawykonanie dzieła*</i>	K	25 800,00	72 300,00	Miasto Kalisz/ Filharmonia Kaliska
<i>Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0*</i>	K	66 500,00	83 125,00	Miasto Kalisz/ SP nr 10, 15, 21; I LO; Publ. Przed. nr 20; Tech. nr 6; Tech. Bud.-El.

Uwaga: Rzeczowo-finansowa realizacja projektów oznaczonych * przypada na rok 2025 lub lata następne.

	<i>Źródło dofinansowania: K – środki krajowe UE – środki UE</i>	<i>Wartość dofinansowania, wynikająca z umowy o dofinansowanie [zł]</i>	<i>Całkowita wartość projektu [zł]</i>	<i>Jednostka pozyskująca dofinansowanie/ realizująca projekt</i>
<i>Aktywna Tablica*</i>	K	71 237,04	89 046,30	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Wniosek o udzielenie dotacji gminie, która zapewniła lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom najbliższej rodziny repatrianta</i>	K	288 688,23	344 584,89	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Rewitalizacja pomieszczeń Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Granicznej 20 w Kaliszu</i>	K	115 024,84	143 781,05	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Biblioteka – jeszcze bliżej*</i>	K	130 000,00	146 000,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>W zapomnianym obozie – wspomnienia Legionistów – wystawa z katalogiem</i>	K	60 100,00	71 100,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Pomaganie przez czytanie</i>	K	2500,00	2500,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Biblioteka dla wszystkich. Nowa przygoda</i>	K	39 500,00	39 500,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych</i>	K	27 500,00	137 500,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Festiwal Literacki im. Teodora Tripplina</i>	K	29 400,00	40 700,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Czytaj! Pisz! Bądź bezpieczny – literatura dla młodzieży</i>	K	28 350,00	39 050,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Wieloletni rządowy program posiłek w szkole i w domu na lata 2024–2028 na rok 2024</i>	K	1 199 070,68	2 076 152,99	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Remont otwartego toru kolarskiego w Kaliszu – etap 1</i>	K	1 426 500,00	1 999 974,90	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Wykonanie otworu poszukiwawczo-rozpoznawczego wód termalnych Kalisz GT-1 w miejscowości Kalisz*</i>	K	14 514 000,00	22 468 410,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Muzyk-rezydent*</i>	K	12 800,00	12 800,00	Miasto Kalisz/ Filharmonia Kaliska
<i>Termomodernizacja budynku w DPS Kaliszu</i>	K	246 240,00	307 800,00	Miasto Kalisz/ DPS

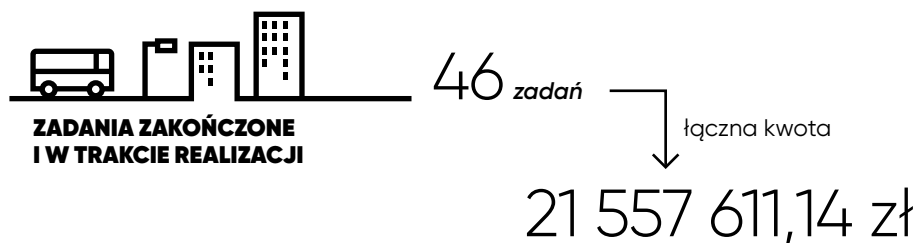
	Źródło dofinansowania: K - środki krajowe UE - środki UE	Wartość dofinansowania, wynikająca z umowy o dofinansowanie [zł]	Całkowita wartość projektu [zł]	Jednostka pozyskująca dofinansowanie/ realizująca projekt
<i>Pomoc finansowa na realizację rekomendowanych Programów Profilaktycznych, ujętych w systemie rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego w placówkach oświatowych*</i>	K	46 200,00	46 200,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Usuwanie, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z gospodarstw rolnych na terenie Kalisza</i>	K	892,71	892,71	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Usuwanie, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Kalisza</i>	K	24 000,00	60 000,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>W świecie ciszy i izolacji - warsztaty plastyczne dla osób z autyzmem i niedosłyszących, czyli sztuka bez granic</i>	K	33 000,00	47 150,00	Miasto Kalisz/ OKP Wieża Ciśnień
<i>Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla jednostek samorządu terytorialnego - edycja 2024</i>	K	1 723 290,00	1 723 290,00	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Opieka wytchnieniowa - edycja 2024</i>	K	392 904,00	392 904,00	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Korpus wsparcia Seniorów na rok 2024</i>	K	80 646,11	112 008,67	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Asystent rodziny w 2024 r.</i>	K	152 216,23	156 013,64	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027 (dla osób pełniących funkcję rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka)</i>	K	93 595,80	93 595,80	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027 (dla pracowników DDPS, ŚDS „Tulipan”, COM i MOPS)</i>	K	1 009 144,52	1 009 144,52	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027 (dla pracowników DPS i MOPS)</i>	K	950 365,23	950 365,23	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Wzajemne wsparcie - działania wspomagające codzienne wyzwania członków rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź zaburzeniami psychicznymi</i>	K	41 450,00	54 250,00	Miasto Kalisz/ MOPS

	Źródło dofinansowania: K – środki krajowe UE – środki UE	Wartość dofinansowania, wynikająca z umowy o dofinansowanie [zł]	Całkowita wartość projektu [zł]	Jednostka pozyskująca dofinansowanie/ realizująca projekt
<i>Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla jednostek samorządu terytorialnego – edycja 2025*</i>	K	1 689 598,00	1 689 598,00	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027 (dla pracowników MOPS – DAR)</i>	K	61 154,10	61 154,10	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027 (dla pracowników Domu Dziecka nr 1-3, MOPS – DPZ)</i>	K	305 984,60	305 984,60	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Wsparcie powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej</i>	K	139 580,38	174 475,48	Miasto Kalisz/ MOPS
<i>Remont Mostu Trybunalskiego nad rz. Prosną w ciągu ul. Sukienniczej w Kaliszu</i>	K	478 233,82	1 924 967,45	Miasto Kalisz/ ZDM
<i>Rozbudowa ul. Łaziennej w Kaliszu na odcinku od ul. Kolegialnej do Parku Miejskiego*</i>	K	1 679 894,48	3 711 875,10	Miasto Kalisz/ ZDM
<i>Przebudowa ul. Kościuszki na odc. od ul. Śródmiejskiej do ul. Szkolnej w Kaliszu*</i>	K	3 669 764,78	8 276 282,74	Miasto Kalisz/ ZDM
<i>Przebudowa ul. Podmiejskiej w Kaliszu na odc. od ul. Górnośląskiej do Ronda Westerplatte – etap I</i>	K	2 100 000,00	4 246 317,18	Miasto Kalisz/ ZDM
<i>Przebudowa wlotu al. Gen. Sikorskiego na skrzyżowaniu z ul. Warszawską i ul. Moniuszki</i>	K	200 000,00	409 186,06	Miasto Kalisz/ ZDM
<i>Budowa Żłobka nr 5 w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 "MALUCH+"</i>	K	965 895,12	5 165 439,12	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
	UE	4 199 544,00		
<i>Nauczyciele też się uczą! Zainspirowani nauczyciele motywują swoich uczniów</i>	K	14 893,61	85 203,73	Miasto Kalisz/ SP 1
	UE	70 310,12		
<i>Świat jest na wyciągnięcie ręki</i>	K	38 416,98	219 776,75	Miasto Kalisz/ Zespół Szkolno-Przed. 1
	UE	181 359,77		

	Źródło dofinansowania: K – środki krajowe UE – środki UE	Wartość dofinansowania, wynikająca z umowy o dofinansowanie [zł]	Całkowita wartość projektu [zł]	Jednostka pozyskująca dofinansowanie/ realizująca projekt
<i>Praktyka czyni mistrza*</i>	K	44 048,67	251 994,66	Miasto Kalisz/ Zespół Szkół Gastr.-Hotel.
	UE	207 945,99		
<i>Rozciągnij swój umysł*</i>	K	36 407,25	208 279,47	Miasto Kalisz/ III LO
	UE	171 872,22		
<i>Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez szkolenia dla nauczycieli i zajęcia dodatkowe dla dzieci uczęszczających do oddziałów wychowania przedszkolnego, dla których organem prowadzącym jest Miasto Kalisz*</i>	K	191 999,02	1 921 698,72	ZDZ/ Miasto Kalisz (partner)
	UE	1 345 189,10		
<i>Zachowania i dobre samopoczucie w szkole i w życiu*</i>	UE	60 132,95	60 132,95	Miasto Kalisz/ V LO
<i>Mobilność edukacyjna*</i>	UE	250 419,10	250 419,10	Miasto Kalisz/ SP 7
<i>Zwiększenie cyberbezpieczeństwa w jednostkach Miasta Kalisza*</i>	UE	850 000,00	990 721,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Wparcie rozwoju społeczności energetycznych na terenie miasta Kalisza*</i>	UE	196 112,73	264 236,12	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
RAZEM				
	K+UE	48 188 974,62	70 277 590,71	
	K	40 656 088,64		
	UE	7 532 885,98		

7.4.2. Inwestycje (Wydział Rozbudowy Miasta)

W 2024 r. intensywnie inwestowano w rozwój Miasta. Realizowano zadania z zakresu Budżetu Obywatelskiego, Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz zadania jednoroczne.

Zmiana sposobu użytkowania budynku biurowego na budynek mieszkalny wielorodzinny położony w Kaliszu przy ul. Noskowskiej 9 (WPF)

Dla przedmiotowego zadania Miasto uzyskało wsparcie finansowe z Funduszu Dopłat z Banku Gospodarstwa Krajowego. Po dawnym biurowcu powstało 18 lokali mieszkalnych. Budynek parterowy, niepodpiwniczony, wolnostojący. Każde mieszkanie składa się z wiatrołapu, pokoju z aneksem kuchennym i łazienki. Zakres rzeczowy robót budowlanych obejmował: roboty rozbiórkowe, demontażowe, murowe, wzmocnienie fundamentów, wykonanie konstrukcji dachu, warstw izolacyjnych dachu i pokrycia, zadaszenie wejść do budynku, wykonanie izolacji termicznej, tynków wewnętrznych i zewnętrznych, sufitów podwieszanych z płyt g-k, gładzi gipsowych, okładzin ścian płytkami ceramicznymi, malowanie, montaż stolarki okiennej oraz drzwiowej zewnętrznej i wewnętrznej, wykonanie instalacji sanitarnych, montaż armatury sanitarnej, biały montaż, wykonanie instalacji elektrycznych.

Powstało nowe oświetlenie, kanalizacja deszczowa oraz zagospodarowanie terenu obejmujące swym zakresem przebudowę drogi wewnętrznej, utwardzenie ciągów komunikacyjnych z kostki betonowej, 16 miejsc parkingowych i 2 miejsca dla osób niepełnosprawnych. Ponadto nasadzonodrzewa gatunku jarzęb pospolity. W 2024 r. wydatkowano 1 620 494,59 zł. (Całkowity koszt zadania 4 090 817,62 zł). Zadanie zakończono.

Mury średniowiecznego Kalisza, rewaloryzacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – relikty zamku kazimierzowskiego (WPF)

Zadanie realizowane w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. W ramach zadania wykonano rewaloryzację piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – relikty zamku kazimierzowskiego poprzez odnowienie pozostawionej części ogrodzenia reliktu oraz iluminację fragmentów murów. Ponadto zamontowano makietę z rekonstrukcją zamku, trzy tablice z informacjami o fortyfikacjach oraz zagospodarowano teren w otoczeniu fragmentów murów. W 2024 roku wydatkowano 110 000 zł (całkowity koszt zadania 656 727,83 zł). Zadanie zakończono.

Modernizacja monitoringu wizyjnego Miasta Kalisza w celu zwalczania przejawów agresji i zjawisk patologicznych będących następstwem spożywania alkoholu w miejscach publicznych (WPF)

W 2024 r. w ramach zadania wykonano:

- wymianę kamer wraz z osprzętem w 25 punktach kamerowych na terenie miasta,
- modernizację punktów przesyłowych,
- modernizację centrum monitoringu w budynku Straży Miejskiej (w tym m.in. wymiana 10 monitorów w sali operatorskiej, dostaw jednostki PC do obsługi systemu VMS),
- modernizację urządzeń wchodzących w skład serwerowni,
- dostarczenie i konfigurację oprogramowanie do obsługi monitoringu wizyjnego miasta (w tym licencji dla 50 punktów kamerowych).

W 2024 roku wydatkowano 597 380 zł (całkowity koszt zadania 602 152,40 zł). Zadanie zakończono.

Zapewnienie większego dostępu do przestrzeni publicznej, poprzez rozbudowę budynku Urzędu Miasta Kalisza przy ul. Jasnej 2 o zewnętrzną windę (WPF)

Zadanie dofinansowane ze środków PFRON. W ramach zadania wykonano: szyb windy, zamontowano windę przelotową 4-przystankową, instalację elektryczną zasilania dźwigu windowego wraz z doprowadzeniem do niego instalacji telefonicznej, przebudowano instalację odgromową, instalację c.o., zamontowano drzwi wejściowe do pomieszczenia magazynowego, wykonano podjazd dla niepełnosprawnych, obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe. W 2024 roku wydatkowano 590 241,27 zł. Zadanie zakończono.

Piramida linowa wraz ze zjeżdżalnią i tunelem oraz wykonanie na górze ścianki wspinaczkowej wraz ze zjeżdżalnią z góry na osiedlu Widok (BO)

W ramach zadania na osiedlu Widok powstała piramida linowa wraz ze ślizgiem i tunelem. Zamontowano również ławki, kosz na śmieci oraz stojaki na rowery. Całkowity koszt zadania 188 292,09 zł. Zadanie zakończono.

Dostawa i montaż całorocznego fortepianu zewnętrznego

W ramach zadania dostarczono i zamontowano na Głównym Rynku całoroczny fortepian zewnętrzny z ławką, wykonany ze stali nierdzewnej oraz betonowych elementów prefabrykowanych. Koszt całkowity zadania 207 255,00 zł. Zadanie zakończono.

Rewaloryzacja Parku Miejskiego (WPF)

W 2024 r. w ramach II etapu rewitalizacji przebudowano i rozbudowano plac zabaw w Parku Miejskim. Wykonano bezpieczną nawierzchnię z piasku, linarium – piramida wraz z trzema dodatkami: zjeżdżalnią, wspinaczką i tunelem, zestaw zabawowy typu wieża, karuzelę tarczową, huśtawkę typu bocianie gniazdo, zestaw trampolin ziemnych w kształcie węża składający się z 12 elementów i bujaki sprężynowe. Zamontowano ławki z oparciem kosze na śmieci oraz stojak na rowery.

W 2024 r. wydatkowano 613 111,65 zł (całkowity koszt zadania 623 382,27 zł). Zadanie zakończono.

Teren rekreacyjny dla psów (WPF)

W ramach zadania wykonano plac rekreacyjny dla psów przy ul. Armii Krajowej, w tym: nawierzchnię z trawy, ogrodzenie panelowe pod chmurką, trzy górkę pod tunele z tworzywa sztucznego, ławki, kosze. Koszt całkowity zadania 159 745,00 zł. Zadanie zakończono.

„Sala do tenisa stołowego pod Chmurką” na terenie placu szkolnego Szkoły Podstawowej nr 4 im. Marii Dąbrowskiej w Kaliszu przy ul. Polnej 17 (BO)

W ramach zadania zamontowano dwa betonowe stoły do tenisa, wykonano nawierzchnię z płyt SBR w strefie bezpiecznej stołów oraz piłkochwyty przy boisku szkolnym. Całkowity koszt zadania 129 690,04 zł. Zadanie zakończono.

Dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych budynku Domu Pomocy Społecznej przy ul. Winiarskiej 26 w Kaliszu

W ramach zadania wykonano System Sygnalizacji Pożarowej w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Winiarskiej 26 w Kaliszu. W 2024 r. wydatkowano 275 834,73 zł (całkowity koszt zadania 513 777,50 zł). Zadanie zakończono.

Remont otwartego toru kolarskiego przy ul. Wał Jana Matejki 2-4 w Kaliszu

W ramach zadania wykonano naprawę płyt żelbetonowych toru głównego, wymianę wewnętrznego pasa technicznego, malowanie linii toru, umocnienie skarpy nasypu toru kolarskiego od strony rzeki Swędrni.

Zadanie zostało dofinansowane na podstawie podjętej Uchwały nr II/14/24 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27.05.2024 r. na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej Miastu Kalisz na realizowane w 2024 roku zadanie remontowe z zakresu infrastruktury sportowej związanej z organizacją Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Letnich w 2025 roku. W 2024 roku wydatkowano 1 999 692,00 zł. Etap I zadania zakończono.

Budowa Żłobka nr 5 w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2022-2029 (WPF)

Zadanie realizowane w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Aktywny Maluch 2022-2029. W 2024 roku wykonano odhumusowanie terenu wraz z badaniami archeologicznymi, ławy fundamentowe wraz ze ścianami fundamentowymi oraz bednarką, ściany murowe konstrukcyjne, działowe, trzpienie i wieńce żelbetowe, ściany attykowe, strop prefabrykowany wraz z miejscowymi wylewkami żelbetowymi, rozprowadzono instalacje wod-kan podposadzkowe wraz z wylewką chudziaka, przyłączy wodociągowe, hydrant zewnętrzny wraz z zasuwą. W 2024 r. wydatkowano 634 230,74 zł (suma podpisanych umów 4 824 923,17 zł). Zadanie w trakcie realizacji.

Przebudowa dróg manewrowych i placu przy ul. 3-go Maja (WPF)

W ramach zadania wykonano rozbiórkę szaletu miejskiego, wszystkich starych nawierzchni wraz z podbudową, krawężników i obrzeży wraz z ławami. Zdemontowano elementy istniejącej stałej organizacji ruchu oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz wszystkich obiektów handlowych o charakterze tymczasowym. Powstały nowe sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej, wodociągowej, hydranty. Wybudowano nowe nawierzchnie dróg manewrowych, dojazdowych i przeciwpożarowych, a także placu targowego, miejsc postojowych, chodników i zjazdów. Wykonano oznakowanie poziome i pionowe, zagospodarowanie terenów zielonych. Wybudowano nowy szalek, oświetlenie oraz zasilania dla przyszłych pawilonów handlowych.

Zadanie realizowane w ramach Polskiego Ładu. Wydatkowano w 2024 r. 3 605 254,11 zł, kwota podpisanych umów 7 374 492,34 zł. Zadanie w trakcie realizacji.

Zaprojektowanie i budowa „Centrum sportowego Kalisz-Szczypiorno” w Kaliszu (WPF)

W ramach inwestycji wykonano następujący zakres:

- dokumentację projektową,
- rozbiórkę istniejącej na terenie działki ruiny budynku gospodarczego,
- wycinkę kolidujących z inwestycją drzew,
- roboty ziemne w celu niwelacji terenu,
- fundamenty wraz z izolacjami,
- zamontowano konstrukcję drewnianą hali,
- wymurowano ściany zaplecza,
- wykonano zadaszenie zaplecza,
- przygotowano budynek do poprowadzenia koniecznych instalacji,
- wykonano ściany oraz zadaszenie hali z płyt warstwowych.

Zadanie realizowane jest w ramach Polskiego Ładu. W 2024 r. wydatkowano 4 187 510,28 zł, suma podpisanych umów 8 204 924,63 zł. Zadanie w trakcie realizacji.

Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu

Zadanie jest dofinansowane w ramach Programu Olimpia Ministerstwa Sportu i Turystyki. Celem projektu jest poprawa dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej oraz zapewnienie warunków do całorocznego prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i treningu sportowego. Zakres rzeczowy zadania obejmuje: budowę boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej wraz z podbudową i zadaszeniem, budowę kotłowni i zaplecza sanitarno-szatniowego, instalację fotowoltaiczną, zagospodarowanie terenu wokół hali, wyposażenie w sprzęt sportowy, trybuny i ławki oraz mobilne strzelnice laserowe. W 2024 r. wydatkowano 3 481 682,45 zł, suma podpisanych umów 5 801 682,45 zł. Zadanie w trakcie realizacji.

Modernizacja kompleksu sportowego Moje Boisko – Orlik 2012 przy ul. Granicznej w Kaliszu (WPF)

Zadanie dofinansowane jest z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zakres rzeczowy obejmuje roboty budowlane polegające na modernizacji kompleksu sportowego, m.in.:

- wykonanie nawierzchni boiska do piłki nożnej z trawy syntetycznej,
- wykonanie nawierzchni poliuretanowej na boisku wielofunkcyjnym,
- modernizację istniejących dwóch piłkochwytów boiska do piłki nożnej,
- dostawę i montaż siedisk modułowych,
- dostawę i montaż nowych bramek do piłki nożnej wraz z siatką i chorągiewkami narożnymi
- dostawę i montaż nowych koszy z uchylnymi obręczami do gry w piłkę koszykową,
- wymianę stolarki okiennej w pomieszczeniu WC, stolarki drzwiowej w korytarzu szatni
- pozostałe roboty towarzyszące niezbędne do prawidłowego wykonania zamówienia

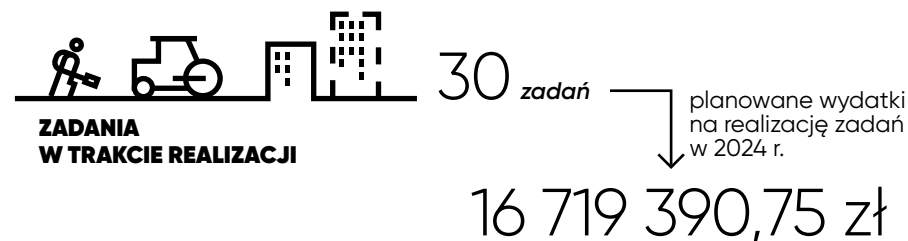
W 2024 r. wydatkowano 797 300 zł, suma podpisanych umów 950 352,12 zł. Zadanie w trakcie realizacji.

Modernizacja kompleksu sportowego Moje Boisko – Orlik 2012 przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu (WPF)

Zadanie dofinansowane jest z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zakres rzeczowy obejmuje roboty budowlane polegające na modernizacji kompleksu sportowego przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu, m. in.:

- modernizację boiska do piłki nożnej z trawy syntetycznej,
- modernizację boiska wielofunkcyjnego do koszykówki i siatkówki o nawierzchni poliuretanowej,
- pozostałe roboty towarzyszące niezbędne do prawidłowego wykonania zamówienia.

W 2024 r. wydatkowano 518 000 zł, suma podpisanych umów 743 210,10 zł. Zadanie w trakcie realizacji.

W 2024 roku zostało podpisane wiele umów, na realizację inwestycji, których realizację zaplanowano na 2025 r. Należą do nich m.in.:

- budowa schodów terenowych oraz pomostu na stawie w Parku Przyjaźni w Kaliszu (WPF),
- budowa kompleksu treningowego złożonego z kortu tenisowego oraz miniboiska wielofunkcyjnego na terenie OSRiR przy ul. Łódzkiej 19-29 w Kaliszu,
- miniskwer na Szlaku Bursztynowym przy Wzgórzach (BO),
- modernizacja oświetlenia na terenie Miasta Kalisza – wymiana opraw nieenergooszczędnych na nowe oprawy (WPF),
- wykonanie monitoringu punktów składowania odpadów komunalnych w celu zabezpieczenia przed nielegalnym podrzutem odpadów. Aleja Wojska Polskiego nr 4, 12-14, 26-28, 36-38, 40-58, Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2 – 2a, 2d, 6-8 (BO),
- wykonanie monitoringu punktów składowania odpadów komunalnych na terenie osiedla Dobrzec (BO),
- naukowy plac zabaw nad Krępicą (ul. Korczak),
- wymiana oświetlenia w Hali „Kalisz Arena” wraz z wymianą tablicy wyników i wykonaniem okablowania pod zewnętrzny system kamer (WPF),
- realizacja zadania polegającego na oświetleniu ul. Pogodnej od skrzyżowania ww. ulicy z ul. Piotra Sulisławskiego w stronę ul. Klimatycznej (BO),
- oświetlenie ulicy Panoramicznej w miejscach, gdzie są zabudowania, 250 m od str. ulicy Lechosławskiej (BO).

7.4.3. Inwestycje drogowe (ZDM)

Zarząd Dróg Miejskich (ZDM) w Kaliszu to jednostka budżetowa Miasta Kalisza, której głównym zadaniem jest pełnienie w imieniu Prezydenta Miasta Kalisza obowiązków zarządcy dróg publicznych w zakresie zgodnym z zapisami ustawy o drogach publicznych. ZDM administruje i zapewnia właściwy stan techniczny dróg i ulic zlokalizowanych w granicach administracyjnych Miasta Kalisza w szczególności dróg: krajowych (dł. 20,886 km), wojewódzkich (dł. 9,569 km), powiatowych (dł. 57,145 km), gminnych (dł. 233,015 km) wraz z obiektami inżynierskimi (mosty i wiadukty – 34 szt.). W gestii ZDM znajduje się łącznie około 320,62 km dróg, ok. 65,5 km dróg rowerowych i dróg dla pieszych i rowerów zlokalizowanych w pasach dróg publicznych i poza nimi, 540 skrzyżowań, w tym 47 obsługiwanych sygnalizacją świetlną. Część sygnalizacji objęta jest Systemem Zarządzania Ruchem Drogowym. Ponadto, ZDM zarządza drogami wewnętrznymi stanowiącymi własność Miasta Kalisza.

Jednostka dba o to, by Kalisz dysponował bezpieczną infrastrukturą drogową dostępną dla wszystkich uczestników ruchu drogowego. W tym celu podejmowane są działania w zakresie przebudowy istniejącej infrastruktury drogowej, budowy nowych dróg, ulic, dróg dla pieszych, dróg dla rowerów, planowania i lokalizowania nowych ciągów komunikacyjnych, opracowywania projektów koncepcyjnych oraz projektów budowlanych, na podstawie których wykonywane są prace budowlane. Zarząd prowadzi całokształt prac związanych z bieżącym utrzymaniem dróg o nawierzchniach: bitumicznych, twardych oraz gruntowych, zimowym utrzymaniem dróg, bieżącym utrzymaniem, zarządzaniem ruchem drogowym (oznakowaniem pionowym, poziomym i sygnalizacją świetlną). Ponadto, realizowane są działania mające na celu ochronę środowiska obejmujące: budowę urządzeń podczyszczających na wylotach kanałów deszczowych, urządzanie w ramach realizacji inwestycji zieleni w pasach drogowych, oczyszczanie „na mokro” jezdni dróg i ulic. W gestii ZDM jest także organizacja i zarządzanie Strefą Płatnego Parkowania.

W roku 2024 realizowano:

- zadania inwestycyjne przewidziane w Budżecie Miasta Kalisza na 2024 r.,
- zadania w ramach Budżetu Obywatelskiego,
- zadania wskazane w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Miasta Kalisza na lata 2024-2043.

Działania podejmowane przez Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu w 2024 roku wynikają z zapisów miejskich programów i strategii w szczególności ujętych w:

- „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Kalisza” przyjętym Uchwałą Nr XLI/551/2013 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2013 r.,
- „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Kalisza” zmienionym Uchwałą Nr LVI/787/2022 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 29 września 2022 r.,
- „Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024” przyjętym Uchwałą Nr LI/700/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 marca 2022 r.,
- „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Kalisza” zmienionym Uchwałą Nr XLVI/634/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 listopada 2021 r.,
- „Programie ochrony powietrza dla strefy miasto Kalisz” przyjętym Uchwałą Nr XXI/392/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.,
- Uchwale Nr VIII/104/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 października 2024 r. w sprawie ustalenia w Kaliszu Strefy Płatnego Parkowania, stawek opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w Strefie Płatnego Parkowania, wysokości opłat dodatkowych oraz sposobu ich pobierania,
- Uchwale Nr VI/89/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 września 2024 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych w granicach administracyjnych miasta Kalisza.

Inwestycje realizowane rzeczowo przez ZDM w roku 2024

Budowa nowej drogi w Kaliszu – połączenie ul. Ks. Jolanty (od ul. Częstochowskiej) z ul. Budowlanych (WPF)

Prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane.

Zakres rzeczowy zadania obejmował realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad prowadzonymi robotami. W 2023 r. w wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych. Równocześnie wyłoniono inspektorów nadzoru, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami. W 2024 r. prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane.

W ramach zadania wybudowano nowy odcinek drogi na który składają się: bitumiczna jezdnia główna, drogi serwisowe o nawierzchni z kostki betono-

wej, chodniki, drogi dla rowerów, miejsca postojowe, zjazdy na posesje, zaskoki autobusowe. Wybudowano trzy ronda: dwa w ciągu nowej drogi a jedno na skrzyżowaniu nowej drogi z ul. Polną i ul. Budowlanych. Ponadto, w ciągu nowej drogi powstała kanalizacja deszczowa, sieć oświetleniowa, usunięto kolizję z infrastrukturą techniczną, wykonano oznakowanie pionowe i poziome oraz zagospodarowanie zieleni.

Na realizację zadania Miasto Kalisz uzyskało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 19 000 000,00 zł. W 2024 r. wydatkowano kwotę 19 194 571,68 zł.

Przebudowa ul. Kościuszki na odc. od ul. Śródmiejskiej do ul. Szkolnej w Kaliszu.

Zadanie w trakcie realizacji, przewidziane do zakończenia w 2025 r.

Zakres rzeczowy zadania obejmuje realizację robót budowlanych oraz sprawowanie branżowych nadzorów inwestorskich nad prowadzonymi robotami. W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych. Równocześnie wyłoniono inspektorów nadzoru, pełniących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami. Zakres prac obejmuje wykonanie nowej jezdni, chodników, zjazdów na posesje, miejsc postojowych, przebudowę odwodnienia, rozbudowę oświetlenia, usunięcie kolizji z infrastrukturą techniczną, wykonanie nowego oznakowania pionowego i poziomego oraz zagospodarowanie zieleni. Trwa realizacja robót budowlanych.

Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg do wys. 4 017 003,48 zł.

W 2024 r. wydatkowano kwotę 8 292 290,54 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano 5 549 351,08 zł.

Budowa połączenia ul. Szerokiej z ul. Łódzką w Kaliszu - Etap II - odcinek od ul. Żwirki i Wigury do ul. Warszawskiej (WPF)

Zadanie w trakcie realizacji – przewidziane do zakończenia w 2025 r.

Zakres obejmuje realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad wykonywanymi robotami. W 2023 r. ogłoszono przetarg na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych. Rozstrzygnięcie postępowania oraz zawarcie umowy z wykonawcą nastąpiło w 2024 r. Równocześnie wyłoniono inspektorów nadzoru, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami w ramach przedmiotowego zadania.

W ramach zadania powstaną 2 jezdnie dwupasowe o nawierzchni bitumicznej, obustronne chodniki i drogi dla rowerów, jezdnie dodatkowe (celem zapewnienia dojazdu do posesji przyległych), zatoki autobusowe. Wykonane zo-

staną 2 skrzyżowania typu rondo, kanalizacja deszczowa, oświetlenie uliczne wraz z doświetlaczami przejść dla pieszych, zieleń drogowa.

W 2021 r. na realizację przedmiotowego zadania uzyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL) w wysokości 6 000 000,00 zł.

W 2024 r. wydatkowano kwotę 21 638 078,81 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano kwotę 7 809 867,26 zł.

Przebudowa wlotu al. Gen. Sikorskiego na skrzyżowaniu z ul. Warszawską i ul. Moniuszki (WPF).

Prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane.

Zakres rzeczowy zadania obejmował realizację robót budowlanych. W ramach zadania wykonano poszerzenie jezdni, drogę dla rowerów oraz drogę dla pieszych, zamontowano na przejściu dla pieszych płytki z systemem fakturowych oznaczeń nawierzchni. Na realizację zadania w ramach subwencji rezerwy ogólnej uzyskano dofinansowanie do wys. 200 000,00 zł. Wydatkowano kwotę 409 186,06 zł.

Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 450 w Kaliszu - etap II (odcinek od ul. Księżnej Jolanty do ul. Antycznej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego) (WPF)

Zadanie w trakcie realizacji, przewidziane do zakończenia w 2025 r.

Zakres rzeczowy obejmuje realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad wykonywanymi pracami.

W 2023 r. ogłoszono przetarg na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych. Rozstrzygnięcie postępowania przetargowego i zawarcie z umowy z wykonawcą nastąpiło w 2024 r. Również w 2024 r. został wyłoniony inżynier kontraktu celem sprawowania nadzoru inwestorskiego nad prowadzonymi robotami. Po przekazaniu placu budowy wykonawca przystąpił do robót budowlanych. Zakończenie prac planowane jest w IV kwartale 2025 r.

Prace budowlane obejmują wykonanie nowej jezdni, dróg dla pieszych, dróg dla rowerów, zatok autobusowych, budowę odwodnienia, budowę kanalizacji sanitarnej, przebudowę oświetlenia, przebudowę wiaduktu kolejowego w celu uzyskania normatywnej skrajni pionowej i poziomej, usunięcie kolizji z infrastrukturą techniczną, wykonanie oznakowania pionowego i poziomego.

Na potrzeby wynikające z realizacji powyższego zadania, Miasto Kalisz uzyskało Promesę inwestycyjną do kwoty 38 160 510,45 zł w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

W 2024 r. wydatkowano kwotę 4 346 648,54 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano 2 355 219,50 zł.

Przebudowa ul. Podmiejskiej w Kaliszu na odc. od ul. Górnośląskiej do Ronda Westerplatte – Etap I

Prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane.

Zakres rzeczowy zadania obejmował realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad prowadzonymi robotami.

W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych. Równocześnie przeprowadzono postępowanie na wyłonienie inspektorów nadzoru, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami.

W ramach zadania wykonano nową nawierzchnię bitumiczną dwupasowej jezdni na odc. od ul. Górnośląskiej do Ronda Westerplatte – strona prawa, bitumiczną drogę dla rowerów oraz drogę dla pieszych, zjazd na osiedlową drogę wewnętrzną, zatokę autobusową, ustawiono nową wiatę przystankową. Wykonano również nowe oznakowanie pionowe i poziome, zagospodarowano zielenią pas rozdziálu oraz zamontowano nowe elementy BRD tj.: sygnalizatory świetlne oraz na przejściu dla pieszych płytki z systemem fakturowych oznaczeń nawierzchni.

Na realizację zadania Miasto Kalisz uzyskało dofinansowanie z rezerwy subwencji ogólnej w wysokości 2 100 000,00 zł. Wydatkowano kwotę 4 251 217,18 zł.

Przebudowa ul. Spółdzielczej i ul. Tatrzańskiej w Kaliszu (WPF)

Prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane.

Zakres rzeczowy zadania obejmował realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad realizowanymi robotami. Zadanie realizowano w latach 2023–2024. W roku 2023 w wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych, zawarto stosowną umowę oraz rozpoczęto realizację robót budowlanych. Równocześnie w 2023 r. wyłoniono branżowych inspektorów nadzoru inwestorskiego, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami. W 2024 r. prace zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane. W ramach zadania wykonano nową jezdnię, chodniki, miejsca postojowe, zjazdy na posesje, wybudowano rondo na skrzyżowaniu ul. Tatrzańskiej z ul. Karpacką, przebudowano odwodnienie, oświetlenie, usunięto kolizje z infrastrukturą techniczną, wykonano nowe oznakowanie pionowe i poziome oraz zagospodarowanie zieleni.

Na realizację zadania w 2023 r. Miasto Kalisz pozyskało dofinansowanie w ramach RFRD w kwocie 2 899 797,18 zł.

W 2024 r. wydatkowano kwotę 4 826 603,06 zł.

Rozbudowa ul. Łaziennej w Kaliszu na odcinku od ul. Kolegialnej do Parku Miejskiego (WPF)

Zadanie w trakcie realizacji. Zadanie przewidziane do wykonania w latach 2024–2025.

Zakres rzeczowy zadania obejmuje realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad prowadzonymi robotami. W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych. Równocześnie wyłoniono inspektorów nadzoru celem sprawowania nadzoru inwestorskiego. Zakres prac obejmuje wykonanie nowej jezdni, chodników, zjazdów na posesje, miejsc postojowych, przebudowę odwodnienia, przebudowę oświetlenia, usunięcie kolizji z infrastrukturą techniczną, wykonanie nowego oznakowania pionowego i poziomego oraz zagospodarowanie zieleni. Trwa realizacja robót budowlanych. Zakończenie prac nastąpi w 2025 r.

Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg do wys. 1 679 894,48 zł.

Ponadto w 2024 r. zawarto porozumienie pomiędzy Miastem Kalisz – Zarządem Dróg Miejskich w Kaliszu a Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim w Poznaniu na mocy którego zrealizowano prace obejmujące budowę muru oporowego w ul. Łaziennej. Prace zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane. Finansowanie prac nastąpiło ze środków własnych WUW zgodnie z treścią porozumienia.

W 2024 r. wydatkowano kwotę 3 782 434,10 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano kwotę 3 521 459,44 zł.

Program Budowy i Przebudowy Dróg Osiedlowych – Przebudowa ul. Czaszkowskiej w Kaliszu na odc. od ul. Nowy Świat do ul. Fabrycznej

Zakres rzeczowy zadania obejmował realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad prowadzonymi robotami. W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych, zawarto stosowną umowę. Równocześnie wyłoniono branżowych inspektorów nadzoru inwestorskiego, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami.

Prace budowlane zostały zakończone w 2024 r. W ramach zadania wykonano jezdnię, obustronne chodniki, miejsca postojowe, zjazdy na posesje, zagospodarowanie zieleni, przebudowano odwodnienie, oświetlenie oraz usunięto kolizję z infrastrukturą techniczną.

W 2024 r. wydatkowano kwotę 3 728 118,20 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano 387 481,96 zł.

Rozbudowa odcinka ul. Dobrzeckiej i ul. św. Michała w Kaliszu (WPF)

Zakres rzeczowy obejmuje realizację robót budowlanych, prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad wykonywanymi pracami oraz wykonanie podziałów geodezyjnych stanowiących załącznik do decyzji ZRID.

Ogłoszono przetarg na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych. Rozstrzygnięcie postępowania przetargowego nastąpi w 2025 r. Realizacja robót budowlanych planowana jest w latach 2025–2027.

Na realizację zadania Miasto Kalisz uzyskało promesę dofinansowania inwestycji w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych do kwoty 30 mln zł.

W 2024 r. wydatkowano kwotę 70 000,00 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano 37 743,00 zł.

Program Budowy i Przebudowy Dróg Osiedlowych – Budowa ul. Opatowieckiej w Kaliszu na odcinku od ul. Tęczyńskiej do ul. Malborskiej.

Zakres rzeczowy zadania obejmował realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad prowadzonymi robotami.

W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych oraz zawarto stosowną umowę. Równocześnie wyłoniono branżowych inspektorów nadzoru inwestorskiego, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami.

Prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane. W ramach zadania wykonano jezdnię, obustronne chodniki, zjazdy na posesje, uzupełniono odwodnienie, usunięto kolizję z infrastrukturą techniczną. Wydatkowano kwotę 1 132 076,92 zł.

Program Budowy i Przebudowy Dróg Osiedlowych – Przebudowa ul. Paderewskiego w Kaliszu na odc. od ul. Wyspiańskiego do ul. Karłowicza

Zakres rzeczowy zadania obejmował realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad prowadzonymi robotami.

W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych, zawarto stosowną umowę. Równocześnie wyłoniono branżowych inspektorów nadzoru inwestorskiego, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami. Prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane. W ramach zadania wykonano jezdnię, chodniki, zjazdy na posesje, kanalizację deszczową, energooszczędne oświetlenie LED. Wydatkowano kwotę 982 559,23 zł.

Remont Mostu Trybunalskiego nad rzeką Prosną w ciągu ul. Sukienicznej w Kaliszu

Prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane.

Zakres rzeczowy zadania obejmował remont Mostu Trybunalskiego w Kaliszu wraz z odcinkiem ul. Sukienicznej na długości 33,00 mb oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad wykonywanymi pracami. W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych. Równocześnie wyłoniono branżowych inspektorów nadzoru inwestorskiego, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami.

W ramach realizacji wykonano: zabezpieczenia antykorozyjne stalowych elementów konstrukcyjnych mostu, zabytkowych dźwigarów kratownicowych, balustrad i rur osłonowych instalacji podwieszonych pod obiektem, powłoki zabezpieczające na elementach betonowych mostu, powłoki zabezpieczające ściany przyczółków oraz ławy podłożyskowe, nową izolację poziomą płyty pomostowej, ustawiono krawężniki kamienne granitowe,

jezdnię o nawierzchni bitumicznej, chodniki o nawierzchni z płyt granitowych, urządzenia dylatacyjne, latarnie oświetleniowe z wykorzystaniem zabytkowych żeliwnych wysięgników z energooszczędnymi źródłami światła, oznakowanie poziome.

Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 478 233,82 zł.

Wydatkowano kwotę 1 947 967,45 zł.

Budowa odcinka drogi obsługującej wzdłuż al. Wojska Polskiego.

Zadanie przewidziane do realizacji w latach 2024–2025. Zakres rzeczowy obejmuje prace projektowe, wypłatę odszkodowań za grunty przejęte pod pas drogowy, realizację robót budowlanych oraz prowadzenie branżowych nadzorów inwestorskich nad wykonywanymi pracami.

W 2024 r. opracowano dokumentację techniczną na usunięcie kolizji z billboardem reklamowym. Ogłoszono i rozstrzygnięto przetarg na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych. Równocześnie wyłoniono inspektorów nadzoru inwestorskiego, sprawujących nadzór nad prowadzonymi robotami. Prace budowlane prowadzone będą w I kwartale 2025 r.

W 2024 r. wydatkowano kwotę 195 000,00 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano kwotę 140 606,00 zł.

Budowa sięgacza w ul. Zachodniej.

Zakres zadania obejmował opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację I etapu robót budowlanych. Dokumentację branży drogowej opracował ZDM we własnym zakresie, zlecono dokumentację projektową branży konstrukcyjnej na budowę przepustu na cieku RD-3 oraz usunięcia kolizji z infrastrukturą elektroenergetyczną. Prace projektowe zostały zakończone. Wyłoniono wykonawcę robót budowlanych, zawarto stosowną umowę oraz zrealizowano I etap prac obejmujących budowę przepustu na cieku wodnym oznaczonym symbolem RD-3. Prace zostały zakończone i komisji nie odebrane.

Wydatkowano kwotę 83 640,53 zł.

Ponadto, w roku 2024 prowadzone były prace projektowe oraz przygotowawcze dla zadań pn.:

- Połączenie dróg krajowych na odcinku od ul. Godebskiego do ul. Łódzkiej (WPF) – etap III obejmujący odcinek od ul. Warszawskiej do ul. Szerokiej i al. Wojska Polskiego,
- Budowa wewnętrznej południowej obwodnicy miasta – etap II – połączenie ul. Ks. Jolanty z ul. Metalowców (WPF),
- Budowa układu komunikacyjnego na osiedlu Tyniec.
- Budowa drogi dla pieszych i rowerów na odcinku ul. Leśna–ul. Lubelska,
- Budowa ścieżki rowerowej w ul. Warszawskiej (odc. od ul. Toruńskiej do granicy miasta),
- Aktualizacja dokumentacji projektowej na budowę kładki pieszo-rowerowej nad rz. Prosną w rejonie mostu Św. Wojciecha,
- Wykonanie dokumentacji technicznej na dobudowę do mostu kolejowego nad rzeką Prosną kładki dla pieszych i rowerzystów wraz z dojazdami do ul. Wojciecha z Brudzewa i ul. Wypoczynkowej,
- Budowa kładki dla pieszych i rowerzystów nad rzeką Swędrnią wraz z dojazdami i dojazdami w rejonie ul. Szlak Bursztynowy,
- Budowa ścieżki rowerowej w ul. Złotej na odc. od ul. Długosza do Ronda Żołnierzy Niezłomnych oraz od Ronda Żołnierzy Niezłomnych do ul. Bażanciej,
- Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ul. Majkowskiej na odc. od węzła przesiadkowego do al. Wojska Polskiego,
- Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ul. Długosza na odc. od ul. Majkowskiej do ul. Złotej,
- Budowa doświetlaczy na przejściu dla pieszych w ul. Warszawskiej,
- Budowa oświetlenia drogi dla pieszych i rowerów na odc. od ul. Rozwojowej do ul. M. Skłodowskiej–Curie,
- Budowa ul. Tylnej na odcinku od posesji nr 30 do połączenia z ul. Inwestorską i ul. Batalionów Chłopskich (WPF),
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż rz. Prosną na odcinku ul. Wypoczynkowa–ul. Ks. Jolanty,

- Budowa ul. Wyspiańskiego na odcinku od ul. Staffa do ul. Stawiszyńskiej,
- Rozbudowa ul. Sulistawickiej na odc. od ul. Romańskiej do ul. Słowiańskiej,
- Budowa wewnętrznego układu komunikacyjnego przy ul. Nowy Świat 25-31,
- Budowa wewnętrznego układu komunikacyjnego przy ul. Bankowej 7,
- Przebudowa ul. Skalmierzyckiej na odc. od ul. Polnej do ul. Nowy Świat,
- Rozbudowa ul. Wykopaliskowej,
- Rozbudowa ul. Romańskiej i ul. Zachodniej,
- Przebudowa Pl. J. Kilińskiego, Pl. Jana Pawła II, Pl. św. Józefa,
- Uporządkowanie systemu kanalizacji deszczowej w rejonie ulic: Kresowej, Skalmierzyckiej, Polnej,
- Rozbudowa połączenia ul. Łódzkiej z ul. Hożą,
- Opracowanie projektu na wyposażenie przejścia dla pieszych w ul. Wrocławskiej (w obrębie skrzyżowania z ul. 25 Pułku Artylerii) w sygnalizację świetlną,
- Budowa przejścia dla pieszych z sygnalizacją świetlną w ul. Poznańskiej (przebiegającej w ciągu DK 12) w obrębie Uniwersytetu Kaliskiego (WPF).

Zadania zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2024 roku

Łącznik pieszy pomiędzy ul. Skarszewską a Szkołą Podstawową nr 11

Zadanie zrealizowane.

Zakres rzeczowy zadania obejmował opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację prac budowlanych.

Dokumentacja projektowa została opracowana przez ZDM we własnym zakresie. W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych oraz zawarto stosowną umowę. Prace budowlane zostały zakończone oraz komisyjnie odebrane. W ramach zadania powstał łącznik pieszy o dł. ok. 58 m i nawierzchni z płyt betonowych wraz z umocnioną płytami ażurowymi skarpą i zagospodarowaniem zielenią.

Wydatkowano kwotę 90 363,86 zł.

Nowe miejsca parkingowe na os. Ogrody

Realizacja zadania w toku.

Zakres rzeczowy zadania obejmował opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację prac budowlanych. Dokumentacja projektowa została opracowana przez ZDM we własnym zakresie. W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych oraz zawarto stosowną umowę. Prace budowlane zostały rozpoczęte, ich zakończenie nastąpi w 2025 r.

Wydatkowano kwotę 122 361,92 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano kwotę 121 811,92 zł.

Wartość dofinansowań ze środków zewnętrznych na zadania realizowane w roku 2024

<i>nazwa zadania</i>	<i>kwota dofinansowania [zł]</i>	<i>koszt realizacji zadania [zł]</i>	<i>źródło dofinansowania</i>
Remont Mostu Trybunalskiego nad rzeką Prosną w ciągu ul. Sukienniczej	478 233,82	1 947 967,45	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Budowa nowej drogi w Kaliszu – połączenie ul. Ks. Jolanty (od ul. Częstochowskiej) z ul. Budowlanych	19 000 000,00	21 005 527,13	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 450 w Kaliszu – etap II (odcinek od ul. Księżnej Jolanty do ul. Antycznej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego)	Promesa inwestycyjna do wys. 38 160 510,45	42 985 202,47	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
Rozbudowa odcinka ul. Dobrzeckiej i ul. św. Michała w Kaliszu	Promesa inwestycyjna do wys. 30 000 000,00	Przewidywana wartość inwestycji: 45 000 000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
Rozbudowa ul. Łaziennej w Kaliszu na odcinku od ul. Kolegialnej do Parku Miejskiego	1 679 894,48	3 782 434,10	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Przebudowa wlotu al. Gen. Sikorskiego na skrzyżowaniu z ul. Warszawską i ul. Moniuszki	200 000,00	409 186,06	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Przebudowa ul. Kościuszki na odc. od ul. Śródmiejskiej do ul. Szkolnej w Kaliszu	4 017 003,48	8 292 290,54	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Przebudowa ul. Podmiejskiej w Kaliszu na odc. od ul. Górnośląskiej do Ronda Westerplatte – Etap I	2 100 000,00	4 251 217,18	Rezerwa subwencji ogólnej budżetu Państwa
Suma	95 635 642,23	127 673 824,93	

Zadanie planowane do realizacji w latach następnych, dla którego w 2024r. złożono wniosek o dofinansowanie i które uzyskało pozytywną ocenę

<i>nazwa zadania</i>	<i>kwota dofinansowania [zł]</i>	<i>koszt realizacji zadania [zł]</i>	<i>źródło dofinansowania</i>
Rozbudowa ul. Sulisławickiej na odc. od ul. Romańskiej do ul. Celtyckiej (WPF)	3 377 204,44	10 802 714,15	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wydatki na remonty i bieżące utrzymanie dróg w 2024 r. wyniosły 9 486 497,56 zł, z czego na wydatki niewygasające przeniesiono kwotę 459 947,06 zł.

Kwota 9 486 497,56 zł dotyczy następujących paragrafów:

- §4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” – 219 923,87 zł,
- §4270 „Zakup usług remontowych” 4 828 355,40 zł,
- §4260 „Zakup energii” – 420 382,76 zł,
- §4300 „Zakup usług pozostałych” – 3 926 981,04 zł,
- §4390 „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii” – 90 854,49 zł.

Wydatki majątkowe w 2024 r. wyniosły 76 111 292,75 zł, z czego na wydatki niewygasające przeniesiono kwotę 21 790 934,64 zł.

Kwota 76 111 292,75 zł dotyczy następujących paragrafów:

- §6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” – 50 984 750,09 zł,
- §6060 „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych” – 202 089,00 zł,
- §6100 „Wydatki jednostek na zadania inwestycyjne realizowane ze środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych” – 6 000 000,00 zł,
- §6370 „Wydatki jednostek poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych” – 18 924 453,66 zł.

7.4.4. Gminny Program Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Kalisza (GPR), przyjęty został uchwałą nr XLI/512/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 27 lipca 2017 r., a następnie zmieniony uchwałami: Nr XLIX/657/2018 Rady Miasta Kalisza z dnia 1 marca 2018 r., nr XLVI/634/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 listopada 2021 r., nr LXXV/1093/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 kwietnia 2024 r., Nr X/144/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 19 grudnia 2024 r. Program opracowany został zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Program jest odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w obszarze zdegradowanym.

Krótkie omówienie założeń i celów

Założeniem Gminnego Programu Rewitalizacji jest zaplanowanie procesu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, który powinien być prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji. GPR jest dokumentem, na podstawie którego prowadzony jest proces rewitalizacji. Kluczowym elementem programu rewitalizacji jest opis wizji stanu obszaru (chodzi o obszar rewitalizacji wyznaczony Uchwałą nr XXV/313/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – dotyczy głównie obszaru śródmieścia) po przeprowadzeniu rewitalizacji, który brzmi: *„Zadowoleni mieszkańcy realizujący swoje cele i marzenia w przyjaznej i estetycznej przestrzeni”*. Wizja ta ma zostać wdrożona poprzez realizację celów rozwojowych i kierunków działań. W GPR przyjęto czteropoziomowy hierarchiczny układ celów. Cel główny to wizja rozwoju opisana jak wyżej. Kolejno na niższym poziomie hierarchicznym określone zostały następujące cele strategiczne, które odpowiadają na zdiagnozowane na obszarze zdegradowanym problemy:

1. ograniczenie skali problemów społecznych – jest kluczowym kierunkiem związanym z odnową obszaru zdegradowanego. Rewitalizacja to proces, który w swej istocie dąży do rozwiązania lub zminimalizowania skali problemów społecznych. Ma on bezpośredni związek z ustaleniami diagnostycznymi, które potwierdzają dużą skalę problemów społecznych na tym obszarze takich jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, niski poziom wyników edukacyjnych wśród dzieci, niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;

2. wzmocnienie potencjału gospodarczego – realizacja tego celu ma przeciwdziałać takim problemom jak ekspansja centrów handlowych (powodująca problemy małego rodzimego handlu), niewielka liczba turystów (oddziałująca negatywnie na sektor usług hotelowych i gastronomicznych), niskie płace, zła kondycja lokalnych przedsiębiorstw i brak inwestycji;

3. podniesienie jakości przestrzeni publicznej – główne przestrzenie publiczne miasta (Główny Rynek, ulice w Śródmieściu, Park Miejski, nabrzeża rzeki Prośny, planty) mają ogromny potencjał, ale zostały w ostatnich latach bardzo zaniedbane. Przestrzeń publiczna wysokiej jakości jest kluczowym elementem budowania więzi międzyludzkich i wspólnej świadomości oraz poczucia dumy lokalnej z jednej strony oraz atrakcyjności turystycznej, popytu na usługi hotelowe i gastronomiczne – z drugiej strony;

4. poprawa funkcjonowania systemu transportowego – sprawy transportu indywidualnego, ruchu samochodowego są szczególnie dotkliwe dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Skala ruchu samochodowego w mieście wykracza poza przeciętne wartości wskaźników dla miast subregionalnych. Znaczna część tego ruchu koncentruje się na obszarze rewitalizacji, co negatywnie wpływa na stan techniczny zabudowy, na przestrzeń, zaburza bowiem jej funkcjonalny charakter oraz generuje duże zanieczyszczenie powietrza. Skala tego problemu wymaga radykalnej interwencji;

5. poprawa stanu technicznego zabudowy i wsparcie mieszkalnictwa – na obszarze zdiagnozowano poważne problemy techniczne zabudowy i problemy demograficzne, które będą się pogłębiać w najbliższych latach. Dlatego odpowiedzią na nie musi być zwiększona rola polityki mieszkaniowej w rozwoju tego obszaru.

Z kolei w ramach celów strategicznych wyznaczono dla każdego z nich po kilka celów szczegółowych, nadając niektórym priorytetowy charakter. Na ostatnim poziomie hierarchicznego układu celów znalazły się kierunki działań, jakie należy podjąć aby zrealizować poszczególne cele.

W Gminnym Programie Rewitalizacji zostały opisane konkretne planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Zgodnie z obowiązującym Programem przyjętym w dniu 19 grudnia 2024 roku zaplanowano łącznie 58 podstawowych przedsięwzięć, w których określono m.in. nazwę zadania, podmiot odpowiedzialny za jego realizację, szacowaną wartość zadania oraz planowane rezultaty.

Podjęte działania w 2024 r.

Aktywne Śródmieście (poz. 2 w GPR)

1. Dom Sąsiedzki Podgórze 2-4

W 2024 r. kontynuowano prowadzenie Domu Sąsiedzkiego, który funkcjonuje od 2018 r. Miejsce prowadzone jest przez organizację pozarządową – Stowarzyszenie Multi Art – wyłonioną w ramach konkursu ofert na realizację zadania publicznego. Zgodnie z założeniami, Dom Sąsiedzki Podgórze 2-4 otwarty jest w każdy dzień roboczy (5 godzin dziennie) oraz łącznie przez 10 godzin miesięcznie w wybrane weekendy (w zależności od daty i czasu trwania wydarzeń). Poza jego rolę, jako nieformalnej przestrzeni dla mieszkańców, organizowane są w nim różnego typu spotkania, wydarzenia sieciujące, warsztaty dla różnych grup wiekowych i działania międzypokoleniowe. W 2024 roku zorganizowano 84 wydarzenia (w tym 25 wydarzeń cyklicznych i 59 niecyklicznych). Duża część wydarzeń w programie to oddolne inicjatywy mieszkańców, grup nieformalnych i organizacji pozarządowych, bo Dom Sąsiedzki Podgórze 2-4 to miejsce, które właśnie temu ma służyć – wspieraniu mieszkańców Kalisza w realizacji ich własnych pomysłów. W realizację 45 wydarzeń zaangażowani byli lokalni partnerzy i liderzy. Z oferty Domu Sąsiedzkiego w 2024 roku skorzystało 2871 osób. Całkowite koszty zadania w 2024 roku wyniosły 201 069,69 zł, w tym dofinansowanie z Budżetu Miasta Kalisza 149 992,19 zł.

2. Centrum Organizacji Pozarządowych Babina 1

Do zadań Centrum należy przede wszystkim działalność na rzecz organizacji pozarządowych poprzez udzielanie wsparcia zarówno technicznego jak i merytorycznego dla już istniejących podmiotów społecznych oraz pomoc w tworzeniu nowych organizacji. Miejsce to ma służyć również nawiązywaniu ściślejszej współpracy organizacji pozarządowych z administracją samorządową. Swoje zadania Centrum realizuje poprzez udostępnianie pomieszczeń i sprzętu dla organizacji pozarządowych na prowadzone przez nie działania statutowe, udostępnianie adresu rejestrowego dla potrzeb nowo powstających organizacji, udzielanie pomocy w pozyskiwaniu finansowania ze źródeł zewnętrznych, promowanie lokalnych organizacji i realizowanych przez nie działań.

W 2024 roku ze wsparcia COP skorzystały 154 organizacje pozarządowe.

Rewitalizacja przez kulturę (poz. 3 w GPR)

Przedsięwzięcie obejmuje organizację działań animacyjnych i artystycznych mających na celu włączenie w kulturę mieszkańców obszaru rewitalizacji. Jest ono realizowane przez miejskie instytucje kultury oraz Urząd Miasta Kalisza.

1. Galeria im. Jana Tarasina

Galeria działa w dwóch lokalizacjach – siedziba główna przy pl. św. Józefa 5 oraz Laboratorium Sztuki przy ul. Śródmiejskiej 31. W Galerii zorganizowano 22 wystawy (w tym 4 w Laboratorium Sztuki), 11 wystaw w przestrzeni miejskiej „Postój ze Sztuką”, 5 seansów filmowych w ramach serii „Kino (na) Sztuki”, 64 spotkania w Galerii oraz wydarzenia artystyczne: Urodziny Tarasina, Noc Muzeów, 3 konkursy ogólnopolskie, edukację artystyczną, w tym „Laboratorium Sztuki” – 9 cykli (132 spotkania). W 2024 r. Galerię odwiedziło 4887 osób, ponadto 253 osoby wzięły udział w warsztatach.

2. Akcelerator Kultury

W Akceleratorze Kultury zorganizowano różne wydarzenia kulturalne: 15 wystaw, 22 koncerty, 26 warsztatów, 29 seansów, 1 spektakl, 7 spotkań, 1 festiwal, 9 słuchowisk, 6 spotkań innych organizatorów, spotkania, zajęcia prowadzone przez organizacje pożytku publicznego, grupy nieformalne. W wydarzeniach uczestniczyło ok. 7500 osób (w tym 3500 osób w wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe).

3. Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Asnyka

W filiach zlokalizowanych w Śródmieściu MBP zorganizowała 326 akcji czytelniczych oraz zorganizowała lub uczestniczyła w imprezach organizowanych w Śródmieściu (np. Narodowe Czytanie, Święto Ulicy Niecałej, Festiwal „Po drodze”, gra terenowa MODERNIZM TALKING). Śródmiejskie filie MBP odwiedziło 24 145 osób, a w wydarzeniach organizowanych i współorganizowanych uczestniczyło ok. 1700 osób.

4. Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki UM Kalisz

Wydział kontynuował organizację wydarzeń: Kino Letnie, 16 ulicznych koncertów letnimi wieczorami, Mikołajki z Big Star, Zatańczmy Walca Barbary, Artystyczny Rynek, Święto Rzeki Prosną, Queen Symfonicznie. W wydarzeniach tych uczestniczyło ok. 17 000 osób.

Wielokulturowy szlak turystyczny (poz. 6 w GPR)

W ramach realizacji zadania przeprowadzono przebudowę schodów prowadzących na Cmentarz grecko-prawosławny na Rogatce. Przebudowa obejmowała: roboty przygotowawcze i rozbiórkowe, wykonanie nowych schodów i murków oporowych przy schodach, korekta drzew i krzewów, wycinka samosiejek i regulacja i przycięcie krzewów. Wartość zadania wyniosła 458 519,87 zł.

Kurs na Śródmieście (poz. 8 w GPR)

Zadanie ma na celu wsparcie przedsiębiorców. W tym zakresie, także w 2024 r., prowadzony był dedykowany profil w mediach społecznościowych – Facebook. Na profilu promowani są lokalni przedsiębiorcy, którzy funkcjonują na obszarze rewitalizacji. Ponadto za pośrednictwem mediów społecznościowych oraz na stronie rewitalizacjakalisz.pl dystrybuowana jest informacja o planowanych przez Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych przetargach na lokale użytkowe położone w śródmieściu wraz z informacją o możliwości skorzystania ze zniżki start-up.

W mediach społecznościowych oraz na stronie rewitalizacjakalisz.pl staramy się także budować lokalny patriotyzm i identyfikację z obszarem śródmieścia Kalisza, prezentując urok tego miejsca, inwestycje, które podnoszą jakość życia oraz inne atrakcje śródmiejskie.

Poprzez ww. kanały informacyjne oraz indywidualne spotkania z przedsiębiorcami i mieszkańcami promowaliśmy w 2024 r. także różnego rodzaju wydarzenia organizowane w przestrzeni śródmiejskiej przez jednostki organizacyjne Miasta (wydziały oraz instytucje kultury), takie jak Targi na plantach, Mikołajki z Big Star na Głównym Rynku, koncerty i inne a także inicjatywy społeczne, takie jak promująca lokalną gastronomię akcja „Zasmakuj Kalisz”.

Wspieranie tworzenia i działalności podmiotów ekonomii społecznej (poz. 13 w GPR)

W 2024 roku jednostki organizacyjne Miasta Kalisz udzieliły dwóch zamówień spółdzielniom socjalnym lub organizacjom pozarządowym, których wartość nie przekraczała progów unijnych, a ich przedmiotem były roboty budowlane lub usługi świadczone na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji w trybie określonym w art. 36 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Ponadto w 2024 roku prowadzono działania promocyjne i informacyjne związane z działalnością Spółdzielni Socjalnej Zielony Kalisz, która powstała w 2023 r. ramach realizacji tego przedsięwzięcia i której jednym z członków-założycieli jest Miasto Kalisz.

Bezpieczne Śródmieście (poz. 18 w GPR)

Przeprowadzono modernizację monitoringu wizyjnego Miasta obejmującą wymianę 21 kamer wraz z osprzętem w punktach kamerowych, modernizację punktów przesyłowych oraz modernizację urządzeń serwerowni w budynku Straży Miejskiej. Całkowita wartość zadania wyniosła 535 240,40 zł.

Rewitalizacja centrum miasta Kalisza (poz. 19 w GPR)

W 2024 roku zakończono przebudowę Głównego Rynku i ulicy Kanonickiej w ramach zadania „Rewitalizacja centrum miasta Kalisza – poprawa stanu układu komunikacyjnego”. Prace obejmowały m.in. przebudowę i uzupełnienie instalacji infrastruktury podziemnej, wymianę nawierzchni placu, wykonanie tablic informacyjnych, zamontowanie pamiątkowych monet w kamiennej posadzce, przebudowę oświetlenia ulicznego i iluminacji ratusza. Równocześnie trwały prace na ulicy Kanonickiej, które obejmowały

m.in. przebudowę nawierzchni i sieci uzbrojenia podziemnego oraz wymianę oświetlenia ulicznego.

Zarówno Główny Rynek, jak i ulica Kanonicka wzbogaciły się o nową zielen. Na Głównym Rynku dosadzono 24 lipy. Wokół rosnących na placu już wcześniej drzew zagościły rośliny wieloletnie, ale też cebulowe oraz paprocie. Między wewnętrzną i zewnętrzną częścią elementów siedziska przed ratuszem posadzone zostały ozdobne byliny w towarzystwie 16 głógowników zaszczerpionych na pniu. Z kolei ulicę Kanonicką zdobi 6 czereśni ptaśkich. Na Głównym Rynku stanął także fortepian zewnętrzny, który przypomina o muzycznych tradycjach Kalisza i stanowi atrakcję dla mieszkańców oraz turystów.

Całkowita wartość zadania to 24 561 159,31 zł.

Przebudowa dróg manewrowych i placu przy ul. 3 Maja w Kaliszu (poz. 20 w GPR)

W 2024 roku rozpoczęto przedsięwzięcie polegające na modernizacji targowiska miejskiego zlokalizowanego przy ul. 3 Maja w Kaliszu. Realizacja zadania obejmowała m.in. wykonanie infrastruktury podziemnej (sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej, wodociągowej), wymianę nawierzchni placu wraz z podbudową, budowę nowego szaletu, zagospodarowanie terenów zieleni, montaż nowego oświetlenia oraz zasilania dla przyszłych pawilonów handlowych.

W 2024 roku wydatkowano na ten cel 3 563 284,00 zł. Planowane całkowite koszty przedsięwzięcia wynoszą 7 308 215,04 zł, w tym dofinansowanie inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w wysokości 5 000 000,00 zł.

Rewaloryzacja Parku Miejskiego (poz. 21 w GPR)

W 2024 roku przeprowadzono roboty budowlane związane z przebudową oraz rozbudową placu zabaw zlokalizowanego w Parku Miejskim. Zakres prac obejmował m.in. wymianę małej architektury (ławek, koszy na śmieci), wymianę urządzeń zabawowych oraz wykonanie dojścia do placu zabaw.

Nakłady poniesione w ramach powyższego zakresu wyniosły 613 111,65 zł i pochodziły z Budżetu Miasta Kalisza.

Mury średniowiecznego Kalisza – rewitalizacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego (poz. 26 w GPR)

W 2024 r. zrealizowano jeden z etapów przedsięwzięcia, który polegał na wyeksponowaniu pozostałości zamku kazimierzowskiego zlokalizowanych przy pl. Jana Pawła II. Celem przedsięwzięcia było wyeksponowanie walorów historycznych i turystycznych fragmentów murów nieistniejącego już zamku, który został wybudowany dzięki Kazimierzowi Wielkiemu w latach 1336–1343.

Zakres inwestycji obejmował m.in.: demontaż istniejącej nadbudowy muru w postaci czapy betonowo-kamiennej oraz wykonanie nowych warstw korony murów, przeprowadzenie prac konserwatorskich dla lica istniejących murów, zagospodarowanie terenu w tym: prace pielęgnacyjne drzew oraz wymiana trawnika a także montaż makiety z rekonstrukcją zamku.

Nakłady poniesione na realizację przedsięwzięcia wyniosły 656 727,83 zł. Przedsięwzięcie objęte zostało dofinansowaniem w ramach „Rządowego Programu Odbudowy Zabytków” w wysokości 500 000,00 zł.

Program modernizacji zasobów mieszkaniowych (poz. 28 w GPR)

W 2024 kontynuowano prace związane z poprawą warunków zamieszkania w śródmiejskim zasobie Miasta Kalisza. Przeprowadzono remont elewacji, dachu i klatek schodowych w budynku przy ul. Garbarskiej 7 (wartość prac – 698 463,58 zł).

Do sieci ciepłowniczej podłączono budynek przychodni położonej przy ul. Śródmiejskiej 34 – wartość prac 183 000,00 zł. Kontynuowano również proces zmiany sposobu ogrzewania węglowego na etażowe na gaz ziemny. Koszty realizacji tych prac w 2024 roku wyniosły 584 123,22 zł.

Rozwój mieszkalnictwa społecznego (poz. 29 w GPR)

W listopadzie 2024 roku aportem niepieniężnym w postaci prawa własności nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym o powierzchni zabudowy 268 m², położonej w Kaliszu przy ulicy Podgórze 8 przekazano spółce Kaliskie TBS. Spółka planuje remont, przebudowę i nadbudowę części poddasza zabytkowej kamienicy.

System dotacji dla właścicieli nieruchomości (poz. 30 w GPR)

W 2024 roku udzielono 10 dotacji dla właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości położonych w Specjalnej Strefie Rewitalizacji (SSR) na łączną kwotę 834 750,55 (całkowity koszt zrealizowanych robót lub prac to 2 248 540,60 zł).

10	→	834 750,55 zł	→	2 248 540,60 zł
liczba udzielonych dotacji		przydzielona kwota dotacji		całkowity koszt wykonanych robót

W listopadzie 2024 r. przeprowadzono kolejny nabór wniosków o udzielenie w 2025 roku dotacji. W terminie naboru wpłynęło 21 wniosków na łączną kwotę dotacji 2 011 729,51 zł, przy ogólnej wartości robót w kwocie 4 914 118,84 zł. Na dotacje zabezpieczono w budżecie Miasta w 2025 r. kwotę 1 000 000,00 zł.

Inwestycje w budynkach mieszkalnych na obszarze objętym Miejsowym planem rewitalizacji Jabłkowski-Podgórze (poz. 31 w GPR)

Miasto Kalisz nabyło prawo własności zabudowanej nieruchomości położonej w Kaliszu przy ul. W. Jabłowskiego 6. Nabycie tej nieruchomości to pierwszy krok do wybudowania placu publicznego w tym miejscu.

Remont Mostu Trybunalskiego nad rzeką Prosną (poz. 51 w GPR)

Przedsięwzięcie obejmowało: remont nawierzchni jezdni i chodników, przebudowę istniejącej kanalizacji deszczowej, przebudowę sieci oświetlenia ulicznego, remont elementów architektonicznych.

Koszty realizacji prac wyniosły 1 947 967,45 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 478 233,83 zł.

Rozbudowa ulicy Łaziennej na odcinku od ul. Kolegialnej do Parku Miejskiego, przebudowa ul. Mariańskiej i ul. Łaziennej na odcinku od ul. Mariańskiej do ul. Kolegialnej oraz odcinka ul. Łaziennej stanowiącego drogę wewnętrzną (poz. 52 w GPR)

We wrześniu 2024 podpisano umowę na rozbudowę ulicy Łaziennej na odcinku od ul. Kolegialnej do Parku Miejskiego i rozpoczęto prace budowlane. Przewidywany termin odbioru końcowego to III kw. 2025 roku.

Koszt realizacji przedsięwzięcia wynosić będzie ok. 3 782 434,10 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 1 679 894,48 zł i z Budżetu Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu – 258 945,16 zł.

Przebudowa ul. Czaszkowskiej na odcinku od ul. Fabrycznej do ul. Nowy Świat (poz. 53 w GPR)

Przedsięwzięcie obejmowało przebudowę nawierzchni jezdni, chodnika, zjazdów, miejsc postojowych, przebudowę istniejącego systemu kanalizacji deszczowej oraz przebudowę istniejącej sieci oświetlenia ulicznego. Roboty budowlane zostały zakończone w grudniu 2024 roku, ale odbiór nastąpił w 2025 roku. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 3 672 927,91 zł

Przebudowa ulic na obszarze rewitalizacji (poz. 57 w GPR)

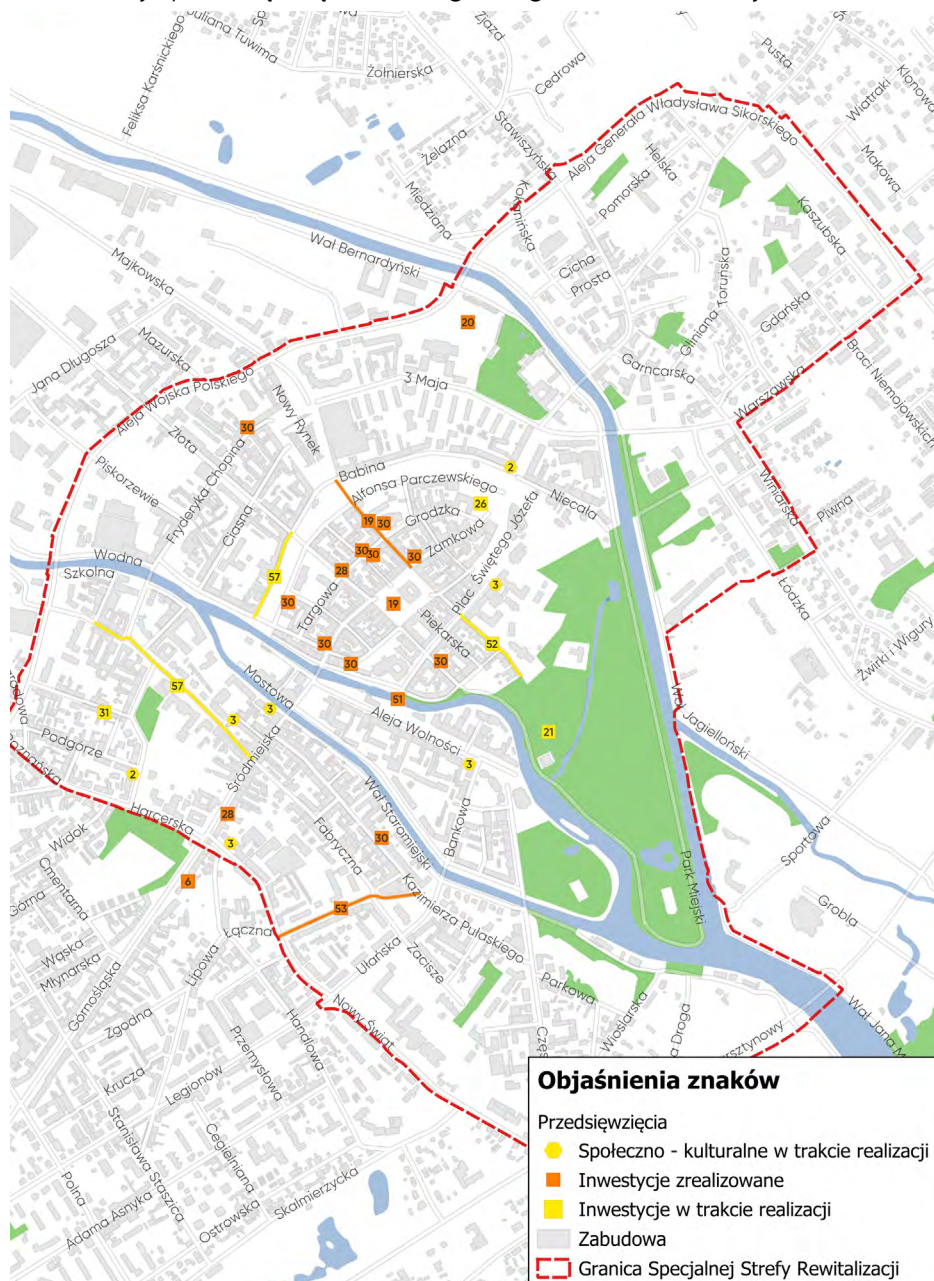
1. Przebudowa ul. Kościuszki na odcinku od ul. Śródmiejskiej do ul. Szkolnej.

W czerwcu 2024 roku podpisano umowę z wykonawcą przebudowy zadania i rozpoczęto prace budowlane. Przewidywany termin odbioru to III kwartał 2025 r. Koszt realizacji przedsięwzięcia będzie wynosić ok. 8 292 290,54 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg do kwoty 4 017 003,48 zł.

2. Rozbudowa ul. Babinej na odcinku od ul. Złotej do ul. Wodnej.

Zakończono i rozliczono opracowanie dokumentacji projektowej dla tego przedsięwzięcia. Koszt przygotowania dokumentacji to 85 558,80 zł.

Realizacja przedsięwzięć Gminnego Programu Rewitalizacji w 2024 roku

Ocena stopnia realizacji celów

Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji polega na cyklicznej analizie wskaźników statystycznych odnoszących się do obszaru rewitalizacji. Odbyna się on na 3 poziomach:

1. Monitorowanie podstawowych parametrów obszaru rewitalizacji na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji, takich jak: ludność oraz powierzchnia, które wynikają z zapisów ustawy o rewitalizacji. Monitorowanie podstawowych parametrów programu odbywa się przy każdej aktualizacji dokumentu. Dodatkowo na koniec każdego roku monitorowana jest liczna ludności obszaru rewitalizacji.

2. Monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (na poziomie całej gminy oraz na poziomie niższym, tj. obszarze zdegradowanym OZ i obszarze rewitalizacji OR), dokonywanego w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania ww. obszarów (analiza efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych). Zaznaczyć należy, że część danych jest obecnie niemożliwa do pozyskania, dlatego monitorowanie odbywa się dla części z przyjętych na etapie wyznaczenia OZ i OR wskaźników.

W przypadku monitorowania skutków realizacji Programu, za wartości bazowe uznano wartość wskaźników dla obszaru rewitalizacji wyliczone w ramach delimitacji tego obszaru. W Programie przyjęto, że należy dążyć do osiągnięcia wartości wskaźnika średniej dla całego miasta. W przypadku, gdy wartość wskaźnika bazowego osiągała w OR wartość lepszą od średniej, za wartość docelową uznano utrzymanie wartości bazowej. W ramach sprawozdań z monitoringu realizacji celów i skutków Gminnego Programu Rewitalizacji wskazywany jest poziom realizacji danego wskaźnika w odniesieniu do przyjętego trendu.

3. Bieżące monitorowanie poziomu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez stałe aktualizowanie listy przyjętych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, montażem finansowym, a także rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Programu zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji (Dz. U. Z 2024 r. poz 278), dokonywana jest nie rzadziej niż raz na 3 lata. Ostatnia ocena została przeprowadzona w 2023 r. i wykazała konieczność wprowadzenia zmian do Programu, który zaktualizowano w 2024 r.

Informacje i wnioski ze sprawozdań za ostatni rok:

1. Podstawowe parametry obszaru rewitalizacji:

- powierzchnia: 2,58 km² – bez zmian,
- liczba ludności obszaru rewitalizacji: 15 329 osób wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. – spadek (odpowiednio w grudniu 2015 r. liczba ludności na tym obszarze wynosiła 18 820 osób).

2. Poziom wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych opisanych w GPR – Zgodnie z aktualizacją Programu w 2024 r. wytypowano 58 planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na lata 2022–2028, w tym 30 przedsięwzięć realizowanych przez Miasto Kalisz oraz 31 przedsięwzięć realizowanych przez innych interesariuszy, wśród nich:

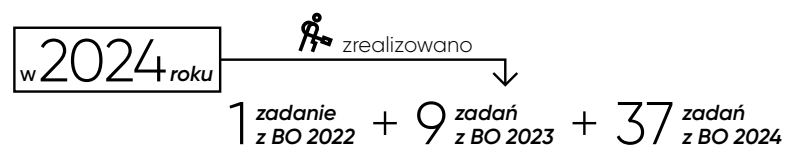
- 2 sq zrealizowane,
- 34 sq w trakcie realizacji,
- 25 jest zakładanych do realizacji.

Łącznie od 2017r. zrealizowano 36 przedsięwzięć opisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

3. Monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji odbywa się przy ocenie aktualności i stopnia realizacji GPR. Następną oceną zostanie przeprowadzona w 2026 roku.

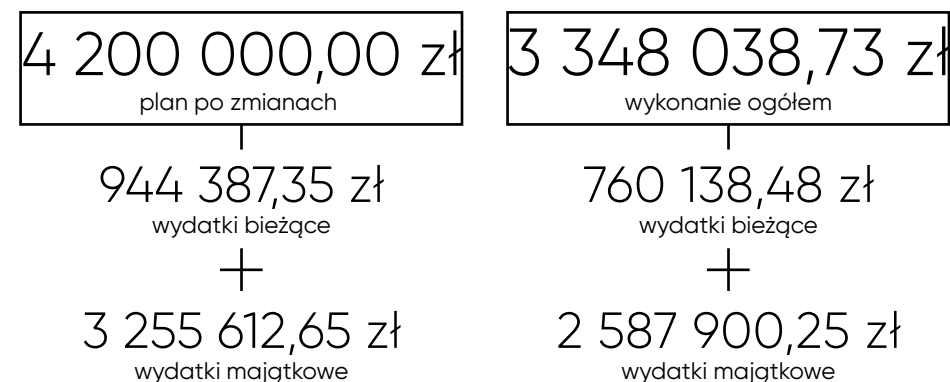
7.4.5. Budżet Obywatelski

Budżet Obywatelski Miasta Kalisza to jedna z form partycypacji mieszkańców Kalisza w procesie podejmowania decyzji odnośnie sposobu wydatkowania określonej części budżetu Miasta Kalisza. Poprzez zgłaszanie propozycji zadań do realizacji oraz udział w głosowaniu kaliszanie mają realny wpływ na kierunek rozwoju miasta wskazując sprawy, które są dla nich najważniejsze. Mogą to być różnego rodzaju inwestycje, remonty i modernizacje, ale również wydarzenia kulturalne czy sportowe. Budżet Obywatelski jest więc narzędziem dialogu między organami zarządzającymi Miastem a społecznością lokalną, która w ten sposób może wyartykułować swoje potrzeby. Jest to również forma aktywizacji i integracji środowisk lokalnych, wpływająca na pogłębienie zaangażowania mieszkańców w rozwój miasta i kreowanie jego wizerunku.

Na realizację zadań wybranych w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Kalisza na 2024 r. zaplanowano (plan po zmianach) 4 200 000,00 zł, w tym: 865 700,00 zł – zadania ogólnomiejskie, 2 892 576,83 zł – zadania lokalne, 30 623,17 zł – rezerwa celowa na wydatki bieżące, 411 100,00 zł – rezerwa celowa na inwestycje.

Faktyczne wykonanie wydatków związanych z realizacją zadań wybranych w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Kalisza na 2024 r. wynosiło 3 348 038,73 zł co stanowi 79,7%.

Zadania ogólnomiejskie

- Kaliskie obserwatorium nieba (BO 2023);
- Ogrody Dobrzeca (BO 2023);
- Wykonanie zielonych instalacji przestrzennych promujących Kalisz (BO 2023);
- Zielone płuca – osiedlowy zielony zakątek lawendowy (BO 2023);
- „Topienie marzanny” – Międzypokoleniowe budzenie wiosny – spotkanie mieszkańców Kalisza wraz z koncertem (BO 2024);
- Zielona Rogatka – skwer przy skrzyżowaniu ulicy Dobrzeckiej i alei Wojska Polskiego (BO 2024).

Zadania lokalne

- Instalacja 1 latarni na Płucach Kalisz (os. Winiary) (BO 2022);
- Oświetlenie ulicy prowadzącej do Zielonego Miejsca Odpoczynku oraz rozbudowa miejsca spotkań (BO 2023);
- Zielona metamorfoza ulicy Krzywej (BO 2023);
- Modernizacja placu zabaw w Szczypiornie przy ul. 25 Pułku Artylerii 4-8 (BO 2023);
- Mała architektura na „Płuca Kalisza” (BO 2023);
- Bajkowy plac zabaw (BO 2023);
- Zakup umundurowania galowego dla OSP Dobrzec w Kaliszu oraz Orkiestry Dobrzec działającej przy OSP Dobrzec w Kaliszu (BO 2024);
- Zakup nowości wydawniczych z roku 2023/2024 (książek) dla Biblioteki Głównej Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO 2024);
- Modernizacja i doposażenie placu zabaw przy ulicy A. Asnyka 59 w Kaliszu (BO 2024);
- Zamiana lokalizacji kamer między Asnyka 69 i Asnyka 71 (BO 2024);
- Łącznik pieszy pomiędzy ul. Skarszewską a Szkołą Podstawową nr 11 (BO 2024);

- Chmielnikowa parada – koncert dwóch marszowych orkiestr dętych (BO 2024);
- Zakup sprzętu niezbędnego do realizacji projektu LEGO ROBOTYKA – warsztaty dla dzieci i młodzieży, organizowane przez Hufiec ZHP w Kaliszu (BO 2024);
- Wykonanie monitoringu punktów składowania odpadów komunalnych w celu zabezpieczenia przed nielegalnym podrzutem odpadów przy ul. Zacisze 3, Nowy Świat 15-17 i Ułańskiej 9 (BO 2024);
- Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego oraz środków ochrony indywidualnej dla OSP Dobrzec w Kaliszu (BO 2024);
- „Sala do tenisa stołowego pod Chmurką” na terenie placu szkolnego Szkoły Podstawowej nr 4 im. Marii Dąbrowskiej w Kaliszu przy ul. Polnej 17 (BO 2024);
- Altana edukacyjna – budowa altany edukacyjnej przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II (BO 2024);
- Fitness – aktywne i zdrowe kobiety (BO 2024);
- Rajski Dzień Dziecka (BO 2024);
- Gwiazdy Disco Polo i zabawa taneczna na Rajskiej Polanie (BO 2024);
- Zakup nowości wydawniczych z roku 2023/2024 (książek, audiobooków CD) dla Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO 2024);
- Zadaszenia nad ławkami – Skwer Sybiraków (BO 2024);
- Zielony parking dla rowerów (BO 2024);
- Wiata rowerowa przy kompleksie boisk sportowych w Szczypiornie przy Szkole Podstawowej 21 w Kaliszu (BO 2024);
- Zakup i montaż nowych ławek, koszy na śmieci oraz zewnętrznego stołu do tenisa stołowego na terenie sportowym przy szkole w Szczypiornie ul. 25 Pułku Artylerii 4-8 (BO 2024);
- Zakup nowości wydawniczych dla Filii nr 6 MBP w Kaliszu (BO 2024);
- Cykl szkoleń sportowych i tanecznych – piłka nożna, piłka ręczna, cheerleaderki i mażoretki (BO 2024);

- 16 koncertów ulicznych letnimi wieczorami (BO 2024);
- Bezpieczne i czyste osiedle Śródmieście I (BO 2024);
- Gra miejska „Oblicza Kalisza” z okazji obchodów Narodowego Święta Niepodległości dla mieszkańców Kalisza (BO 2024);
- Nowości książkowe dla Filii nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO 2024);
- Bezpieczne i czyste osiedle Śródmieście II (BO 2024);
- Biblioteczny rajd rowerowy „Odjazdowy Bibliotekarz” organizowany przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO 2024);
- Wykonanie monitoringu punktów składowania odpadów komunalnych w celu zabezpieczenia przed nielegalnym podrzutem odpadów przy ul. Zacisze 6-12 (BO 2024);
- Piramida linowa wraz ze zjeżdżalnią i tunelem oraz wykonanie na górze ścianki wspinaczkowej wraz ze zjeżdżalnią z górki na osiedlu Widok (BO 2024);
- Święto Osiedla Winiary – integracja społeczności lokalnej (BO 2024);

- Zakup sprzętu niezbędnego do ratowania mienia, zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz ochrony osób biorących udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych (BO 2024);
- Zakup nagłośnienia oraz pawilonu na potrzeby imprez kulturalno sportowych przez Radę Osiedla Winiary (BO 2024);
- Cykl zajęć sportowych na świeżym powietrzu – treningi koszykówki i tenisa ziemnego z trenerami w okresie kwiecień-czerwiec (BO 2024);
- Spotkanie opłatkowe dla seniorów (emerytów i rencistów) z osiedla Winiary (BO 2024);
- Odkrywamy Żabie Oczko – zbiornik Grona (BO 2024).

7.5. Edukacja

Miasto Kalisz było w 2024 roku organem prowadzącym dla 48 oświatowych jednostek organizacyjnych, w tym dla:

szkoła/placówka	liczba uczniów	liczba oddziałów
przedszkola	1221	55
szkoły podstawowe	8004	421
szkoły branżowe	1020	46
technika	2543	105
licea ogólnokształcące	3471	119
liceum sztuk plastycznych	152	7
szkoła muzyczna	312	33
szkoła przysposabiająca do pracy	51	13

Dane z roku szkolnego 2024/25

Etaty w roku szkolnym 2024/25 roku

Stypendia wypłacone w 2024 roku	
szkolne stypendia socjalne	178
szkolne stypendia socjalne dla Ukraińców	14
zasiłki szkolne	16
stypendia św. Jana Pawła II	262

Prowadzenie stancji harcerskiej w Szaleńcu wraz z pokrywaniem bieżących kosztów utrzymania w 2024 roku

W dniu 26 stycznia 2023 r. Miasto Kalisz zawarło umowę nr UA/6/WE/2023 ze Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągwie Wielkopolskiej Hufcem Kalisz na „Prowadzenie stancji harcerskiej w Szaleńcu wraz z pokrywaniem bieżących kosztów utrzymania w latach 2023, 2024 i 2025.” Umowę zawarto po przeprowadzeniu i rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego. Na zadanie realizowane w 2024 roku przeznaczono kwotę 50 000,00 zł.

W 2024 roku w stancji przeprowadzano drobne remonty i naprawy, bieżącą konserwację sprzętu, pokrywano koszty utrzymania (m.in. opłaty za wodę, wywóz śmieci, nieczystości płynnych), zakupiono niezbędny sprzęt. Podczas realizacji zadania został zachowany charakter i funkcje stancji, takie jakie spełnia od początku powstania. Były organizowane imprezy o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, turystycznym adresowane do dzieci i młodzieży wynikające z programu działania Hufca ZHP w Kaliszu. W trakcie wakacji letnich organizowano półkolonie dla dzieci. W trakcie roku szkolnego były to różne formy wypoczynku dla harcerzy, dzieci i młodzieży z kaliskich szkół, stancję nieodpłatnie użyczano dla placówek oświatowych z Kalisza.

W ramach prowadzonego zadania publicznego prowadzono stancję harcerską, na którą składało się utrzymanie ładu na terenie stancji, bieżąco konserwowano i naprawiano, dokonano uzupełnienia brakującego i zużytego sprzętu. Przedłużono umowy na media takie jak woda, energia elektryczna. Stancję nieodpłatnie udostępniano na zgłaszane zapotrzebowanie z placówek edukacyjnych miasta Kalisza. Realizowano wydarzenia o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, turystycznym który był adresowany do uczniów kaliskich szkół. Przygotowano stancję do realizacji zadań publicznych w ramach wakacji letnich.

Osiągnięto zakładane rezultaty tj. prawidłowe utrzymanie i funkcjonowanie stancji harcerskiej, dzięki której młodzież mogła korzystać z uroków natury w aktywnych formach wypoczynku. Prowadzono działania oraz włączono się do działań już podjętych przez inne instytucje na rzecz wychowania dzieci i młodzieży na stancji harcerskiej. W ramach prowadzenia stancji użyczano sprzęt oraz obiekt dla szkół, placówek edukacyjnych, organizacji pozarządowych oraz instytucji rządowych takich jak Komenda Miejska Policji w Kaliszu.

Na stancji zorganizowano wydarzenia mające zdobyć wiedzę, umiejętności prowadzone pod okiem wykwalifikowanej kadry hufca. Ze stancji harcerskiej skorzystało około 1900 osób ze szkół, instytucji miejskich oraz służb mundurowych.

Upowszechnianie i organizacja sportu szkolnego we wszystkich typach szkół w 2024 roku

W dniu 17.01.2024 r. Miasto Kalisz zawarło umowę UA/2/WE/2023 z Kaliskim Szkolnym Związkiem Sportowym na „Upowszechnianie i organizację sportu szkolnego we wszystkich typach szkół w 2024 roku”. Umowę zawarto po przeprowadzeniu i rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania. Zadanie realizowane było przez cały 2024 rok, przeznaczono na nie kwotę 180 000,00 zł, czego rozliczono 179 999,74 zł.

W tym okresie realizując zadanie z udziałem blisko 15 tys. uczestników zorganizowano:

- w ramach Igrzysk Dzieci dla szkół podstawowych odbyło się 28 imprez z udziałem 7000 uczestników;
- w ramach Igrzysk Młodzieży Szkolnej szkół podstawowych zorganizowano 28 imprez dla około 4500 uczestników;
- dla szkół ponadpodstawowych w ramach Licealiady zorganizowano 32 imprezy z udziałem 6500 uczestników do rywalizacji sportowej przystąpiło 19 szkół podstawowych i 14 szkół ponadpodstawowych wręczono medale za zajęcie miejsc 1-3 oraz puchary za zajęcie 1 miejsca. Uczestnikom wręczano dyplomy, koszulki, bidony, statuetki dla najlepszych zawodników podczas zawodów rejonowych wręczano puchary i medale za miejsca 1-3 zadanie realizowali członkowie zarządu, nauczyciele wychowania fizycznego z kaliskich szkół uczestniczących w zawodach oraz młodzieżowi wolontariusze i sędziowie sportu szkolnego, którzy nabyli odpowiednie uprawnienia w ramach ministerialnych programów „Młodzieżowy Organizator Sportu” oraz „Młodzieżowy sędzia sportowy”;
- zawody organizowano na obiektach i kompleksach sportowych szkół podstawowych nr 8, 10, 17, 18, 24, na salach IV LO, ZSGH, Technikum im. Św. Józefa oraz na obiektach OSRiR i Aquaparku Sp. z o.o. i basenie Delfin.

Udział w programach rządowych:

Aktywna tablica

Miasto Kalisz pozyskało wsparcie finansowe ze środków budżetu państwa na realizację Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 – „Aktywna tablica”.

W ramach programu zostały zakupione, zgodnie z potrzebami placówek interaktywne monitory oraz pomoce dydaktyczne i narzędzia do terapii dla dzieci ze specjalnymi potrzebami dla: Szkoły Podstawowej nr 14, Szkoły Podstawowej nr 4, Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 19 oraz Branżowej Szkoły I stopnia Specjalnej nr 5.

	Wysokość przyznanego wsparcia [zł]
Szkoła Podstawowa nr 14 im. Władysława Broniewskiego	35 000,00
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Dąbrowskiej	9437,04
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19	12 800,00
Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna nr 5	14 000,00
SUMA	71 237,04

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”

Realizacja zadania 2.4 „Wieloaspektowa i kompleksowa pomoc niepełnosprawnemu dziecku w okresie od 0. roku życia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz jego rodzinie” w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 im. plutonu Głuchoniemych AK, który jest zobowiązany do:

- 1. organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dziecka na warunkach i w formach określonych w przepisach oświatowych – w zależności od potrzeb dziecka – dodatkowych usług terapeutów, fizjoterapeutów, psychologów, pedagogów, logopedów i innych specjalistów;
- 2. organizowania spotkań i konsultacji dla rodziców dziecka, prawnych opiekunów dziecka, opiekunów faktycznych dziecka.

W roku 2024 w Programie „Za życiem” zrealizowano 2888,5 godziny zajęć, rozliczono kwotę 322 572,07 zł dotacji.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

Miasto Kalisz pozyskało wsparcie finansowe ze środków budżetu państwa na realizację zadania polegającego na rozwijaniu zainteresowania dzieci i młodzieży przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży realizowanego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025. W ramach programu zostaną zakupione, zgodnie z potrzebami placówek, nowości wydawnicze oraz zakupione elementy wyposażenia dla bibliotek w Szkole Podstawowej nr 21, Szkole Podstawowej nr 15, Szkole Podstawowej nr 10, Publicznym Przedszkolu nr 20, I Liceum Ogólnokształcącym, Technikum nr 6 i Technikum Budowlano-Elektrycznym.

Podmiot objęty programem	Wykorzystana kwota wsparcia finansowego	Wkład własny organów prowadzących	Całkowity koszt realizacji
Technikum Budowlano-Elektryczne im. Kazimierza Wielkiego	12 000,00 zł	3 082,16 zł	15 082,16 zł
Technikum nr 6	12 000,00 zł	5 218,92 zł	17 218,92 zł
Szkoła Podstawowa nr 10 im. Konstytucji 3 Maja	12 000,00 zł	3 000,00 zł	15 000,00 zł
Szkoła Podstawowa nr 21 im. Legionów Józefa Piłsudskiego	4 000,00 zł	1 000,00 zł	5 000,00 zł
Szkoła Podstawowa nr 15 im. Szarych Szeregów	12 000,00 zł	3 000,00 zł	15 000,00 zł
Publiczne Przedszkole nr 20	2 500,00 zł	625,00 zł	3 125,00 zł
I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka	12 000,00 zł	3 002,69 zł	15 002,69 zł
suma	66 500,00 zł	18 928,77 zł	85 428,77 zł

Zestawienie szkół biorących udział w projekcie „Szkolny Klub Sportowy” w 2024 roku

Program „Szkolny Klub Sportowy” jest działaniem systemowym skierowanym do dzieci i młodzieży, uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, bez względu na wiek, płeć oraz sprawność fizyczną. Program ma na celu umożliwienie podejmowania dodatkowej aktywności fizycznej realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Zgłoszono 53 grupy z 25 szkół. Wkład własny to 18 550 zł.

Ideą programu jest organizacja i prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w grupach 15–20 osobowych dwa razy w tygodniu po 60 minut dla każdego uczestnika. Program był realizowany przez Szkolny Związek Sportowy „WIELKOPOLSKA” na zlecenie Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Zestawienie szkół biorących udział w projekcie „Szkolny Klub Sportowy” w 2024 roku

<i>nazwa szkoły</i>	<i>liczba grup</i>	<i>liczba uczniów</i>
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstytucji 3 Maja	1	16
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II	2	32
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Juliusza Słowackiego	1	17
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Dąbrowskiej	2	30
Szkoła Podstawowa nr 6 im. Henryka Sienkiewicza w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6	2	30
Szkoła Podstawowa nr 7 im. Adama Mickiewicza	2	34
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Boh. Westerplatte	3	46
Szkoła Podstawowa nr 9 im. 25. Dywizji Piechoty Ziemi Kaliskiej	2	30
Szkoła Podstawowa nr 10 im. Marii Konopnickiej	3	50

<i>nazwa szkoły</i>	<i>liczba grup</i>	<i>liczba uczniów</i>
Szkoła Podstawowa nr 11 im. Wojciecha Bogusławskiego	2	34
Szkoła Podstawowa nr 12 im. Księcia Bolesława Pobożnego	2	30
Szkoła Podstawowa nr 13 im. Władysława Kościelniaka w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4	2	30
Szkoła Podstawowa nr 15 im. Szarych Szeregów w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1	2	30
Szkoła Podstawowa nr 16 im. Powstańców Wielkopolskich 1918–1919,	1	15
Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Szolca-Rogozińskiego	2	38
Szkoła Podstawowa nr 18 im. Janusza Kusocińskiego	3	50
Szkoła Podstawowa nr 21 im. Legionów Józefa Piłsudskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2	1	15
Szkoła Podstawowa nr 22 im. Józefa Piłsudskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3	2	30
Zespół Szkół nr 9	3	53
I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka	1	16
II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki	3	56
III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika	3	58
Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Janka Bytnara	2	32
Zespół Szkół Techniczno-Elektronicznych	3	45
Zespół Szkół Ponadpodstawowych	3	46

Wydatki w jednostkach oświatowych i liczba uczniów

<i>Nazwa jednostki budżetowej</i>	<i>wydatki</i>	<i>liczba uczniów</i>
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstytucji 3 Maja, ul. 3 Maja 16	5 384 894,01 zł	309
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II, ul. Tuwima 4	5 831 772,91 zł	432
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Juliusza Słowackiego, ul. Ciasna 16	6 239 677,45 zł	378
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Dąbrowskiej, ul. Polna 17	5 572 408,41 zł	315
Szkoła Podstawowa nr 7 im. A. Mickiewicza, ul. Robotnicza 5	8 078 083,18 zł	444
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bohaterów Westerplatte, ul. Serbinowska 22a	7 174 292,47 zł	438
Szkoła Podstawowa nr 9 im. 25 Dywizji Piechoty Ziemi Kaliskiej, ul. Żwirki i Wigury 13	5 666 850,28 zł	395
Szkoła Podstawowa nr 10 im. Marii Konopnickiej, ul. Karpacka 3	8 117 849,09 zł	562
Szkoła Podstawowa nr 11 im. W. Bogusławskiego, ul. Pomorska 7	3 559 247,77 zł	160
Szkoła Podstawowa nr 12 im. Księcia Bolesława Pobożnego, ul. Długosza 14	5 426 194,10 zł	294
Szkoła Podstawowa nr 14 im. Władysława Broniewskiego, ul. Mickiewicza 11	7 361 237,29 zł	412
Szkoła Podstawowa nr 16 im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919, ul. Fabryczna 13-15	9 246 422,43 zł	462
Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Szolca-Rogozińskiego, ul. Prymasa St. Wyszyńskiego 3b	12 256 114,12 zł	607
Szkoła Podstawowa nr 18 im. Janusza Kusocińskiego, ul. Podmiejska 9a	15 717 704,80 zł	600
Szkoła Podstawowa nr 23 im. Eligiusza Kor-Walczaka, ul. Sulisławicka 108-110	2 280 237,91 zł	54

<i>Nazwa jednostki budżetowej</i>	<i>wydatki</i>	<i>liczba uczniów</i>
Zespół Szkół nr 9, ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 22-24	14 161 215,17 zł	771
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 im. Szarych Szeregów, ul. Wykopalskowa 45	5 948 778,88 zł	291
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. 25. Pułku Artylerii 4-8	3 494 722,23 zł	159
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, ul. św. Michała 1	4 737 183,65 zł	241
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4, ul. Kordeckiego 34	7 444 089,40 zł	394
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6, ul. Chełmska 18	6 336 073,13 zł	314
Publiczne Przedszkole nr 1, ul. Pułaskiego 52	1 996 385,41 zł	73
Publiczne Przedszkole nr 9, ul. Handlowa 4	2 084 533,30 zł	87
Publiczne Przedszkole nr 12 im. Koszałka Opałka, ul. Bankowa 5	1 604 251,17 zł	69
Publiczne Przedszkole nr 18 im. „Chatka Puchatka”, ul. Serbinowska 5a	2 612 713,36 zł	123
Publiczne Przedszkole nr 19 z Oddziałami Integracyjnymi „Razem”, ul. Widok 98a	2 765 252,51 zł	113
Publiczne Przedszkole nr 27 „Radość”, ul. Władysława Reymonta 29	2 796 958,03 zł	150
Publiczne Przedszkole nr 28 „Bajka”, ul. Cmentarna 1/3	1 926 121,07 zł	91
Publiczne Przedszkole nr 30 im. Krasnala Hałabały, ul. Legionów 29	2 811 527,63 zł	135
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19, ul. Budowlanych 2	12 084 820,51 zł	146
Szkoła Podstawowa nr 20 przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. L. Perzyny, ul. Poznańska 79	1 488 690,25 zł	5

<i>Nazwa jednostki budżetowej</i>	<i>wydatki</i>	<i>liczba uczniów</i>
I Liceum Ogólnokształcące im. A. Asnyka, ul. Grodzka 1	7 655 180,43 zł	633
II Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki, ul. Szkolna 5	11 605 152,94 zł	665
III Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika, ul. T. Kościuszki 10	10 249 516,41 zł	783
IV Liceum Ogólnokształcące im. Ignacego Jana Paderewskiego, ul. Widok 96	9 530 413,97 zł	814
V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego, ul. Piskorzewie 6	7 896 500,93 zł	421
Zespół Szkół Ponadpodstawowych, ul. Rzemieślnicza 6	15 204 353,20 zł	775
Zespół Szkół Zawodowych, ul. Wąska 13	5 611 134,98 zł	375
Zespół Szkół Ekonomicznych, ul. Legionów 6	8 927 963,33 zł	513
Zespół Szkół Techniczno-Elektronicznych, ul. Częstochowska 99	11 111 634,02 zł	730
Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Janka Bytnara „Rudego”, ul. Wodna 11/13	10 126 040,35 zł	553
Zespół Szkół Samochodowych im. S. Staszica, ul. 3 Maja 18	8 121 742,92 zł	479
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1, ul. Kordeckiego 17a	10 071 837,71 zł	129
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2, ul. Kordeckiego 19	10 910 404,12 zł	105
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1, ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 3b	4 192 961,69 zł	-
Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 3	2 360 626,65 zł	-
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, ul. Handlowa 9	8 604 860,62 zł	86
Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia, pl. Jana Pawła II 9	6 957 742,75 zł	312

Dotacje udzielone na działalność oświatową w 2024 roku

<i>nazwa dotowanego podmiotu</i>	<i>kwota dotacji</i>
Niepubliczne Przedszkole „Misia Uszatka”, ul. Młynarska 20	1 421 823,34 zł
Niepubliczne Przedszkole „Bajka”, ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 3a	2 045 319,17 zł
Niepubliczne Przedszkole „Zielone Łąki”, ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 19A	2 135 447,96 zł
Niepubliczne Przedszkole „Pluszaki” z oddziałami specjalnymi, ul. Asnyka 6A	6 689 124,86 zł
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Kaliskiego Stowarzyszenia Oświatowego „Eduktor”, al. Wojska Polskiego 29	968 261,88 zł
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna „Olanka”, ul. Fabryczna 1	531 806,24 zł
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna „Olanka”, ul. Częstochowska 23a	1 579 777,36 zł
Niepubliczna Szkoła Podstawowa z oddziałami Specjalnymi „Edukal”, ul. Wrocławska 12-14	4 950 490,44 zł
Przedszkole Integracyjne Sióstr Felicjanek, ul. Kordeckiego 3a	4 920 183,05 zł
Niepubliczne Przedszkole z Oddziałami Terapeutycznymi „Papilio”, ul. Łódzka 50	1 844 364,55 zł
Niepubliczne Przedszkole im. M. Konopnickiej, ul. Ostrowska 62	1 687 866,04 zł
Przedszkole Niepubliczne „Szczęśliwa Trzynastka”, ul. Krótka 9	1 804 928,08 zł
Przedszkole Niepubliczne „Bursztynowy Zamek”, ul. Browarna 2	4 592 677,28 zł
Anglojęzyczne Niepubliczne Przedszkole „Oleńka”, ul. Jarzębinowa 12	1 576 199,22 zł
Anglojęzyczne Niepubliczne Przedszkole „Rainbow”, ul. Jana Długosza 15	3 606 498,24 zł
Anglojęzyczne Niepubliczne Przedszkole „Butterfly”, ul. Częstochowska 145	2 254 496,24 zł
Niepubliczne Anglojęzyczne Przedszkole Artystyczne PlayArt, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 34A	865 380,41 zł
Niepubliczne Przedszkole „Pluszowy Miś”, ul. Robotnicza 5	1 736 394,73 zł
Niepubliczne Przedszkole „Jacka i Agatki”, ul. Serbinowska 21	1 984 513,81 zł

<i>nazwa dotowanego podmiotu</i>	<i>kwota dotacji</i>
Niepubliczne Przedszkole „Niezapominajka”, ul. Warszawska 8	1 743 286,33 zł
Niepubliczne Przedszkole KID'S ACADEMY, ul. Polna 92/96	1 528 370,28 zł
Niepubliczne Przedszkole „Radosne Przedszkole”, ul. Wrocławska 51	1 015 838,98 zł
Niepubliczne Przedszkole „Stokrotka”, ul. Korczak 17	1 121 265,83 zł
Przedszkole nr 2 „Tęczowa Kraina”, Park Miejski 1	2 459 090,05 zł
Publiczne Przedszkole Sióstr Nazaretanek, ul. Harcerska 1	2 600 230,52 zł
Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Świat”, ul. Babina 16	1 796 409,42 zł
Niepubliczne Przedszkole „Kolorowy Świat”, ul. Lubelska 22/26	545 999,03 zł
Niepubliczne Przedszkole „Calineczka”, al. Wojska Polskiego 30	2 481 163,66 zł
Niepubliczne Przedszkole „Jagiellończyk”, ul. Skalmierzycka 2A	200 764,64 zł
Niepubliczne Przedszkole Integracyjne im. Róży i Liska, ul. Wrocławska 12-14	299 404,07 zł
Przedszkole „Kolorowy Wiatraczek”, ul. Złota 94	496 904,69 zł
Prywatna Szkoła Podstawowa „Jagiellończyk”, ul. Skalmierzycka 2A	1 995 510,04 zł
Szkoła Podstawowa Sióstr Nazaretanek, ul. Harcerska 1	1 934 822,17 zł
Technikum im. św. Józefa, ul. Złota 144a	13 781 025,18 zł
Technikum TEB Edukacja w Kaliszu, al. Wolności 25	5 113 991,47 zł
Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu „Żak”, Główny Rynek 2	672 043,07 zł
Policealna Szkoła Opieki Medycznej „Żak”, Główny Rynek 2	213 316,70 zł
Szkoła Policealna Medyczna „Żak”, Główny Rynek 2	353 172,27 zł
Szkoła Policealna Kaliskie Centrum Edukacji, al. Wolności 12	59 783,48 zł
Medyczna Szkoła Policealna Kaliskie Centrum Edukacji al. Wolności 12	1 128 322,75 zł
Szkoła Policealna Cosinus Plus, ul. Majkowska 11	849 073,19 zł
Medyczna Szkoła Policealna Cosinus, ul. Majkowska 11	1 012 930,18 zł
Plus – Szkoła Policealna, ul. Górnośląska 60-62	121 274,09 zł

<i>nazwa dotowanego podmiotu</i>	<i>kwota dotacji</i>
Plus – Medyczna Szkoła Policealna, ul. Górnośląska 60-62	2 546 624,88 zł
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak”, Główny Rynek 2	29 754,78 zł
Liceum Ogólnokształcące „Jagiellończyk”, ul. Skalmierzycka 2A	911 232,03 zł
Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące „Jagiellończyk” - Szkoła Mistrzostwa Sportowego Związku Piłki Ręcznej w Polsce, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24	609 135,68 zł
Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Cosinus Plus”, ul. Majkowska 11	21 773,40 zł
Liceum Ogólnokształcące TEB Edukacja, al. Wolności 25	735 885,21 zł
Plus – Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Górnośląska 60-62	2220,84 zł
Specjalne Niepubliczne Technikum Informatyczne św. Józefa, ul. Poznańska 26	361 315,50 zł
Niepubliczna Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna św. Józefa, ul. Poznańska 26	815 540,70 zł
Niepubliczna Szkoła Policealna TEB Edukacja, Al. Wolności 25	721 599,20 zł
Szkoła Branżowa I Stopnia „Cosinus”, ul. Majkowska 11	99 415,60 zł
Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, ul. Nowy świat 4	98 447,00 zł
Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska Hufiec, ul. Legionów 42	73 377,00 zł
Klub Niepełnosprawnych „START”, ul. Łódzka 19	28 121,00 zł
Kaliski Klub karate Kyokushinkai, ul. Widok 93/48	7300,00 zł
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Dom Miłosierdzia św. Józefa, ul. Poznańska 26	4 696 130,31 zł
Kaliski Szkolny Związek Sportowy w Kaliszu, ul. Podmiejska 9a	180 000,00 zł
Fundacja Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu „Dolina Lotnicza”, ul. Akademicka 8, Rzeszów	120 000,00 zł
KKS 1925 Kalisz Sp. z o.o. ul. Metalowców 13	9800,00 zł
Stowarzyszenie KKS Włóknierz 1925 Kalisz, ul. Łódzka 19-29	22 580 zł
Klub UKS „DZIEWIĄTKA” OSRIR Kalisz ul. Żwirki i Wigury 13	19 997,00 zł
Klub Sportowy i Tańca i Akrobatyki L'Art, ul. Obozowa 4	19 487 zł

Uchwały Rady Miasta

- Uchwała nr IX/119/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przyjęcia „Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach w Kaliszu”.

Programy finansowane ze środków Unii Europejskiej w 2024 roku

„Nauczyciele też się uczą! Zainspirowani nauczyciele motywują swoich uczniów”

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 68 162,98 zł.

- Uchwałą nr LXXIV/1074/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 marca 2024 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 68 162,98 zł. Wykonanie stanowi 86,12% planu.

Umowa nr 2023-1-PL01-KA122-SCH-000115764 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla szkoły Szkoły Podstawowej nr 1 w Kaliszu.

Czas realizacji zadania to okres od 31 grudnia 2023 r. do 29 czerwca 2025 r.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 58 704,38 zł, tj. 86,12% planu wydatkowano na koszty związane z wyjazdem nauczycieli na szkolenie do Hiszpanii i Włoch. Program realizowany był zgodnie z zawartą umową.

„Mobilność edukacyjna w ramach projektu Erasmus+ Sektor Edukacja szkolna”

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 200 335,28 zł.

- Uchwałą nr X/138/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 19 grudnia 2024 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 200 335,28 zł. Wykonanie stanowi 0,99% planu.

Umowa Nr 2024-1-PL01-KA121-SCH-000206767 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla Szkoły Podstawowej nr 7 w Kaliszu.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 1984,89 zł, tj. 0,99% planu poniesiono na koszty związane z wizytą przygotowawczą uczestników programu w Hiszpanii.

Czas realizacji zadania to okres od 1 czerwca 2024 r. do 31 sierpnia 2025 r.

Program realizowany był zgodnie z zawartą umową.

„Świat jest na wyciągnięcie ręki”

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 223 148,93 zł.

- Uchwałą nr LXXIII/1060/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 lutego 2024 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok zwiększono plan wydatków o kwotę 178 519,14 zł (środki niewykorzystane w 2023 r.).

Umowa Nr 2022-2-PL01-KA122-SCH-000100594 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją Programu ERASMUS+ i Europejskiego Korpusu Solidarności z siedzibą w Warszawie a miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Kaliszu.

Czas realizacji zadania to okres od 30 listopada 2023 r. do 29 listopada 2024 roku.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 218 529,73 zł, tj. 97,9% planu przeznaczono na wizytę przygotowawczą nauczycieli i udział w grupowej mobilności uczniów w Neapolu oraz szkolenie kadry nauczycielskiej na Malcie.

„Świat jest na wyciągnięcie ręki (BIS)”

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 272 965,85 zł.

- Uchwałą nr LXXV/1090/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 kwietnia 2024 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 272 965,85 zł.

Umowa Nr 2023-1-PL01-KA122-SCH-000134447 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją Programu ERASMUS+ i Europejskiego Korpusu Solidarności z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Kaliszu.

Czas realizacji zadania to okres od 31 grudnia 2023 r. do 30 grudnia 2024 r.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 219 262,25 zł, tj. 80,3% planu przeznaczono na warsztaty przygotowawcze do grupowej mobilności zagranicznej i udział w grupowej mobilności uczniów w Portugalii oraz szkolenie kadry nauczycielskiej na Malcie.

„Praktyka czyni mistrza”

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 251 994,66 zł.

- Uchwałą nr LXXIV/1074/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 marca 2024 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 251.994,66 zł. Wykonanie stanowi 100,00% planu.

Umowa nr 2023-1-PL01-KA122-VET-000148036 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Kaliszu.

Czas realizacji zadania to okres od 29 września 2023 r. do 28 stycznia 2025 r.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 251 994,66 zł, tj. 100,00% planu poniesiono na koszty związane z wyjazdem 16 uczniów i 3 nauczycieli do Włoch (Rimini).

Program realizowany był zgodnie z zawartą umową.

„Rozciągnij swój umysł”

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 208 279,47 zł.

- Uchwałą nr LXXV/1090/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 kwietnia 2024 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 208 279,47 zł. Wykonanie stanowi 100,00% planu.

Umowa nr 2023-1-PL01-KA122-SCH-000143853 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla III Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu.

Czas realizacji zadania to okres od 31 grudnia 2023 r. do 29 czerwca 2025 r.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 208 279,47 zł, tj. 100,00% planu poniesiono na wyjazdy szkoleniowe, w których udział wzięło 14 nauczycieli w następujących krajach: Malta, Hiszpania, Irlandia, Włochy, Cypr.

Program realizowany był zgodnie z zawartą umową.

"Zachowania i dobre samopoczucie w szkole i w życiu"

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 12 441,30 zł.

- Uchwałą nr VIII/107/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 października 2024 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 12 441,30 zł.

Umowa nr 2024-1-FR01-KA210-SCH-000256765 zawarta pomiędzy Association de Saint-Sauveur de Mazamet, 23 rue de la Vanne 81200 Mazamet – Francja a V Liceum Ogólnokształcącym w Kaliszu.

Czas realizacji zadania to okres od 2 września 2024 r. do 1 marca 2026 r.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 12 002,59 zł, tj. 96,47% planu poniesiono na koszty związane z wyjazdem do Ceseny we Włoszech.

Program realizowany był zgodnie z zawartą umową.

Realizacja planu wydatków w ramach Budżetu Obywatelskiego

<i>Projekty osiedlowe</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Wykonanie w zł</i>
	Zakup sprzętu niezbędnego do realizacji projektu LEGO ROBOTYKA – warsztaty dla dzieci i młodzieży, organizowane przez Hufiec ZHP w Kaliszu	38 505,35
	Altana edukacyjna – budowa altany edukacyjnej przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II	69 920,11
	Budowa ogólnodostępnej zabudowanej altany przy budynku Publicznego Przedszkola nr 21 wraz z wymianą drzwi zewnętrznych	126 000,00
	Zielony parking dla rowerów przy Szkole Podstawowej nr 18	138 465,74
	Wiata rowerowa przy kompleksie boisk sportowych w Szczypiornie przy Szkole Podstawowej nr 21 w Kaliszu	32 295,95

7.6. Kultura i sport, program ochrony zabytków

7.6.1. Wydarzenia kulturalne

Obchody roku Marii Dąbrowskiej

– realizacja uchwały nr LXXI/1016/2023 RMK z 28 grudnia 2023 roku w sprawie ustanowienia roku 2024 w Kaliszu Rokiem Marii Dąbrowskiej.

Rok 2024 ogłoszono w Kaliszu rokiem Marii Dąbrowskiej na mocy uchwały nr LXXI/1016/2023 Rady Miasta Kalisza z 28 grudnia 2023. W ramach obchodów zaplanowano liczne wydarzenia kulturalne i edukacyjne. Powołano Komitet Obchodów, w skład którego weszli m.in. przedstawiciele instytucji kultury, organizacji pozarządowych, szkół oraz samorządu. Pracami Komitetu kierował wiceprezydent Grzegorz Kulawinek, a koordynacja programu powierzona została Wydziałowi Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki.

Obchody poświęcone Marii Dąbrowskiej rozpoczęło styczniowe spotkanie. W ramach obchodów odbyły się następujące wydarzenia:

- 23 stycznia Kaliska Rada Kobiet zorganizowała spotkanie w dworku Marii Dąbrowskiej w Russowie. Michał Miklas, kurator wystawy i autor książki „Trudne związki”, opowiadał o życiu uczuciowym i związkach pisarki.
- 20 marca, uczniowie kaliskich szkół oraz mieszkańcy wspólnie zatańczyli niezapomnianego „Walca Barbary”. Utwór skomponowany przez Waldemara Kazaneckiego do filmu „Noce i dnie” w reż. Jerzego Antczaka wykonali muzycy z Liskowa i Mycielina. Organizatorami wydarzenia byli szkoła Tańca Sieraszewski Dance oraz Miasto Kalisz.

- 5 kwietnia, podczas wiosennego uruchomienia fontanny „Noce i dnie”, znajdującej się przy wejściu do Parku Miejskiego, mieszkańcy usłyszeli walca w wykonaniu zespołu fletowego Państwowej Szkoły Muzycznej im. H. Melcera. Klimat dawnych lat odtworzyli uczniowie Studium Animatorów Kultury i pracownicy Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Asnyka w strojach z epoki. Wydarzeniu towarzyszyła muzyka filmowa i konkursy z nagrodami.

- W kwietniu PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego i Szkoła Podstawowa nr 4 w Kaliszu udostępniły wystawę „Znana i nieznana Maria Dąbrowska”. Ekspozycję chętnie odwiedzali czytelnicy, a także młodzież i dzieci uczestniczące w zajęciach edukacyjnych poświęconych autorce „Nocy i dni”.

- Również w kwietniu, wystawę noszącą tytuł „Kody Marii Dąbrowskiej”, zawierającą odniesienia QR do przestrzeni wirtualnej, opracowało i udostępniło Policealne Studium Animatorów Kultury w Kaliszu. Można ją było zobaczyć zarówno w Kaliszu, jak i w Ostrowie Wielkopolskim. W obu miastach pokazano również prezentację sceniczną „Zimę 1883 – narracja Bogumiła”. Zainscenizowane fragmenty „Nocy i dni” prezentowane były w PSAK, w IV Liceum Ogólnokształcącym w Kaliszu oraz w Zespole Szkół Technicznych w Ostrowie Wlkp.

- By upamiętnić 59. rocznicę śmierci Marii Dąbrowskiej, odbył się plenerowy pokaz filmu Jerzego Antczaka „Noce i dnie”, opowiadającego o losach Bogumiła i Barbary Niechciców na przełomie XIX i XX wieku, aż do wybuchu I wojny światowej.

- Temat „Maria Dąbrowska i jej związki z Kaliszem” był jednym z najczęściej wybieranych w 30. edycji konkursu „Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego”, organizowanego przez Archiwum Państwowe w Kaliszu. Uczestnicy, uczniowie szkół podstawowych i średnich, przygotowali zróżnicowane formy prac: filmy, albumy, makiety i opracowania piśmienne. Uroczyste podsumowanie i wręczenie nagród odbyło się w czerwcu 2024 r. w ratuszu, a w sierpniu udostępniono wystawę online prezentującą wyróżnione prace.

- W czerwcu uczestnicy rajdu „Odjazdowy bibliotekarz” odwiedzili dwór w Russowie. Wydarzenie obejmowało słodki poczęstunek, grill, bookcrossing, zwiedzanie dworku oraz możliwość zapisania się do biblioteki. Odbył

się także konkurs wiedzy o Marii Dąbrowskiej z nagrodami książkowymi. Na zakończenie uczestnicy otrzymali pamiątki i wzięli udział w spotkaniu z Sylwią Chwedorczuk, autorką książki „Kowalska. Ta od Dąbrowskiej”, zorganizowanym w ramach cyklu „Literatura na trawie”. Organizatorem wydarzenia był oddział Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej – Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie.

- W wakacje, w Filii nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej dostępna była wystawa „Herstorie: marsz, marsz Dąbrowska”, składająca się z kolaży, które w formie moodboardów tworzyły blog osobisty pisarki, zachowany zgodnie z aktualnymi trendami w klimacie lifestylowym. Pomysł wystawy narodził się z lektury „Dzienników” Marii Dąbrowskiej, jako swoisty autoportret pisarki, ale również materiał przedstawiający obraz czasów, w których żyła.

- W lipcu 2024 r. w dworku Marii Dąbrowskiej w Russowie odbyła się cykliczna „Niedziela u Niechciców” z koncertami, spektaklem, muzyką taneczną i stoiskami stylizowanymi na epokę „Nocy i dni”. Towarzyszyła jej wystawa plenerowa, przygotowana przez Kaliskie Stowarzyszenie Fotograficzne Perspektywa i Miasto Kalisz, której bohaterowie pozowali w stylizowanych strojach historycznych.

- We wrześniu Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej zorganizowało w Russowie konferencję „Dąbrowska. Czytanie polityczne”, a w październiku obchody 135. rocznicy urodzin pisarki. Celem wydarzeń było ukazanie Marii Dąbrowskiej jako zaangażowanej artystki i rozmówczyni w dyskusjach o współczesnych problemach. Urodzinowe spotkanie uświetniły anegdota, zwiedzanie z przewodnikiem i jubileuszowy tort.

- 11 października Filharmonia Kaliska zorganizowała „Koncert pamięci Marii Dąbrowskiej” pod batutą maestro Rubena Silvy i z udziałem skrzypka Krzysztofa Jakowicza, prezentując utwory ulubionych kompozytorów pisarki: Bacha, Mozarta i Beethovena.

- By uczcić 135. rocznicę urodzin Marii Dąbrowskiej Archiwum Państwowe w Kaliszu uruchomiło internetową wystawę „Maria Dąbrowska w archiwaliach”, prezentującą dokumenty dotyczące rodziny Szumskich oraz działalności pisarki. Pokazano m.in. akty urodzenia, wpisy hipoteczne, fotografie oraz materiały edukacyjne.

- W październiku Pedagogiczna Biblioteka Publiczna zorganizowała spotkanie z biografką Mariolą Pryzwan, poświęcone książce „Wypisałam całą siebie: Maria Dąbrowska we wspomnieniach i listach”. Wydano także folder turystyczny „Śladami nocy i dni – Kaliniec-Kalisz” oraz druk bibliofilski z przemówieniem Dąbrowskiej z okazji nadania jej tytułu doktora honoris causa UW. Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk opublikowało również książkę „Maria Dąbrowska (1889–1965)” w serii „Kaliszanie”.

- W szkołach, zwłaszcza w SP nr 4 im. Marii Dąbrowskiej, odbywały się działania edukacyjne: zajęcia, konkursy, gry miejskie i wystawy. Inicjatywy realizowały też lokalne instytucje kultury, w tym Muzeum Okręgowe, MBP im. Adama Asnyka i Archiwum Państwowe.

- Dodatkowe wydarzenia odbywały się poza oficjalnym programem. Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM przygotował koncert „Barwy dźwięku Dąbrowska”, połączony z grafiką i fragmentami „Dzienników” autorki. Pomysłodawczynią i wykonawczynią była prof. UAM dr hab. Joanna Kaczmarek-Bieżyńska.

Konkurs ofert – realizacja w 2024 roku uchwały nr LXX/998/2023 r. Rady Miasta Kalisza z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia „Programu współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok”.

27 lutego 2024 r. rozstrzygnięto otwarty konkursu ofert na realizację w 2024 roku zadań publicznych Miasta Kalisza w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wraz z udzieleniem wsparcia finansowego w formie dotacji z budżetu, ogłoszonego na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023, poz 571 t.j.). Konkurs został ogłoszony przez Prezydenta Miasta Kalisza – Zarządzenie nr 10/2024 z dnia 5 stycznia 2024 r. w sprawie ustalenia treści ogłoszenia dotyczącego otwartego konkursu ofert na realizację w 2024 roku zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Na konkurs złożono 45 ofert, z czego 1 nie spełniła wymogów formalnych. 22 podmioty otrzymały dotacje z budżetu Miasta, a łączna kwota dotacji przyznanych w 2024 r. to 275 000 zł.

Dofinansowanie otrzymały podmioty, które zrealizowały projekty o najwyższych walorach artystycznych, służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców Kalisza, w tym m.in. festiwale muzyczne, konkursy i wystawy, dofinansowano zadania popularyzujące sztukę i dziedzictwo kulturowe Kalisza oraz postaci wybitnych Kaliszan w formie niekomercyjnych i niskonakładowych wydawnictw, dotacje przyznano też na realizację projektów z zakresu edukacji kulturalnej, a także na projekty artystyczne organizowane w przestrzeni miejskiej, w tym w okresie wakacyjnym, a także na organizację koncertów z okazji świąt państwowych i obchodów rocznicowych.

Nagrody Prezydenta Miasta Kalisza za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury – realizacja uchwały nr LXXI/1017/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia dorocznych nagród Prezydenta Miasta Kalisza za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz określenia szczegółowych warunków i trybu ich przyznawania.

W 2024 roku, podsumowując sezon 2023/2024, Prezydent Miasta Kalisza przyznał 8 nagród indywidualnych finansowych w dziedzinie muzyki, animacji kultury, tańca, teatru i filmu oraz popularyzacji i ochrony dziedzictwa kulturowego w wys. 7,500 tys. zł/os., na łączną kwotę 60 tys. zł (100% środków zaplanowanych w budżecie na ten cel). Wręczono 8 listów gratulacyjnych, 1 nagrodę rzeczową w wysokości 500 zł, 9 tytułów Mecenasa Kultury w sezonie 2023/2024 oraz 13 wyróżnień za wspieranie działań kulturalnych w Kaliszu dla donatorów kultury. Wręczono również 4 statuetki z okazji jubileuszy działalności artystycznej.

Stypendia Prezydenta Miasta Kalisza 2023 – realizacja uchwały nr LI/698/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania Stypendium Kulturalnego Prezydenta Miasta Kalisza:

- liczba złożonych wniosków: 18 (muzyka, sztuki wizualne, teatr i film, animacja i edukacja teatralna oraz literatura)
- liczba wniosków odrzuconych z przyczyn formalnych: 1,
- liczba wniosków, na realizację których przyznano stypendium: 6,
- łączna kwota stypendiów przyznanych na rok 2024 – 60 000,00 zł, co stanowi 100% kwoty przeznaczonej na ten cel w budżecie Miasta Kalisza na rok 2024.

Pomoc finansowa dla województwa wielkopolskiego – realizacja uchwały nr LXXII/1035/2024 RMK z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej województwu wielkopolskiemu na zadania z zakresu kultury w 2024 roku w wysokości 310 000 zł z przeznaczeniem na wsparcie działań realizowanych przez wymienione niżej instytucje kultury:

1. Teatr im. W. Bogusławskiego w Kaliszu w kwocie 250 000 zł na organizację 64. Kaliskich Spotkań Teatralnych,
2. Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu w kwocie 50 000 zł w zakresie:
  - a. organizacji 51. Międzynarodowego Festiwalu Pianistów Jazzowych (25 000 zł),
  - b. organizacji 31. Międzynarodowego Festiwalu Artystycznych Działań Ulicznych „LA STRADA” (25 000 zł),
3. Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej w Kaliszu w kwocie 10 000 zł na organizację wystawy z okazji 110-lecia założenia Muzeum Ziemi Kaliskiej pn. „Początek”.

Wybrane imprezy kulturalne współorganizowane przez Miasto w 2024 r.

- Obchody Roku Marii Dąbrowskiej – wystawy, spotkania, prelekcje, pokaz filmu „Noce i Dnie” pod ratuszem, strojenie fortepianu na koncert, wydanie, druku bibliofilskiego Maria Dąbrowska,
- 32. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- koncert Myslovitz,
- koncert kolęd i pastorałek w Katedrze Kaliskiej oraz w kościele oo. Franciszkanów,
- koncert walentynkowy „The best of Kalisz” w Auli Uniwersytetu Kaliskiego,
- zakończenie Karnawału dla dorosłych na OSRiR,
- koncert Grzegorza Hyżego z okazji Dnia Kobiet,
- Festiwal Dobra Vanessy Kujawiak,
- karuzela z okazji Świąt Wielkanocnych na placu przed ratuszem,
- konkurs na najpiękniejszą palmę wiekanocną z atrakcjami muzycznymi i pokazem mażorettek,
- koncert Young Multi dla młodzieży oraz koncert Skill Hill,
- organizacja koncertów plenerowych orkiestry dętej w autorskich aranżacjach podczas różnych uroczystości,
- 64. Kaliskie Spotkania Teatralne,
- 31. Międzynarodowy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych „LASTRADA”,
- organizacja sympozjów i konferencji z udziałem środowisk kultury, m.in. akademie dialogu,
- „Wybierz Kalisz na weekend” – zwiedzanie Kalisza zabytkowym autobusem San,
- zakończenie sezonu turystycznego przy Baszcie Dorotce,
- Święto Rzeki Prośny – koncert Filharmonii Kaliskiej „Golden hits of Queen”,
- Europejskie Dni Dziedzictwa z występami zespołów,
- 51. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych,
- pokaz jazdy konnej Szwadronu Kawalerii Ziemi Konińskiej oraz mażorettek podczas Marszu Niepodległości,

- organizacja cyklu imprez kulturalnych Mikołajek na Głównym Rynku z domkiem Mikołaja i licznymi atrakcjami dla dzieci, animacjami oraz fotobudką.

Imprezy dofinansowane w ramach otwartego konkursu ofert na realizację w 2024 roku zadań publicznych Miasta Kalisza w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wraz z udzieleniem wsparcia finansowego w formie dotacji z budżetu:

- Kaliskie Koncerty Akustyczne,
- XV Regionalny Konkurs Plastyczny dla Osób Niepełnosprawnych, Fundacja Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” w Kaliszu,
- popularyzacja muzyki jazzowej wśród mieszkańców Kalisza i okolic poprzez realizację koncertu pod nazwą „Kalisz Słucha Jazz” – koncert z okazji Święta Miasta,
- 45. SCHOLA CANTORUM Międzynarodowy Festiwal Zespołów Muzyki Dawnej im. Tadeusza Krokosa,
- Filmowe Lato w Kaliszu – pokazy kina letniego na placu pod ratuszem,
- XXXI Wielkopolskie Spotkania Chóralne Carmen Sacrum Festival,
- wieczory organowe – VIII Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w Diecezjalnym Sanktuarium Miłosierdzia Bożego,
- XIV Galeria Bezdomna 2024 – wystawa,
- XXII Piknik Militaryny,
- projekty artystyczne organizowane w przestrzeni miejskiej, w tym w okresie wakacyjnym: XIX Letni Festiwal Orkiestr Dętych Południowej Wielkopolski, Roztrąbiony Kalisz, Festyn archeologiczno-historyczny „Europejskie Dni Archeologii”, Kaliski Festiwal Pianistyczny, VI Międzynarodowy Konkurs Wokalny „Viva Calisia-Kalisz 2024”, XII literacka gra miejska Kaliszanie Piszący „Jestem dzieckiem ziemi kaliskiej...” (w 135. rocznicę urodzin Marii Dąbrowskiej);
- realizacja imprez kulturalnych z okazji świąt państwowych i obchodów rocznicowych, organizacja koncertów z okazji świąt państwowych i obchodów rocznicowych,
- koncert mikołajkowy Stowarzyszenia Orkiestry Dętej „Gród nad Prosną” w Kaliszu.

Budżet Obywatelski 2024

1. W ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Kalisza na 2024 rok, Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki zrealizował następujące projekty:
  - 16 koncertów ulicznych letnimi wieczorami: 22 czerwca–3 sierpnia 2024 r., koszt zadania: 58 845 zł,
  - Gwiazdy Disco Polo i zabawa taneczna na Rajskiej Polanie: 3.08.2024 r., koszt zadania: 62 000 zł,
  - Chmielnikowa parada – koncert dwóch marszowych orkiestr dętych: 20 września 2024 r., koszt zadania: 10 000 zł,
  - gra miejska „Oblicza Kalisza” z okazji obchodów Narodowego Święta Niepodległości dla mieszkańców Kalisza: 10.11.2024 r., koszt zadania: 8000 zł.
2. W ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Kalisza na 2024 rok, Miejska Biblioteka Publiczna im.A. Asnyka w Kaliszu otrzymała środki finansowe z budżetu Miasta Kalisza w wysokości 55 000,00 zł na realizację następujących projektów:
  - „Zakup nowości wydawniczych z roku 2023/2024” (książek) dla Biblioteki Głównej Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu”. Kwota dofinansowania – 10 000,00 zł, projekt zrealizowano: zakupiono 311 książek;
  - „Zakup nowości wydawniczych z roku 2023/2024” (książek, audiobooków) dla Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu”. Kwota dofinansowania – 10 000,00 zł, projekt zrealizowano: zakupiono 43 audiobooki na łączną kwotę: 1000,00 zł i 320 książek na łączną kwotę: 9000,00 zł;
  - „Nowości książkowe dla Filii nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu”. Kwota dofinansowania – 9500,00 zł, projekt zrealizowano – zakupiono 311 książek;
  - „Zakup nowości wydawniczych dla Filii nr 6 MBP w Kaliszu”. Kwota dofinansowania – 20 000,00 zł, projekt zrealizowano – zakupiono 742 książek);
  - biblioteczny rajd rowerowy „Odjazdowy Bibliotekarz”. Kwota dofinansowania: 5500,00 zł (projekt zrealizowano).

Ponadto:

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych w 2024 roku:

- 4887 odwiedzających Galerię,
- 48 892 wejść na stronę (odbiorcy online),
- 15 000 odbiorców projektu „Postój ze Sztuką” w przestrzeni miasta,
- 16 wystaw w Galerii,
- 11 wystaw w przestrzeni miejskiej „Postój ze Sztuką”,
- 5 filmów – Kino (na) Sztuki,
- 49 warsztatów i spotkań w Galerii,
- 1 koncert,
- 3 wydarzenia artystyczne (Urodziny Tarasina, Noc Muzeów, Kino (na) Sztuki),
- 3 konkursy ogólnopolskie (PRÓBA 5, 8. Konkurs dla Kuratorów, 39. Konkurs Plastyczny Świat Dziecka),
- 105 zajęć – edukacja artystyczna „Laboratorium Sztuki” (I półrocze: 60 zajęć, II półrocze: 45 zajęć),
- 8 letnich warsztatów artystyczno-ekologicznych Zielona Sztuka – „Szepty Natury'24”.

Filharmonia Kaliska

W 2024 roku Filharmonia Kaliska zgromadziła 11 050 słuchaczy, grając łącznie 38 koncertów, w tym:

- 29 koncertów symfonicznych,
- 9 koncertów kameralnych.

27 z nich koncertów odbyło się w auli koncertowej, natomiast 11 poza nią.

Filharmonia Kaliska w ramach prowadzonych działań edukacyjnych, przeprowadziła 200 Wyjazdowych Audycji Edukacyjnych w szkołach i przedszkolach.

W 2024 roku Filharmonia Kaliska na bieżąco wykonywała naprawy, planowe remonty i konserwacje instrumentów dbając, aby instrumentarium było na możliwie jak najwyższym poziomie. Ponadto zamontowano i uruchomiono w Domu Muzyki nowe kotły CO zakupione na koniec 2023 roku ze środków pozyskanych z MDiKN.

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” i Akcelerator Kultury

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” przy ul. Górnośląskiej 66a odwiedziło około 3000 osób.

Od stycznia do grudnia 2024 roku w „Wieży Ciśnień” zorganizowano 10 wystaw wewnętrznych (w tym 1 pokonkursową), 4 wystawy zewnętrzne, 12 spotkań autorskich, 8 koncertów w ramach cyklu „Ciśnienie na muzykę”.

Akcelerator Kultury przy ul. Nowy Świat 2a odwiedziło około 7000 osób.

- Zorganizowano 15 wystaw, 4 koncerty, 15 warsztatów; 27 seansów kina „Pleo”.
- Imprezy i spotkania organizowane przez organizacje zewnętrzne zgromadziły około 1300 osób.
- Zajęcia prowadzone przez organizacje pożytku publicznego, grupy nieformalne miały około 3000 uczestników.

Informacja Turystyczna

Informacja Turystyczna znajduje się w strukturach Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza.

Liczba osób, które w roku 2024 odwiedziły:

- biuro IT – 10 100,
- wieżę ratuszową – ekspozycję multimedialną: 23 834,
- Centrum Baśni i Legend Kaliskich oraz Lokacji Miasta „Baszta Dorotka” – 2 823.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu

- liczba czytelników zarejestrowanych – 12 940,
- liczba wypożyczeń – 181 389,
- liczba udostępnień na miejscu – 5324,
- liczba uczestników akcji bibliotecznych i odwiedzających placówki: 119 032,
- działalność tradycyjna: 75 spotkań, 226 zajęć edukacyjnych, 12 konkursów i gier, 49 wystaw i 566 innych form akcji bibliotecznych,
- działalność on-line (210 form wideo (Facebook i YouTube), 102 form wideo (TikTok), 1512 postów (Facebook i Instagram), 1095 relacji (Instagram) – których zasięg wyniósł 692 446 odsłon).

7.6.2. Wydarzenia sportowe

Realizacja uchwały nr XI/147/2011 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Miasto Kalisz i ogłoszonych w związku z nią konkursów ofert na realizację w 2024 r. zadań z zakresu rozwoju sportu.

Konkursy obejmowały następujące zadania:

- droga do mistrzostwa poprzez sportowe sukcesy młodych sportowców,
- aktywność Kalisza z udziałem mistrzów sportu,
- utrzymanie i rozwój bazy sportowej,
- rozgrywki ligowe.

Łącznie na ww. ogłoszone konkursy złożono 101 ofert, z czego 3 nie spełniły wymogów formalnych. 35 podmiotów otrzymało dotację z budżetu Miasta, której łączna kwota w 2024 r. to 5 126 693 zł.

Dotacje otrzymały podmioty, które m.in. realizują ciągły proces szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w dyscyplinach sportu zarówno objętych Systemem Sportu Młodzieżowego, jak i nieobjętych regulacjami Systemu Sportu Młodzieżowego, a także będą realizować zadania z zakresu organizacji imprez sportowych na terenie miasta Kalisza:

- droga do mistrzostwa poprzez sportowe sukcesy młodych sportowców – 1 816 981 zł,
- aktywność Kalisza z udziałem mistrzów sportu – 109 712 zł,
- utrzymanie i rozwój bazy sportowej – 500 000 zł,
- rozgrywki ligowe – 2 700 000 zł.

Realizacja uchwały nr LXVI/929/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 22 czerwca 2023 roku w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania przez Prezydenta Miasta Kalisza nagród i wyróżnień sportowych.

Wnioski o przyznanie nagród złożyło 15 uprawnionych podmiotów w tym: radni Rady Miasta Kalisza, kluby sportowe. Powołana przez Prezydenta Miasta Kalisza Komisja ds. nagród sportowych, zaopiniowała kandydatury do nagród pieniężnych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe oraz kandydatury do wyróżnień i nagród pieniężnych dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej w 2024 roku. Nagrody pieniężne otrzymało piętnastu sportowców oraz jeden trener. Łączna kwota nagród to 49 900 zł.

Wydarzenia sportowe 2024 współorganizowane przez miasto

43. Międzynarodowy Bieg Uliczny Ptolemeusza

Na starcie biegu głównego stanęło prawie 1000 zawodników i zawodniczek. Wcześniej tradycyjnie rozegrano biegi dziecięce i młodzieżowe w ramach Małego i Mini Ptolemeusza, w których wzięło udział ponad 700 młodych adeptów biegania.

Półmaraton Nocny Bursztynowa Hellena

29 czerwca odbyła się kolejna, szósta edycja Kaliskiego Półmaratonu Nocnego „Bursztynowa Hellena”. Na starcie ponad 21-kilometrowej trasy przy kaliskiej Arenie stanęło ponad 600 biegaczy. Jako pierwszy na metę wbiegł Krystian Kurowski z Kazimierza Biskupiego, wśród pań tryumfowała Edyta Burakiewicz z Augustowa.

Final Four

Final Four Orlen Pucharu Polski to największa handballowa impreza w Polsce. Od 3 do 5 maja w Kaliszu rywalizowało osiem najlepszych drużyn w kraju – cztery kobiet i cztery mężczyzn.

W wielkim finale Pucharu Polski mężczyzn drużyna Orlen Wisła Płock pokonała Industriad Kielce i zdobyła trzecie z rzędu, a trzynaste w historii klubu trofeum Pucharu Polski. W finale Pucharu Polski Kobiet drużyna KGHM MKS Zagłębie Lubin pokonała MKS FunFloor Lublin i po raz dziewiąty sięgnęła po najwyższe laury.

Kaliski Streetball – XVIII Międzynarodowy Turniej Koszykówki Ulicznej

23-25 sierpnia odbyła się 18. edycja turnieju Kaliski Streetball.

Do Kalisza zjechało 170 drużyn z Polski i zagranicy, m.in. z USA, Belgii i Litwy. Walczyli w turniejach 3x3 w kategoriach OPEN i OPEN PRO. Były także widowiskowe konkursy freestyle i akrobacje pod koszem, czyli konkurs wsadów w Battle 4 Poland. Zawodnicy walczyli także w kategorii 1x1. We wszystkich konkurencjach turnieju wzięło udział kilkaset osób, od młodzieży, która mogła wykazać się w swoich kategoriach wiekowych w turnieju Winiary Młode Orły Basketu, po profesjonalnych koszykarzy z tytułami mistrzowskimi. Było też miasteczko koszykarskie Basket Kids dla kilkuletnich fanów koszykówki i szereg innych atrakcji.

XVI Spływ Twardzieli

Spływ Twardzieli w Kaliszu im. Jana Pasia odbył się po raz szesnasty. Wydarzenie co roku przyciąga śmiałków, którzy chcą poznać siłę własnego charakteru i wytrzymałość organizmu na ekstremalne warunki. 34-osobowa grupa zawodników płynęła cztery kilometry w wodzie o temperaturze 4 stopni, pokonując dystans od mostu kolejowego w Piwonicach do mety przy Teatrze im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu. Udział wzięli uczestnicy z Kalisza, Łodzi, Konina, Piotrkowa Trybunalskiego, Nowej Soli, Powidza i Wilczyna. Najstarszy miał 75 lat, najmłodszy 14.

Formoza Challenge

W Kaliszu, 12 maja, po raz czwarty odbyła się Formoza Challenge, czyli ekstremalny bieg z przeszkodami, firmowany przez komandosów z Jednostki Wojskowej Formoza. Na starcie stanęła rekordowa liczba, ponad tysiąc uczestników. Na trasie liczącej ponad sześć kilometrów organizatorzy przygotowali kilkadziesiąt przeszkód dostosowanych do różnych poziomów trudności – od podstawowego po zaawansowany format ultra, czyli bieg z plecakiem i atrapą karabinu. Nie zabrakło rywalizacji drużynowej. Przygotowano także rywalizację dla najmłodszych, w której każdy jest zwycięzcą.

Triathlon Calisia

25 sierpnia w Kaliszu uczestnicy z całej Polski pływali, biegali i jeździli na rowerach w ramach 6. Calisia Triathlon. Start i meta rywalizacji oraz przebiegająca część atrakcji miały miejsce w sąsiedztwie Kaliskiego Parku Wodnego. Impreza przyciągnęła ponad 500 zawodniczek i zawodników z całego kraju.

„Żyj zdrowo na sportowo”

W ramach festynu, w kaliskim Parku Przyjaźni 8 września, po raz kolejny odbyła się akcja pod hasłem „Żyj zdrowo na sportowo”, czyli stoiska i prezentacja klubów sportowych. Nie zabrakło także prezentacji organizacji pozarządowych, akcji krwiodawstwa, badań profilaktycznych i atrakcji dla najmłodszych. W parku przyjaźni odbyły się również Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w Kickboxingu Full Contact.

Biznes Boxing Polska

Po raz trzeci w Kaliszu odbyła się charytatywna gala boksu z której dochód przekazany został na konto fundacji „Klucz”. Gala Biznes Boxing odbyła się w piątek, 22 listopada w Restauracji Aljo w Kaliszu. Widzowie mogli oglądać 11 walk. Walkę wieczoru stoczyli prezydent Kalisza Krystian Kinastowski i Izu Ugonoh – mistrz Europy i świata amatorów w formule K-1, sześciokrotny mistrz Polski w kick-boxingu, zawodnik MMA. Zakończyła się ona wygraną Izu Ugonoha.

Bieg Noworoczny

1 stycznia odbył się Noworoczny Bieg Rodzinny. Na starcie imprezy pojawiło się ponad 250 osób, by wspólnie przetruchtać 2-kilometrową trasę alejkami Parku Miejskiego i wbiec w 2024 rok.

To rekreacyjna impreza, która integruje całe rodziny i sportowe środowisko Kalisza. Na mecie na wszystkich czekał gorący posiłek, a na zakończenie wśród uczestników rozlosowano kilkadziesiąt nagród rzeczowych ufundowanych przez organizatorów i sponsorów.

Bieg Winiarski

Po raz osiemnasty odbył się Bieg Winiarski w Kaliszu. Główne ściganie leśnymi ścieżkami odbyło się na dystansie dziesięciu kilometrów. Z kolei na pięć kilometrów maszerowali miłośnicy nordic walking. Wcześniej odbyły się biegi z udziałem dzieci i młodzieży, a także bieg rodzinny.

Gravel Summer Sprint Doliną Swędrni

Po raz drugi, 1 czerwca, w Kaliszu odbyły się zawody rowerowe pod hasłem Gravel Summer Sprint Doliną Swędrni 2024. Trasa liczyła ponad 20 kilometrów i wiodła zróżnicowaną nawierzchniowo trasą, a w większości malowniczymi, zielonymi rejonami. Impreza miała charakter rajdu klasyfikowanego – zawodnicy otrzymali numery startowe, a komisja sędziowska mierzyła im czas.

Otylia Swim Cup

W dniach 18-19 maja, po raz drugi, odbyły się w Kaliszu zmagania młodych pływaków. Podczas rywalizacji w ramach imprezy Otylia Swim Cup Kalisz 2024 rywalizowało 307 młodych pływaków z kilkudziesięciu klubów z całego kraju. Zawody odbywały się na pływalni Delfin.

Regaty windsurfingowe

Ponad 60 zawodników i zawodniczek z żeglarskich klubów z Warszawy, Gdańska, Sopotu, Poznania i Kalisza rywalizowało w Ogólnopolskich Regatach Windsurfingowych Kalisz 2024 w dniach 30 maja-2 czerwca. Trzydniowa impreza została rozegrana na akwenie w Szale.

W klasie Techno 5.0 na najwyższym stopniu podium stanął reprezentant gospodarzy Jakub Kaźmierczak.

Socca w kaliskiej Arenie

Reprezentacja Polski wygrała turniej 3DSmart Socca Heroes – Calisia Castle, który rozgrywany był 6 kwietnia w kaliskiej hali Arena. W rozgrywkach brały udział reprezentacje narodowe sześciuosobowej piłki nożnej z Anglii, Niemiec, Francji, a także nasza, polska ekipa, którą prowadzi szkoleniowiec Klaudiusz Hirsch. Polacy w tym turnieju byli niepokonani. Wygrali wszystkie mecze – z Anglią 6:0, z Francją 3:2 i Niemcami 3:1.

Na boisku rywalizowali ze sobą również sportowcy z kilku akademii piłkarskich z naszego regionu: z Prosny Kalisz, Calisii, Akademii Piotra Reissa, KKS-u, AS Amber, Stali Pleszew, Pogoni Nowe Skalmierzyce i Ostrovii Ostrów Wielkopolski.

Knockout Boxing Night

Adam Balski wygrał przez techniczny nokaut w pierwszej rundzie z Arturem Górskim w walce wieczoru gali Knockout Boxing Night 32 w Kaliszu. Stawką pojedynku był pas WBC Francophone wagi bridger. Boksujący przed własną publicznością kaliszanin lepiej wszedł w pojedynek i szybko trafił mocnym uderzeniem z prawej ręki. Górski znalazł się na deskach i chociaż próbował wstać, to nie został dopuszczony do dalszej rywalizacji.

7.6.3. Ochrona i opieka nad zabytkami

Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków

- realizacja uchwały nr XXV/395/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie miasta Kalisza, niestanowiących jego wyłącznej własności (t.j. Dz.Urz.Woj.Wielk. z 2020 r., poz. 5614),

- realizacja uchwały nr LXXIII/1057/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 lutego 2024 roku w sprawie udzielenia w 2024 roku dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie miasta Kalisza.

W trybie pierwszej z uchwał Prezydent Miasta Kalisza ogłosił otwarty nabór wniosków, który trwał w terminie od 3 listopada 2023 roku do 5 grudnia 2023 roku. Wpłynęło 16 wniosków o udzielenie dotacji z budżetu na 2024 rok. Trzyście wniosków spełniło wymogi formalne,

Komisja do rozpatrzenia wniosków o udzielenie dotacji z budżetu Kalisza na 2024 rok na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie miasta Kalisza, powołana zarządzeniem nr 11/2024 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 5 stycznia 2024 roku, na posiedzeniu w dniu 18 stycznia br. dokonała analizy i oceny trzynastu wniosków pod względem merytorycznym i finansowym. Łączna kwota oczekiwanych dotacji wyniosła 1 369 772,05 zł.

W budżecie Kalisza na 2024 rok na dotacje prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków miasta, zaplanowana została łączna kwota 550 000,00 zł (dz. 921 rodz. 92120 § 2720).

Przewodniczący Komisji Wiceprezydent Grzegorz Kulawinek przedstawił Prezydentowi Miasta Kalisza wypracowaną przez Komisję listę rekomendowanych wniosków o udzielenie dotacji z budżetu Kalisza w 2024 roku, zawierającą propozycje wysokości dotacji na poszczególne zadania, w ramach środków finansowych przeznaczonych w budżecie Kalisza na 2024 rok na ten cel. Osiem wniosków dotyczyło prac przy zabytkach rejestrowych, a pięć przy zabytkach ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Rada Miasta Kalisza w 2024 roku przyznała dotacje na realizację 13 zadań na łączną kwotę 550 000,00 zł. Wsparcie finansowe otrzymali: roboty przy zabytkach:

1. ***Prowincja Wielkopolsko-Mazowiecka Towarzystwa Jezusowego w Warszawie***, ul. Narbutta 21 – na wymianę pokrycia dachu nad prezbiterium kościoła pobernardyńskiego pw. Nawiedzenia NMP (obecnie OO. Jezuitów) oraz budynków klasztornych pobernardyńskich (obecnie OO. Jezuitów) w Kaliszu, ul. Stawiszyńska 2 (oprócz dachu nawy kościelnej z przyległym do niej krużgankiem oraz Domu Formacji z łącznikiem) – II etap – wymiana pokrycia dachowego nad budynkami klasztornymi połączona dachowa północna – w wysokości 45 000,00 zł;
2. ***Parafia Rzymskokatolicka św. Gotarda w Kaliszu, ul. Kordeckiego 3*** – na zaimpregnowanie gontowego pokrycia dachowego kościoła filialnego pw. św. Wojciecha na Zawodziu w Kaliszu, przy ul. Bolesława Pobożnego 103 – w wysokości 15 000,00 zł;
3. ***Klasztor OO. Franciszkanów w Kaliszu, ul. Sukiennicza 7*** – na prace konserwatorskie przy ołtarzu bocznym św. Franciszka w kościele św. Stanisława BM w Kaliszu – IV etap – w wysokości 50 000,00 zł;
4. ***Parafia Ewangelicko-Augsburska w Kaliszu, ul. Niecała 10*** – na prowadzenie robót budowlanych muru cmentarza ewangelicko-augsburskiego w Kaliszu, polegających na remoncie fragmentu północnego muru ogrodzeniowego od strony wewnętrznej – II etap – w wysokości 80 000,00 zł;

5. **Parafia Rzymskokatolicka Miłosierdzia Bożego w Kaliszu**, ul. Asnyka 54-56 – na sporządzenie ekspertyzy stanu technicznego i estetycznego budynku zabytkowego kościoła pw. Miłosierdzia Bożego, położonego przy ul. A. Asnyka 54-56 w Kaliszu dla potrzeb sporządzenia i opracowania projektu architektonicznego oraz projektu technicznego – w wysokości 30 000,00 zł;
6. **Robert Mocny** – na prace remontowe zabytkowego budynku mieszkalnego przy ul. Łódzkiej 92 w Kaliszu – I etap – w wysokości 30 000,00 zł;
7. **Marlena Nowicka** – na remont elewacji budynku położonego w Kaliszu przy ul. Poznańskiej 37 – w wysokości 40 000,00 zł;
8. **Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja w Kaliszu**, ul. Kanonicka 5 – na prace konserwatorsko-remontowe kaplicy grobowej rodziny Heinsów na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Górnośląskiej w Kaliszu – III etap – ściany wewnętrzne kaplicy oraz cokół pod figurą Matki Bożej) – w wysokości 40 000,00 zł;
9. **Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja w Kaliszu**, ul. Kanonicka 5 – na prace konserwatorsko-remontowe kaplicy grobowej rodziny Prusinowskich na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Górnośląskiej w Kaliszu – III etap – korpus kaplicy z piaskowca ściany zewnętrzne (bez ściany frontowej) – w wysokości 40 000,00 zł;
10. **Parafii Katedralnej pw. św. Mikołaja w Kaliszu**, ul. Kanonicka 5 – na prace konserwatorskie i restauratorskie muru obronnego przy ul. Parczewskiego w otoczeniu kościoła św. Mikołaja (pomiędzy ul. Kanonicką i Szklarską) – część muru z licem z cegły gotyckiej od strony ulicy Szklarskiej; strona zewnętrzna i wewnętrzna – II etap – w wysokości 65 000,00 zł;
11. **Rzymskokatolicka Parafia Ordynariatu Polowego pw. św. Wojciecha i św. Stanisława w Kaliszu**, ul. Kolegialna 2 – na konserwację ławek – IV etap – w wysokości 25 000,00 zł;
12. **Parafia Prawosławna pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Kaliszu**, ul. Niecała 1 – na kontynuację prac przy malowidłach ściennych (1930 r.) w cerkwi prawosławnej pw. św. App. Piotra i Pawła w Kaliszu – etap VII – prace konserwatorsko-zabezpieczające oraz restauratorskie trzech ścian nawy – w wysokości 60 000,00 zł;
13. **Natalia i Piotr Pietrzykowscy** – na wykonanie pokrycia dachowego na budynku mieszkalnym w Kaliszu przy ul. Adama Asnyka 6 – w wysokości 30 000,00 zł.

7.7. Środowisko

7.7.1. Programy ochrony środowiska

1. „Program ochrony środowiska dla Kalisza – miasta na prawach powiatu na lata 2021 – 2030” zatwierdzony uchwałą nr LI/703/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 marca 2022 r.

Celem sporządzenia Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) polityki ochrony środowiska zgodnie z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Stanowi podstawę, wyznaczając kierunki ochrony środowiska i jest spójny z innymi dokumentami dotyczącymi zagadnień ochrony środowiska JST. Dokument ma przyczynić się do zrównoważonego rozwoju miasta Kalisza uwzględniając pierwszorzędnie kwestie związane z ochroną środowiska. Zawiera analizę stanu środowiska naturalnego na terenie miasta, na podstawie której określono cele, kierunki i zadania wynikające z zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Wskazano również źródła finansowania zaproponowanych działań oraz określono system realizacji Programu. Dla obszarów wymagających interwencji wyznaczono cele, kierunki oraz zadania, które służyć mają poprawie stanu środowiska, oraz ochronie i zachowaniu obecnego stanu wszystkich komponentów środowiska. Obszary interwencji i cele długookresowe określone w Programie to:

1. Ochrona klimatu i powietrza – spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy.
2. Zagrożenie hałasem – ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców gminy.

3. Pola elektromagnetyczne – kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie gminy.
4. Gospodarowanie wodami- zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.
5. Gospodarka wodno – ściekowa–podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową.
6. Zasoby geologiczne – racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż.
7. Gleby – racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – racjonalne gospodarowanie odpadami.
9. Zasoby przyrodnicze – zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody.
10. Zagrożenia poważnymi awariami – minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii.

2. „Program ochrony powietrza dla strefy miasto Kalisz” określony uchwałą nr XXI/392/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 r. Poz. 5955), oraz „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM_{2,5} dla strefy miasto Kalisz” określony uchwałą nr XLIX/975/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 stycznia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2023 r. Poz. 1884)

Celem programów jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza poprzez m.in. ujednolicenie i aktualizację bazy danych o źródłach ciepła na terenie miasta, kontrolę realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści, ochronę i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miasta, edukację ekologiczną czy zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego. Program szczegółowo określa koszty związane z ww. działaniami. Zadaniem programu jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza poprzez m.in. oczyszczanie ulic na mokro (łączna długość ulic – 172,454 km, koszt – 876 911,40 zł), zmianę systemu ogrzewania z węglowego na ekologiczne (gazowe, olejowe, miejski system ciepłowniczy, elektryczne, pompa ciepła), podłączanie mieszkańców do miejskiej sieci ciepłowniczej, zwiększenie udziału zieleni w przestrzeni miasta, rozbudowę zintegrowanego systemu zarządzania ruchem drogowym, termomodernizację budynków mieszkalnych. Programy szczegółowo określały koszty związane z ww. działaniami.

Na podstawie programów, w 2024 roku Miasto Kalisz realizowało działania dążące do poprawy jakości powietrza m.in. przez pomoc mieszkańcom poprzez dofinansowanie do zmiany ogrzewania. Z tej formy pomocy mogły skorzystać:

1. podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych, w szczególności:
  - osoby fizyczne,
  - wspólnoty mieszkaniowe,
  - osoby prawne,
  - przedsiębiorcy;

2. jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Zasady udzielania dotacji określone zostały w uchwale nr XXXVII/549/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji proekologicznych realizowanych przez podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi oraz w uchwale nr II/20/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 maja 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji proekologicznych realizowanych przez podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

W 2024 roku pozytywnie rozpatrzono 58 wniosków mieszkańców Kalisza o refundację poniesionych kosztów za zmianę systemu ogrzewania. Łącznie dotowani zlikwidowali 62 źródła ogrzewania paliwem stałym, takie jak: piece kaflowe, kominki, kotły centralnego ogrzewania i kuchnie węglowe.

Na dofinansowanie przeznaczono z budżetu Miasta Kalisza środki finansowe w wysokości 400 230,37 zł. Prowadzono kontrole dotyczące zmiany systemu ogrzewania z węglowego na ekologiczne. Kontrolowane były nieruchomości, w których dokonano zmiany systemu ogrzewania na ekologiczne (gazowe, elektryczne, olejowe, z miejskiego systemu ciepłowniczego lub na pompę ciepła), a oceniana była poprawność wykonania zadania.

3. Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”- dofinansowany przez Unię Europejską.

W 2024 roku Miasto Kalisz na mocy zawartego porozumienia z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nr 073.200.2021 z 31.05.2021 r. przyjęło 232 wnioski o dofinansowanie, w których beneficjenci zadeklarowali trwałą likwidację 160 źródeł ogrzewania. 133 wnioski dotyczyły działań z zakresu kompleksowej termomodernizacji budynku: zakupu wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, zakupu i montażu ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych i bram garażowych. 64 wnioski

dotyczyły kompleksowej termomodernizacji wraz z wymianą źródła ciepła. Program realizowany będzie w latach 2018–2029. Nabór wniosków w 2024 roku prowadzony był w trybie ciągłym do 28 listopada. Po tym terminie nastąpiła przerwa w przyjmowaniu wyłącznie nowych wniosków o dofinansowanie w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”.

Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania oraz beneficjentów uprawnionych do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania.

Do dofinansowania w ramach Programu kwalifikowane są koszty urządzeń, materiałów i usług.

W Programie określone są maksymalne kwoty dotacji, a ich intensywność jest zależna od dochodów beneficjenta. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej opracował elektroniczną listę Zielonych Urządzeń i Materiałów (ZUM), która zawiera główne materiały i urządzenia zweryfikowane pod kątem zgodności z wymaganiami technicznymi.

4. Zarządzenie nr 318/2024 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 22 maja 2024 r. w sprawie ogłoszenia naboru wniosków o udzielenie dofinansowania w ramach Programu Priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”

Miasto Kalisz od czerwca 2024 r. realizuje program „Ciepłe mieszkanie” na podstawie umowy o dofinansowanie nr 3264/U/400/1890/2023 zawartej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu 21.03.2024 roku.

W roku 2024 złożono 37 wniosków, pozytywnie rozpatrzono 35, a łączna wartość podpisanych umów to 915 500,00 zł. Wnioskowano o likwidację 36 źródeł węglowych. W ramach ww. programu wnioskowano o termomodernizację 19 mieszkań. Suma wypłaconego dofinansowania beneficjentom końcowym wg stanu na 31 grudnia 2024 r. to 12 000,00 zł.

Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Beneficjentami końcowymi są osoby fizyczne określone w części 1–3 programu, tj: właściciele lokali mieszkalnych, uprawnionych z granicznym prawem rzeczowym, najemcy lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy, jeżeli nie wszystkie lokale mieszkalne w tym budynku stanowią własność gminy oraz wspólnoty mieszkaniowe obejmujące od 3 do 7 lokali mieszkalnych określone w części 4 programu. Dofinansowaniem osób fizycznych objęty jest demontaż nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe (tzw. kopciuchów) oraz zakup i montaż źródeł ciepła do celów ogrzewania i ogrzewania ciepłej wody użytkowej (dalej CWU) albo podłączenie lokalu mieszkalnego do efektywnego źródła ciepła w budynku. Warunkowo przy jednoczesnej wymianie źródła ciepła, zakup i montaż wentylacji mechanicznej, zakup i montaż stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie dokumentacji projektowej. Dofinansowanie wspólnot mieszkaniowych obejmuje: demontaż nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe w budynku oraz zakup i montaż wspólnego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i CWU, zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania i/lub CWU, zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi, drzwi/bram garażowych, zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, dokumentacja: wykonanie audytu energetycznego, dokumentacji projektowej oraz wymaganych ekspertyz.

5. Uchwała nr XXXVII/548/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie zadań służących ochronie zasobów wodnych na terenie miasta Kalisza, polegających na gromadzeniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania.

Uchwała określa zasady udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie zasobów wodnych, polegające na gromadzeniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, realizowane na terenie miasta Ka-

lisza w celu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi i przeciwdziałania skutkom suszy. Zatrzymanie wody deszczowej w miejscu jej opadu i lokalne jej zagospodarowanie stanowi rezerwę wody, którą można użyć do podlewania roślin oraz do innych działań, które nie wymagają wykorzystania wody uzdatnionej. Retencjonowanie wody opadowej przeciwdziała marnotrawieniu uzdatnionej wody pitnej do celów, dla których jej używanie jest zbędne, a także ogranicza ryzyko wystąpienia lokalnych podtopień w czasie intensywnych opadów deszczu.

Do korzystania z dotacji uprawnione są podmioty wskazane w art. 403 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, tj.:

1. podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych, w szczególności:
  - a) osoby fizyczne,
  - b) wspólnoty mieszkaniowe,
  - c) osoby prawne,
  - d) przedsiębiorcy;
2. jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Dotacja może być udzielona wyłącznie na dofinansowanie kosztów zakupu zbiornika służącego do zatrzymywania i wykorzystywania wód opadowych i roztopowych i przysługuje na nieruchomości położoną na terenie miasta Kalisza z uregulowanym stanem prawnym, do której beneficjent posiada tytuł prawny. W roku 2024 Miasto Kalisz przeznaczyło na dotację celową dla 100 podmiotów środki finansowe w wysokości 89 417,87 zł.

6. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Program realizowany jest na podstawie V Aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Rada Miasta Kalisza podjęła uchwałę nr XXXIV/495/2020 z dnia 29.12.2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kalisz. Powyższe poprzedzone było uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXIII/650/16 z dnia 31.12.2016 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Kalisz (Dz. Urz. Woj. z 2016 r., poz. 6810), która zachowała moc do dnia 31.12.2020 r., zgodnie z art. 565 ust. 2 ustawy z dnia 20

lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2020 r. poz. 310 ze zm.). Aglomeracja Kalisz obejmuje swym zasięgiem tereny objęte systemem kanalizacji zbiorczej zakończonej oczyszczalnią ścieków w miejscowości Kuchary, w gminie Gołuchów. KPOŚK został opracowany dla wszystkich gmin wchodzących w skład aglomeracji (tj. Kalisz, Nowe Skalmierzyce, część gmin: Opatówek, Gołuchów, Godziesze Wielkie). Celem programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków oraz ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Na terenie Kalisza w 2024 r. liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosiła 86 143, bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe zlokalizowanych było 709, oraz 83 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Gmina Kalisz prowadzi kontrolę nad prawidłową częstotliwością wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych i osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków. Prowadzona jest również ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

W związku z podjęciem uchwały nr XXXIV/495/2020 sporządzono sprawozdanie zbiorcze uwzględniające dane pozyskane z gmin tworzących aglomerację, które przekazano do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu. Pozyskane dane, zawarte w sprawozdaniu, wpisują się w politykę ekologiczną Unii Europejskiej.

Dofinansowanie likwidacji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe wraz z jednoczesnym wykonaniem przyłącza posesji do sieci kanalizacji sanitarnej, by osiągnąć trwały efekt ekologiczny realizowano na podstawie zasad określonych w uchwale nr XXXVII/549/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji proekologicznych realizowanych przez podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Działania w 2024 r. polegały na informowaniu mieszkańców miasta o możliwości uzyskania dofinansowania, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli posesji w ramach obowiązków służbowych. Udzielono dotacji w wysokości 82 237,56 zł na likwidację 28 szt. zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe wraz z jednoczesnym wykonaniem przyłącza posesji do sieci kanalizacji sanitarnej.

7. Uchwała nr XXII/298/2012 z dnia 26 kwietnia 2012 roku w sprawie uchwalenia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Kalisza.

Podstawowym celem programu jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kalisza, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Osiągając ten cel wypełnione zostanie zobowiązanie oczyszczenia terenu państwa z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Miasto Kalisz zakłada usunięcie całej ilości azbestu zgodnie z obowiązującym planem. W związku z tym program zakłada realizację szeregu zadań. Wyznaczoną politykę usuwania wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzić według harmonogramów, w których uwzględniono kolejność wykonywania oraz wskazano odpowiedzialność jednostek, podmiotów za wykonywanie poszczególnych zadań. W programie założono następujące zadania:

- Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została już przeprowadzona.
- Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania realizowana jest poprzez ulotki informacyjne dla mieszkańców.
- Mobilizowanie właścicieli budynków i obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest – edukacja, ulotki informacyjne dot. usuwania wyrobów zawierających azbest.
- Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym w usuwaniu odpadów zawierających azbest.
- Bieżący monitoring realizacji programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

W 2024 roku Miasto Kalisz przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej sfinansowało zadanie polegające na usunięciu, w tym demontażu, transporcie i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kalisza. Zadanie było realizowane na podstawie złożonych wniosków. Na zlecenie Miasta Kalisza z terenu miasta usunięto i unieszkodliwiono 66,340 Mg wyrobów zawierających azbest z 31 nieruchomości. Przeznaczono na ten cel środki w wysokości 45 009,40 zł (w tym: z budżetu Miasta – 21 009,40 zł, z WFOŚiGW – 24 000,00 zł).

8. Uchwała nr XV/236/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 października 2019 r. w sprawie uchwalenia „Planu adaptacji do zmian klimatu Miasta Kalisza do roku 2030”.

„Plan adaptacji do zmian klimatu Miasta Kalisza do roku 2030” został przyjęty uchwałą nr XV/236/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 października 2019 r. Został opracowany na podstawie porozumienia nr UA/137/WSR/2015 z dnia 30 czerwca 2015 r. zawartego między Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Ministra Środowiska, a Miastem Kalisz, reprezentowanym przez Prezydenta Miasta Kalisza, stanowiącego deklarację udziału Miasta Kalisza w projekcie pt.: „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” realizowanym przez Ministra Środowiska w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020. Dokument ten był wykonany w ramach projektu realizowanego przez Ministerstwo Środowiska dla 44 polskich miast i został on zakończony z końcem 2018 roku. W trakcie roku 2019 nastąpiło oficjalne przekazanie dokumentacji, dlatego podjęcie uchwały nastąpiło dopiero pod koniec roku kalendarzowego. Zadanie to powierzono Prezydentowi Miasta Kalisza.

Plan Adaptacji ma na celu przystosowanie Miasta do zmian klimatu, zwiększenie jego odporności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami zmian klimatu, które są obserwowane w mieście i mogą wystąpić w przyszłości. Plan Adaptacji jest powiązany z dokumentami poświęconymi adaptacji do zmian klimatu szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego i regionalnego. Działania adaptacyjne są spójne z polityką UE i kraju w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Wpisują się także w politykę rozwoju wyrażoną w dokumentach strategicznych i planistycznych obowiązujących w Kaliszu.

Celem nadrzędnym planu adaptacji jest ograniczenie negatywnych zmian klimatu poprzez podnoszenie potencjału adaptacyjnego miasta Kalisza w celu zapewnienia rozwoju zrównoważonego miasta i polepszenia jakości życia mieszkańców.

Celami strategicznymi planu adaptacji są:

- uwzględnienie działań adaptacyjnych do zmian klimatu w polityce rozwoju miasta;
- przystosowanie funkcjonowania miasta do zjawisk meteorologicznych

powodujących; zwiększoną koncentrację zanieczyszczeń powietrza (inwersje, MWC – miejska wyspa ciepła);

- wzmacnianie systemu przyrodniczego, jako naturalnego narzędzia adaptacyjnego;
- adaptacja do zagrożeń termicznych (upały, chłody, oblodzenia) – tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu mieszkańców;
- zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w sytuacji ekstremalnych zjawisk hydrologicznych;
- zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w sytuacji ekstremalnych zjawisk klimatycznych.

Cele Planu Adaptacji są realizowane poprzez podjęcie wielu działań adaptacyjnych. Działania adaptacyjne pomogą miastu przystosować się do zmian klimatu redukując podatność przede wszystkim sektorów miasta ocenionych za najbardziej wrażliwe: zdrowia publicznego (w tym grup społecznych szczególnie wrażliwych), gospodarki wodnej, transportu i gospodarki przestrzennej miasta. Dla osiągnięcia efektu synergii w wymienionych sektorach potrzebne są działania w różnych obszarach funkcjonowania miasta – jego organizacji, edukacji i ostrzegania mieszkańców o zagrożeniach oraz rozwiązań technicznych w przestrzeni miasta. W Planie Adaptacji wskazano działania z trzech kategorii:

- działania organizacyjne dotyczą zmian w prawie miejscowym w zakresie np. planowania przestrzennego, organizacji przestrzeni publicznej, tworzenia wytycznych postępowania w sytuacjach wystąpienia zagrożeń klimatycznych, usprawnienia funkcjonowania służb miejskich bądź systemów ostrzegania przed zagrożeniami.
- działania informacyjno-edukacyjne – są to działania wspierające, podnoszące społeczną świadomość klimatyczną i propagujące dobre praktyki adaptacyjne. Pozwalają one uodpornić miasto i jego mieszkańców poprzez odpowiednie programy edukacyjne i zintensyfikowane działania informacyjne.
- działania techniczne – są to działania o charakterze inwestycyjnym obejmujące budowę nowej lub modernizację istniejącej infrastruktury, która przyczynia się do ochrony miasta przed negatywnymi skutkami zmian klimatu.

Plan Adaptacji podlega przeglądowi. Monitorowanie stanu realizacji działań określonych w Planie Adaptacji stanowi źródło informacji na temat postępu realizacji zaplanowanych działań oraz ich przełożenia na realizację wyznaczonego celu nadrzędnego Planu Adaptacji. Ocena postępu realizacji poszczególnych działań adaptacyjnych zawartych w Planie dokonywana jest w okresach dwuletnich. Po dwóch okresach monitoringowych przeprowadza się ewaluację. W procesie ewaluacji wykorzystywane są informacje pochodzące z monitoringu oraz dodatkowe badania ewaluacyjne i wskaźniki kontekstowe. Informację o przebiegu wdrażania planu przedstawia się uwzględniając liczbę działań zainicjowanych, zaplanowanych, realizowanych oraz zrealizowanych z podziałem na działania organizacyjne, informacyjno-edukacyjne oraz techniczne. Kierunek trendu zmian można określić na podstawie poniesionych kosztów z własnego budżetu jednostki oraz kosztów pozyskanych w ramach finansowania zewnętrznego. Podstawą badania ewaluacyjnego jest analiza kształtowania się wartości wskaźników przyjętych do oceny osiągnięcia celów Planu. Wnioski płynące z ewaluacji stanowią podstawę ewentualnej aktualizacji zapisów Planu Adaptacji dla Miasta Kalisza.

W trakcie zbierania niezbędnych danych i informacji na temat realizowanych zadań natrafiono na problemy związane z określeniem wskaźników osiągnięcia celu nadrzędnego Planu Adaptacji w okresie sprawozdawczym. Problemy te wynikały z braku niektórych danych.

Jak wskazano w raporcie ewaluacji realizacji „Planu adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Kalisza do roku 2030”, pozytywnie wzrastają wskaźniki:

- liczby dokumentów strategicznych i planistycznych zaktualizowanych z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu,
- powierzchni wprowadzonych rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury w ramach inwestycji Miasta,
- liczby kilometrów przebudowanych układów kanalizacji deszczowej pod kątem wykorzystania wód opadowych w miejscu ich powstawania lub ich retencjonowania.

Oczekiwany spadek wykazują wskaźniki:

- liczby awarii linii energetycznej spowodowanych czynnikami klimatycznymi,

- liczby dni w roku, w których występuje przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla stężeń dobowych pyłu PM10,
- liczby interwencji straży pożarnej z przyczyn klimatycznych.

Wskaźniki udziału „zielonych przystanków” w ogólnej liczbie przystanków komunikacji miejskiej i liczby stacji monitorujących stan zanieczyszczeń w mieście są na stałym poziomie. Wzrasta współczynnik zużycia wody na jednego mieszkańca.

Nie ma potrzeby dokonania korekty działań oraz wskaźników do osiągnięcia celów nadrzędnych planu adaptacji.

9. Uchwała nr XVI/189/2015 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 20 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia i przyjęcia do realizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Kalisza” oraz aktualizacje (ostatnia zmiana – w sprawie uchwalenia i przyjęcia do realizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Kalisza – Aktualizacja” uchwała nr LVI/787/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 września 2022 r.)

Plan jest dokumentem strategicznym i wyznacza główne cele i kierunki działań w zakresie poprawy jakości powietrza, efektywności energetycznej, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, w tym również gazów cieplarnianych. Dane i założenia z niego wynikające są na bieżąco analizowane i w razie potrzeby aktualizowane.

10. Uchwała Nr LXVII/936/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 7 sierpnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia miasta Kalisza w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2016–2030”

Aktualizacja dotyczyła zmian w zakresie podstaw prawnych, oszacowania bieżącego zapotrzebowania miasta na energię cieplną, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz oszacowanie tego zapotrzebowania w przyszłości.

„Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia miasta Kalisza w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2016–2030” to dokument, który na poziomie strategicznym określa i precyzuje politykę energetyczną gminy. Zawiera on pełną charakterystykę w zakresie źródeł zasilania, sieci przesyłowych i instalacji odbiorczych wraz z bilansem zużycia energii i paliw. Jest to dokument, określający w założonym okresie potrzeby energetyczne Miasta Kalisza oraz możliwości i sposób ich pokrycia.

W ramach projektu dokumentu, do realizacji proponowane są przedsięwzięcia: wymiana oświetlenia publicznego na lampy typu led, wymiana kotłów na ekologiczne, podłączenia do sieci ciepłowniczej, wymiana urządzeń biurowych w budynkach użyteczności publicznej na sprzęt energooszczędny, promowanie wśród mieszkańców i przedsiębiorców zachowań i nawyków proekologicznych oraz termomodernizacje z udziałem odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych, pomp ciepła) budynków mieszkalnych, usługowych, biurowych, przemysłowych i innych indywidualnych właścicieli prowadzących działalność na terenie miasta.

W dokumencie przedstawiono także plany rozwoju, o których mowa w art. 16 ust. 1 prawa energetycznego udostępnione przez przedsiębiorstwa energetyczne oraz wymieniono przedsięwzięcia nierealizowane w ramach projektu dokumentu, tj.

- Energa Operator S.A., Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o. planują podłączenia nowych odbiorców i rozbudowę sieci w tym zakresie,
- Oświetlenie Uliczne i Drogowe sp. z o.o. w Kaliszu – planuje wymianę opraw oświetlenia ulicznego w ramach bieżącej eksploatacji.

Natomiast Plan Rozwoju GAZ-SYSTEM S.A. na lata 2022–2031 zakłada realizację zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa odcinków gazociągu Odołanów–Adamów”.

7.7.2. Gospodarka Komunalna i Zielen Miejska

1. Uchwała nr XVII/301/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Kalisza i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz uchwała nr XXXIV/499/2020 Rady Miasta Kalisz z dnia 29 grudnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Kalisza i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Uchwały określają między innymi rodzaj odpadów, które będą odbierane w zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, rodzaje i ilości pojemników i worków, w które wyposaża się nieruchomości, częstotliwość odbierania odpadów komunalnych, rodzaje odpadów, które mieszkańcy, mogą we własnym zakresie dostarczyć do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Zmiany wprowadzone nową uchwałą mają na celu określenie częstotliwości odbioru mebli i odpadów wielkogabarytowych z zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz zasad funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Zmiany te są zawarte w „Regulaminie przyjmowania odpadów do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych”, stanowiącym załącznik do uchwały i są uszczegółowieniem „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza”.

2. Uchwała nr XXXII/475/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439) rada gminy, w drodze uchwały, zwalnia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących odpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych. Uchwała weszła w życie 1.01.2021 r.

3. Uchwała nr XXXII/474/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rada gminy w drodze uchwały dokonuje wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie ustala stawkę takiej opłaty. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi obejmujące koszty odbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, a także kosztów administracyjnych tego systemu oraz edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami. W uchwale tej podwyższono stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, co będzie się wiązało z wyższymi wpływami do budżetu, a to przyczyni się do pokrycia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi.

4. Uchwała nr IX/126/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 14 maja 2019 r. w sprawie podziału obszaru Miasta Kalisza na sektory, zmieniająca uchwałę nr XXIX/433/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 września 2020 r. w sprawie podziału obszaru miasta Kalisza na sektory.

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439 z późn. zm) gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. W celu zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz wyznaczenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, rada gminy liczącej ponad 10 000 mieszkańców może podjąć uchwałę stanowiącą akt prawa miejscowego, o podziale obszaru gminy na sektory, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców, gęstość zaludnienia na danym terenie oraz obszar możliwy do obsługi przez jednego przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Kierując się ww. przesłankami w celu zapewnienia efektywnego odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, dokonano podziału obszaru miasta na sześć sektorów. Podział ten umożliwi także większą konkurencję na rynku odbioru odpadów komunalnych, przekładającą się na jakość wykonywanych usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Uchwała w sprawie podziału Miasta Kalisza na sektory stanowi akt prawa miejscowego i jest podstawą dalszych działań mających na celu wprowadzenie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Mieście Kaliszu.

5. Obwieszczenie Rady Miasta Kalisza z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały nr XXXVII/547/2021 Rady Miasta Kalisza w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza oraz uchwała nr VIII/99/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 października 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza.

Regulamin ma na celu uszczegółowienie zasad i wymagań dotyczących utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza, obowiązki właścicieli nieruchomości, przedsiębiorcy odbierającego odpady, zadania gminy oraz zarządzającego systemem gospodarowania odpadami. Ponadto precyzuje wymagania w zakresie uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego oraz mycia pojazdów samochodowych poza myjniami. Zadania są na bieżąco realizowane. Zmiana z 2024 r. dot. zmiany częstotliwości pozbywania się odpadów komunalnych – popiołu i żużlu z palenisk domowych z terenu nieruchomości zamieszkałych i nieruchomości mieszanych w tabelach § 13 ust. 1 i 3 załącznika do uchwały Nr XXXVII/547/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza (tj. Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2021 r. poz. 2862). Zmiana ulega częstotliwość odbioru takich odpadów dla nieruchomości zamieszkałych – zabudowa jednorodzinna: „raz na 2 tygodnie w okresie od 1 listopada do 30 kwietnia” na „raz na 2 tygodnie w okresie od 1 października do 30 kwietnia”, dla zabudowy wielolokalowej: „minimum 1 raz w tygodniu w okresie od 1 listopada do 30 kwietnia” na „minimum 1 raz w tygodniu w okresie od 1 października do 30 kwietnia” oraz dla nieruchomości mieszanych: „minimum 1 raz na dwa tygodnie w okresie od 1 listopada do 30 kwietnia” na „minimum 1 raz na dwa tygodnie w okresie od 1 października do 30 kwietnia”. Zmiana z 2024 r. podyktowana jest wnioskami mieszkańców nieruchomości zamieszkałych i nieruchomości mieszanych, którzy zgłaszają potrzebę pozbywania się nagromadzonych odpadów w październiku, z uwagi na częste korzystanie z palenisk. Zmiana regulaminu wprowadza nowe harmonogramy odbioru odpadów od 2025 r.

6. Uchwała nr VIII/100/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 października 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Kalisza i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Konieczność podjęcia niniejszej uchwały, wynikała ze zmiany częstotliwości pozbywania się odpadów komunalnych – popiołu i żużlu z palenisk domowych z terenu nieruchomości zamieszkałych i nieruchomości mieszanych w tabelach § 4 ust. 1 i 2 uchwały nr XVII/301/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Kalisza i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2019 r. poz. 10699). Zmiana była konieczna, z uwagi na ujednolicenie zapisów zawartych w uchwale w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza. Zmiana wprowadza nowe harmonogramy odbioru odpadów od 2025 r.

7. Uchwała nr X/137/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadów komunalnych z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zgodnie z art. 6r ust. 2da ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (Dz. U. z 2024 r. poz. 399), w przypadku gdy środki pochodzące z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi są niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, rada gminy może postanowić, w drodze uchwały, o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W roku 2024 wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie pokrywają kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Powstała różnica pomiędzy dochodami z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi a kosztami funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wynika z wygenerowanej większej ilości odpadów niż szacowana. Wobec tego podjęcie uchwały o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi było zasadne.

8. Uchwała nr LX/861/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

W wyniku wejścia w życie przepisów ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw z dnia 7 lipca 2022 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478) wprowadzono zmiany zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1469 ze zm.) Rada gminy określa, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy oraz za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

Określając górną stawkę opłat za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych, wzięto pod uwagę koszty unieszkodliwienia nieczystości ciekłych. Uwzględniając powyższe, górna stawka opłat za odbiór i przekazanie do unieszkodliwienia 1 m³ nieczystości ciekłych wyniesie odpowiednio:

- 50,00 zł brutto za opróżnianie i transport 1 m³ nieczystości ciekłych, pochodzących ze zbiorników bezodpływowych;
- 70,00 zł brutto za opróżnianie i transport 1 m³ nieczystości ciekłych, pochodzących z osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków.

9. Uchwała nr LXIV/913/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie regulaminu terenów zieleni miejskiej.

Uchwała określa regulamin, tj. zasady i tryb korzystania z terenów zieleni miejskiej i jest dostosowaniem go do zmian zachodzących na skutek prowadzonych inwestycji na terenie miasta, ma również na celu ograniczenie aktów wandalizmu oraz nałożenie na korzystających z ww. terenów obowiązków stosowania określonych norm i zasad zachowania.

10. Uchwała nr LXXIII/1055/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 8.03.2024 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody drzewa uznanego za pomnik przyrody.

Na skutek działania silnego wiatru drzewo uległo wywróceniu do Kanału Bernardyńskiego. Potrzeba zdjęcia ochrony z pomnika przyrody powstała z uwagi na utratę wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody.

Zieleń Miejska – wykonane nasadzenia w 2024 roku

1. „Nasadzenia roślin wieloletnich, drzew i krzewów w zabytkowym Parku Miejskim”:
  - koszt: 140 235,62 zł brutto,
  - zakres: przygotowanie gruntu wraz z wykonaniem nasadzeń 5636 szt. roślin okrywowych i wieloletnich, 3 drzew i 8 krzewów,
  - termin realizacji: 15.11.2024 r.–25.11.2024 r.
2. Nasadzenia roślin cebulowych:
  - koszt: 894,66 zł brutto,
  - zakres prac: nasadzenia 1000 roślin cebulowych (tulipany),
  - termin realizacji: 16.10.2024 r.
3. Utworzenie skweru/zieleńca przy ul. Żeromskiego:
  - koszt: 1085,00 zł brutto,
  - zakres prac: wytyczenie rabat wraz z przygotowaniem terenu oraz wykonanie nasadzeń,
  - termin realizacji: przełom kwietnia i maja 2024 r.
4. Nasadzenia uzupełniające:
  - koszt: 4482,00 zł brutto,
  - zakres prac: nasadzenia drzew na ul. Staszica, Łódzkiej, Szlaku Bursztynowym, Piskorzewie, Asnyka, Kruczej i plantach miejskich,
  - termin realizacji: 14.10.2024 r.
5. Wykonanie nowych nasadzeń:
  - koszt: 988,00 zł brutto,
  - zakres prac: wykonanie nowych nasadzeń w donicach na ul. Śródmiejskiej,
  - termin realizacji: 11.09.2024 r.

Realizacja w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2024 roku

Zadania BO z 2023 r. realizowane w 2024 r.

1. „Zielone płuca – osiedlowy zielony zakątek lawendowy”:
  - koszt realizacji: 4791,74 zł brutto;
  - termin realizacji 15.04.2024 r.–31.05.2024 r.;
  - zakres: przygotowanie terenu działki, zakup i dostarczenie roślin ozdobnych, wykonanie nasadzeń, zakup i montaż ławki.
2. „Zielona metamorfoza ulicy Krzywej” – zadanie zostało podzielone na trzy części:
  - część pierwsza: uporządkowanie i wyznaczenie terenu – koszt 23 760,00 zł brutto, zakres prac: wywiezienie odpadów, usunięcie krzewów, wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych w obrębie koron 4 drzew, wykoszenie działki, zakup i montaż 150 mb obrzeży betonowych (wykonane 2023 r.);
  - część druga: wykonanie nasadzeń – koszt: 6480,00 zł brutto, zakres: wykonanie nasadzeń 12 szt. lipa drobnolistna (wykonane 2023 r.);
  - część trzecia: wysianie łąki kwietnej – koszt realizacji: 21 600,00 zł brutto, wykonanie kwieciń 2024 r., zakres: przygotowanie terenu, wysianie nasion łąki kwietnej.
3. „Ogrody Dobrzeca”:
  - koszt realizacji: 90 010,00 zł brutto;
  - termin realizacji: 25.03.2024 r.–30.04.2024 r.;
  - zakres: oczyszczenie terenu, usunięcie samosiewów, skoszenie terenu, wytyczenie ciągów pieszych, zakup i montaż ławek i koszy na odpady, wykonanie nasadzeń 100 szt. drzew oraz 150 szt. krzewów.
4. „Zieleń na Podmiejskiej”:
  - zadanie zostało zrealizowane przez Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu w ramach zadania pn. „Przebudowa ul. Podmiejskiej na odc. od ul. Górnośląskiej do Ronda Westerplatte – etap I”.

Zadania BO 2024 r.:

1. „Kwiatowe Wzgórza” na Gronach:
  - koszt realizacji: 70 393,54 zł brutto;
  - zakres: przygotowanie projektu dwóch rabat o wymiarach 35 m x 5 m, oczyszczenie i przekopanie terenu, zakup, dostarczenie i posadzenie roślin zgodnie z przedstawioną koncepcją;
  - termin realizacji: do 31.03.2025 r.
2. „Zielona Rogatka – skwer przy skrzyżowaniu ulic Dobrzeckiej i Wojska Polskiego”:
  - koszt realizacji: 25 000,00 zł brutto;
  - termin realizacji: 12.11.2024 r.–29.11.2024 r.;
  - zakres: wytyczenie i budowa alejki, zakup, dostarczenie i posadzenie krzewów (198 szt. ligustru pospolitego) oraz zakup, dostarczenie i montaż kosza na psie odchody.
3. „Zielony skwer przy Blaszkaku (Konopnicka 2-4)”:
  - przewidywany termin realizacji do 30.10.2025 r.
  - zakres zadania: oczyszczenie oraz skoszenie terenu o powierzchni 2895,88 m², wytyczenie ciągów pieszych, zakup, dostarczenie i posadzenie roślin (grab pospolity – 17 szt., śliwa wiśniowa 'Pissardii' – 8 szt., ligustr pospolity – 902 szt.), zakup i montaż 8 ławek i 5 koszy na odpady.

7313 łączna liczba wszystkich
nasadzeń zieleni w 2024 r.

 129 drzew

 405 krzewów i krzewinek

 6779 szt. bylin

7.7.3. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

Uchwała nr LXXIV/1066/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności na terenie Kalisza na 2024 rok

Zgodnie z art. 11a ustawy o ochronie zwierząt, rada gminy wypełniając obowiązki zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywania, określa w drodze uchwały corocznie program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Program został przyjęty uchwałą nr LXXIV/1066/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 marca 2024 r.

Celem Programu było stworzenie przez Miasto Kalisz systemu zapobiegania bezdomności w tym sprawowania opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz kotami wolno żyjącymi z terenu miasta Kalisza w 2024 r., objęcie opieką weterynaryjną zwierząt wymagających nagłej pomocy, w tym zwierząt dziko żyjących zagrażających życiu i zdrowiu mieszkańców Kalisza, a także wprowadzenie sterylizacji i kastracji psów i kotów z terenu miasta Kalisza posiadających właściciela. Stosownie do art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt Program obejmuje w szczególności realizację następujących zadań:

1. zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
2. opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie,
3. odławianie bezdomnych zwierząt,
4. obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku dla zwierząt,
5. poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
6. usypianie ślepych miotów,
7. wskazanie gospodarstwa w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
8. zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Zgodnie z art. 11a ust. 3a ustawy o ochronie zwierząt Program obejmuje również plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzę-

ta pozostają, w tym wypadku kotów wolno żyjących bytujących na terenie Kalisza oraz psów i kotów z terenu miasta Kalisza posiadających właściciela. W ramach Programu zostało zrealizowane zadanie polegające na elektronicznym znakowaniu zwierząt w gminie, w tym wypadku kotów wolno żyjących na terenie miasta Kalisza oraz psów i kotów z terenu miasta Kalisza posiadających właściciela. Program realizuje Prezydent za pośrednictwem komórek organizacyjnych Urzędu, w tym: Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Biura Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Kaliszu oraz przy współudziale karmicieli kotów wolno żyjących.

W 2024 r. W ramach Programu zrealizowano następujące zadania:

<i>nazwa zadania</i>	<i>plan na 2024</i>	<i>realizacja w 2024</i>
Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym: sterylizacja i kastracja dokarmianie leczenie	63 400,86 zł 14 953,68 zł 78 792,98 zł	31 385,00 zł 14 814,00 zł 103 885,37 zł
Elektroniczne znakowanie (czipowanie) kotów wolno żyjących	14 301,14 zł	6695,00 zł
Sterylnizacja/kastracja kotów i psów na terenie Miasta Kalisza posiadających właściciela	78 000,32 zł	73 130,00 zł
Elektroniczne znakowanie psów i kotów na terenie Miasta Kalisza posiadających właściciela	2200,18 zł	1505,00 zł
Zapewnienie miejsca dla zwierząt gospodarskich: zapewnienie gotowości przyjęcia zwierzęcia karma dla zwierząt	2000,00 zł	0,00 zł
Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt oraz zwierząt wymagających nagłej pomocy, w tym zwierząt dziko żyjących zagrażają- cych życiu i zdrowiu mieszkańców Kalisza	91 000,80 zł	76 400,00 zł
Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt	420 705,19 zł	590 489,00 zł
Odławianie bezdomnych zwierząt	9054,33 zł	9054,33 zł
Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt	0,00 zł	0,00 zł
Usypianie ślepych miotów	840,00 zł	840,00 zł
Obligatoryjna sterylizacja albo kastracja zwierząt w schronisku	41 900,48 zł	41 900,48 zł
Rozwój wolontariatu aktywnie działającego na rzecz opieki nad bezdomnymi zwierzętami przebywającymi w schronisku i na rzecz promocji ich adopcji	0,00 zł	0,00 zł
RAZEM	817 149,96 zł	950 098,18 zł

7.8. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z/s w Kaliszu zapewnia ciągłość powszechnej dostępności dostaw wody, odbiór ścieków oraz odbiór wód opadowych i roztopowych zlewni kanalizacji ogólnospławnych na terenie Miasta Kalisza.

Spółka działa na podstawie zezwolenia nr WIMK 7033/17/02 z dnia 27 sierpnia 2002 roku wydanego przez Zarząd Miasta Kalisza oraz Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Miasta Kalisza przyjętego uchwałą Nr XLIII/606/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 września 2021 roku. Działalność Spółki oparta jest na rocznym Planie techniczno-ekonomicznym uchwalanym przez Zarząd i zatwierdzanym przez Radę Nadzorczą.

W Polskiej Klasyfikacji Działalności przedmiotem przeważającej działalności Spółki jest odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oznaczone numerem PKD 37.00.Z oraz pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36.00.Z). W ramach tej działalności Spółka prowadziła zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla mieszkańców miasta Kalisza, z czego pozyskiwała przychody stanowiące 83,6% wartości ogółem. Z tytułu opłat dodatkowych za przekroczenia dopuszczalnych parametrów ścieków przemysłowych w wysokości stanowiącej 2,8% przychodów ogółem. Spółka prowadziła także hurtową sprzedaż wody i ścieków dla gmin ościennych, z której przychody stanowiły 5,1% ogółu.

W roku 2024 przedmiotem działalności PWiK Sp. z o.o. były również usługi zapewniające kompleksową obsługę klientów oraz poprawiały efektywność gospodarowania majątkiem niezbędnym do realizacji celów statutowych Spółki jak usługi sprzętowo - transportowe, laboratoryjne, roboty sieciowe i wodomierzowe, usługi projektowe i techniczne, usługa konserwacji kolektorów Spółki Wodno-Ściekowej „PROSNA” oraz obsługa fontanny miejskiej

i tężni solankowej. Z tego tytułu Spółka osiągnęła przychody stanowiące 1,3% ogółu sprzedaży. Usługa bieżącej konserwacji sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej realizowana na mocy umowy z miastem Kalisz, stanowiła 1,3% wartości przychodów. Przychody z tytułu odbioru i transportu odpadów komunalnych stanowiły 2,8% przychodów ogółem. 3% przychodów Spółki stanowiła usługa odbioru wód opadowych i roztopowych kanalizacją ogólnospławną z terenu zlewni miasta Kalisza.

Konieczność utrzymania istniejących zasobów technicznych, zdolności produkcyjnych i przesyłowych oraz zwiększające się wymagania istniejących klientów, powstające zapotrzebowanie na podłączenia i rozszerzenia usług dla nowych klientów stawiają Spółkę w konieczności realizacji szeregu inwestycji mających na celu modernizację i rozbudowę infrastruktury wod-kan na terenie gminy m. Kalisz. Zakres tych przedsięwzięć został zawarty w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2022–2024” zatwierdzonym przez Radę Miasta Kalisza.

Spółka zrealizowała w 2024 roku wszystkie niżej wymienione zaplanowane założenia inwestycyjne:

A. W zakresie modernizacji urządzeń wodno-kanalizacyjnych wykonano:

1. Nazwa zadania: **Wymiana przyłączy wodociągowych**

Realizując zadanie wymieniono 60 szt. przyłączy o długości 1028,00 m. Poniesione nakłady: 873 105,52 zł.

2. Nazwa zadania: **Wymiana rurociągów azbestowo-cementowych.**

Realizując zadanie wybudowano nowe sieci wodociągowe zastępując wycofane z użytkowania rurociągi azbestocementowe:

- w ul. Ostrowska-Handlowa Dz125PERC o dł. 275,20 m,
- w ul. Szeroka-Włókniarzy Dz250PERC o dł. 344,56 m,
- w ul. Widok Dz225PERC o dł. 210,56 m,
- w ul. Gdyńskiej Dz125PERC o dł. 81,09m,
- w ul. Serbinowskiej Dz225PERC o dł. 824,08m, Dz160PERC o dł. 659,60m, Dz125PERC o dł. 131,47m.

Poniesione nakłady: 2 645 571,60 zł.

3. Nazwa zadania: **Modernizacja ujęć i stacji uzdatniania wody**

Realizując zadanie wykonano:

- montaż lampy UV na Pompowni Majków,
- modernizację studni głębinowych na Ujęciu Lis – 5szt.,
- modernizację SCADY SUW Lis,
- modernizację zbiornika wody czystej SUW Poznańska,
- modernizację komory wodociągowej SUW Fabryczna,
- modernizację komór wodociągowych Pompownia Winiary,
- modernizację SZR pompownia Smolna,
- modernizację i rozbudowę istniejącego sterowania SUW Poznańska,
- modernizację rozdzielni SN SUW Poznańska – zakup (realizacja 2025 r.),
- modernizację rozdzielni SN SUW Lis,
- wiercenie studni na ujęciu Lis (prace projektowe i odwierty próbne),
- termomodernizację budynków PWiK (prace projektowe),
- modernizację mostu nad ciekim A na ujęciu Lis (prace projektowe),
- montaż balustrad na zbiornikach WCz SUW Warszawska,
- kompleksową przebudowę SUW Warszawska – prace projektowe.

Poniesione nakłady: 1 408 975,04 zł.

4. Nazwa zadania: **Modernizacja kolektorów kanalizacji sanitarnej metodą bezwykopową**

- kolektor Krępicą Ø1000 o dł. 97,00 m,
- kolektor Krępicą Ø600 o dł. 102,00m,
- kolektor Babina-Planty Ø1000 o dł. 201,00m,
- kolektor Al. Woj. Polskiego Ø500 o dł. 32,00m.

Poniesione nakłady: 855 932,00 zł.

5. Nazwa zadania: **Modernizacja kanałów sanitarnych metodą bezwykopową.**

W ramach zadania zmodernizowano:

- kanał sanitarny Ø200 o dł. 70,00 m w ul. Karpackiej,
- kanał sanitarny Ø200 o dł. 200,00 m w ul. Wyszyńskiego 1,
- kanał sanitarny Ø200 o dł. 175,00 m w ul. Pienińskiej,
- kanał sanitarny Ø200 o dł. 15,00 m w ul. Wyszyńskiego 13,
- kanał sanitarny Ø250 o dł. 125,00 m w ul. Wyszyńskiego 13,
- kanał sanitarny Ø200 o dł. 273,00 m w ul. Wyszyńskiego 21-15,
- modernizacja studni rozprężnych z wykorzystaniem paneli GRP – 6szt.

Poniesione nakłady: 489 472,00 zł.

6. Nazwa zadania: **Budowa pompowni Złota**

Prace projektowe i zakup zasuwy nożowej.

Poniesione nakłady: 100 817,92 zł.

7. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Piwonice**

Realizując zadanie wykonano:

- przebudowę sieci wodociągowej Dz180PERC o dł. 53,05m w ul. Rzymskiej,
- budowę i przebudowę kanalizacji sanitarnej – w ciągu przebudowywanej drogi DW450.

Poniesione nakłady: 1 473 721,97 zł.

8. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Rypinek**

W ramach zadania wykonano:

- przebudowę sieci wodociągowej Dz125PE o dł. 92,56m w ul. Zapiecek.

Poniesione nakłady: 62 758,57 zł.

9. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Kaliniec**

W ramach zadania wykonano:

- przebudowę sieci wodociągowej Dz125PERC o dł. 268,51m w ul. Młynarskiej.

Poniesione nakłady: 287 740,51 zł.

10. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Tyniec**

W ramach zadania wykonano:

- przebudowę kanalizacji sanitarnej w ul. Melcera (prace projektowe),
- przebudowę sieci wodociągowej w ul. Moniuszki-Warszawska w ramach modernizacji ulic.

Poniesione nakłady: 237 189,67 zł.

B. W zakresie budowy nowych urządzeń wodno-kanalizacyjnych, wykonano:

1. Nazwa zadania: **Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej o znaczeniu lokalnym**

Realizując zadanie wykonano prace projektowe dla inwestycji:

- budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ul. Sulisławickiej,
- budowa sieci wodociągowej w ul. Szmaragdowej, Diamentowej i Rubinowej,
- budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Polnej.

Poniesione nakłady: 25 851,46 zł.

2. Nazwa zadania: **Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w strefach inwestycyjnych Miasta**

Realizując zadanie:

- wybudowano sieć wodociągową Dz355PERC o dł. 111,08m w ul. Batalionów Chłopskich,
- wybudowano kanał sanitarny Ø300 kamionka o dł. 114,33m w ul. Batalionów Chłopskich.

Poniesione nakłady: 361 959,57 zł.

3. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Sulisławice**

Realizując zadanie:

- wybudowano sieć wodociągową Dz125PERC o dł. 56,40m w ul. Panoramicznej,
- wykonano prace projektowe dla inwestycji: budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Sulisławickiej.

Poniesione nakłady: 26 405,00 zł

4. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Śródmieście II:**

Realizując zadanie:

- wybudowano kanał sanitarny Ø200PVC o dł. 68,46m w ul. Bankowej.

Poniesione nakłady: 132 886,58 zł.

5. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Winiary**

Realizując zadanie:

- wybudowano kanał sanitarny Ø200PVC o dł. 72,80m wraz z przepompownią ścieków i rurociągiem tłocznym Dz110PE o dł. 134,50m w ul. Łódzkiej.

Poniesione nakłady: 422 938,56 zł.

W ramach „**Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych**”

Spółka zrealizowała zadania opisane wcześniej w części: A pkt. 4); A pkt. 5) oraz B pkt. 4).

W ramach „**W ramach Budżetu Obywatelskiego**”

Spółka w 2024 roku nie realizowała żadnych zadań.

Niezawodność świadczenia usług dostawy wody jest jednym z ważniejszych elementów oceny firmy przez klientów. Decydujące dla tej niezawodności znaczenie ma liczba awarii, czas ich usuwania oraz długość przerw w dostawie wody.

Zapewnienie niezawodności dostaw wody oraz utrzymanie dobrej jej jakości związane jest bezpośrednio ze stanem technicznym sieci wodociągowej. Systematycznie realizowany program wymiany przyłączy wodociągowych oraz wymiana odcinków sieci o podwyższonej awaryjności pozwoliło Spółce zrealizować założone cele jakościowe.

W celu zapewnienia skutecznego odprowadzania ścieków sanitarnych prowadzono prace eksploatacyjne i modernizacyjne. W 2024 roku usunięto 181 zatorów oraz wyczyszczono 46,8 km kanałów sanitarnych i ogólnospławnych samochodami specjalistycznymi.

Wykonano 9,5 km inspekcji kamerą kanałów sanitarnych. Na przepompowniach sanitarnych wykonano czyszczenie łącznie 336 razy. Żadne z podejmowanych działań nie spowodowało braku odbioru ścieków od klientów spółki. Utrzymywany w ostatnich latach niski poziom awaryjności sieci to efekt prowadzonych prac remontowych i modernizacyjnych oraz wymiany przyłączy stalowych na polietylenowe.

W efekcie prowadzonych działań inwestycyjnych łączna długość posiadanych przez PWiK Sp. z o.o. przyłączy stalowych, żeliwnych i PVC zmalała z 3,58 km w 2023 r. do 2,56 km w 2024 r., co stanowi zaledwie 2,1% długości wszystkich przyłączy.

Ponadto, Spółka na zlecenie Urzędu Miasta w Kaliszu, na podstawie umowy, prowadziła w 2024 roku utrzymanie kanalizacji deszczowej należącej do Miasta. Jej długość wg wartości zweryfikowanej na koniec okresu sprawozdawczego wynosiła 111,29 km. Przychody z tytułu eksploatacji sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej oraz przepompowni wyniosły 814,8 tys. zł.

7.9. Działania pomocowe miasta

Mając na uwadze sytuację społeczną na terenie kraju wywołaną konfliktem zbrojnym w Ukrainie, zgodnie z poleceniem Wojewody Wielkopolskiego Miasto Kalisz odpowiedzialne było za organizację pobytu osób – uchodźców z Ukrainy (zbiorowy nocleg i wyżywienie). W 2024 r. kontynuowaliśmy działania mające na celu zabezpieczenie funkcjonowania tzw. punktów zbiorowego pobytu uchodźców z Ukrainy. W oparciu o zawarte umowy do końca 2024 r. funkcjonował jeden obiekt zbiorowego zakwaterowania i wyżywienia uchodźców tj. Centrum księdza Orione przy ul. Kościuszki 24, przy czym do końca czerwca 2024 r., w tym samym zakresie działał jeszcze Dom Studenta Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta S. Wojciechowskiego „Bulionik” przy ul. Łódzkiej 149-153.

Rok poprzedni to również zdarzenia kryzysowe, szczególnie nawałne deszcze, które spowodowały liczne podtopienia. Miasto Kalisz poprzez WZKO zaangażowane było w koordynację działań ratowniczych, mających na celu ograniczenie skutków tych nawałnic. Na potrzeby mieszkańców, przygotowano w sumie kilkaset ton piasku, zlokalizowane w kilku punktach. Pracownicy wydziału, wspólnie ze strażakami z jednostek OSP z terenu miasta wydawali na potrzeby mieszkańców worki, zarówno puste, jak i napełnione piaskiem. W sumie zużyto kilkanaście tysięcy worków.

Najważniejsze wydatki realizowane przez wydział w 2024 r.:

1. Komenda Miejska Policji – 101.353,35 zł – nagrody Prezydenta Miasta Kalisza za osiągnięcia w służbie policjantów Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu i dofinansowanie zakupu samochodu typu SUV.

2. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Kaliszu – 284 597,35 zł (w tym 5000 zł na wypłatę nagród Prezydenta Miasta dla strażaków, 222 097,35 zł na dofinansowanie zakupu samochodu specjalistycznego z drabiną pożarniczą (SD30) z przeznaczeniem dla Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 2 w Kaliszu oraz 57 500 zł na dofinansowanie zakupu urządzenia do testowania i obsługi sprzętu ochrony dróg oddechowych.

3. Ochotnicze Straże Pożarne – 670 110,67 zł, z czego:

dotacje dla jednostek terenowych OSP w terenie miasta Kalisza:

- 15 000 zł dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Kaliszu,
- 74 000 zł dla Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz–Lis,
- 49 615 zł dla Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz–Piwonice,
- 79 000 zł dla Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz–Sulisławice,
- 67 000 zł dla Ochotniczej Straży Pożarnej „Dobrzec” w Kaliszu,
- 25 000 zł dla Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz–Winiary.
- 143 360,00 zł – wypłata ekwiwalentów strażakom OSP z terenu miasta Kalisza, za udział w akcjach ratowniczych oraz ćwiczeniach i szkoleniach, a także środki finansowe na wypłatę corocznych nagród Prezydenta Miasta dla strażaków ochotników,

• Budżet Obywatelski:

- Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego oraz środków ochrony indywidualnej dla OSP Dobrzec w Kaliszu – 99 999,96 zł,
- Zakup umundurowania galowego dla OSP Dobrzec w Kaliszu oraz Orkiestry Dobrzec Działającej przy OSP Dobrzec w Kaliszu – 49 994,80 zł,
- Zakup dla OSP Winiary sprzętu niezbędnego do ratowania mienia, zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz ochrony osób biorących udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych – 37 174,88 zł.

4. Zadania w zakresie ratownictwa górskiego i wodnego – 5956 zł przeznaczono na wykonanie broszur edukacyjnych dla szkół podstawowych – kolorowanek pt. „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”.

5. Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego – 26 661,71 zł.

Powyżej ujęte wydatki przeznaczono na:

- opłaty za prawo do dysponowania częstotliwością,
- zakup plandek, jako uzupełnienie stanu magazynu przeciwpowodziowego,
- interwencyjne udrożnienie cieków wodnych na terenie miasta Kalisza oraz załadunek piasku do mobilnej workownicy, w celu przeciwdziałaniu podtopieniom,

- interwencyjne uzupełnienie i spryzmowanie piasku na cele przeciwpowodziowe,
- zapewnienie posiłków regeneracyjnych dla osób biorących udział w działaniach mających na celu przeciwdziałanie podtopieniom,
- zakup worków polipropylenowych, jako środków zabezpieczenia mieszkańców przed podtopieniami,
- prace konserwatorskie w magazynie przeciwpowodziowym,
- dofinansowanie zakupu pieca grzewczego dla Żłobka Miejskiego w Głuchołazach.

6. **Pomoc społeczna** – 2 160 068,50 zł – pokrycie kosztów zbiorowego zakwaterowania i wyżywienia uchodźców z Ukrainy. Zadanie to zostało w całości sfinansowane z Funduszu Pomocy.

8. Inne jednostki

8.1. Dom Dziecka

Dom Dziecka nr 1

Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego. Placówka realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej pieczy zastępczej. Jest placówką całodobową. W 2024 roku w Domu Dziecka nr 1 w Kaliszu przebywało 14 wychowanków.

Dom Dziecka nr 1 zaspokaja potrzeby wychowanków w zakresie tworzenia odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego oraz emocjonalnego. W tym celu na terenie placówki prowadzone są zajęcia socjalizujące, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne oraz przygotowujące do życia społecznego. W Domu Dziecka nr 1 w Kaliszu w 2024 roku prowadzony był cykl spotkań „Bezpieczeństwo w sieci” dotyczący korzystania z sieci internetowej i mediów społecznościowych. Prowadzone były również zajęcia i spotkania z zakresu profilaktyki zdrowotnej i uzależnień oraz zajęcia mające na celu wyrobienie w dzieciach nawyku oszczędzania i zwrócenia uwagi na ochronę środowiska prowadzone w ramach projektu „Lemka”.

W ramach projektu „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”, części programu w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, priorytet 6: Fundusze europejskie dla Wielkopolski o silniejszym wymiarze społecznym (EFS+), działanie 6.15 Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej, 5 wychowanków korzystało z dodatkowej nauki j. angielskiego.

W ramach swojej działalności Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu podejmuje czynności w celu powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Placówka zapewnia również odpowiednie warunki bytowe wychowankom. W 2024 roku wymieniono w niektórych pokojach mieszkalnych meble i część wyposażenia pokoi dla wychowanków. Z funduszy pozyskanych od sponsorów wyremontowano salę gimnastyczną oraz przeprowadzono remont korytarza.

Poprzez swoją działalność Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu realizuje w niektórych aspektach zadania programów miejskich funkcjonujących w Kaliszu.

W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2025, dwójce pracowników bierze udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2024 roku Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu współpracował z 2 asystentami rodziny wychowanków przebywających w placówce, realizując w ten sposób Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kalisza na lata 2022-2024 w zakresie pracy zespołowej na rzecz rodziny, współpracy asystenta rodziny z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W ramach Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024 w części dotyczącej celu: usamodzielnienie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu w 2024 roku opracował 2 indywidualne programy usamodzielnienia wychowanka i zaktualizował 2 takie programy.

W 2024 roku kadra pedagogiczna brała udział w cyklu szkoleń prowadzonych przez Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

Dom Dziecka nr 2

Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego. Placówka realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej pieczy zastępczej. Jest placówką całodobową. W 2024 roku w Domu Dziecka nr 2 w Kaliszu przebywało 14 wychowanków.

Dom Dziecka nr 2 zaspokaja potrzeby wychowanków w zakresie tworzenia odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego oraz emocjonalnego. W tym celu na terenie placówki prowadzone są zajęcia socjalizujące, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne oraz przygotowujące do życia społecznego. W Domu Dziecka nr 2 w Kaliszu w 2024 roku prowadzony był cykl spotkań „Bezpieczeństwo w sieci” dotyczący korzystania z sieci internetowej i mediów społecznościowych. Prowadzone były również zajęcia i spotkania z zakresu profilaktyki zdrowotnej i uzależnień oraz zajęcia mające na celu wyrobienie w dzieciach nawyku oszczędzania i zwrócenia uwagi na ochronę środowiska prowadzone w ramach projektu „Lemka”.

W ramach projektu „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”, części programu w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, priorytet 6: Fundusze europejskie dla Wielkopolski o silniejszym wymiarze społecznym (EFS+), działanie 6.15 Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej, 8 wychowanków korzystało z dodatkowej nauki j. angielskiego.

W ramach swojej działalności Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu podejmuje czynności w celu powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Placówka zapewnia również odpowiednie warunki bytowe wychowankom. W 2024 roku wymieniono w niektórych pokojach mieszkalnych meble i część wyposażenia pokoi dla wychowanków. Z funduszy pozyskanych od sponsorów wyremontowano świetlicę, salę gimnastyczną oraz przeprowadzono remont korytarza.

Poprzez swoją działalność Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu realizuje w niektórych aspektach zadania programów miejskich funkcjonujących w Kaliszu.

W 2024 roku Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu współpracował z 1 asystentem rodziny wychowanków przebywających w placówce, realizując w ten sposób Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kalisza na lata 2022-2024 w zakresie

pracy zespołowej na rzecz rodziny, współpracy asystenta rodziny z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W ramach Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024, w części dotyczącej celu: usamodzielnienie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu w 2024 roku opracował 2 indywidualne programy usamodzielnienia wychowanka.

W 2024 roku kadra pedagogiczna brała udział w cyklu szkoleń prowadzonych przez Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

Dom Dziecka nr 3

Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego. Placówka realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej pieczy zastępczej. Jest placówką całodobową. W 2024 roku w Domu Dziecka nr 3 w Kaliszu przebywało 10 wychowanków.

Dom Dziecka nr 3 zaspokaja potrzeby wychowanków w zakresie tworzenia odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego oraz emocjonalnego. W tym celu na terenie placówki prowadzone są zajęcia socjalizujące, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne oraz przygotowujące do życia społecznego. W Domu Dziecka nr 3 w Kaliszu w 2024 roku prowadzony był cykl spotkań „Bezpieczeństwo w sieci” dotyczący korzystania z sieci internetowej i mediów społecznościowych. Prowadzone były również zajęcia i spotkania z zakresu profilaktyki zdrowotnej i uzależnień oraz zajęcia mające na celu wyrobienie w dzieciach nawyku oszczędzania i zwrócenia uwagi na ochronę środowiska prowadzone w ramach projektu „Lemka”.

W ramach projektu „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”, części programu w ramach programu Fundusze

Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027,, priorytet 6: Fundusze europejskie dla Wielkopolski o silniejszym wymiarze społecznym (EFS+), działanie 6.15 Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej, 3 wychowanków korzystało z dodatkowej nauki j. angielskiego.

W ramach swojej działalności Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu podejmuje czynności w celu powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Placówka zapewnia również odpowiednie warunki bytowe wychowankom. W 2024 roku wymieniono w niektórych pokojach mieszkalnych meble i część wyposażenia pokoi dla wychowanków z funduszy pozyskanych od sponsorów.

Poprzez swoją działalność Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu realizuje w niektórych aspektach zadania programów miejskich funkcjonujących w Kaliszu.

W 2024 roku Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu współpracował z 1 asystentem rodziny wychowanków przebywających w placówce, realizując w ten sposób Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kalisza na lata 2022-2024 w zakresie pracy zespołowej na rzecz rodziny, współpracy asystenta rodziny z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W ramach Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024 w części dotyczącej celu: usamodzielnienie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu w 2024 roku opracował 1 indywidualny program usamodzielnienia wychowanka.

W 2024 roku kadra pedagogiczna brała udział w cyklu szkoleń prowadzonych przez Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

8.2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MOPS wywiązał się w 2024 roku ze swoich obowiązków dotyczących udzielania pomocy potrzebującym mieszkańcom Kalisza. Podejmowane działania odpowiadały i nadal odpowiadają na potrzeby starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych z różnych przyczyn mieszkańców miasta Kalisza. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zrealizował założone cele, wskazane między innymi w „Strategii Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku”.

Cel strategiczny: 2. Miasto atrakcyjne do życia

2.2. Cel operacyjny: Wysoka jakość i dostępność usług społecznych

Świadczenie pomocy społecznej dla osób w wieku 60+, w tym realizacja podstawowych, ustawowo obowiązkowych usług opiekuńczych oraz dodatkowych programów finansowanych ze środków MRPiS, Wojewody Wielkopolskiego bądź dotacji celowych z budżetu państwa pn. „Korpus wsparcia Seniorów”, „Opieka wytchnieniowa”, „Posiłek w szkole i w domu”, „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością”, Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”, „Asystent rodziny w 2024 roku”, „Wsparcie powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej”, projekt w ramach programu „Od zależności ku samodzielności”, a także projekt finansowany ze środków unijnych i budżetu państwa pn. „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”. Odpowiedzią na zawarte w celu 2.2. problemu jest stała działalność MOPS, w tym zadania realizowane przez Klub Senior+, Klub Integracji Społecznej.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiadał na potrzeby mieszkańców wskazane m.in. w: Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023-2027, czy Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026, co zostało opisane na wcześniejszych stronach raportu.

W roku 2024 w zakresie projektów realizowanych ze środków krajowych i unijnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące działania:

1. Wieloletni program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2021-2025.
2. Programu współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024.
3. Miejski Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023-2027.
4. Program opieki wytchnieniowej w ramach Funduszu Solidarnościowego (Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym, Dz.U.2024 poz. 1848 t.j.).
5. Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Kalisza na lata 2018-2025 (zwana dalej SRPS).
6. Program Korpus Wsparcia Seniorów w ramach funduszu celowego budżetu państwa.
7. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.
9. Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028”.
10. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024.
11. Program Wspierania Rodziny w mieście Kaliszu na lata 2022-2024.
12. Program Asystent Rodziny w 2024 roku (Uchwała nr 1462 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r.).
13. Strategia Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku.
14. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2021-2025.
15. Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024 w ramach Funduszu Solidarnościowego.
16. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026.

Poniższe działania realizowane w 2024 roku odpowiadają na założenia powyżej opisanych programów, strategii i polityk:

- Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej **„Korpus Wsparcia Seniorów”** na rok 2024.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w roku 2024 realizował program „Korpus Wsparcia Seniorów” organizowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach środków z budżetu państwa. Adresatami programu byli seniorzy w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, zgłaszające się zarówno przez ogólnopolską infolinię, jak również bezpośrednio do ośrodka pomocy społecznej. Program był realizowany w podziale na dwa moduły.

Moduł I w postaci zapewnienia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej na terenie miasta Kalisza. Usługi sąsiedzkie obejmowały, zgodnie z zapisami programu pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Gmina realizowała program poprzez rekrutację potencjalnych uczestników przez wypełnienie dokumentów rekrutacyjnych, następnie przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydanie decyzji administracyjnej dot. otrzymania usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich w ramach programu pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024. Weryfikowano opiekunów, zapewniono szkolenia z pierwszej pomocy osobom nie posiadającym takich umiejętności. W ramach Modułu I ze wsparcia skorzystały łącznie 23 osoby (początkowo planowano tylko 10 środowisk zgodnie z zapisami Programu), w tym wymiar godzin wsparcia początkowo wynosił 5 godzin/tydzień. Dzięki zaoszczędzonym środkom zwiększono liczbę osób objętych wsparciem, a także, w trudnych przypadkach osobom samotnym, chorym zwiększono wymiar przyznanych godzin do 7 godzin w tygodniu. Jednocześnie zachowano zapisy KWS 2024, aby dofinansowanie ze środków programu na jeden miesiąc dla jed-

nego środowiska nie przekroczyło 800 zł, a pozostałą kwotę wynagrodzeń dla opiekunów pokrywało Miasto z własnych środków. Opiekunowie otrzymywali 30,85 zł brutto za godzinę pracy.

Moduł II realizowany przez podmiot zewnętrzny, w ramach którego zakupiono dodatkowo 5 opasek bezpieczeństwa oraz opłacono abonament za usługę obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa, w tym od stycznia do grudnia za 117 opasek co miesiąc. Ilość obsługiwanych opasek zmniejszyła się z 121 do 114, ponieważ pracownicy socjalnie nie byli w stanie ich odzyskać od rodzin zmarłych uczestników programu. W niektórych przypadkach opaski zostały zgubione przez osoby starsze, nieświadome odpowiedzialności za posiadany sprzęt ze względu na czynniki takie jak nasilenie objawów choroby.

Program przyczynił się do wsparcia gminy w zapewnieniu ww. usług wsparcia dla osób powyżej 60. roku życia na terenie Miasta Kalisza. Wśród osób korzystających z programu nastąpiła poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania poprzez realizację ww. form wsparcia, a szczególnie dzięki dostępowi do „opieki na odległość”.

Całkowita wartość programu wyniosła 112 008,67 zł, w tym Moduł I łącznie 74 624,47 zł, Moduł II łącznie 37 384,20 zł. Dofinansowanie łącznie wyniosło 80 646,11 zł, w tym Moduł I – 58 011,11 zł, Moduł II – 22 635,00 zł. Wkład własny łącznie 31 362,56 zł, w tym w podziale na: Moduł I – 16 613,36 zł, Moduł II – 14 749,20 zł. Zwróciliśmy kwotę niewykorzystanej dotacji w wysokości 12 416,93 zł, w tym niewykorzystanej dotacji z Modułu I: 7387,18 zł, z Modułu II: 3596,73 zł oraz odsetki w wysokości 1433,02 zł.

• Program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2024”

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa – edycja 2024”. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem niepełnosprawności lub osobami dorosłymi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym. W ramach opieki wytchnieniowej

w formie dziennej możliwe było wsparcie 61 członków rodzin osób z niepełnosprawnościami (53 osób dorosłych oraz 8 dzieci) poprzez usługę opiekunów, którzy pomogli im w codziennych obowiązkach lub zapewнили im czasowe zastępstwo w opiece nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Czas, który zyskali członkowie rodzin osób z niepełnosprawnościami mogli przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw osobistych, urzędowych, etc. Jest to bardzo ważny aspekt usługi wytchnieniowej dla opiekunów sprawujących, nierzadko, całodobowo opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, co znacznie obciąża ich kondycję psychofizyczną. Opieka wytchnieniowa realizowana była jako opieka dzienna sprawowana w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Usługę świadczyły osoby, posiadające odpowiednie kwalifikacje lub wskazane przez członków rodzin, jako odpowiednio do tego przygotowane.

W ramach opieki wytchnieniowej w formie całodobowej wsparciem objęto 5 osób, w tym 1 dziecko i 4 osoby dorosłe. Wsparcie w postaci opieki całodobowej wykonano poprzez zlecenie usług opieki wytchnieniowej w postaci 14-dniowego turnusu dla osoby z niepełnosprawnościami w placówkach zapewniających całodobową opiekę, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zgodnie z umową Program otrzymał finansowanie w kwocie 392 904,00 zł (w tym 360 000,00 zł na zatrudnienie opiekunów w ramach opieki dziennej oraz 25 200,00 zł na zapewnienie usługi całodobowej a także 7704,00 zł na obsługę programu). Wydatkowano łącznie: 389 073,54 zł (w tym opieka dzienna: 357 312,05 zł, całodobowa: 24 080,00 zł oraz koszt obsługi programu 7681,49 zł). Zwrócono łącznie 8085,71 zł, w tym z niewykorzystanej dotacji w wysokości 3830,46 zł (w tym z opieki dziennej: 2687,95 zł, całodobowej: 1120,00 zł oraz obsługi programu: 22,51 zł) oraz odsetki bankowe w wysokości 4254,71 zł.

• Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024”

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację w 2024 roku usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu

niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym do wyżej wymienionych oraz dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Zgodnie z umową nr 32/2024/AOON Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w łącznej kwocie 1 723 290,00 zł na realizację zadań określonych w Programie, tj.: możliwość skorzystania przez osoby z niepełnosprawnością z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, stymulowanie osób z niepełnosprawnością do podejmowania aktywności i umożliwienie prawa do niezależnego życia, przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy sportowych, wspieranie niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Zatrudniono 76 asystentów osób niepełnosprawnych, którzy mieli pod opieką 96 osób, z czego 43 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 44 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności, 3 osoby miały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym sprzężonym, a 3 osoby miały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym oraz 3 dzieci w wieku do 16. r.ż. Realizację programu rozpoczęto w lutym 2024 roku, a zakończono w grudniu 2024 roku, zrealizowano 35 785 godzin usług asystenckich. Środki pozyskane w ramach programu wydatkowano na koszty związane z: godzinami usług asystenckich, ubezpieczenie asystenta, koszty dojazdu własnym/innym środkiem transportu, koszty zakupu biletów na wydarzenia kulturalne dla asystenta oraz obsługę programu. Na ten cel wydano 1 693 832,68 zł. Podmiotem realizującym Program był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

• Klub Senior+

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pozyskał w 2021 roku z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanie na zadanie realizowane w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 edy-

cja 2021 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka Senior+”. W 2024 roku Klub Senior+ kontynuował swoją działalność, a z zajęć organizowanych w Klubie skorzystało 12 osób (zgodnie z wytycznymi Programu pn. „Senior+”), lecz ogólna liczba uczestników klubu niejednokrotnie zwiększała się, z uwagi na duże zainteresowanie Seniorów. Otwarcie Klubu Senior+ nastąpiło 29.12.2021 r., a spotkania i zajęcia prowadzone były przez cały 2024 rok i koordynowane były przez dwóch pracowników MOPS. Głównym celem Klubu Senior+ jest aktywizacja społeczna, integracja i włączanie społeczne osób starszych do społeczności lokalnej oraz organizacja wspólnego spędzania czasu wolnego przez Seniorów, ponadto ważne jest zapobieganie poczuciu osamotnienia oraz ćwiczenie pamięci i rozwój umiejętności manualnych osób starszych. Spotkania są zarówno cykliczne, jak i stałe – tematyczne oraz inne związane z wydarzeniami kulturalnymi, sportowymi i edukacyjnymi w mieście Kalisz. W Klubie organizowane są zajęcia edukacyjne, profilaktyczne, ruchowe, rekreacyjne, kulturalne, a także prelekcje, odczyty, wycieczki, wizyty studyjne, imprezy okolicznościowe, spotkania integracyjne, sportowe i kulturalne. Pracownicy Klubu organizują warsztaty kulinarne, rękodzieła, muzyczne, wokalne, informatyczne czy literackie (prezentowanie wierszy autorstwa uczestników).

• Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony w 2005 roku, zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym. Klub znajduje się w siedzibie Ośrodka przy ul. Granicznej 1 A, stąd też wiele osób korzysta ze wsparcia Klubu przy okazji pobytu w Ośrodku (np. poradnictwo, doradztwo zawodowe, uczestnictwo w grupach wsparcia, warsztatach, konsultacjach, spotkaniach okolicznościowych).

Klub Integracji Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku wg ustalonego harmonogramu zajęć. Zajęcia odbywają się zarówno w godzinach popołudniowych jak i popołudniowych. Głównym celem Klubu jest minimalizowanie zagrożeń związanych ze skutkami wykluczenia społecznego poprzez reintegrację społeczną i zawodową umożliwiającą powrót na otwarty rynek pracy. Klienci obejmowani są wsparciem indywidualnym i grupowym.

W 2024 roku z pomocy Klubu Integracji Społecznej skorzystało 417 osób. Na działalność Klubu Integracji Społecznej wydatkowano kwotę 12 000 zł ze środków własnych miasta.

W Klubie Integracji Społecznej odbywało się szereg działań adresowanych do podopiecznych MOPS m.in. konsultacje dla osób uzależnionych oraz dla członków rodzin osób uzależnionych od środków psychoaktywnych. Konsultacje i warsztaty były prowadzone przez certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień. W sumie w 94 spotkaniach brało udział 357 osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem. Celem spotkań było przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnień, nawrotów do uzależnienia i sposobów radzenia sobie z nimi oraz wskazania instytucji działających na rzecz osób uzależnionych i ośrodków stacjonarnego leczenia uzależnień. Spotkania z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, hazardu, leków oraz innych używek i substancji psychoaktywnych odbywały się w kontakcie indywidualnym i grupowym. Spotkania edukacyjne miały na celu podniesienie świadomości na temat problemu uzależnienia oraz wskazanie możliwości zmian postaw i zachowań, również poprzez utrzymanie abstynencji oraz redukcję ryzyka uzależnień. Efektem odbytych spotkań jest znaczny wzrost motywacji osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w placówkach leczenia uzależnień. Wskazywano również członkom rodziny możliwości prawnych działań związanych z uzależnieniami. Spotkania odbywały się trzy razy w tygodniu w godzinach popołudniowych i popołudniowych.

W ramach działalności Klubu Integracji Społecznej zrealizowano projekt wspierający rodziny osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi pn. „Wzajemne wsparcie – działania wspomagające codzienne wyzwania członków rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi”, realizowany w ramach programu „Od zależności ku samodzielności edycja 2024”.

Aktywizacja zawodowa

Klub Integracji Społecznej w roku 2024 organizował spotkania dla osób pozostających bez pracy i korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podczas spotkań tej grupy osób na bieżąco przekazywane były informacje na temat aktualnych ofert pracy i szkoleń oraz możliwości sfinansowania kursów bądź uprawnień zawodowych osobom bezrobotnym. Konsultacje indywidualne i spotkania grupowe dla osób długotrwale bezrobotnych, odbywały się raz w tygodniu we wtorki. Z pomocy skorzystało 60 osób. Zajęcia

miały na celu poznanie własnego potencjału zawodowego, poznanie sposobów skutecznej autoprezentacji, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej oraz tworzenie profesjonalnego CV oraz nauka sposobów poszukiwania ofert pracy. Ponadto tematem spotkań były także opinie na temat przebiegu prac społecznie użytecznych organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza. Wykonywanie prac społecznie użytecznych rozpoczęto 1 kwietnia 2024 r., a zakończono 30 września 2024 r. Realizacja wydatków na wypłatę wynagrodzeń dla 30 osób zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych nastąpiła od 1.05.2024 r. Wydatek ogółem na realizację tego zadania wyniósł 27 896,48zł.

W 2024 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych było przygotowanych 29 miejsc pracy w takich jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza jak:

- Dom Pomocy Społecznej,
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”,
- Urząd Miasta Kalisza,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Szklono Przedszkolny nr 1,
- Zespół Szklono Przedszkolny nr 2,
- Szkoła Podstawowa nr 10,
- II Liceum Ogólnokształcące,
- Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne,
- Straż Miejska.

Ponadto jedna osoba bezrobotna wykonywała prace społecznie użyteczne w ramach wsparcia opiekuna osoby niepełnosprawnej – członka rodziny w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 4.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opiekujących się osobą ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, posiadającą orzeczoną znaczny stopień niepełnosprawności. Do wykonywania tych prac zostały skierowane osoby zarejestrowane jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Ta forma aktywizacji oprócz zapewnienia uczestnikom możliwości uzyskania środków do życia umożliwia uczestnikom

wejść na rynek pracy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu monitorował przebieg wykonywanych prac i na bieżąco wymieniał informacje związane z realizacją programu w ramach wzajemnej współpracy.

W dniu 4 października 2024 r. Klub Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu zorganizował piknik dla klubowiczów. Kolejne już spotkanie zorganizowano w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz w celu reintegracji i aktywizacji społecznej osób korzystających z pomocy Klubu Integracji Społecznej. Uczestnicy pikniku mieli możliwość rekreacyjnego spędzenia czasu wolnego, edukacji zdrowotnej, przyrodniczej. Piknik odbył się w Leśnym Centrum Edukacyjnym "Las Winiarski". Teren nieodpłatnie udostępniło Nadleśnictwo Kalisz. Ponadto zorganizowano dla uczestników Klubu Integracji Społecznej okolicznościowe spotkania świąteczne Wielkanocne, Wigilijne i Noworoczne.

Organizowanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne

Sąd Rejonowy w Kaliszu kieruje do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej osoby skazane wyrokiem ograniczenia wolności do nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne. Ta forma wykonywania kary ograniczenia wolności orzekana jest dla osób skazanych, w stosunku do których nie zachodzi konieczność odizolowania od społeczeństwa. Do wykonywania tej pracy Sąd Rejonowy w Kaliszu w roku 2024 skierował 91 osoby. Osoby skazane świadczą nieodpłatnie prace porządkowe na terenie i w obiektach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach odbywanej kary orzeczonej wyrokiem Sądu.

• **Program Asystent Rodziny w 2024 roku** – realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W 2024 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło Program Asystent Rodziny w 2024 r., którego celem było przyznanie asystentom rodziny, którzy spełnili warunki określone w Programie dodatku do wynagrodzenia w wysokości do 200 zł brutto miesięcznie i dofinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny do 30% za okres styczeń-grudzień 2024 roku. Kwota otrzymanych środków to 152 216,23 zł, wykorzystano 151 461,23 zł.

• **Program pn. „Wsparcie powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej”.** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał z Funduszu Pracy środki w wysokości 162 120,00 zł. Wykorzystano kwotę w wysokości 139 580,38 zł, pozostałą kwotę – 22 539,62 zł zwrócono. Środki wykorzystane zostały na dofinansowanie dodatków do wynagrodzeń wraz z pochodnymi za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzin prowadzących rodzinne domy dziecka od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku.

• **„Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”**

Miasto Kalisz, z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaliszu jako realizatorem, na mocy umowy partnerskiej z dnia 27.10.2023 r. oraz decyzji o dofinansowaniu przyjętej Uchwałą nr 7442/2023 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 09.11.2023 r. jest jednym z Partnerów projektu pn. „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim” wraz z siedmioma powiatami subregionu kaliskiego. Liderem Projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Projekt realizowany jest w ramach Priorytetu 6: Fundusze europejskie dla Wielkopolski o silniejszym wymiarze społecznym (EFS+), Działania 6.15 Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Całkowita wartość projektu dla wszystkich Partnerów wynosi: 20 589 381,98 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 19 559 912,88 zł, co stanowi 95,00% całkowitej wartości projektu. Dofinansowanie występuje w podziale na środki z Unii Europejskiej w wysokości 14 412 567,38 zł oraz z Budżetu Państwa w kwocie 5 147 345,50 zł. Przewidziany wkład własny wynosi łącznie dla wszystkich Partnerów 1 029 469,10 zł, co stanowi 5,00% całkowitej kwoty projektu.

Całkowita wartość projektu dla Miasta Kalisza w okresie od 1.01.2024 roku do 30.06.2029 roku to: 4 694 483,45 zł, w tym kwota dofinansowania to – 4 459 759,28 zł, co stanowi 95,00% w tym z UE: 3 286 140,18 zł, z BP: 1 173 619,10 zł. Zaplanowany wkład własny stanowią świadczenia na rzecz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w wysokości 234 724,17 zł, co stanowi 5,00% wartości całkowitej projektu.

Celem projektu jest zwiększenie dostępności i poszerzenie zakresu usług wspierających dla 777 osób, tj. dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy

zastępczej oraz pogłębienie/poszerzenie współpracy w ramach 8 powiatowych systemów pieczy zastępczej i ich 80 pracowników, realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w okresie od 1.10.2023 r. do 30.06.2029 r. Projekt realizowany będzie w podregionie kaliskim, tj. mieście Kalisz i w powiatach: jarocińskim, pleszewskim, krotoszyńskim, ostrowskim, ostrzeszowskim, kępińskim, kaliskim.

Miasto Kalisz w 2024 roku w ramach projektu zrealizowało następujące wsparcie:

a) dla osób przebywających w systemie pieczy zastępczej (dzieci i młodzieży), m.in.:

- diagnozy psychofizyczne pogłębione dla 33 dzieci,
- usługi kompensujące opóźnienia: fizjoterapia dla 26 dzieci,
- usługi kompensujące opóźnienia: neuromodulacja – terapia mikropolaryzacji dla 20 dzieci,
- usługi kompensujące opóźnienia: korepetycje grupowe dla dzieci z domów dziecka z terenu Kalisza oraz korepetycje indywidualne z języka angielskiego dla 24 dzieci,
- warsztaty dla 20 wychowanków z zakresu „Przygotowania do dorosłości” (warsztaty z zakresu asertywności, komunikacji, samoobrony, konfliktu i stresu),
- remont oraz wyposażenie mieszkania chronionego przy ul. Zamkowej,
- warsztaty z obszaru przeciwdziałania przemocy dla 5 wychowanków,
- wyjazd integracyjno-edukacyjny dla 29 osób niepełnoletnich,
- zajęcia warsztatowe z psychologiem dla 29 dzieci dot. radzenia sobie z emocjami, asertywności, uzależnienie od Internetu i urządzeń elektronicznych,
- konferencja pn. „Akademia Rodzicielstwa Zastępczego” – w wydarzeniu wzięły udział rodziny zastępcze wraz z dziećmi, kandydaci na rodziny zastępcze, przedstawiciele władz miasta, instytucje i organizacje współpracujące z MOPS w Kaliszu, pracownicy MOPS w Kaliszu oraz wolontariusze i wszystkie osoby zaangażowane w organizację tego wydarzenia. Podczas konferencji odbyły się ciekawe prelekcje związane z tematyką pieczy

zastępczej, wystąpili między innymi dr Przemysław Gąsiorek – psycholog, pedagog terapeuta dzieci i rodzin, dr Justyna Leszka – pedagog specjalny, logopeda, terapeuta dzieci z zaburzeniami rozwoju, certyfikowany terapeuta, i Katarzyna Telega – pedagog, czynny zawodowo mediator, członek Polskiego Centrum Mediacji. Równocześnie z wykładami odbył się piknik dla dzieci podczas którego przygotowano dla nich szereg atrakcji, takich jak: zabawy z animatorami, dmuchańce, malowanie twarzy, kącik plastyczny, warsztaty taneczne i sportowe, wóz strażacki, warsztaty z pierwszej pomocy, warsztaty „wytwórni kreatywności”, a także poczęstunek w postaci przekąsek i grilla,

- roczne vouchery na korzystanie z kompleksu Aqua Park Kalisz dla 20 wychowanków,

- warsztaty dekorowania pierników dla 51 dzieci oraz spotkanie świąteczne;

b) dla osób pełniących funkcje rodziny zastępczej:

- wyjazd integracyjno-edukacyjny dla 21 osób pełnoletnich,
- zajęcia warsztatowe z psychologiem dla 21 dorosłych dot. postaw rodzicielskich oraz umiejętności wychowawczych podczas wyjazdu integracyjnego,
- warsztaty dekorowania pierników dla 21 osób oraz spotkanie świąteczne dla 48 osób,
- grupa wsparcia dla osób pełniących funkcje rodziny zastępczej.

Łącznie na realizację projektu w 2024 roku wydatkowano 494 221,98 zł.

• **„Projekt pn. Wzajemne wsparcie – działania wspomagające codzienne wyzwania członków rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi” realizowany w ramach programu „Od zależności ku samodzielności edycja 2024”**

Wsparcie realizowano od października do grudnia 2024 roku. Wsparciem objęto 25 osób, w tym 12 osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi oraz 13 opiekunów. Zorganizowano 4 aktywności wspólne – wyjście do teatru, rekreacyjne spotkanie z alpakami oraz dwa warsztaty z muzykoterapii. Zorganizowano 16 godzin wsparcia dla 2 grup samopomocowych opiekunów osób z niepełnosprawnością (4 spotkania dwugodzinne na grupę) w listopadzie oraz w grudniu 2024 r. Zorga-

nizowano 16 godzin spotkań/warsztatów dla 12 osób z niepełnosprawnościami intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi. Opiekunowie, którzy wzięli udział w projekcie wykazywali chęć dalszego uczestnictwa w takiej formie spotkań, ponieważ pozwalały one na odpoczynek oraz na zdobyciu poczucia przynależności do grupy. Jako rezultat wskazywały także rozwój osobisty poprzez zwiększenie swojej wiedzy na temat radzenia sobie z presją otoczenia, czy z własnymi, często przytłaczającymi emocjami. Łącznie wydatkowano 52 743,74 zł, w tym 39 943,74 zł dotacji oraz 12 800 zł wkładu własnego. Ostatecznie zwrócono niewykorzystaną kwotę zaoszczędzoną z powodu mniejszej liczby uczestników – 1506,26 zł dotacji oraz odsetki w wysokości 299,84 zł.

• **Rządowe programy: „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”, „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”, „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024–2027”**

Jednostki organizacyjne Miasta Kalisza: Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu, Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu, Środowiskowy Dom Samopomocy Tulipan, Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu, Domy Dziecka nr 1, 2, 3 i Kaliszu; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przystąpiły do realizacji zadań określonych w rządowych programach „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”, „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”, „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024–2027”.

Łączna ilość osób uczestniczących w projektach:

- MOPS Kalisz – 122 osoby,
- Rodziny zastępcze zawodowe – 5 osób,
- Rodzinne Domy Dziecka – 8 osób,

- DPS – 137 osób,
- ŚDS Tulipan – 27 osób,
- COM – 19 osób,
- DDPS w Kaliszu – 11 osób,
- Dom Dziecka nr 1, 2, 3 – 23 osoby.

Programy rządowe finansowane ze środków budżetu państwa oraz Funduszu Pracy w 2024 roku:

1. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”, finansowany z budżetu państwa. Całkowita wartość projektu 1 009 144,52 zł i kwota dofinansowania z budżetu państwa 1 009 144,52 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-II.54.dodatek/G/ps/2024 z 30 września 2024. Adresatami programu byli: pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w Mieście Kaliszu (pracownicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu, pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan”, pracownicy Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu). Czas realizacji programu od 1.07.2024 do 31.12.2024 roku.
2. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”, finansowany z budżetu państwa. Całkowita wartość projektu 950 365,23 zł i kwota dofinansowania z budżetu państwa 950 365,23 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-II.8.dodatek/P/ps/2024 z dnia 9 września 2024. Adresatami programu byli: pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w Mieście Kaliszu (pracownicy Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu). Czas realizacji programu 1.07.2024–31.12.2024 roku.
3. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027” finansowany z budżetu państwa. Całkowita wartość projektu 305 984,60 zł i kwota dofinansowania z budżetu państwa 305 984,60 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-III.946.5.2024.195 z 2 października 2024 roku.

Adresatami programu byli: pracownicy jednostek organizacyjnych jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Mieście Kaliszu (pracownicy Domów Dziecka nr 1, 2, 3 w Kaliszu oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu – DPZ). Czas realizacji programu 1.07.2024–31.12.2024 roku.

4. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027” finansowany z budżetu państwa. Całkowita wartość projektu 61 154,10 zł i kwota dofinansowania z budżetu państwa 61 154,10 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-III.946.5.2024.43 z dn. 2 października 2024. Adresatami programu byli: pracownicy jednostek organizacyjnych jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Mieście Kaliszu (pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu – DAR). Czas realizacji programu 1.07.2024–31.12.2024 roku.

5. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024–2027” ze środków Funduszu Pracy. Całkowita wartość projektu 93 595,80 zł i kwota dofinansowania ze środków Funduszu Pracy 93 595,80 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-III.946.4.2024.8 z dnia 9 września 2024 roku. Adresatami programu były: osoby pełniące funkcję rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Czas realizacji programu od 1.07.2024 do 31.12.2024 roku.

• Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028

Celem tego programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Z pomocy w formie dożywiania w 2024 roku skorzystały 1192 osoby, w tym 865 dzieci, wśród których 140 dzieci objętych było pomocą na wniosek dyrektorów szkół, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej. W ramach programu wypłacono rodzinom świadczenia pieniężne dla 248 osób w kwocie 119 050,00 zł. Na realizację całego zadania wydatkowano kwotę 2 076 153,00 zł (w tym ze środków własnych kwotę 877 082,00 zł oraz z dotacji Wojewody Wielkopolskiego kwotę 1 199 071,00 zł).

• Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (FEPŻ)

W okresie od 1 grudnia 2023 do 30 września 2024 miał miejsce Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu rozpowszechniają informacje o możliwości uzyskania pomocy w ramach tego Programu wśród osób korzystających z pomocy społecznej oraz wydają skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej. Do współpracy na terenie naszego miasta przystąpiły dwie organizacje, tj.: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu i Caritas Diecezji Kaliskiej. Pracownicy socjalni w ramach podprogramu 2023 wydali 1070 skierowań na żywność, a z pomocy skorzystało łącznie 2248 osób.

W ramach podprogramu prowadzono warsztaty dla osób korzystających z pomocy żywnościowej dotyczące zdrowego żywienia oraz edukacji ekonomicznej.

Skierowanie na żywność mogły otrzymać osoby, których dochód nie przekraczał 265% kwoty kryterium dochodowego ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej, tj. w przypadku osób samotnie gospodarujących 2676,50 zł, a w przypadku rodziny 2180,95 zł na osobę w rodzinie oraz zachodzi co najmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, tj. sieroctwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, przemoc domowa, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego czy zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa.

• Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych

Przyznawanie pomocy w formie usług opiekuńczych należy do obowiązkowych zadań własnych gminy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej). Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobom samotnym pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje, natomiast art. 50 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy stanowi, że usługi mogą być przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Oznacza to, że przyznanie usług opiekuńczych

dla osoby mającej rodzinę jest świadczeniem fakultatywnym. W mieście Kaliszu pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 organizacje pozarządowe: Wielkopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Poznaniu ul. Górna Wilda 99 i Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy z siedzibą w Kaliszu ul. Górnośląska 6, które zostały wyłonione w ramach konkursu ofert, przygotowywanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Natomiast dotacja na realizację powierzonego zadania była przekazywana z Urzędu Miejskiego Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych.

Koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy wynosił od 1.01.2024 r. do 30.06.2024 r. – 37,00 zł oraz od 1.07.2024 r. do 31.12.2024 r. – 39,00 zł. Łącznie na realizację usług opiekuńczych w 2024 roku wydatkowano 6 127 782,00 zł.

	2024 r.
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	586
Liczba świadczeń (w godzinach)	161 404

• Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W okresie od 1.01.2024 do 31.12.2024 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dzieci i młodzieży korzystało 99 osób. Na specjalistyczne usługi opiekuńcze wydatkowano w 2024 roku 1 767 000 zł, a środki na zabezpieczenie tej formy pomocy pochodzą od Wojewody Wielkopolskiego. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych świadczyła Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Kaliszu przy ul. Korczak 4 A. Dla dzieci i młodzieży w okresie od 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyła Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu przy ul. Bażanciej 7a, Medikor z siedzibą w Kaliszu przy al. Wojska Polskiego 80, Fundacja Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu ul. Aleja Wojska Polskiego 2a oraz Monika Bażant MB-Alimed FI-ZJOTERAPIA w Kaliszu, ul. Kwiatowa 1.

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków
2024 rok razem	99	23 932	1 767 000,00 zł
dla dorosłych	39	13 642	738 000,00 zł
dla dzieci	60	10 290	1 029 000,00 zł

Zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej

Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku obejmowały:

- zapewnienie gorącego posiłku w ramach zbiorowego żywienia dla osób tego potrzebujących, realizowane przez Caritas Diecezji Kaliskiej dla 324 osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych. Na realizację zadania wydatkowano 315 638,40 zł, w tym 246 000,00 zł z dotacji Miasta Kalisza,
- pomoc żywnościowa dla osób i rodzin tego potrzebujących, realizowana przez Stowarzyszenie Bank Chleba dla ok. 510 osób. Łącznie wydatkowano 289 970,00 zł, w tym dotacja Miasta Kalisza wyniosła 110 000,00 zł,
- pomoc żywnościowa dla osób i rodzin tego potrzebujących, realizowana przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, który udzielił wsparcia w tym zakresie 977 osobom. Na to działania wydatkowano łącznie 245 593,28 zł, w tym 15 000,00 zł z dotacji Miasta Kalisza.
- pomoc rzeczowa dla najuboższych mieszkańców, realizowana przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, który udzielił wsparcia w tym zakresie 184 osobom. Na to działania wydatkowano łącznie 35 051,70 zł, w tym 15 000,00 zł z dotacji Miasta Kalisza.

Powiatowy Program Rozwoju Rodzinnej Pieczy zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024

Uchwałą nr XLVIII/654/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2021 r. przyjęty został Powiatowy Program Rozwoju Rodzinnej Pieczy zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024. W ciągu 2023 r. na terenie miasta Kalisza funkcjonowało 170 rodzin zastępczych w tym: 7 zawodowych rodzin zastępczych, 35 niezawodowych rodzin zastępczych oraz 128 spokrewnionych rodzin zastępczych. W rodzinach zastępczych w 2024 roku przebywało łącznie 242 dzieci.

W 2024 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowało 8 rodzinnych domów dziecka: 5 w Kaliszu, natomiast 3 zgodnie z zawartymi porozumieniami na terenie powiatu kaliskiego. Wraz z końcem września 2024 r. zgodnie z oświadczeniem za porozumieniem stron został rozwiązany jeden z rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie Miasta Kalisza. W rodzinnych domach dziecka przebywało w 2024 roku łącznie 49 dzieci.

W 2024 r. w ramach realizacji celów Powiatowego Programu Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza będących jednocześnie zadaniami organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu (cele 1.1-1.6):

1.1. Promoja rodzicielstwa zastępczego: W ramach kampanii umieszczono informacje o rodzicielstwie zastępczym na stronie internetowej MOPS w Kaliszu oraz na stronach Urzędu Miasta Kalisza. Udzielano wywiadów dotyczących rodzicielstwa zastępczego dla lokalnych stacji radiowych (Radio Eska, Radio Rodzina) oraz dla kanału internetowego: „Kanał z serducha” – materiały są dostępne na profilach na Facebooku oraz na portalu Youtube.

Ulotki i plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze zostały rozwieszone i pozostawiane w szkołach, przychodniach, przedszkolach, żłobkach, punktach handlowo-usługowych oraz instytucjach na terenie miasta. W celu promocji rodzinnej pieczy zastępczej aktywnie jest prowadzony profil na platformie internetowej Facebook (nazwa profilu: MOPS w Kaliszu – Piecza Zastępcza).

Strona poświęcona jest wydarzeniom związanym z rodzicielstwem zastępczym, poszukiwaniem rodzin gotowych zaopiekować się dziećmi w potrzebie oraz udostępnianiem informacji dotyczących aktywności organizowanych przez MOPS w Kaliszu.

Okazją do promowania rodzicielstwa zastępczego były również obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu z w ramach projektu „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej subregionu kaliskiego” finansowanego ze środków unijnych zorganizował 20.06.2024 r. konferencję pod nazwą „Akademia Rodzicielstwa Zastępczego”. W wydarzeniu wzięły udział rodziny zastępcze wraz z dziećmi, kandydaci na rodziny zastępcze, przedstawiciele władz miasta, instytucje i organizacje współpracujące z MOPS w Kaliszu, pracownicy MOPS w Kaliszu oraz wolontariusze i wszystkie osoby zaangażowane w organizację tego wydarzenia. Podczas konferencji odbyły się prelekcje związane z tematyką pieczy zastępczej. Równocześnie z wykładami odbył się piknik dla dzieci podczas którego przygotowano dla nich szereg atrakcji. Do zorganizowania wydarzenia zostało zaproszonych wielu lokalnych przedsiębiorców w ramach sponsoringu, którzy wykazali się dużym wsparciem i pomocą. Wydarzenie w całym środowisku rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz instytucji z nimi związanych odbiło się szerokim zainteresowaniem. Wydarzenie było okazją do uczczenia tego święta, podziękowania opiekunom zastępczym za trud i zaangażowanie w opiekę nad dziećmi, oraz stworzyło ogromną okazję do integracji, zdobycia wiedzy, wymiany doświadczeń i wspólnej zabawy.

Jest to także cel SRPS nr 1.3 Popularyzacja rodzicielstwa zastępczego, który zakłada rezultaty w postaci zapewnienia dzieciom wychowującym się w rodzinnej pieczy zastępczej właściwej opieki poprzez objęcie wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, oraz zabezpieczenie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki ze strony rodzin biologicznych.

1.2. Szkolenie i kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej: W 2024 roku pracownicy dokonywali analizy sytuacji kandydatów na różnego typu rodziny zastępcze, wydawali opinie o kandydatach na potrzeby Sądu i innych instytucji. Z kandydatami przeprowadzono badania psychologiczne, dokonywano wstępnej kwalifikacji kandydatów, którzy zgłosili się na szkolenie na niezawodowe rodziny zastępcze. W 2024 r. w szkoleniu dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze z terenu Kalisza uczestniczyło 15 osób (10 rodzin), a 9 osób (6 rodzin) uzyskało kwalifikacje.

1.3. Wzmacnianie systemu opieki zastępczej

- Na bieżąco aktualizowane były dane w rejestrze osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Opiekunom zastępczym zapewniono wymagane ustawowo badania psychologiczne.
- Współpracowano między powiatami w zakresie poszukiwania miejsc i zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej.
- Rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinne domy dziecka, dzieciom w nich umieszczonym oraz pełnoletnim wychowanków udzielane było wsparcie psychologiczne i pedagogiczne. Wsparciem psychologicznym w 2024 r. objętych było 75 rodzin, którym udzielono w sumie 163 porady. Wsparciem pedagogicznym objętych było 86 rodzin, którym udzielono w sumie 196 porad.
- Rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne dom dziecka zapewnione było wsparcie finansowe.
- W 2024 r. wsparciem 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 58 rodzin zastępczych i 3 rodzinne domy dziecka. W tych rodzinach łącznie przebywało 117 dzieci.
- W 2024 roku w ramach kampanii przeciwdziałania przemocy domowej MOPS w Kaliszu kontynuował szkolenie i warsztaty dla funkcjonujących rodzin zastępczych pn. „MOC pluszowego misia”. Szkolenie, w którym wzięło udział 16 rodzin zastępczych miało na celu edukację z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, przekazanie wiedzy na temat mechanizmów przemocy, działań prewencyjnych, procedury „Niebieskie Karty” a także wzmocnienie i podniesienie kompetencji wychowawczych opiekunów.

1.4. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych:

- Przeprowadzono w sumie 465 posiedzeń w związku z dokonywaniem okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Do Sądu Rejonowego w Kaliszu przekazywano cykliczne informacje o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

- Przygotowywano wnioski do Sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Sporządzono w sumie 55 ocen osób prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.
- Zgłoszono informacje o 11 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną do Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego w Kaliszu.
- Podejmowano współpracę ze szkołami, przedszkolami, świetlicami socjoterapeutycznymi, przychodniami, policją oraz kuratorami sądowymi.

1.5. Wsparcie procesu usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą

- Wyznaczano opiekunów usamodzielnienia, sporządzano programy usamodzielnienia oraz ich aktualizacje.
- Udzielano wsparcia i pomocy pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia: motywowano do kontynuowania nauki, monitorowano sytuację zdrowotną, udzielano pomocy w dotarciu do pomocy prawnej, psychologicznej pomocy w załatwieniu spraw urzędowych w kompletowaniu dokumentów m.in. niezbędnych do złożenia wniosku o przyznanie mieszkania, przyznania renty rodzinnej.

Wychowankowie z placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii oraz opuszczający rodzinę zastępczą byli objęci pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację poprzez pracę społeczną, oraz takie formy pomocy jak:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

W 2024 r. usamodzielniani wychowankowie, jako wsparcie finansowe otrzymali pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie w kwocie:

- 258 198,24 zł wychowankowie rodzin zastępczych.
- 59 337,10 zł wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych oraz młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę.

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych którzy opuszczają pieczę zastępczą i realizują indywidualny program usamodzielnienia, mają możliwość zamieszkania w mieszkaniu chronionym. W Kaliszu funkcjonuje mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków przy ul. Zamkowej, które przeznaczone jest dla 6 wychowanków. W mieszkaniu chronionym zatrudnionych jest 4 wychowawców po 0,25 etatu, którzy sprawują nadzór nad mieszkaniem, jak również służą pomocą i wsparciem przebywającym w mieszkaniu wychowankom.

W 2024 r. z pobytu w mieszkaniu treningowym skorzystało 6 osób. Na dzień 31.12.2024 r. zgodnie z decyzjami administracyjnymi w mieszkaniu treningowym przy ul. Zamkowej przebywało 3 wychowanków.

W 2024 r. w związku z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach, od 1.06.2024 r. wzrosły kwoty świadczeń na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (dla rodzin zastępczych spokrewnionych kwota 1002,00 zł, dla rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka 1517,00 zł na jedno dziecko, świadczenie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w związku z niepełnosprawnością – 306,00 zł).

Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą w Kaliszu w 2024 roku zostały przedstawione w poniższej tabeli:

	2024 r.
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	3 182 399,00 zł
Świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	23 280,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	344 136,58 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych	63 840,80 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	8000,00 zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	3700,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	68 142,24 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	0 zł
RAZEM	3 693 498,62 zł

Dodatkowo w 2024 roku na 1 dziecko (z terenu powiatu kluczborskiego) przebywające w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie miasta Kalisza poniesione zostały wydatki na opiekę i wychowanie tego dziecka w ramach zawartego z powiatem porozumienia, a wydatki te wyniosły 11 509,00 zł (rozliczanie w formie dotacji).

W 2024 roku w ramach realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy udzielono pomocy, na które składały się: finansowanie pobytu dzieci – obywateli Ukrainy w polskim systemie pieczy zastępczej i obsługa zadania, na które wydatkowano kwotę 25 098,10 zł. Pomoc ta została wypłacona dla dziecka pochodzącego z terenu Miasta Kalisza, a przebywającego w rodzinie zastępczej na terenie powiatu jarocińskiego.

<i>Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka w 2024 r.</i>	
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatek z tytułu niepełnosprawności	728 610,00 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	2300,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla prowadzących rodzinny dom dziecka	562 475,17 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnym domu dziecka	329 755,85 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	11 500,00 zł
Środki finansowe innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowanie rodzinnego domu dziecka	5904,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	132 655,00 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	21 859,00 zł
RAZEM	1 795 059,02 zł

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin pomocowych w 2024 r.

Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	11 498,26 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla rodziny pomocowej	633,42 zł

Świadczenie wychowawcze dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Od dnia 1.06.2022 r. świadczenie wychowawcze dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej wypłacane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W związku z powyższym Ośrodek, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał na wniosek rodziny lub dyrektora Domu Dziecka w Kaliszu 236 zaświadczeń o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzyła obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Na mocy tej ustawy asystent obejmuje wsparciem nie tylko, jak dotąd, rodziny z dziećmi, ale również małżonków oczekujących dziecka i rodziców dziecka w fazie prenatalnej.

Asystent rodziny wspiera kobiety w ciąży i rodziny w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. Ponadto rodziny, których dotyczy ustawa „Za życiem” są uprawnione do poradnictwa w zakresie: przewyższania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Koordynacją poradnictwa zajmuje się asystent rodziny. W 2024 roku pierwszy raz objęto 1 rodzinę tą usługą. Polega ona na opracowaniu wspólnie

z osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów wymienionych w ustawie w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

W roku 2024 w ramach ustawy „Za życiem” asystenci rodziny udzielili wsparcia 11 kobietom ciężarnym, w zakresie: pomocy i porady w ramach korzystania z usług placówek ochrony zdrowia, poradnictwa dotyczącego rozwiązań wspierających rodzinę, pomocy w zakresie wsparcia psychologicznego członków rodziny czy edukowania w obszarze przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka.

W zakresie tej ustawy podjęto współpracę z: Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym, Przychodniami lekarskimi, Biurem Świadczeń Rodzinnych, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności. Ponieważ asystenci rodziny podejmują koordynację wsparcia na wniosek osób złożony do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, to oni opracowali ulotki dotyczące wsparcia rodzin w ramach Ustawy „Za życiem”, aby rozpropagować w społeczności lokalnej informacje na temat tej ustawy, a tym samym dotrzeć do osób wymagających wsparcia i koordynacji działań w zakresie ustawy.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2021–2025

Zadania ujęte w programie MOPS w Kaliszu realizuje dzięki działalności Działu Interwencji Kryzysowej oraz Konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Do zadań interwenta kryzysowego i pracowników zatrudnionych w Dziale Interwencji Kryzysowej – psychologów, pracowników socjalnych, opiekunów należą:

- przedstawianie osobie poszkodowanej różnych możliwości wyjścia z danej sytuacji kryzysowej;
- zapewnienie poszkodowanej osobie bezpieczeństwa podczas pobytu w schronisku dla ofiar przemocy domowej lub w schronisku dla ofiar będących w stanie kryzysu;
- wsparcie specjalistyczne przez pracowników socjalnych dla mieszkań-

ców schronisk – ofiar przemocy domowej oraz ofiar klęsk żywiołowych, pożarów, poważnych awarii jak zalania mieszkania, brak ogrzewania z uwagi na awarię pieca, ekstremalnych warunków pogodowych, pomoc w sprawach urzędowych, sądowych, alimentacyjnych, organizacyjnych, bytowych, zdrowotnych;

- pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy domowej oraz dla osób będących w innych sytuacjach kryzysowych często połączonych z zagrożeniem zdrowia i życia;
- przeciwdziałanie agresji i przemocy – działania profilaktyczne i edukacyjne;
- konsultacje psychologiczne dla osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”;
- interwencyjne wizyty w miejscu zamieszkania osób będących w sytuacjach kryzysowych (np. śmierć bliskich, pożar),
- psychologiczne wizyty terenowe u osób z objawami zaburzeń psychicznych;
- działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia próbami samobójczymi;
- telefoniczne wsparcie psychologiczne dla mieszkańców Kalisza.

Łącznie w 2024 r. w schroniskach przebywało 40 rodzin, łącznie 88 osób, w tym 46 kobiet i 35 dzieci. Na dzień 31.12.2024 r. w schroniskach pozostawało 14 osób, w tym 9 kobiet i 5 dzieci. Mieszkańcy schronisk w roku sprawozdawczym 2024 w schroniskach dla osób doznających przemocy domowej przebywali łącznie 1293 doby, a w schroniskach dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu 2998 dob. Łącznie w schroniskach osoby przebywały przez 4291 osobodni. Dział Interwencji Kryzysowej pozwala skorzystać z poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i rodzinnego, wsparcia od strony socjalnej i poradnictwa prawnego skorzystało w 2024 roku – 782 osoby, w tym 509 rodzin.

W ramach MOPS w odpowiedzi na wyzwania tego programu swoje zadania realizuje także konsultant ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Zadaniem konsultanta jest wspieranie emocjonalne, pomoc prawna, pomoc w sporządzaniu różnych pism urzędowych i procesowych, edukacji na temat zjawiska przemocy. Ponadto konsultant udziela wsparcia i pomocy członkom grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie rozpoznania

przemocy, ustalania planu pomocy rodzinie, przeprowadzenia rozmowy zarówno z osobą doznającą przemocy domowej jak i osobą stosującą przemoc. W roku 2024 konsultant udzielił wsparcia i pomocy łącznie 180 razy 49 osobom. Do zadań koordynatora należało m.in. opracowanie i realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego skierowanego do osób stosujących przemoc domową, na podstawie wytycznych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Wielkopolskiego Programu przeciwdziałania Przemocy Domowej. W 2024 roku w programie uczestniczyło 7 osób, zarówno w formie wsparcia indywidualnego jak i grupowego. W 2024 roku konsultant kontynuował lokalną Kampanię „MOC Pluszowego Misia” w ramach Międzynarodowej Kampanii 16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na płeć. Konsultant jako certyfikowany superwizor Instytutu Psychologii Zdrowia PTP, przeprowadził w 2024 roku 10 superwizji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w kontakcie indywidualnym. Superwizję przeprowadzono na rzecz członków grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych. W 2024 roku konsultant prowadziła systematyczne szkolenia dla pracowników MOPS w Kaliszu oraz pracowników oświaty z zakresu przeciwdziałania przemocy. Prezydent Miasta Kalisza przyłączając się do Ogólnopolskiej Kampanii Dzieciństwo bez Przemocy wskazał MOPS w Kaliszu jako jednostkę inicjującą i prowadzącą wszelkie działania w ramach Kampanii i wskazał konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy jako lokalnego koordynatora tej kampanii. W ramach kampanii odbyły się spotkania i warsztaty z przedstawicielami oświaty, nagrano filmik z pedagogiem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Kaliszu promujący cele kampanii oraz promowano hasło kampanii: „Jesteś słaby kiedy krzywdzisz. Jesteś silny kiedy kochasz.”, zorganizowano warsztaty dla młodzieży prowadzone przez współorganizatorów kampanii – Fundację Dziecko w Centrum w Poznaniu, przeprowadzono debatę skierowaną do młodzieży z Zespołu Szkół Ekonomicznych prowadzoną przez funkcjonariuszki Komendy Miejskiej Policji, odbyło się ogólnodostępne spotkanie w Domu Sąsiedzkim dot. działań kampanii, przeprowadzono debatę z osadzonymi w Oddziale Zewnętrzny w Kaliszu Aresztu Śledczego w Ostrowie Wielkopolskim, zorganizowano wydarzenie – podświetlenie na kolor czerwony Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu oraz ratusza, co oznaczało sprzeciw wobec krzywdzenia dzieci. Poza tym na bieżąco promowano kampanię także przy współpracy z Fundacją Zielony Domek, lokalnych mediów, oficjalnych stron Miasta Kalisza.

Pomoc cudzoziemcom

Karta Polaka

W 2024 roku na terenie miasta Kalisza zamieszkiwała jedna rodzina (3 osoby), które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka. Wojewoda Wielkopolski wydał dwie decyzje przyznające świadczenia pieniężne dla jednej rodziny – jedna decyzja dotyczyła osób dorosłych, a druga ich wspólnego dziecka. Osobom, które posiadają Kartę Polaka przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania na okres 9 miesięcy lub krócej w zależności od decyzji. Karta Polaka może być przyznana osobie, która deklaruje przynależność do narodu polskiego i spełnia przesłanki określone w ustawie o Karcie Polaka. Organem właściwym do przyznania Karty Polaka jest konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne w wysokości 27 933,00 zł, które zostały wypłacone w całości osobom uprawnionym.

Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

12 marca 2022 r., z mocą od 24 lutego 2022 r., weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ustawa reguluje szereg kluczowych kwestii związanych z pobytem Ukraińców uciekających przed wojną oraz instrumentami pomocowymi, które ich dotyczą. Zgodnie z art. 31 ust. 1 ww. ustawy obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został uznany za legalny do 30.06.2024 r. przysługiwała pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Tą formą pomocy w 2024 r. zostało objętych 106 osób, a wydatkowana kwota wyniosła 31 000,00 zł. Ponadto na zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży przyznanego na podstawie art. 29 i 30 cyt. ustawy w 2024 r. wydatkowano kwotę 32 971,60 zł, co pozwoliło na objęcie wsparciem 16 osób.

Ochrona uzupełniająca

W 2024 roku na terenie Kalisza objęto wsparciem 7 osób, które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla osób objętych ochroną uzupełniającą. W 2024 roku kontynuowano wsparcie dla dwóch osób, które otrzymały decyzje o ochronie uzupełniającej w 2023 roku:

- 1 osoba z Białorusi;
- 2 osoby z Ukrainy, w tym jedno dziecko;
- Wojewoda Wielkopolski w 2024 roku zatwierdził kolejne 2 Indywidualne Plany Integracji dla cudzoziemców przyznając tym samym świadczenia pieniężne dla 2 rodzin, w tym 4 osób. Byli to obywatele:
- Ukrainy – 3 osoby, w tym dwoje dzieci;
- Uzbekistanu (w chwili wydania decyzji bezpaństwowiec) – 1 osoba (decyzja wydana na koniec 2024 roku, więc wszelkie świadczenia pieniężne zostało wypłacone z początkiem 2025 roku).

Osobom, które posiadają status ochrony uzupełniającej przyznawanej przez Urząd do spraw cudzoziemców przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe na okres 12 miesięcy. Organem właściwym w sprawie przyznania ochrony uzupełniającej jest Urząd do spraw cudzoziemców, zaś Indywidualne Plany Integracji tworzy z cudzoziemcem, który okazał decyzję o przyznaniu ochrony uzupełniającej, PCPR lub MOPS w zależności od deklaracji miejsca zamieszkania cudzoziemca. Organem właściwym do przekazania środków na ww. świadczenie dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu jest Wojewoda Wielkopolski.

Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne w 2024 roku na łączną kwotę 27 390,00 zł, które zostały wypłacone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu osobom uprawnionym.

8.3. Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu jest jednostką organizacyjną Miasta Kalisza. Stanowi jednostkę pomocy społecznej dziennego pobytu, działającą w formie budżetowej.

Działalność merytoryczna ośrodka skupia się na dwóch podstawowych celach:

1. Przeciwdziałaniu izolacji społecznej seniorów,
2. pomocy w zaspakajaniu niezbędnych życiowych potrzeb seniorów.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej to placówka zapewniająca wsparcie seniorom, którzy z powodu wieku, choroby, samotności lub niepełnosprawności potrzebują częściowej pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Świadczona pomoc nie mieści się w sztywnych ramach – dostosowana jest indywidualnie do potrzeb każdego podopiecznego. Ośrodek tworzy przestrzeń dla 110 seniorów, dbając zarówno o ogólną atmosferę wsparcia, jak i o indywidualne podejście do każdej osoby. Program zajęć jest na bieżąco modyfikowany w odpowiedzi na sugestie seniorów, ich potrzeby oraz obserwacje pracowników. Każdy podopieczny wybiera te aktywności, które najlepiej odpowiadają jego zainteresowaniom. Zajęcia organizowane w DDPS mają charakter edukacyjny, terapeutyczny, kulturalno-rozrywkowy oraz integracyjny.

W roku 2024 Dzienny Dom Pomocy Społecznej kontynuował swoją misję wspierania seniorów poprzez organizację różnorodnych zajęć, spotkań i wydarzeń. Plan zajęć był stale dostosowywany do potrzeb podopiecznych, mając na celu przede wszystkim przeciwdziałanie izolacji społecznej oraz poprawę jakości życia seniorów.

Działania realizowane w roku 2024

Aktywność fizyczna i zdrowie

W Dziennym domu Pomocy Społecznej każdego dnia odbywała się poranna gimnastyka, uwzględniająca indywidualne potrzeby seniorów. Zajęcia miały na celu poprawę pracy każdej partii mięśniowej, kondycji, zdrowia kręgosłupa oraz prawidłowego oddechu. W ramach aktywności fizycznej organizowano także zajęcia nordic walking, a także jogę dla seniora.

Zdrowie podopiecznych było priorytetem. Kilka razy w miesiącu odbywały się zajęcia prozdrowotne, podczas których seniorzy mieli okazję zdobyć wiedzę na temat profilaktyki zdrowotnej i wczesnego wykrywania chorób. W ramach tych działań odbył się wykład dietetyczny, a także „Białe Piątek”, w trakcie którego seniorzy mieli możliwość wykonania bezpłatnych badań. W styczniu przeprowadzono również badania wzroku.

Aktywność intelektualna i społeczna

Zdrowie psychiczne seniorów to również bardzo ważny element ogólnego dobrostanu i jakości życia. Seniorzy uczestniczyli w zajęciach terapeutycznych dotyczących demencji, osamotnienia i budowania poczucia własnej wartości. Zorganizowano liczne ćwiczenia pamięci, gry logiczne oraz turnieje w tym ulubioną przez seniorów „nutę rywalizacji”, brydż i rumikub. Ponadto, podopieczni aktywnie uczestniczyli w tworzeniu kroniki oraz nauce języka angielskiego i zajęciach geograficznych. W celu podniesienia kompetencji technologicznych seniorów organizowano zajęcia z obsługi telefonów i komputerów. Akcja „Nie bądź gapa, załóż WhatsAppa” umożliwiła stworzenie stałego kanału komunikacji z podopiecznymi.

Zajęcia artystyczne obejmowały chór, teatr, kącik muzyczny oraz zajęcia plastyczne, podczas których tworzone gazetkę klubową, ozdoby walentynkowe, wiosenne i wielkanocne. Wiosną i latem seniorzy chętnie brali udział w zajęciach z zakresu hortiterapii.

Integracja i wydarzenia specjalne

Ważnym elementem działalności Dziennego Domu były wydarzenia integracyjne, w tym spotkania przy kawie i ciastku, grille, imieniny a także obchody Dnia Babci i Dziadka, Walentynek, Dnia Kobiet oraz uroczystości wielkanocne czy wigilijne. Seniorzy pozostawali w stałym kontakcie z dziećmi z pobliskich przedszkoli i szkół, które odwiedzały placówkę i prezentowały występy artystyczne.

Podopieczni uczestniczyli także w wydarzeniach kulturalnych, takich jak wyjścia do Centrum Kultury i Sztuki oraz warsztaty organizowane przez Książnicę Pedagogiczną. W marcu seniorzy wzięli udział w konkursie organizowanym przez Kaliską Radę Seniorów, przygotowując wiosenną marzannę i witając wiosnę. Zorganizowaliśmy również kilka ważnych wydarzeń takich jak „Senior Challenge” – igrzyska szarych komórek, festyn, który promował aktywność intelektualną oraz społeczną wśród seniorów, a także festyn „Złota jesień w DDP-esie” czy Dzień Seniora. W 2024 roku udało się nam również zorganizować dwie wycieczki, jedną do Lichenia, a drugą do zamku Książ. Raz w miesiącu odbywały się zabawy taneczne, które również sprzyjały integracji społecznej oraz promowały aktywny tryb życia poprzez taniec i wspólną zabawę.

Pomoc w codziennym funkcjonowaniu

Opiekunowie, terapeuci i terapeuci zajęciowi prowadzili rozmowy indywidualne, pomagali seniorom w obsłudze telefonów, organizacji recept, umawianiu wizyt lekarskich oraz rozwiązywaniu codziennych problemów, takich jak przedłużanie umów czy zakupy online. Regularnie mierzyli ciśnienie podopiecznych i służyli pomocą w zakresie obsługi urządzeń elektronicznych.

Pracownik socjalny przeprowadzał aktualizacje wywiadów środowiskowych, w tym zmiany odpłatności w związku z waloryzacją rent i emerytur oraz zmianami sytuacji życiowej podopiecznych. Przeprowadzał również wywiady z osobami ubiegającymi się o skierowanie do ośrodka. Jego zadania obejmowały szeroko pojętą pracę socjalną, w tym kontakt z rodziną seniorów, dzielnicowymi, opiekunkami, MOPS oraz instytucjami świadczącymi usługi opiekuńcze.

Rok 2024 był kolejnym rokiem intensywnej pracy na rzecz seniorów. Dzięki zaangażowaniu personelu oraz wsparciu społeczności lokalnej udało się zapewnić podopiecznym nie tylko opiekę, ale także aktywny i pełen radości sposób spędzania wolnego czasu. Realizowane działania przyczyniły się do poprawy kondycji fizycznej i psychicznej seniorów oraz ich integracji społecznej.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu ma pod swoją opieką 110 seniorów. Poza zajęciami organizowanymi dla nich oraz codzienną pomocą i podstawowymi działaniami opiekuńczymi. Na terenie ośrodka przygotowywane i wydawane są obiady dwudaniowe.

W 2024 roku Ośrodek zatrudniał 11 pracowników (10,5 etatu).

Działalność merytoryczna Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu prowadzona była w oparciu o Plan Działalności na 2024 rok. Przyjęte w nim założenia zostały zrealizowane w całości. W 2024 roku dysponowano środkami finansowymi z budżetu Miasta Kalisza w kwocie: 1 338 409,10 zł.

Miesięczny koszt w przeliczeniu na jednego podopiecznego wyniósł: 906,59 zł.

Z Ośrodka w określonym zakresie korzystały również osoby nie posiadające skierowania Dyrektora MOPS. W statucie Dziennego Domu Pomocy Społecznej nadanego uchwałą XXVI/448/2005 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 27 stycznia 2005 roku umieszczono zapis, iż z usług DDPS mogą również korzystać odpłatnie osoby nie posiadające skierowania. Do takich usług należą: obiady, zabawy taneczne, wyjazdy i wycieczki turystyczne i krajoznawcze, zajęcia kulturalne, edukacyjne i gimnastyczne.

Działalność komercyjna ośrodka prowadzona jest jedynie w sytuacji wolnych miejsc na poszczególne usługi. Odnajmujemy również odpłatnie dwie sale. Dzienny Dom Pomocy Społecznej wypracował w 2024 roku dochody w kwocie: 272 342,00 zł.

Działania Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wpisują się w realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kalisza na lata 2016-2025 w zakresie zaspakajania potrzeb ludzi starszych oraz kształtowania odpowiednich relacji międzypokoleniowych, zapobiegania marginalizacji seniorów oraz kształtowania solidarności między pokoleniem ludzi starszych a młodszymi generacjami. W 2024 roku na terenie ośrodka odbyło się kilka zajęć w formie wykładów i pogadanek dotyczących form przemocy dotyczących seniorów mających na celu edukację w tym zakresie i poinformowanie o sposobach zapobiegania i reagowania na takie zdarzenia.

8.4. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”

Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest jednostką pomocy społecznej, jednostką organizacyjną Miasta Kalisza. Jednostką jest ośrodkiem wsparcia – środowiskową formą pomocy półstacjonarnej służącej utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku. Przeznaczony dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną.

Misją Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” jest zapewnienie uczestnikom niezbędnej opieki i pomocy w procesie przystosowania do życia społecznego, w szczególności poprzez podejmowanie szeroko pojętych oddziaływań o charakterze terapeutycznym i rehabilitacyjnym służących do rozwijania, stymulowania, nabywania oraz podtrzymywania umiejętności niezbędnych do optymalnej samodzielności, zaradności życiowej a także funkcjonowania w środowisku.

Wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu składa się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu. Skierowanie do uczestnictwa w zajęciach ŚDS następuje w drodze decyzji administracyjnej. Korzystanie z dziennych zajęć jest dla uczestników nieodpłatne. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w zasadniczej części finansowany jest w ramach zadań zleconych z dotacji celowej, a współfinansowany w ramach zadań własnych przez Miasto Kalisz.

Środki finansowe pochodzące ze zwiększonej dotacji w ramach programu „Za życiem”, oprócz rozszerzonej oferty terapeutycznej dla osób niepełnosprawnych z niepełnosprawnością sprzężoną i/lub autyzmem, zostały również przeznaczone na zakup sprzętu oraz materiałów edukacyjno-dydaktycznych, doposażona została sala doświadczania świata, dzięki czemu oferta terapeutyczna stała się urozmaicona i precyzyjnie dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością sprzężoną i/lub autyzmem, którzy stanowią 88% wszystkich uczestników.

W ramach organizowania dziennych zajęć, Ośrodek świadczy usługi w formie indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego funkcjonowania w życiu społecznym. Or-

ganizuje dla uczestników zajęcia, zgodne z indywidualnymi planami postępowania wspierająco-aktywizującymi we współpracy z rodzicami lub opiekunami. Zapewnia uczestnikom gorący posiłek (jednodaniowy obiad), a także organizuje usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia z miejsc zamieszkania i odwożeniu po zajęciach. Uczestnicy oraz ich rodziny otrzymują pomoc i wsparcie w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych i problemów występujących w życiu rodzinnym – pomocą służą psycholog oraz lekarz psychiatra.

W roku 2024 w pełni zrealizowano harmonogram zaplanowanych celów i działań wynikających z Rocznego planu pracy oraz harmonogramu imprez i spotkań integracyjnych zaakceptowanych przez Wojewodę Wielkopolskiego oraz zatwierdzonych przez Prezydenta Miasta Kalisza. Uczestnicy Domu brali udział w zajęciach i imprezach okolicznościowych, integracyjnych zorganizowanych przez ŚDS Tulipan oraz inne jednostki, zarówno na terenie Domu, jak i poza nim. Prowadzona terapia skupiała się przede wszystkim na realizowaniu indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego, zgodnych z tygodniowym i Rocznym planem pracy oraz ze wskazaniem zespołu wspierająco-aktywizującego. Skupiono się na integracji społecznej oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Uczestnicy czynnie brali udział we wszelkich imprezach plenerowych, spotkaniach i wydarzeniach kulturalnych oraz sportowych.

Ośrodek przeznaczony jest dla 50 osób. Uczestnicy podzieleni zostali na pięć grup wg stanu psychofizycznego i związanych z nim potrzeb i możliwości.

Wg stanu na 31.12.2024, liczba uczestników wynosiła 48, wszystkich osób korzystających w roku 2024 ze wsparcia Ośrodka było 51.

Na bieżąco pracownicy zaangażowani w udzielanie pomocy i wsparcia uczestnikom Domu uczestniczą w szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe. Ośrodek kładzie nacisk na wysoki poziom kompetencji pracowników zaangażowanych w organizowanie i prowadzenie zajęć z uczestnikami.

W 2024 roku wykonano prace związane z wymianą oświetlenia w Ośrodku. Nowe oświetlenie spełnia wymagane normy, zapewnia mniejsze zużycie energii elektrycznej oraz poprawia estetykę pomieszczeń.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” jest realizowana również zgodnie ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kalisza na lata 2016–2025 oraz Miejskim Programem Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023–2027. Stanowi bardzo ważne ogniwo w obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin w mieście Kaliszu.

8.5. Dom Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu funkcjonuje od 1988 roku i jest jednostką organizacyjną Miasta Kalisza. Dom przeznaczony jest dla stu osiemdziesięciu przewlekle somatycznie chorych mieszkańców, dorosłych, obojga płci, wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności oraz dziennego pobytu dla 20 osób przewlekle somatycznie chorych, dorosłych, obojga płci Średnia wieku naszych mieszkańców przekracza osiemdziesiąt lat.

Przedmiotem działania Domu jest zapewnienie mieszkańcom usług na poziomie obowiązującego standardu. Dom uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne mieszkańca świadczy następujące usługi: bytowe, opiekuńcze i wspomagające. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca ustalony na 2024 rok wynosił 7042,25 zł.

W 2024 roku plan dochodów został zrealizowany na poziomie 100,34%.

W 2024 roku wydatki ogółem Domu Pomocy Społecznej zostały zrealizowane w wysokości 16 451 714,33 zł, tj. 99,01% planu wydatków zawartych w dziale 852, rozdział 85202. Wydatki bieżące zrealizowano z dochodów własnych w kwocie 14 653 016,29 zł, ze środków miasta w kwocie 240 864,00 zł, z dotacji Wojewody Wielkopolskiego w kwocie 295 355,22 zł, dotacji od Wojewody Wielkopolskiego na realizację zadania określonego w rządowym programie „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” w kwocie 861 859,33 zł.

Wydatki Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu związane były z bieżącym funkcjonowaniem domu, zapewnieniem mieszkańcom żywienia, lekarstw, utrzymaniem czystości, dostawami mediów, utrzymaniem, konserwacją i na-

prawą urządzeń. W miarę możliwości finansowych systematycznie podnoszony jest standard pobytu mieszkańców poprzez wymianę wyposażenia. W 2024 roku Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu zrealizował wydatki majątkowe w łącznej kwocie 400 619,49 zł. Składają się na to następujące zadania inwestycyjne:

1. „Instalacja klimatyzatorów w budynku Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu”. Koszt inwestycji został sfinansowany ze środków własnych w kwocie 92 819,49 zł. Zainstalowano dwa komplety ściennych klimatyzatorów w gabinetach zabiegowych i 6 kompletów przypodłogowo-sufitowych klimatyzatorów na trzech kondygnacjach Domu.
2. „Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu”. Koszt inwestycji wyniósł 307 800,00 zł. Został sfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dotacją w wysokości 246 240,00 zł przy środkach własnych Miasta w wysokości 61 560,00 zł. Zadanie dotyczyło wymiany 168 sztuk stolarki okiennej.

W 2024 roku zrealizowano następujące Uchwały Rady Miasta:

1. Uchwała nr LXXII/1038/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok,
2. Uchwała nr LXXIV/1074/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok,
3. Uchwała nr LXXV/1090/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok,
4. Uchwała nr III/50/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok,
5. Uchwała nr IV/58/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 11 lipca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok,
6. Uchwała nr VIII/107/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 października 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok,
7. Uchwała nr X/138/2024 Rady Miasta Kalisza z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok.

Od lipca 2021 roku przy Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu ul. Winiarska 26 działa Centrum Wsparcia Seniora „Od nowa” – oddział dzienny DPS, który przeznaczony został dla 20 uczestników. Na dzień 31.12.2024 roku z Centrum Wsparcia korzystało 18 uczestników. W ciągu roku 2024 opieką objętych było 30 podopiecznych.

W 2024 roku Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu otrzymał dary żywnościowe na łączną kwotę 4074,00 zł oraz dary w postaci artykułów przemysłowych (ubrania, materace) na łączną kwotę 5340,00 zł.

W wyniku głosowania projektów w Budżecie Obywatelskim Dom zakwalifikował się do realizacji zgłoszonego projektu: „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych w tym na wózkach inwalidzkich” dla Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu”. Realizacja projektu nastąpi w 2025 roku.

W roku 2024 w Domu Pomocy Społecznej realizowane były różnorodne działania terapeutyczne zmierzające do aktywizowania mieszkańców, podtrzymywania sprawności psychofizycznej oraz mające na celu rehabilitację społeczną.

W 2024 roku zorganizowano 93 imprezy dla seniorów i osób niepełnosprawnych. Organizowane były również akcje wspierające osoby niepełnosprawne takie jak: akcja pisania listów do świętego Mikołaja, akcje wśród dzieci i młodzieży realizowane w formie przekazywania upominków, kartek itp. Wsparciem objęci byli wszyscy mieszkańcy DPS i podopieczni Oddziału dziennego.

Poza imprezami kulturalno-oświatowymi, na co dzień DPS oferuje inne formy terapii, takie jak: terapia psychologiczna, zajęcia świetlicowe, trening funkcji poznawczych, terapia indywidualna (rozmowy, zajęcia w pokoju mieszkańca), biblioterapia przyłóżkowa, muzykoterapia, a latem także spacerowanie oraz gry na świeżym powietrzu. Działaniami tymi obejmowani są wszystkich mieszkańcy DPS.

W zajęciach biorą udział nie tylko osoby sprawne intelektualnie czy fizycznie, ale także osoby nieopuszczające łóżek z powodu choroby i osoby z różnymi formami demencji.

Wszelkie działania dostosowane są do możliwości odbioru podopiecznych – uwzględniają zainteresowania oraz sytuację zdrowotną. W Domu każdy mieszkaniec traktowany jest indywidualnie – jest nie tylko biorcą, ale przede wszystkim współautorem i realizatorem procesu aktywizacji. Ma on możliwość wyboru takiej formy wśród zaoferowanych propozycji, która jest dla niego z wielu powodów najlepsza i najbardziej odpowiada jego potrzebom.

O właściwy dobór proponowanych i przeprowadzonych działań dba zespół terapeutyczno-opiekuńczy, a dokonane ustalenia zebrane są w dokumencie: Indywidualny plan wsparcia mieszkańca.

Dom jest otwarty na współpracę ze szkołami, uczelniami wyższymi, fundacjami, stowarzyszeniami, czynnie uczestniczy w życiu miasta, biorąc udział w wystawach, imprezach czy wykładach naukowych. Ośrodek współpracuje również z wolontariuszami, którzy bardzo chętnie zgłaszają się, aby pomóc osobom starszym i niepełnosprawnym.

8.6. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu jest jednostką organizacyjną Miasta Kalisza, świadczącą usługi opiekuńcze dorosłym osobom niepełnosprawnym, które realizowane są w ramach pobytu dziennego dla 40 osób i całodobowego dla 2 osób. Centrum przeznaczone jest dla dorosłych mieszkańców Kalisza posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub posiadających orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, poprzez zapewnienie usług zamieszkiwania w formie pobytu całodobowego lub pobytu dziennego.

Głównym celem działania Centrum jest wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez rozszerzenie usług dla dorosłych osób niepełnosprawnych – mieszkańców Kalisza, umożliwienie im niezależnego, samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę ich możliwości i potrzeb, poprawa jakości ich życia w środowisku lokalnym poprzez zapewnienie dostępności do Centrum w pobliżu ich miejsca zamieszkania, zapewnienie uczestnikom pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia polegającej na zaspakajaniu potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom z zakresu stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych.

Opiekę i wsparcie w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Kaliszu w 2024 roku otrzymało 58 osób niepełnosprawnych. Dla 2 osób realizowany został zakres usług pobytu całodobowego, natomiast dla 56 osób zakres usług pobytu dziennego (z tej liczby 16 osób złożyło rezygnację, głównie ze względu na pogorszenie stanu zdrowia). Wśród uczestników na koniec miesiąca grudnia 2024 r. liczba osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności wynosiła 29 osób natomiast 13 osób posiadało umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Mieszkańcy do Centrum dowożeni byli przez członków rodzin, a także korzystali z darmowej komunikacji miejskiej.

W ramach pobytu dziennego uczestnicy korzystali z pobytu w COM pięć dni w tygodniu (poniedziałek–piątek, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy) przez 8 godzin dziennie. W trakcie pobytu korzystali z przewidzianej dla uczestników infrastruktury COM oraz dwóch posiłków dziennie, tj. śniadania i dwudaniowego obiadu, które zorganizowano w formie cateringu. Osoby korzystające z pobytu dziennego i całodobowego miały zapewnione między innymi usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i rehabilitację. Świadczone usługi dostosowane były do stanu zdrowia i możliwości samoobsługi. Kadra opiekuńczo – wspierająca prowadziła dzienne raporty, w których zamieszczane są informacje dot. funkcjonowania uczestników. Osobom korzystającym z usług całodobowych, kadra opiekuńczo–wspierająca pomagała w czynnościach w zakresie pielęgnacji i utrzymania higieny, pilnowała przestrzegania zaleceń lekarskich i przyjmowania leków. Pracownicy Centrum wspierali uczestników w załatwianiu spraw urzędowych, zapewniając transport do placówek medycznych, jak również pomagając w czynnościach życia codziennego.

Centrum zapewniało uczestnikom poczucie bezpieczeństwa, komfortu, odpoczynku, pielęgnowania relacji z innymi uczestnikami, rodziną i przyjaciółmi. Liczba pomieszczeń w Centrum przeznaczonych do wspólnych zajęć umożliwiła prowadzenie różnorodnych działań rozwijających zainteresowania uczestników, zapewniających odpoczynek, usprawnianie i ćwiczenia relaksacyjne.

Celom tym służył również rozległy, ogrodzony teren zielony wokół budynku Centrum, gdzie do dyspozycji uczestników znajdował się ogród oraz tarasy wyposażone w meble ogrodowe. Mieszkańcy COM mogli doświadczać współodpowiedzialności za przestrzeń Centrum m.in. pomagając – w miarę możliwości – w pracach kulinarnych czy ogrodniczych, dbając o roślinność w budynku i w przyległym ogrodzie.

Osoby przebywające na zasadzie pobytu dziennego oraz całodobowego, miały zapewnioną niezbędną opiekę i wsparcie adekwatne do ich potrzeb i stanu zdrowia oraz dostęp do codziennej rehabilitacji, co było niezwykle ważne w przypadku osób niepełnosprawnych. Ponadto mieszkańcy, w ramach świadczonych przez COM usług, mogli korzystać z indywidualnej i grupowej terapii zajęciowej, w ramach której każdego dnia rozwijane są ich zainteresowania. Brali udział w zajęciach kulinarnych, wspólnych spacerach,

wyjściach do kina itp. Personel COM, w ramach usług opiekuńczych, był pomocny w zakresie rozwiązywania problemów osobistych i społecznych. W przypadku uczestników Centrum przebywających na zasadzie pobytu całodobowego, zapewnione były jednoosobowe pomieszczenia mieszkalne wyposażone w przylegające do każdego pokoju łazienki i wyjścia na ogród, które gwarantowały poczucie komfortu i intymności. Dostępna kuchnia dawała możliwość przygotowania i przechowywania posiłków, zapewnia poczucie warunków domowych. Baza ta dawała osobom przebywającym całodobowo, możliwość kontaktu z rodziną i utrzymania relacji w warunkach kameralnych, domowych. Wyposażenie sprzyjało zapewnieniu warunków niezależnego, w miarę możliwości samodzielnego funkcjonowania osób przebywających w Centrum całodobowo. Dla zapewnienia kompleksowej opieki mieszkańcom w Centrum zatrudniona była kadra opiekuńczo-wspierającą, między innymi: opiekunowie, pielęgniarka, psycholog, instruktorzy terapii zajęciowej, fizjoterapeuci, którzy każdego dnia zapewniaли wsparcie oraz pomoc osobom niepełnosprawnym. Średnie zatrudnienie w COM w Kaliszu w 2024 r. wynosiło 17,15 etatu.

Centrum mieści się w parterowym obiekcie, pozbawionym barier architektonicznych, zapewniającym dostępność osobom niepełnosprawnym do urządzeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń socjalnych. Wyposażone jest w system monitorujący-alarmowy oraz przyzywowy, co czyni pobyt w Ośrodku w pełni bezpiecznym. Teren Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu w 2024 r. został ogrodzony.

W ramach Modułu II Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” – edycja 2019 – Miasto Kalisz pozyskało dofinansowanie z Funduszu Solidarnościowego w roku 2024 w wysokości 1 741 464,00 zł z czego wydatkowano 1 661 056,16 zł.

Miasto Kalisz w roku 2024 przeznaczyło środki własne na funkcjonowanie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu. Była to łączna kwota 571 528,42 zł, z której zrealizowana została inwestycja pod nazwą: „Budowa ogrodzenia przy Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Kaliszu” w kwocie 150 924,00 zł. Na powyższą kwotę składają się również dochody uiszczane przez mieszkańców za pobyt w COM w wysokości 164 876,77 zł, a także 10 134,15 zł pochodzące z innych źródeł. Powyższe środki zostały przeznaczone m.in. na wydatki związane z funkcjonowaniem Centrum, tj. ubezpieczenia

majątkowe, podatek od nieruchomości, niezbędne usługi, w tym przeglądy budynku: przegląd gaśnic, przegląd kominiarski itp., zakup materiałów do prowadzenia terapii zajęciowej z mieszkańcami, w tym artykuły spożywcze do prowadzenia zajęć kulinarnych, doposażenie sali rehabilitacyjnej w niezbędny sprzęt. Ponadto ze środków Miasta pokryto wydatki związane z wynagrodzeniem kadry, ZFŚS czy opłaceniem usług informatycznych, a także z zakupem środków czystości.

Decyzje kierujące do COM w Kaliszu wydawane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Mieszkańcy w 2024 r. ponosili częściową odpłatność za realizowane usługi w Centrum, zgodnie z Uchwałą nr LX/855/2023 Rady Miasta Kaliszu z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Kaliszu. W ciągu całego roku, spośród 42 mieszkańców kierowanych do COM 4, osoby były zwolnione z ponoszenia odpłatności za usługi świadczone w Centrum (gdy dochód na osobę samotnie gospodarującą lub osobę w rodzinie nie przekraczał kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej, mieszkańcy nie ponoszą odpłatności). Łączna kwota wpłat od mieszkańców wyniosła w 2024 roku 164 876,77 zł.

Uczestnicy Centrum aktywnie uczestniczą w wydarzeniach organizowanych zarówno w COM, jak i na terenie Miasta Kalisza. Centrum współpracuje z organizacjami pozarządowymi i jednostkami miasta, organizuje dla uczestników wyjazdy integracyjne, spotkania przy muzyce, zaprasza także uczestników innych jednostek np. Domu Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Szkół, Przedszkoli czy Domu Dziecka.

Działania te integrują uczestników zarówno w ramach społeczności Centrum, jak i ze społecznością lokalną. Wspólne celebrowanie świąt, uroczystości i urodzin uczestników wpływa na scalanie społeczności Centrum, budowanie relacji między uczestnikami oraz zwiększa ich poczucie bezpieczeństwa. Formy wsparcia uczestników całodobowych i dziennych COM zapewniają różnorodność świadczonych usług w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych.

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu zapewnia między innymi:

- niezbędną opiekę i wsparcie;
- pomoc w nabywaniu i podtrzymaniu umiejętności funkcjonowania w życiu codziennym;
- pomoc w czynnościach samoobsługowych;
- podejmowanie działań zmierzających do integracji społecznej;
- rozwijanie zainteresowań mieszkańców;
- organizowanie czasu wolnego;
- terapię zajęciową indywidualną i grupową, m.in. socjoterapię: trening interpersonalny, trening samoobsługi, trening emocjonalny, trening umiejętności społecznej, trening kulinarny, siłwoterapię, terapię mowy/czytania, terapię pisania, arteterapię: malarstwo i rysunek, papieroplastykę, muzykoterapię, filmoterapię, ergoterapię, ludoterapię;
- wyżywienie;
- terapię ruchową tj. grupowe ćwiczenia ogólnousprawniające;
- zajęcia indywidualne i grupowe w zakresie fizjoterapii.

8.7. Powiatowy Urząd Pracy

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu na dzień 31 grudnia 2024 r. dla powiatu grodzkiego – Miasto Kalisza oraz powiatu ziemskiego (ogółem) wynosiła 2640 osób, w tym 1391 kobiet.

W samym Mieście Kaliszu (powiecie grodzkim) na koniec grudnia 2024 r. liczba bezrobotnych wynosiła 1627 osoby (833 kobiety oraz 794 mężczyźni), w tym:

- z prawem do zasiłku 214 osób (120 kobiet),
- bez prawa do zasiłku 1413 osób (713 kobiet),
- poprzednio pracujących 1499 osób (767 kobiet),
- zwolnionych z przyczyn ekonomicznych 64 osoby (32 kobiety),
- dotychczas niepracujących 128 osób (66 kobiet).

Na koniec grudnia 2024 r. w Mieście Kaliszu zarejestrowane były 43 osoby (21 kobiet), które zarejestrowały się w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

Według stanu na koniec grudnia 2024 r. – 581 zarejestrowanych osób nie posiadało żadnych kwalifikacji zawodowych, w tym 306 kobiet, oraz 234 zarejestrowane osoby nie posiadające doświadczenia zawodowego, w tym 132 kobiety.

Wzrost liczby osób bezrobotnych nastąpił prawie we wszystkich w grupach osób wymienionych w dalszej części, a zaliczanych do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

35 osób ↗
do 30. roku życia,
w tym do 25. roku życia – wzrost o 16 osób

42 osoby ↗
długotrwale bezrobotne

12 osób ↗
korzystających ze świadczeń
z pomocy społecznej

5 osób ↗
posiadających co najmniej 1 dziecko
niepełnosprawne do 18. roku życia

47 osób ↘
niepełnosprawnych

102 osoby ↗
bezrobotne powyżej 50. roku życia

41 osób ↘
posiadających co najmniej
1 dziecko do 6. roku życia

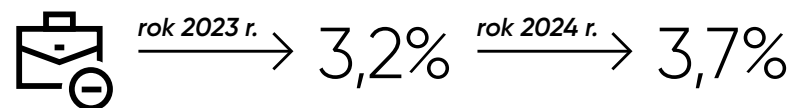
Od stycznia do grudnia 2024 r. zarejestrowano 4502 osoby bezrobotne. Jest to o 706 osób więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (3802). Najwięcej osób zarejestrowano w styczniu 2024 r. (455).

Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych, zwolnionych przez zakład pracy, wynosiła 101 osób, w tym 55 kobiet. Liczba ta jest mniejsza o 8 osób w porównaniu do stanu sprzed roku (109).

Od stycznia do grudnia 2024 r. wydatki z Funduszu Pracy wynosiły ogółem 19 787 524,48 zł, w tym:

- wydatki poniesione w ramach EFS + – 3 614 272,77 zł,
- wydatki fakultatywne – 723 168,46 zł,
- wydatki z Funduszu Pracy – 15 450 083,25 zł.

Stopa bezrobocia wg GUS w grudniu

Kalisz

Dopisz swoją historię